ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน
CENTER FOR GAMBLING STUDIES CGS

โครงสร้างและผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

ชัยณรงค์ เครือนวน
พิมพ์ประไพ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
2565

รายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการวิจัยเรื่อง
โครงสร้างและผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

โดย

ชัยณรงค์ เครือนวน

พิมพ์ประไพ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

เสนอต่อ

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน (Center for Gambling Studies: CGS)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

บทสรุปผู้บริหาร
(Executive Summary)

งานวิจัยเรื่อง โครงสร้างและผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ มีวัตถุประสงค์วิจัย คือ การวิเคราะห์เงื่อนไขเชิงโครงสร้าง ผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมทั้งสร้างข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้แนวคิดโครงสร้างและผู้กระทำการเป็นเครื่องมือทำความเข้าใจ สำหรับวิธีดำเนินการวิจัย ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์และเสวนากลุ่มย่อยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) และใช้วิธีวิทยาการวิเคราะห์เชิงโครงสร้างและผู้กระทำการ (Structure and Agency Analysis) ซึ่งให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างพลังของโครงสร้างสังคมและผู้กระทำการทางสังคม ตามหลักวิภาษวิธี (Dialectic) เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว ประกอบด้วย 3 เงื่อนไขหลัก ๆ คือ หนึ่ง เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เปิดโอกาส เปรียบเสมือนเงื่อนไขที่ช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว ประกอบด้วย 5 เงื่อนไขย่อย คือ (1) การขยายตัวและโอกาสเข้าถึง/การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (2) การขยายตัวของตลาดและธุรกิจพนันออนไลน์ (3) ความเฟื่องฟูและการขยายตัวของการแข่งขันฟุตบอล (4) โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม (5) ค่านิยมของผู้เล่นพนัน สอง เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นข้อจำกัด ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการป้องกัน ควบคุม ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ จนเป็นสาเหตุให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วย 3 เงื่อนไขย่อย คือ (1) ข้อจำกัดของกลไกรัฐด้านการปราบปราม ทั้งกลไกด้านกฎหมายและสถาบันที่ทำหน้าที่ควบคุม ปราบปราม (2) ศักยภาพและประสิทธิภาพของกลไกรัฐด้านอุดมการณ์ ที่ไม่สามารถดำเนินการตามบทบาทที่คาดหวังได้ (3) ต่างประเทศยอมรับการดำรงอยู่ของการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ สาม เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นแรงดึง ในฐานะแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ กระทั่งดึงดูดให้เกิดการเล่นพนันอย่างกว้างขวาง ประกอบด้วย 3 เงื่อนไขย่อย คือ (1) วิธีการและรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ (2) กลยุทธ์ทางการตลาด (3) กลไกครองใจผู้เล่นพนัน

ส่วนผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการ ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ พบว่า ผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ หนึ่ง

กลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ ที่เป็นเจ้าของหลักเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ สอง กลุ่มผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ซึ่งมีหลายระดับลดหลั่นกันลงไป ตั้งแต่ระดับซุปเปอร์ซีเนียร์ (Super Senior) ถือเป็นกลุ่มผู้กระทำการระดับบนสุดของโครงสร้างการพนันออนไลน์ในประเทศ กลุ่มซีเนียร์ (Senior) เปรียบเสมือนเจ้ามือระดับกลาง (ค่อนข้างใหญ่) กลุ่มมาสเตอร์ (Master) เป็นเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ระดับกลาง และเอเย่นต์ (Agent) หรือผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งเป็นกลุ่มคนที่สร้าง หรือขยายฐานนักพนันฟุตบอลออนไลน์ นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยง กับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ทั้งกลุ่มนักบริหารจัดการ กลุ่มผู้สนับสนุน สาม กลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ (Player) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เล่นพนันผ่านระบบเครดิต กลุ่มที่เล่นพนันโดยผ่านระบบเงินสด และกลุ่มที่เล่นพนันผ่านระบบเครดิตและระบบเงินสดควบคู่กัน

กล่าวได้ว่า ผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ หรือผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ตั้งแต่ระดับซุปเปอร์ซีเนียร์ ซีเนียร์ มาสเตอร์ กลุ่มนักบริหารจัดการ กลุ่มผู้สนับสนุน เจ้ามือรายย่อยหรือเอเย่นต์ จนถึงกลุ่มผู้เล่นพนัน ต่างแสดงบทบาทหรือมีปฏิบัติการทางสังคม ซึ่งแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม บทบาทและปฏิบัติการทางสังคมที่แตกต่างกันของผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ นั้น ไม่ได้มีความขัดแย้ง ตรงกันข้ามกลับเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างกัน กระทั่งประกอบสร้างเป็นเครือข่ายธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ที่มีลักษณะเป็นปึกแผ่น และเป็นเอกภาพ เมื่อผู้กระทำการเหล่านี้สามารถก่อรูปเครือข่ายของตนเองได้ ก็จะกระชับความสัมพันธ์ เพื่อสร้างความแน่นแฟ้นของเครือข่าย ด้วยกลวิธีต่าง ๆ พร้อมกับการเชื่อมร้อยเครือข่ายกับผู้กระทำการกลุ่มใหม่ ๆ ผ่านการสร้างความสัมพันธ์แนวราบและแนวดิ่ง (Horizontal and Vertical Relationship) เพื่อขยายเครือข่ายพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ตนเองรับผิดชอบให้กว้างขวางขึ้น ดังนั้นการดำรงอยู่และการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ จึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับศักยภาพหรือความสามารถของผู้กระทำการเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เกิดขึ้นจากปฏิบัติการและปฏิสัมพันธ์ตามบทบาทหน้าที่ของผู้กระทำการแต่ละฝ่าย ที่มีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จนธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ดำรงอยู่อย่างมั่นคงและขยายตัวอย่างก้าวหน้าภายใต้บริบททางสังคมปัจจุบัน

สำหรับข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจกำหนด แนวทางดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ คือ หนึ่ง ระยะแรกเป็นห้วงเวลาที่สังคมยังไม่มีความพร้อมต่อการกำหนดให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย สถานการณ์เช่นนี้

จำเป็นต้องใช้มาตรการควบคุมและปราบปรามอย่างเข้มงวด และเน้นการทำงานเชิงรุก สองระยะกลาง เป็นขั้นตอนเตรียมความพร้อมเพื่อเปลี่ยนผ่าน การพนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย ข้อเสนอมิตินี้เกิดขึ้นจากฐานคิดว่า อนาคตระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะขยายตัว รวมทั้งการแข่งขันฟุตบอลจะมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับค่านิยมของผู้เล่นพนันที่อาจเปลี่ยนจากระบบออฟไลน์สู่ระบบออนไลน์มากขึ้น ทำให้มาตรการควบคุม ปราบปราม ไม่ใช่วิธีการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพอีกต่อไป ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องแสวงหาเครื่องมือที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ณ ห้วงเวลานั้น โดยเฉพาะการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะทำให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ กลายเป็นธุรกิจถูกกฎหมาย สามระยะยาว เป็นขั้นตอนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Participation in Decision-making) ทั้งนี้ หากประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับ หรือเห็นด้วยกับการพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจพิจารณาอนุญาตให้มีการเล่นหรือประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมายภายใต้การกำกับ ดูแลอย่างใกล้ชิด

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)	ก
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1 บทนำ	**1**
ความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ฐานคิดและจุดยืนทางญาณวิทยาการวิจัย	3
ขอบเขตการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2 การทบทวนวรรณกรรม	**6**
แนวคิดโครงสร้างและผู้กระทำการ	6
สาระสำคัญเกี่ยวกับการพนันออนไลน์	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
กรอบคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	32
นิยามศัพท์เฉพาะ	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย	**34**
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การตรวจสอบข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
4 ผลการศึกษา	**40**
เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว	40
เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เปิดโอกาส	41
เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นข้อจำกัด	58
เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นแรงดึง	67

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

ผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ 84

กลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ 86

กลุ่มผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ 89

กลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ 118

ข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ 124

5 บทสรุป นัยเชิงทฤษฎี และนัยเชิงนโยบาย 133

สรุปผลการศึกษา 133

นัยเชิงทฤษฎี 148

นัยเชิงนโยบาย 151

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 152

บรรณานุกรม 153

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตัวแบบการวิเคราะห์ข้อมูล	32
2	เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์	40
3	การขยายตัวของผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ปี 2558-2562	42
4	จำนวนผู้ลงทะเบียนอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่และสัดส่วนต่อประชากร ปี 2560-2562	43
5	ขนาดตลาดของธุรกิจพนันตั้งแต่ปี ค.ศ.2009-2018	46
6	ส่วนแบ่งทางการตลาด (จำแนกตามภูมิภาค) ในธุรกิจพนันออนไลน์ ปี ค.ศ. 2018	47
7	ขนาดตลาดการพนันออนไลน์ทั่วโลกแบ่งตามประเภท ค.ศ.2014-2024	47
8	ส่วนแบ่งการตลาดของธุรกิจการพนันออนไลน์ทั่วโลกแบ่งตามประเภทกีฬาที่เดิม ค.ศ.2018	48
9	ขนาดของตลาดการพนันออนไลน์จำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก ปี ค.ศ. 2018	49
10	จำนวนผู้เข้าชมการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ตั้งแต่ปี 2552-2562 (เฉพาะทีมที่ลงแข่งขันในดิวิชั่น 1)	52
11	ตัวอย่างใช้โปรโมชั่นเพื่อดึงดูดนักพนันฟุตบอลรายใหม่	73
12	ตัวอย่างโปรโมชั่นกรณีฝากเงิน	75
13	ตัวอย่างโปรโมชั่นการไม่กำหนดอัตราขั้นต่ำหรือการกำหนดอัตราขั้นต่ำ (ในราคาที่ต่ำ)	79
14	เครือข่ายผู้กระทำการเกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์	85
15	กลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ได้รับความนิยมจากผู้เล่นพนันในประเทศไทย	86
16	ใบอนุญาตประกอบธุรกิจการพนันของ Celton Manx Limited และ Fortuneport Enterprises Limited	88
17	ตัวอย่างของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ ในต่างประเทศและซุปเปอร์ซีเนียร์	90
18	ตัวอย่างระบบที่ตัวแทนแต่ละระดับสามารถเข้าไปใช้งาน (ภาพซ้ายระบบของ UFABET ภาพขวาระบบของ SBOBET)	93
19	ตัวอย่างหน้าเว็บไซต์ที่เป็นระบบของซีเนียร์	93
20	ตัวอย่างหน้าเว็บไซต์ที่เป็นระบบของมาสเตอร์	95
21	แสดงปฏิสัมพันธ์รวมทั้งปฏิบัติการของซีเนียร์และมาสเตอร์	97

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
22	ตัวอย่างหน้าเว็บไซต์หลักที่ใช้ในการเล่นพนันออนไลน์ผ่านระบบตัวแทนของกลุ่ม Ufabet	98
23	ตัวอย่างสัดส่วนการถือสู้ระหว่างผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ	106
24	แสดงปฏิสัมพันธ์รวมทั้งปฏิบัติการของซีเนียร์ มาสเตอร์ และเอเย่นต์	108
25	ตัวอย่างระบบบริหารจัดการลูกค้าของเอเย่นต์	109
26	ตัวอย่างหน้าบริหารจัดการการเงินของเอเย่นต์ 1	110
27	ตัวอย่างหน้าบริหารจัดการการเงินของเอเย่นต์ 2	110
28	ตัวอย่างผู้ที่ถูกเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์กล่าวอ้างว่าเป็นนักวิเคราะห์เกมประจำเว็บไซต์	113
29	ตัวอย่างของพริตตี้ที่ถูกว่าจ้างให้ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์	114
30	หนังสือพิมพ์กีฬาที่เว็บไซต์พนันฟุตบอลหนึ่งรวบรวมและนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์	115
31	ตัวอย่างเว็บไซต์พนันที่บริษัทรับจ้างเขียนเว็บไซต์พนันเป็นผู้ดำเนินการ	116
32	ตัวอย่างแบนเนอร์ที่บริษัทรับจ้างออกแบบเว็บไซต์พนันจัดทำขึ้น	117
33	ตัวอย่างโลโก้เว็บไซต์พนันฟุตบอลที่บริษัทรับจ้างออกแบบเว็บไซต์พนันจัดทำขึ้น	117
34	ตัวอย่างหน้าระบบของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่เล่นผ่านเอเย่นต์	119
35	ตัวอย่างหน้าระบบของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่เล่นไม่ผ่านเอเย่นต์	120
36	แสดงปฏิสัมพันธ์รวมทั้งปฏิบัติการของซีเนียร์ มาสเตอร์ เอเย่นต์ และผู้เล่น	121

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต จำแนกตามภาคและเขตการปกครอง	44
2	แสดงจำนวนผู้เล่นพนันทายผลฟุตบอลระหว่างปี 2558-2564	45
3	จำนวนผู้ชมการแข่งขันฟุตบอลโลก ปี 2565 รอบคัดเลือกโซนเอเชีย รอบสองสูงสุด 10 อันดับแรก (รับชมในสนามแข่งขัน)	50
4	ตัวอย่างการแข่งขันฟุตบอลระดับทีมชาติ จำนวน 119 รูปแบบ	54
5	ช่วงอายุของผู้เล่นการพนันฟุตบอล	57
6	ตัวอย่างรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลและวิธีการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่ถูกกำหนดขึ้น	69
7	ประเภทและรายละเอียดของการพนันฟุตบอลเสมือนจริง	71
8	ตัวอย่างโปรโมชั่นกรณีทายผลฟุตบอลผิด	76
9	ตัวอย่างโปรโมชั่นค่าคอมมิชชั่นจากยอดเทิร์นโอเว่อร์	77
10	ตัวอย่างโปรโมชั่นยอดเทิร์นโอเว่อร์สูงสุด	78
11	ตัวอย่างสูตรในการเล่นพนันฟุตบอลที่เว็บไซต์หนึ่งนำมาเผยแพร่	82
12	ตัวอย่างผู้ถือใบอนุญาต ประเภทใบอนุญาต และรายชื่อเว็บไซต์ ที่ได้รับการอนุญาตจาก คณะกรรมการกำกับดูแลการพนัน (Gambling Supervision Commission) ของ Isle of Man	87
13	ตัวอย่างของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ย่อยที่อยู่ภายใต้ชื่อ UFABET ที่เปิดให้ผู้เล่น สามารถเล่นพนันได้โดยตรง (ไม่ผ่านเอเย่นต์)	99
14	ตัวอย่างค่าคอมมิสชั่นที่เจ้ามือรายย่อยประเภทไม่ถือสู้จะได้รับ	104
15	ตัวอย่างจำนวนวงเงินประกัน สัดส่วนการถือครองความรับผิดชอบ และการได้รับผลประโยชน์ เครดิต รวมทั้งค่าคอมมิสชั่นที่เจ้ามือรายย่อยประเภท ถือสู้จะได้รับกรณีถือสู้ผ่านการเป็นเอเย่นต์ให้กับเว็บไซต์ที่รับพนันฟุตบอลโดยตรง	105

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การพนันออนไลน์เป็นรูปแบบการเล่นพนันที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การพนันประเภทนี้ กระจายสู่กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในสังคมอย่างกว้างขวาง จากข้อมูลของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชี้ให้เห็นว่า ในปี 2562 คนไทยเล่นพนันออนไลน์ ประมาณ 826,925 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.55 ของรูปแบบการเล่นการพนันทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้มีนักพนันออนไลน์หน้าใหม่ ประมาณ 91,979 คน โดยมีเงินหมุนเวียนในธุรกิจพนันออนไลน์ประมาณ 20,152 ล้านบาท เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบการเล่นออนไลน์ พบว่า บาคาร่า ป๊อกเด้ง เป็นรูปแบบการพนันที่ผู้เล่นนิยมเล่นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา คือ เกมไพ่ชนิดอื่น ๆ เช่น ผสมสิบ เสือมังกร เป็นต้น ร้อยละ 27.6 สล๊อตแมชชีน ตู้เกม ร้อยละ 20.1 การทายผลกีฬา ร้อยละ 16.7 ไฮโล โปปั่น น้ำเต้าปูปลา ร้อยละ 14.4 หวย ร้อยละ 9.4 โป๊กเกอร์ ร้อยละ 6.7 สกิน อีสปอร์ต ร้อยละ 5.9 และรูเล็ต ร้อยละ 2.7 ตามลำดับ สำหรับเหตุผลที่เล่นพนันออนไลน์ พบว่า กว่าร้อยละ 93.7 ให้เหตุผลว่า “สะดวก ง่าย เล่นได้ทุกที่ทุกเวลา” (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2562)

กล่าวโดยเฉพาะการพนันออนไลน์ประเภทพนันฟุตบอล ถือเป็นรูปแบบการพนันออนไลน์ที่ได้รับความนิยมและขยายตัวอย่างมากในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ประชากรวัยแรงงาน การพนันลักษณะนี้ ถือเป็นการเปลี่ยนผ่านรูปแบบการเล่นพนันจากเดิมที่เป็นระบบโต๊ะพนันบอล[1] ซึ่งเป็นการเล่นพนันแบบปิด (Offline) และต้องอาศัยความไว้เนื้อเชื่อใจสูง รวมทั้งผู้เล่นพนันต้องหาข้อมูลในวงการฟุตบอล อาทิเช่น ผลงานการแข่งขันย้อนหลัง (ตั้งแต่นัดแรกของฤดูกาล) โปรแกรมการแข่งขัน ความพร้อมของนักเตะ การวางแผนการเล่นของผู้จัดการทีมและอัตราการต่อรองในแต่ละคู่ เพื่อประกอบการตัดสินใจ (วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2557, หน้า 222-223)

---

[1] วสันต์ ปัญญาแก้ว (2560, หน้า 221-222) วิเคราะห์การเล่นพนันบอลผ่านโต๊ะบอล โดยทั่วไปเจ้ามือโต๊ะบอล จะมีลูกน้องหรือเครือข่ายที่รับรู้กันทั่วไปว่า “เด็กเดินโพย” (โพยในวงการพนันฟุตบอล หมายถึง อัตราหรือราคาต่อรองผลการแข่งขันฟุตบอลแต่ละคู่: ผู้วิจัย) ซึ่งมีหน้าที่สำคัญ คือ ให้เครดิตวางเดิมพันพนัน หรือการรับพนันจากผู้เล่น โดยการเล่นพนันแบบโต๊ะบอลนั้น มีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ หนึ่ง เล่นพนันกับโต๊ะบอลที่เปิดให้เล่นพนันและมีสถานที่ตั้งอย่างเป็นหลักแหล่ง ผู้เล่นต้องมาที่โต๊ะบอล วางเงินสด แล้วนำโพยบอลติดตัวกลับไป นักพนันประเภทนี้จะเป็นนักพนันขาจร สอง การเล่นพนันผ่านโทรศัพท์หรือคนกลาง การเล่นพนันฟุตบอลลักษณะนี้ส่วนใหญ่เจ้ามือโต๊ะบอลจะใช้ระบบเครดิต กล่าวคือ ผู้เล่นจะทายผลการแข่งขันก่อนหลังจากนั้นจึงนำเงินมาจ่ายกับเจ้ามือโต๊ะบอลภายหลัง โดยจะมีการนัดเคลียร์เงินพนันบอลเป็นรอบ

ดังนั้นพฤติกรรมการเล่นพนันกับโต๊ะบอล ผู้เล่นส่วนใหญ่จึงมีแนวโน้มเล่นพนันประเภทฟุตบอลลีก หรือการแข่งขันฟุตบอลคู่ใหญ่ ๆ หรือทีมฟุตบอลที่ตนเองชื่นชอบและมีข้อมูลเป็นหลัก

สำหรับการพนันฟุตบอลออนไลน์ เปรียบเสมือนรูปแบบการเล่นพนันที่ไม่ถูกจำกัดด้วยพื้นที่และเวลา (Space and Time) ดังนั้นผู้เล่นจึงเล่นพนันได้โดยไม่จำกัดสถานที่ และเล่นได้ตลอดเวลาที่มีการแข่งขัน ภายใต้เงื่อนไขที่ผู้เล่นสามารถเข้าถึงเครือข่ายอินเตอร์เน็ต นอกจากนี้การเล่นพนันด้วยวิธีนี้ยังมีแนวโน้มที่จะหลุดพ้นจากการตรวจตราและลงโทษ

นอกจากปัจจัยข้างต้นแล้ว วิธีการเล่นพนันออนไลน์ก็เป็นปัจจัยดึงดูด (Pull Factor) ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้เล่นรายใหม่เข้าสู่การพนันประเภทนี้เป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกันก็เป็นปัจจัยที่ทำให้การพนันฟุตบอลออนไลน์แตกต่างจากโต๊ะพนันบอล กล่าวคือ ผู้เล่นสามารถวางเดิมพันภายในระยะเวลาไม่กี่นาทีก่อนที่การแข่งขันจะเริ่มต้น (วิษณุ วงศ์สินศิริกุล,หน้า,2554, หน้า 63) และการเล่นพนันลักษณะนี้มีความหลากหลายด้านอัตราต่อรอง รวมทั้งผู้ประกอบการธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ก็พยายามออกแบบรูปแบบการเล่นพนันที่หลายแบบเพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เล่น เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เล่นเดิมพันได้ตามความต้องการของตน ดังกรณีการเลือกเล่นพนันฟุตบอลเพียงครึ่งแรกหรือครึ่งหลัง (Half Time) การทายผลว่าฝ่ายใดสามารถทำประตูแรกได้ก่อน (First Goal) การเดิมพันผลการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นแต่ละนัด (ทั้งการทายผลว่าครึ่งแรกจะมีผลประตูรวมเท่าไหร่หรือครึ่งหลังจะมีผลประตูรวมเท่าไหร่) การทายผลรวมการเตะมุมของทั้งสองทีม (Corner Click) เป็นต้น

ปรากฏการณ์ดังกล่าว เปรียบเสมือนเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เปิดโอกาสให้การพนันฟุตบอลออนไลน์เติบโตอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการดำรงอยู่ของเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นข้อจำกัดทำให้ไม่สามารถจัดการหรือควบคุมการเล่นพนันในลักษณะนี้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ศักยภาพและความพร้อมของกลไกรัฐด้านอุดมการณ์ (Ideological State Apparatus) ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา ศาสนา ครอบครัว สื่อมวลชน ที่ไม่มีกระบวนการกล่อมเกลาหรือขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เพื่อป้องกันไม่ให้สมาชิกในสังคมเข้าสู่หรือห่างไกลจากการพนันอย่างชัดเจน ประกอบกับกลไกรัฐด้านการปราบปราม (Repressive State Apparatus) ทั้งกลไกด้านกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือส่วนราชการเกี่ยวข้องที่ไม่สามารถลงโทษ กำกับ ตรวจตรา ผู้เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ได้อย่างที่ควรจะเป็น ตรงกันข้ามบางกรณีผู้กระทำการในกลไกรัฐด้านการปราบปราม กลับมีผลประโยชน์ร่วมกับผู้ประกอบการธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ หรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการเหล่านี้

เงื่อนไขดังกล่าวเกิดขึ้นพร้อมกับปฏิบัติการทางสังคม (Social Practices) และปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์หลายระดับ ทั้งในรูปการเชื่อมร้อยเครือข่าย (Internetworking) การกระชับเครือข่าย (Interlocking) ทางธุรกิจ

ตลอดจนประกอบสร้างกลยุทธ์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อรักษาผู้เล่นพนันรายเดิมและดึงดูดผู้เล่นพนันรายใหม่

กล่าวโดยสรุป การขยายตัวของการพนันฟุตบอลออนไลน์นั้น เกิดขึ้นจากเงื่อนไขเชิงโครงสร้างบางมิติที่เปิดโอกาสให้เกิดการขยายตัว ประกอบกับมีเงื่อนไขเชิงโครงสร้างบางมิติที่เป็นข้อจำกัดและแรงดึดดูดให้เกิดการเล่นพนัน สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นควบคู่กับปฏิบัติการทางสังคมระหว่างผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ การปะทะกันระหว่างเงื่อนไขเชิงโครงสร้างและปฏิบัติการของผู้กระทำการ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ภายใต้ปรากฏการณ์ทางสังคมข้างต้น เป็นเหตุให้คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่ามีเงื่อนไขเชิงโครงสร้างอะไรบ้าง ที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ มีผู้กระทำการกลุ่มใดบ้างที่เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยผู้กระทำการเหล่านั้นสร้างเครือข่ายหรือมีปฏิบัติสัมพันธ์กันในลักษณะใด รวมทั้งจะมีแนวทางหรือมาตรการอย่างไรเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว
2. เพื่อวิเคราะห์ผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์
3. เพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์

ฐานคิดและจุดยืนทางญาณวิทยาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ตั้งอยู่บนญาณวิทยา (Epistemology) แนวสัจนิยมเชิงวิพากษ์ (Critical Realism) ที่มองความจริงทางสังคม ภายใต้ความเชื่อว่าโลกทางสังคมมีแก่นแท้ (Core) ซึ่งเปรียบเสมือนสาระแท้จริง (Essence) ที่กำหนดความเป็นไปและการเปลี่ยนแปลงของสังคม แต่มนุษย์ไม่สามารถเข้าใจแก่นแท้ดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ เพราะข้อจำกัดในตัวมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ มีการดำรงอยู่ของความจริงทางสังคม ซึ่งเป็นอิสระจากการรับรู้ของมนุษย์ ด้วยความซับซ้อนและลื่นไหลของความจริง ทำให้การศึกษาความจริงทางสังคม จำเป็นต้องมีการตรวจสอบอย่างกว้างขวาง เพื่อสร้างความเข้าใจและเข้าถึงความจริงเหล่านั้น ความเชื่อเกี่ยวกับความจริงทางสังคมเช่นนี้ ทำให้วิธีการแสวงหาความรู้ของคณะผู้วิจัยตั้งอยู่บนพื้นฐานปรัชญาของทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory) โดยมีจุดเน้นไปที่การวิพากษ์ (Critique) และตั้งคำถามกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ทั้งนี้เพื่อเปิดโปงให้เห็นถึงรากเหง้า (Radical) ของความเป็นจริง

หรือปรากฏการณ์ที่อยู่เบื้องหลัง ด้วยเหตุนี้การศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม จึงจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ลงลึกกว่าปรากฏการณ์ที่เห็นหรือดำรงอยู่

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะวิเคราะห์เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็น ข้อจำกัด โอกาส และแรงผลัก ให้การพนันฟุตบอลออนไลน์ภายใต้บริบทสังคมไทยเกิดการขยายตัวของ อาทิ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย เทคโนโลยี รวมทั้งบทบาทหน้าที่และการทำงานของสถาบันหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ปราบปราม แก้ไข การเล่นพนัน ทั้งสถาบันที่มีบทบาทโดยตรงหรือสถาบันที่มีบทบาทเชิงเชื่อมโยง เป็นต้น หลังจากนั้นจะวิเคราะห์ผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ อาทิเช่น กลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ กลุ่มผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ กลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมทั้งกลุ่มผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยงกับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ เป็นต้น โดยจะวิเคราะห์ปฏิบัติการทางสังคม ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) การเชื่อมร้อยเครือข่าย การกระชับเครือข่าย ของผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ ท้ายที่สุดจะทำการสังเคราะห์เพื่อสร้างข้อเสนอแนะและมาตรการป้องกัน แก้ไข ปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์ สำหรับระยะเวลาศึกษาวิจัย จะทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมในห้วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรูปแบบใหม่เริ่มขยายตัว ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเติบโตของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การสร้างข้อเสนอเชิงหลักการ ข้อเสนอเชิงนโยบายและข้อเสนอเชิงปฏิบัติการเพื่อป้องกัน แก้ไข ปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์และความเป็นจริงทางสังคม

2. ผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) สามารถนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ในกระบวนกำหนดการนโยบายสาธารณะ หรือใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อจัดตั้งกลไกรัฐที่มีหน้าที่จัดการปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรง รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์

3. หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอลออนไลน์ สามารถนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปประยุกต์เพื่อปรับปรุง บทบาท ภารกิจ กระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งอาจนำไปสู่การสร้างมาตรการควบคุม ตัดวงจรธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ หรือมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดนักพนันฟุตบอลออนไลน์หน้าใหม่

4. ผลการวิจัยจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ทั้งการรณรงค์ การสื่อสาร สร้างกลยุทธ์ หรือสร้างความเข้าใจร่วมกับผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุมปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมครั้งนี้ มีจุดหมายเพื่อทำความเข้าใจต่อองค์ความรู้ในสองมิติ คือ หนึ่ง องค์ความรู้ด้านทฤษฎี ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม และสอง องค์ความรู้ด้านการวิจัย ในฐานะที่เป็นองค์ความรู้เชิงรูปธรรม โดยองค์ความรู้ทางด้านทฤษฎี จะถูกใช้เป็นฐานคิด (Assumptive Theory) เพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์และปฏิบัติการทางสังคมแต่ละรูปแบบ ส่วนองค์ความรู้ด้านการวิจัย เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการทำความเข้าใจและทบทวนปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผ่านมา สาระสำคัญที่คณะผู้วิจัยจะนำเสนอในส่วนของการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้คือ

1. แนวคิดโครงสร้างและผู้กระทำการ
2. สาระสำคัญเกี่ยวกับการพนันออนไลน์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบคิดการวิจัย (Conceptual Framework)
5. นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวคิดโครงสร้างและผู้กระทำการ

ในการศึกษาและอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม ปัญหาที่มีความสำคัญและนำไปสู่การถกเถียงทางวิชาการ คือ ปัญหาทวินิยมโครงสร้างและผู้กระทำการ (Structure-Agency Dualism) กล่าวคือ ระหว่างการอธิบายจากอิทธิพลของโครงสร้าง และการอธิบายจากปฏิบัติการของผู้กระทำการ การอธิบายรูปแบบใดสามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมได้ครอบคลุมและถูกต้องที่สุด (รุ้งนภา ยรรยงเกษมสุข,2556, หน้า 381) โดยแนวการอธิบายทั้งสองรูปแบบ มีรายละเอียดได้ดังนี้

1. แนวคิดโครงสร้าง สำหรับการอธิบายสังคมด้วยมุมมองโครงสร้าง ให้นิยามโครงสร้างว่าหมายถึง บริบทที่รวมปรากฏการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ที่ดำรงอยู่ในสังคมหนึ่ง ๆ โดยโครงสร้างสังคมหรือระบบสังคมมีอิทธิพลทั้งในเชิงบังคับ ครอบงำปัจเจกบุคคลเป็นอย่างมาก ดังนั้นสิ่งที่ปัจเจกบุคคลคิด รู้สึกและกระทำการ ไม่สามารถแยกออกจากกันได้จากโครงสร้างหรือระบบสังคม

โดยทั่วไป นักคิดในกลุ่มโครงสร้าง มีความเห็นร่วมกันว่า รูปแบบความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดำรงอยู่ค่อนข้างยาวนานในสังคมหนึ่ง จะมีอิทธิพลต่อการกระทำของมนุษย์

ในสังคมนั้น ๆ และก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางสังคมตามมา ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวปรากฏอยู่ในหลายระดับของสังคมและมีหลากหลายลักษณะ ดังจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม องค์กร หรือสังคม สามารถแสดงออกได้ในหลายลักษณะ อาทิ ระบบ บทบาท สถาบัน ชนชั้น กฎเกณฑ์ทางสังคม เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ เช่น ความสัมพันธ์ตามกฎหมาย หรือไม่เป็นทางการ เป็นต้น เมื่อพิจารณาอิทธิพลที่มีต่อมนุษย์ในสังคม นักคิดในกลุ่มโครงสร้างในช่วงแรก ๆ เชื่อว่า โครงสร้างสังคมสามารถกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ได้โดยตรง (Determinism) ทั้งนี้เพราะ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่เกิด เติบโต และดำรงชีวิตอยู่ในสังคม แต่ช่วงหลัง นักคิดในกลุ่มโครงสร้าง กลับเห็นว่า โครงสร้างมีฐานะเป็นกรอบจำกัด (Constraint) หรือโอกาสในการแสดงออกของมนุษย์ มากกว่าที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์โดยตรง อย่างไรก็ตาม โครงสร้างจะเป็นกลไกในกำหนดหรือวางกรอบพฤติกรรมของมนุษย์นั้น ขึ้นอยู่กับสถานะหรือตำแหน่ง (Position) ของมนุษย์ในความสัมพันธ์ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (อนุสรณ์ ลิ่มมณี, 2542, หน้า 100-102)

กล่าวโดยสรุปแนวคิดเชิงโครงสร้าง เห็นว่า การกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคมล้วนแล้วแต่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของโครงสร้าง ด้วยเหตุนี้มนุษย์หรือปัจเจกบุคลจึงไม่ได้มีความเป็นอิสระหรือมีเสรีภาพอย่างเต็มที่และไม่มีทางเลือก (จำนวนมาก) ที่จะปฏิบัติการทางสังคมตามความต้องการและสิ่งที่ตนเองปรารถนา

ตัวอย่างของนักคิดที่ให้ความสำคัญกับโครงสร้างเป็นตัวกำหนด ประกอบด้วย ทัลคอต พาร์สันส์ (Talcott Parsons) และหลุยส์ อัลธูแซร์ (Louis Althusser) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(ก) ทัลคอต พาร์สันส์ (Talcott Parsons) เป็นนักวิชาการที่ให้ความสำคัญกับประกอบระดับ Macro มากกว่าระดับ Micro ดังจะเห็นได้จาก ข้อเสนอของพาร์สันส์ที่ว่า ระบบสังคม (Social System) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคมของปัจเจกบุคคล กล่าวคือ พาร์สันส์เห็นว่า ความเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นผลจากอิทธิพลของค่านิยมบางอย่าง โดยมนุษย์จะยอมรับค่านิยมดังกล่าวเพื่อป้องกันแนวโน้มไปสู่การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว และเพื่อลดโอกาสที่จะถูกลงโทษจากภายนอก ค่านิยมเหล่านี้แสดงออกมาเป็นรูปธรรมในลักษณะของกฎเกณฑ์ของพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norm) จึงเป็นแนวทางสำหรับการกระทำการและวางพื้นฐานอยู่บนค่านิยมที่กลายเป็นลักษณะทั่วไปของชีวิตทางสังคม ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงเปรียบเสมือนผู้แสดงบทบาท ซึ่งการแสดงบทบาทของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นจากนำเอาบรรทัดฐานและค่านิยมของสังคมเข้ามาไว้ในตัว มนุษย์จึงเป็นฝ่ายยอมรับกฎเกณฑ์และบทบาททางสังคม (Social Role) ที่พวกเขาได้รับการถ่ายทอด ผ่านกระบวนการให้การเรียนรู้และกระทำการตามแนวทางวัฒนธรรมที่ถูกสถาปนาเอาไว้แล้ว ทั้งนี้ตามความเชื่อของพาร์สันส์ เขาเห็นว่า การกระทำของปัจเจกบุคคลที่สอดคล้องกลมกลืนกับบริบททางสังคมเกิดขึ้นได้ เนื่องจากปัจเจกบุคคลมีความต้องการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังตามบทบาทต่าง ๆ ความต้องการเหล่านี้เกิดขึ้นจากเหตุผล

2 ประการ คือ หนึ่ง มีสถาบันที่คอยปลูกฝังค่านิยมทางด้านจริยธรรมและแบบแผนของพฤติกรรมที่เหมาะสม ดังนั้นเมื่อปัจเจกบุคคลเติบโตขึ้นจึงมีแนวโน้มที่จะยึดมั่นอยู่กับความคาดหวังที่มีต่อบทบาทที่พวกเขาได้เรียนรู้มา ในฐานะเป็นพิมพ์เขียวสำหรับการดำเนินพฤติกรรม สอง การยึดมั่นในมาตรฐานและกฎเกณฑ์ของพฤติกรรมตามบทบาทดังกล่าว เป็นเหตุให้ปัจเจกบุคคลได้รับการยอมรับและความไว้ใจ อันทำให้เกิดพฤติกรรมร่วมที่สอดคล้องกัน[2] (เชษฐา พวงหัตถ์, 2548, หน้า 19-26)

(ข) หลุยส์ อัลธูแซร์ (Louis Althusser) อัลธูแซร์ถือเป็นนักมาร์กซิสต์สายโครงสร้างนิยม (Structural Marxism) โดยเขาไม่เห็นด้วยกับลัทธิมนุษยนิยม (Anti-humanism) หลายประการ เช่น หนึ่ง เขาเห็นว่าไม่ใช่ตัวมนุษย์ที่ตั้งใจจะสร้างประวัติศาสตร์ เนื่องจากมนุษย์สังกัดชนชั้นหรือกลุ่มสังคมลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนั้นมนุษย์จึงสร้างประวัติศาสตร์ตาม “กรอบวิธีคิด” ของชนชั้นหรือกลุ่มสังคมที่กำกับมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ อัลธูแซร์เห็นว่า ประวัติศาสตร์ไม่ได้เกิดจากการกระทำของปัจเจกบุคคล (Impersonal) สอง ไม่เชื่อว่ามนุษย์เป็นปัจเจกชนผู้กระทำการหรือมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Agents) เพราะชีวิตมนุษย์ล้วนแล้วแต่ถูกกำหนดมาแล้ว ทำให้มนุษย์เป็นผู้แบกรับโครงสร้างสังคมเท่านั้น ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงเป็น “หุ่นเชิด”หรือ “ร่างทรง” ของโครงสร้างสังคมเท่านั้น แม้ว่ามนุษย์อาจสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาได้ แต่มิใช่การสร้างสรรค์ตามอำเภอใจ ตรงกันข้ามกับขึ้นอยู่กับกรอบโครงสร้างสังคมที่กำหนดการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เป็นต้น (กาญจนา แก้วเทพและสมสุข หินวิมาน, 2551, หน้า 213-214) สำหรับอัลธูแซร์ สิ่งที่กำกับ ควบคุม มนุษย์อยู่ก็คือ “อุดมการณ์” ในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นทางผ่านของสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา รัฐ ซึ่งสถาบันเหล่านี้ตอบสนองความต้องการและสร้างความมั่นใจว่าระบบทุนนิยมจะดำรงอยู่ได้อย่างเป็นปึกแผ่น โดยอุดมการณ์จะทำให้ประชาชนเกิดสามัญสำนึกในเรื่องชุดความเชื่อและวิถีทางในการมองโลกและตำแหน่งแห่งที่ของตนเอง ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรมในการตกเป็นรองและเป็นเรื่องธรรมชาติที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ด้วยเหตุนี้อุดมการณ์จึงผูกมัดมนุษย์เอาไว้กับโครงสร้างสังคมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ส่งผลให้มนุษย์กลายเป็นผู้สนับสนุนของระบบเศรษฐกิจ การเมือง

---

[2] ความเห็นของพาร์สันส์ได้ถูกวิจารณ์จากกลุ่มนักวิชาการที่ไม่เห็นด้วย ในลักษณะที่ว่า ข้อวิจารณ์ (1) ไม่ให้ความสำคัญกับเหตุผล การตัดสินความถูกต้องและแรงจูงใจของมนุษย์ (2) ความคิดของพาร์สันส์มีลักษณะของการถูกกำหนด (Determinism) (3) ให้ความสำคัญกับการผลิตซ้ำทางสังคมมากกว่าการผลิตทางสังคม แม้เขาจะประสบความสำเร็จในการชี้ให้เห็นถึงวิธีการที่สถาบันทางสังคมสามารถดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดมาได้ด้วยการทำกิจกรรมของสมาชิกในสังคม แต่กลับมองข้ามกิจกรรมมนุษย์ที่ทำหน้าที่ผลิต (4) แม้ว่ามนุษย์จะถูกยัดเยียดให้รับรู้ปทัสสถานและค่านิยมต่าง ๆ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าพวกเขาจะต้องกระทำตามหรือทำตัวให้สอดคล้องกับค่านิยมและปทัสถานเหล่านั้น (5)ให้ความสำคัญน้อยมากระหว่างกลุ่มและส่วนประกอบต่าง ๆ ของสังคม (6) มองข้ามการใช้อำนาจในลักษณะของการกดบังคับที่อยู่เบื้องหลัง

กล่าวโดยสรุป อัลธูแซร์เห็นว่า มนุษย์ไม่มีเสรีภาพ เพราะมนุษย์อยู่ภายใต้ระบบที่ดำรงอยู่ในสังคม กระทั่งมนุษย์กลายเป็นผู้สนับสนุนหรือแบกรับ ความต้องการและข้อเรียกร้องของระบบทุนนิยมเท่านั้น (เชษฐา พวงหัตถ์, 2548, หน้า 41-44)

รูปแบบการอธิบายจากมุมมองโครงสร้าง ถูกวิพากษ์และตั้งคำถามจากมุมมองผู้กระทำการว่า ประเมินค่าและให้ความสำคัญกับการสะท้อนกลับและความเป็นอิสระ (Reflexivity and Autonomy) ของผู้กระทำการต่ำเกินไป เน้นไปที่การมองแบบองค์รวมโดยไม่สนใจกรณีที่ผู้กระทำการอาจอยู่เหนือการควบคุม อิทธิพล และความเข้าใจของโครงสร้าง หากมีสมมุติฐานว่าโครงสร้าง คือ สิ่งที่มีอยู่จริงแล้ว อะไรเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีอยู่ของโครงสร้างเหมือนตัวแสดง

2. แนวคิดผู้กระทำการ หากอธิบายจากมุมมองของผู้กระทำการ ซึ่งหมายถึงปัจเจกบุคคลมุมมองนี้เห็นว่า ปัจเจกบุคคลเปรียบเสมือนหน่วยเล็ก ๆ ที่สมัครใจจะกระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเอง อย่างมีเสรีภาพและปราศจากการบังคับหรือครอบงำจากโครงสร้างทางสังคม ดังนั้นการกระทำของปัจเจกบุคคล จึงเป็นการแสดงออกของพฤติกรรม ที่สามารถให้เหตุผลของการกระทำการลักษณะต่าง ๆ ได้ ด้วยเหตุนี้ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม จึงเกิดจากการกระทำของมนุษย์แต่ละคน ซึ่งแสดงออกมาโดยมีเหตุผล ความหมาย หรือเจตนาที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าการแสดงพฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นการกระทำโดยสมัครใจหรือไม่สมัครใจก็ตาม โดยฐานคิดที่สำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับผู้กระทำการ ประกอบด้วย 6 ฐานคิด คือ (อนุสรณ์ ลิ่มมณี, 2542, หน้า 102-103)

1.1 มนุษย์เป็นสิ่งที่มีชีวิต จิตใจ มีสติปัญญา มีความคิดสร้างสรรค์ และมนุษย์สามารถควบคุมสภาพต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตในสังคมของตนได้

1.2 มนุษย์ให้ความหมายกับพฤติกรรมที่แสดงออกมา ผู้ศึกษามนุษย์มีภารกิจในการเจาะลึกเข้าไปและทำความเข้าใจกับความหมายดังกล่าว

1.3 การกระทำของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากแรงจูงใจ ความหมายของการกระทำโดยมีแรงจูงใจสามารถสังเกตได้จาก วิธีการที่มนุษย์แต่ละคนแสดงการกระทำตามความคิดของตนออกมาในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ผู้ศึกษาสามารถตีความสิ่งจูงใจเหล่านี้ โดยการพิจารณาคำพูดที่หรือเหตุผลของพฤติกรรม

1.4 เนื้อหาสาระของโลกในทางสังคม (Social Word) เป็นเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์อันเกิดจากกระบวนการเจรจาเพื่อแสดงความหมายระหว่างสิ่งที่มีชีวิตจิตใจอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้ถ้อยคำ ท่าทีและสัญลักษณ์อื่น ๆ

1.5 มนุษย์จะมีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่ทำกันอยู่เป็นประจำ ดังนั้นจึงมีความหมายบางด้านเท่านั้นที่มนุษย์จำเป็นต้องทำความเข้าใจอยู่เรื่อย ๆ รูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่ทำอยู่เป็นประจำเหล่านี้จะนำไปสู่การจัดระเบียบด้านสังคมอย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

1.6 ให้ความสำคัญกับการพรรณนาและการอธิบายประสบการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและปรากฏในชีวิตประจำวัน จากทัศนะของปัจเจกบุคคลเฉพาะกลุ่มหรือกลุ่มปัจเจกบุคคลประเภทต่าง ๆ แทนที่จะเน้นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระเบียบด้านโครงสร้างขนาดใหญ่ที่อยู่มานาน

กล่าวโดยสรุป แนวคิดผู้กระทำการให้ความสำคัญกับการอธิบายพฤติกรรมทางสังคมของปัจเจกบุคคลในแต่ละช่วงเวลา จากแรงจูงใจในรูปของเป้าหมายมากกว่าการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมโดยตรง กล่าวคือ ฐานคิดนี้เชื่อว่าปรากฏการณ์ทางสังคมเป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการกระทำของแต่ละคนที่เกี่ยวข้อง และเน้นถึงความเป็นอิสระของมนุษย์จากสภาพต่าง ๆ ทางสังคม ในการตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการ ดังนั้นฐานคิดนี้จึงเห็นว่า สภาพความสัมพันธ์ทางสังคมในลักษณะที่เรียกว่า โครงสร้างจึงไม่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ ตรงกันข้าม โครงสร้างเป็นเพียงผลผลิตจากการกระทำของมนุษย์ และรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ที่รับรู้กันเท่านั้น

ตัวอย่างนักคิด ให้ความสำคัญกับตัวแสดงในฐานะเงื่อนไขที่มีอิทธิพลกำหนด ก็คือ จอร์จ เฮอร์เบิร์ต มี้ด (George Herbert Mead) เฮอร์เบิร์ต บลูเมอร์ (Herbert Blumer) เออร์วิ่ง กอฟฟ์แมน (Erving Goffman) จอร์จ ซิมเมล (Georg Simmel)[3] ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (รุ้งนภา ยรรยงเกษมสุข,2556, หน้า 77-86; เชษฐา พวงหัตถ์, 2548, หน้า 55, สุภางค์ จันทวานิช, 2551, หน้า 130-131)

(ก) จอร์จ เฮอร์เบิร์ต มี้ด (George Herbert Mead) เป็นนักวิชาการที่ไม่เห็นด้วยกับมุมมองที่ว่ามนุษย์ตอบสนองต่อแรงกระตุ้นจากภายนอก โดยเขาได้นำเสนอแนวคิด “ตัวตน (Self)” และอธิบายว่า ตัวตนจะตอบสนองกับสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่ไม่ได้ถูกกระทำหรือได้รับผลกระทบ ตรงกันข้ามตัวตนได้สร้างเงื่อนไขอย่างเข้มข้นต่อสิ่งที่จะตอบสนอง ดังนั้นตัวตนและประสบการณ์ทางสังคมจึงมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน กระทั่งนำไปสู่รากฐานที่สำคัญของปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มนุษย์จะตอบสนองต่อแรงกระตุ้นด้วยการพิจารณาความหมายของแรงกระตุ้นนั้น ๆ และจะเลือกแสดงพฤติกรรมที่พวกเขาคิดว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ขณะนั้น สาเหตุที่มนุษย์สามารถเลือกกระทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ เนื่องจากมนุษย์มีจิตและตัวตน ซึ่งเป็นกลไกที่ช่วยให้มนุษย์สามารถตอบสนองกับสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่มีเจตจำนง

(ข) เฮอร์เบิร์ต บลูเมอร์ (Herbert Blumer) บลูเมอร์ เห็นว่า การแสดงออกซึ่งตัวตนมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ปัจเจกบุคคลสามารถกระทำการต่าง ๆ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องตอบสนอง

---

[3] นักคิดเหล่านี้ถูกนิยามว่า เป็นนักคิดในกลุ่มทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่พยายามอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยมุมมองที่ให้ความสำคัญกับตัวแสดงในฐานะเงื่อนไขที่มีอิทธิพลกำหนด กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทฤษฎีนี้เชื่อว่าโครงสร้างสังคมเกิดจากการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งและกัน

ต่อสิ่งเร้าภายนอกเท่านั้น ตรงกันข้ามอาจเกิดขึ้นจากการที่ปัจเจกบุคคลเข้าไปอยู่ในกระบวนการสื่อสารและกระทำการต่าง ๆ ด้วยตัวเองตามความหมายที่ปัจเจกบุคคลให้กับสิ่งเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้ปัจเจกบุคคลจึงมีความสามารถที่จะเลือกกระทำการด้วยตัวเอง ผ่านการตีความ (Interpretative) เมื่อเป็นเช่นนี้ปัจเจกบุคคลในฐานะตัวแสดงจึงมีศักยภาพในการเลือก ตรวจสอบ แสดง ปรับเปลี่ยนความหมาย ตามสถานการณ์ที่ปัจเจกบุคคลเหล่านั้นเข้าไปเกี่ยวข้อง โดยโครงสร้างทางสังคม ไม่ว่าจะเป็น วัฒนธรรม ระบบสังคม ช่วงชั้นทางสังคม บทบาททางสังคม แม้จะเป็นเงื่อนไขของการกระทำแต่ไม่ได้กำหนดการกระทำ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ปัจเจกบุคคลในฐานะหน่วยของการกระทำไม่ได้กระทำตอบสนองต่อโครงสร้างสังคม แต่ตอบสนองต่อสถานการณ์ องค์กรทางสังคมได้เข้าไปอยู่ในการกระทำเพียงแค่กำหนดสถานการณ์ที่ปัจเจกบุคคลมีการกระทำ และให้ชุดของสัญลักษณ์ที่จะใช้ตีความตามสถานการณ์เท่านั้น สังคมมนุษย์จึงไม่ใช่โครงสร้างที่ถูกสร้างขึ้น แต่เป็นที่ชุมนุมของเงื่อนไขชีวิตมนุษย์หรือเป็นที่กระทำร่วมกันของมนุษย์ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายของคนที่เข้าไปมีส่วนร่วม

(ค) เออร์วิ่ง กอฟฟ์แมน (Erving Goffman) กอฟฟ์แมนได้อธิบายการกระทำของมนุษย์ผ่านการวิเคราะห์เชิงละคร (Dramaturgy) ที่ชี้ให้เห็นว่า มนุษย์มีการกระทำตอบโต้ต่อผู้อื่นโดยการนำเสนอตัวตนให้ผู้อื่นได้เห็นหรือรู้จัก ผ่านการนำเสนอในรูปของภาษา กิริยาท่าทาง การแต่งกาย ซึ่งการนำเสนอตัวตนนี้ มนุษย์จะใช้วิธีการแบบเดียวกับการเล่นละคร กล่าวคือ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะมีพื้นที่หน้าฉากและหลังฉาก โดยปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหน้าฉาก เปรียบเสมือนกับเวทีที่ใช้ในการแสดง ตัวแสดงทั้งบนเวทีหรือในชีวิตจริงทางสังคม จะได้รับความสนใจจากผู้ชมจากสิ่งที่ปรากฏทั้งเสื้อผ้า เครื่องประดับ ภาษา กิริยาท่าทาง ขณะเดียวกันบนเวทีและชีวิตจริงก็จะมีหลังฉาก ที่สามารถพักเพื่อเตรียมตัวสำหรับแสดงต่อไป นัยของกอล์ฟแมนต่อการนำเสนอตัวตนผ่านการวิเคราะห์เชิงละคร ก็คือ การทำให้เห็นถึง ความแตกต่างของสองสิ่งที่มีความสำคัญระหว่างตัวตนของมนุษย์กับตัวตนที่ถูกสังคมกล่อมเกลา ซึ่งเป็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ผู้คนคาดหวังให้กระทำกับสิ่งที่เราอาจต้องกระทำในขณะนั้น ทั้งนี้เพื่อให้มนุษย์สามารถธำรงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ของตัวตน (Self-image) มนุษย์ทั่วไปจึงแสดงออกตามที่สังคมคาดหวัง

(ง) จอร์จ ซิมเมล (Georg Simmel) การเป็นตัวแสดงของปัจเจกบุคคลตามมุมมองของซิมเมล เกิดขึ้นจากลักษณะการมองโลกสังคมในแบบกรงเหล็ก (Iron Cage) เช่นเดียวกับเวเบอร์ที่มองว่าคนเราไม่สามารถหนีออกไปได้ เพราะปัจเจกชนได้รับอิทธิพลทั้งจากโครงสร้างสังคมและจากผลผลิตทางวัฒนธรรมของตน กล่าวคือ ปัจเจกชนได้สร้างชีวิตสังคมขึ้นและได้สร้างกระบวนการผลิตซ้ำตัวเอง ทั้งนี้ในการสร้างชีวิตสังคมปัจเจกชนได้สร้างชุดทางวัตถุขึ้น ซึ่งชุดทางวัตถุนี้มีความสำคัญในฐานะที่เปรียบเสมือนกฎ โดยผู้คนได้ตกเป็นทาสของผลผลิตทางวัฒนธรรมและสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้น โลกจึงกลายเป็นกรงเหล็กของวัฒนธรรมเชิงวัตถุ เนื่องจากผู้คนไม่สามารถหนีจากกรงขังได้ กล่าวโดยสรุป ซิมเมล เห็นว่า มนุษย์เป็นเจ้าของการรับรู้ที่สร้างสรรค์ ปัจเจกชนหรือกลุ่มปัจเจกชน

มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ จากแรงจูงใจ ขณะเดียวกันก็มีเป้าหมายและความสนใจที่หลากหลาย การที่โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมได้เข้ามาเป็นโครงสร้างที่มีชีวิตในตัวมนุษย์ เพราะว่าปัจเจกชนสร้างมโนทัศน์ในและโครงสร้าง เพื่อให้แต่ละโครงสร้างมีผลต่อผู้คน

รูปแบบการอธิบายจากมุมมองผู้กระทำการ ถูกวิพากษ์และตั้งคำถามจากมุมมองโครงสร้างว่า หากเงื่อนไขของเวลาและสถานที่เปลี่ยนแปลงไป คำอธิบายถึงเหตุผลการกระทำก็จะเปลี่ยนไปด้วย ดังนั้นสถานการณ์ที่เป็นเงื่อนไขเฉพาะเท่านั้น ที่สามารถจะสร้างพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลได้ และหากมุมมองของตัวแสดงสามารถอธิบายถึงเหตุผลของการกระทำของปัจเจกบุคคลได้ ย่อมหมายความว่า เป็นการอธิบายที่มองจากบริบทหรือโครงสร้างที่การกระทำนั้น ๆ เกิดขึ้น

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าแนวคิดทั้งสองมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ แนวคิดผู้กระทำการ เชื่อว่า ปรากฏการณ์ทางสังคมหรือพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลจากการกระทำโดยเจตนาของมนุษย์เอง มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาโดยสมัครใจไม่มีใครบังคับ ขณะที่แนวคิดด้านโครงสร้าง เห็นว่า ปรากฏการณ์ทางสังคมหรือพฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดโดยโครงสร้างเป็นหลัก มนุษย์ไม่มีทางเลือกที่จะแสดงพฤติกรรม ตรงกันข้ามกับแสดงพฤติกรรมภายในกรอบหรือข้อจำกัดของโครงสร้างที่ดำรงอยู่ ฐานคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันเช่นนี้ ในทางปรัชญาสังคมศาสตร์ ถือเป็นความแตกต่างระหว่างแนวคิด ที่เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดจากภายนอก (Determinism) กับแนวคิดที่เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากเจตนาของมนุษย์ (Voluntarism) หรือเป็นความแตกต่างระหว่างการอธิบายปรากฏการณ์จากบนลงล่าง (Top-down Explanation) กับการอธิบายจากล่างขึ้นบน (Bottom-up Explanation) กล่าวคือ แนวคิดโครงสร้างเชื่อว่า โครงสร้างเป็นตัวครอบมนุษย์จากบนลงล่าง แต่แนวคิดผู้กระทำการ กลับเห็นว่า ตัวมนุษย์เป็นผู้ทำให้ทุกสิ่งอย่างที่ครอบมนุษย์เกิดขึ้น (อนุสรณ์ ลิ่มมณี, 2542, หน้า 104)

3. การบูรณาการแนวคิดโครงสร้างและผู้กระทำการ กล่าวได้ว่า การอธิบายแบบคู่ตรงข้ามในลักษณะทวินิยม ที่ดำเนินตั้งแต่ทศวรรษ 1960 ได้เคลื่อนย้ายเข้าสู่ความคิดการบูรณาการหรือสังเคราะห์ เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระดับการวิเคราะห์แบบส่วนใหญ่และส่วนย่อย และรูปแบบการอธิบายจากผู้กระทำการและโครงสร้าง ภายใต้ความเชื่อที่ว่า สรรพสิ่งทุกอย่างล้วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะโครงสร้างทางสังคมและการกระทำของปัจเจกบุคคล ต่างมีอิทธิพลต่อกันหรือเชื่อมโยงกันอยู่ไม่มากก็น้อย นักวิชาการที่พยายามนำแก้ไขปัญหาทวินิยมโครงสร้างและตัวผู้กระทำการ ประกอบด้วย

(ก) แอนโทนี กิดเด้นส์ (Anthony Giddens) ที่นำเสนอแนวคิด “Structuration” ซึ่งมีความหมายถึง การกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมในห้วงเวลาและสถานที่ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงทวิลักษณ์ของโครงสร้างนั้น ความคิดดังกล่าวของกิดเด้นส์ เกิดขึ้นจากความเชื่อที่ว่าปัจเจกบุคคลมีอำนาจและเสรีภาพที่จะแสดงตัวตนออกมาภายใต้โครงสร้างของสังคม นอกจากนี้

บุคคลยังสามารถเปลี่ยนโครงสร้างของสังคมให้ดีขึ้นได้ด้วย ดังนั้นจึงไม่มีโครงสร้างหรือปัจเจกบุคคลเพียงฝ่ายเดียวที่ทรงอำนาจ แต่ทั้งสองส่วนต้องดำรงอยู่ร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ทั้งโครงสร้างและผู้กระทำการจึงต้องพึ่งพาและเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน หรือที่กิดเด้นส์เรียกว่า “ทวิลักษณ์ของโครงสร้าง (Duality of Structure) ” กล่าวคือ ไม่ควรมองว่ามโนทัศน์โครงสร้างและผู้กระทำการแยกออกจากกันหรือขัดแย้งกัน แต่ควรมองว่าเป็นมโนทัศน์เดียวกันแต่มีสองลักษณะอยู่ภายใน โดยมโนทัศน์ทั้งสองถูกเชื่อมประสานผ่านปฏิบัติการทางสังคม ในฐานะที่เป็นสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์กระทำอย่างสม่ำเสมอและทำให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของมนุษย์ (เชษฐา พวงหัตถ์,2548, หน้า 98-99)

ทั้งนี้ โครงสร้างตามมุมมองกิดเด้นส์ ไม่ได้มีความหมายเช่นเดียวกับโครงสร้างแบบเก่าตรงกันข้ามกลับ หมายถึง กฎเกณฑ์หรือทรัพยากร (Rules and Resources) ซึ่งผู้กระทำการใช้ผลิตและผลิตซ้ำทางสังคม (Social Production/Social Reproduction) โดยกิดเด้นส์ได้ขยายความคำว่ากฎเกณฑ์และทรัพยากรเอาไว้ว่า (เชษฐา พวงหัตถ์,2548, หน้า 108-109)

(1) กฎเกณฑ์ ปรากฏให้เห็นได้ในทุกรูปแบบและขนาด กฎเกณฑ์บางอย่างเห็นได้ชัดเจนและสามารถประมวลเป็นลายลักษณ์อักษรได้ กฎเกณฑ์บางอย่างไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษรและนำไปใช้กับพฤติกรรมย่อย ๆ ในปริมณฑลสาธารณะ ขณะที่กฎเกณฑ์บางอย่างมีลักษณะเป็นสูตรสำเร็จซึ่งช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินการต่าง ๆ ต่อไปได้

(2) ทรัพยากร แบ่งเป็น 2 ประเภท คือหนึ่ง ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดสรร (Allocative Resources) ทรัพยากรประเภทนี้ จะช่วยให้มนุษย์สามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น ที่ดิน เงินทุน วัตถุดิบ เป็นต้น สอง ทรัพยากรที่เกี่ยวกับสิทธิอำนาจ (Authoritative Resources) เช่น สถานภาพ ตำแหน่งแห่งที่ในสังคม เป็นต้น ทรัพยากรประเภทนี้จะช่วยให้มนุษย์มีอำนาจควบคุมคนกลุ่มอื่น ๆ ได้ ด้วยเหตุนี้จะทำให้มนุษย์มีความสามารถสร้างผลกระทบในการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้น

กิดเด้นส์ ให้ความเห็นว่า โครงสร้างเป็นเงื่อนไขที่ทำให้มนุษย์มีความสามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นโครงสร้างจึงไม่สามารถแยกจากปัจเจกบุคคลผู้แสดงบทบาทในสังคมได้ ด้วยเหตุที่โครงสร้างเป็นทั้งกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ ขณะเดียวกันก็เป็นทรัพยากรสำหรับผู้คนในสังคม โครงสร้างจึงเป็นทั้งช่องทาง (Medium) และผลลัพธ์ (Outcome) จากการแสดงบทบาทและพฤติกรรมของผู้กระทำการ กล่าวคือ ในด้านที่เป็นช่องทาง โครงสร้างนอกจากจะเป็นกรอบกระทำของมนุษย์ในสังคมแล้ว ยังให้โอกาสในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ด้วย ในมิติผลลัพธ์ การที่โครงสร้างจะสืบทอดหรือเปลี่ยนรูปได้นั้น เกิดขึ้นจากการนำกฎเกณฑ์มาใช้ในการกระทำและปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมแต่ละช่วงเวลา ด้วยเหตุนี้สถาบันต่าง ๆ ในสังคมที่ดำรงอยู่และเปลี่ยนแปลง จึงเป็นผลมาจากลักษณะที่มีสองด้านของโครงสร้าง โดยด้านหนึ่งเป็นกฎเกณฑ์และทรัพยากรในการแสดงพฤติกรรม อีกด้านหนึ่งเป็นผลที่ตามมาจากการใช้กฎเกณฑ์เหล่านั้นเพื่อแสดงพฤติกรรมของผู้คนในสังคม (อนุสรณ์ ลิ่มมณี, 2542, 167-168) กล่าวโดยสรุปแนวคิด “Structuration” ของกิดเด้นส์

เป็นความพยายามที่จะอธิบายว่ามนุษย์เป็นผู้สร้างโครงสร้างแล้วโครงสร้างก็กลับมาควบคุมมนุษย์ หลังจากนั้นมนุษย์ก็จะทำการประเมินเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้าง (สุภางค์ จันทวานิช, 2551, หน้า 260) กล่าวอีกนัยหนึ่ง โครงสร้างเป็นทั้งวิถีทางและผลลัพธ์ของการกระทำ (Anthony Giddens, 1984, p 374-376)

(ข) ปิแอร์ บูร์ดิเยอร์ (Pierre Bourdieu) ถือเป็นนักสังคมวิทยาอีกหนึ่งคน ที่พยายามแก้ไขปัญหาทวินิยมโครงสร้างและตัวแสดง ด้วยการนำเสนอแนวคิดฮาบิตุส (Habitual) โดยฮาบุตุสเป็นปฏิบัติการที่อยู่ภายในปัจเจกบุคคล และฮาบิตุสจะแสดงให้เห็นถึงการทำให้เป็นภายในของปัจจัยภายนอก และการทำให้ปัจจัยภายนอกของปัจจัยภายใน กระบวนการเหล่านี้จะถูกแสดงออกผ่านปฏิบัติการทางสังคมของผู้กระทำ การที่ผู้กระทำการแต่ละคนมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติการทางสังคมที่แตกต่างกัน เนื่องจากทุนที่ผู้กระทำการและตำแหน่งที่ผู้กระทำการอยู่ในสนาม (Field) ดังนั้นโครงสร้างจึงมีอิทธิพลต่อผู้กระทำการในฐานะที่เป็นปัจจัยภายนอก ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและแสดงของผู้กระทำการ ขณะเดียวกันตำแหน่งและสนาม รวมถึงการครอบครองทุนของผู้กระทำการก็จะเป็นเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการที่ผู้กระทำการจะตัดสินใจปฏิบัติการบางอย่างด้วยตนเอง

(ค) นอร์เบิร์ต เอเลียส (Norbert Elias) ที่นำเสนอความคิด “Figuration” ซึ่งเปรียบเสมือนกระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงผู้คนกลุ่มต่าง ๆ เอาไว้ด้วยกันโดยไม่ได้มีลักษณะของการเป็นโครงสร้างที่อยู่ภายนอกตัวมนุษย์ แต่มีพลังในการควบคุม บังคับกำหนด ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล Figuration จึงเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำการกับโครงสร้างปัจเจกบุคคลที่เป็นผู้กระทำการจึงเปิดรับโลกภายนอก และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันกับโครงสร้างภายนอก เมื่อเป็นเช่นนั้น Figuration จึงถูกสร้างและพัฒนาจากปัจเจกบุคคลแต่ละคนโดยไม่รู้ตัวและไม่ได้มีการวางแผนไว้ (รุ้งนภา ยรรยงเกษมสุข, 2555, หน้า 401-402)

(ง) มาร์กาเร็ต อาร์เชอร์ (Margaret Archer) นำเสนอมโนทัศน์ “Morphogenetic” ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและตัวแสดงในลักษณะวิภาษวิธี (Dialectic) เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาโครงสร้างและผู้กระทำการ มโนทัศน์ของอาร์เชอร์มุ่งเน้นในการพิจารณาว่าโครงสร้างและตัวแสดงสัมพันธ์ต่อกันและกันอย่างไรเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งโครงสร้างและตัวแสดงต่างทำงานในรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยแยกกันทำงานชั่วคราว กล่าวคือ โครงสร้างดำเนินอยู่ก่อนตัวแสดงและการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างจะเกิดขึ้นหลังจากตัวแสดงมีการกระทำและมีผลกระทบต่อโครงสร้าง ทั้งนี้ โครงสร้างในฐานะที่เป็นคุณสมบัติที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่ไม่สามารถลดทอนไปสู่ผู้คนได้แต่ยังเกิดขึ้นก่อนผู้คนอีกด้วย แต่ผู้คนที่เป็นตัวแสดงก็ไม่ใช่หุ่นที่จะถูกควบคุมและกำหนดโดยโครงสร้างได้ทั้งหมด เนื่องจากปัจเจกบุคคลมีคุณสมบัติเฉพาะที่โครงสร้างไม่มี คือ การที่ปัจเจกบุคคลสามารถผลิตซ้ำและเปลี่ยนโครงสร้างสังคมได้ (รุ้งนภา ยรรยงเกษมสุข, 2555, หน้า 402-403)

(จ) โคลิน เฮย์และบ๊อบ เจสสอบป (Colin Hay and Bob Jessop) ที่อธิบายให้เห็นความแตกต่างระหว่างโครงสร้างและตัวแสดง ผ่านการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและตัวแสดงจากมุมมองความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Relational Approach) กล่าวคือ การกระทำของปัจเจกบุคคลจะเกิดขึ้นได้ภายใต้บริบทที่ถูกสร้างและดำรงอยู่มาก่อนเท่านั้น ดังนั้น โครงสร้างจึงมีทั้งมิติที่เป็นปัจจัยที่เอื้อและเป็นปัจจัยควบคุมการกระทำของตัวแสดงในสังคม ส่วนตัวแสดงที่อยู่ภายใต้บริบทสังคม พบว่า ตัวแสดงมีบทบาททั้งวางหรือกำหนดยุทธศาสตร์และสะท้อนยุทธศาสตร์การเลือก ด้วยฐานของความรู้บางส่วนเกี่ยวกับโครงสร้าง ทำให้ตัวแสดงสามารถเอาชนะหรือแก้ปัญหาภายใต้บริบทได้ ความสามารถของตัวแสดงในการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเชิงโครงสร้างผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงกลยุทธ์นั้น ถือว่า เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสำนึกของตัวแสดงความสามารถในการปรับโครงสร้างที่มีอยู่ภายใต้ข้อจำกัดเรื่องคุณลักษณะ ผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล (รุ้งนภา ยรรยงเกษมสุข, 2555, หน้า 404-405)

สาระสำคัญเกี่ยวกับการพนันออนไลน์

การพนันออนไลน์ เป็นเกมการพนันข้ามชาติ ซึ่งโดนส่วนใหญ่ดำเนินการโดยบรรษัทของชาติที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การปรากฏตัวขึ้นของเว็บไซต์การพนันออนไลน์นั้นอยู่ในช่วงกลางทศวรรษที่ 90 โดยปี ค.ศ.1994 รัฐบาลของประเทศแอนติกาและบาร์บูดาได้ออกกฎหมายอนุญาตให้มีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทประกอบธุรกิจคาสิโนออนไลน์ได้ และในปีเดียวกันซอฟท์แวร์ (Software) ที่ชื่อ Microgaming ซึ่งเปรียบเสมือนการพนันออนไลน์ประเภทแรกก็ถือกำเนิดขึ้นในโลก การพนันประเภทนี้ เริ่มเป็นที่แพร่หลายในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ดังจะเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของเว็บไซต์พนันออนไลน์ที่เพิ่มมากขึ้นจาก 15 เว็บไซต์ (ในปี ค.ศ.1996) เป็น 200 เว็บไซต์ (ในปี ค.ศ.1997) โดยในปี ค.ศ.1998 เพียงปีเดียว รายได้จากเว็บไซต์การพนันออนไลน์ต่าง ๆ นั้นมีมูลค่ารวมกันเกินกว่า 830,000,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ (อรพิณ ปานเกษม, 2558, หน้า 18-19)

กล่าวได้ว่า การพนันออนไลน์การเติบโตขึ้นพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการสื่อสารบนโลกอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ผู้คนหันมาเล่นการพนันมากขึ้นกว่าแต่ก่อนหลายเท่าตัว เนื่องจากมีปัจจัยในการเอื้ออำนวยให้ผู้ที่สนใจเข้าเล่นการพนันเป็นอย่างมาก โดยสาเหตุที่ทำให้การพนันออนไลน์ขยายตัวนักวิชาการที่ศึกษาปัญหาการพนันหลายท่านต่างสรุปตรงกันว่า เกิดขึ้นจาก 4 สาเหตุหลัก ๆ คือ

1. ความสะดวกสบายที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ปัจจุบันการเล่นการพนันสามารถเข้าถึงได้ง่ายไม่ว่าจะทางโทรศัพท์มือถือ แทปเล็ตหรือคอมพิวเตอร์ก็ตาม เป็นการเปิดโอกาสและช่องทางให้ผู้คนสามารถเข้าร่วมการเล่นได้จากทุกทีในโลก กล่าวอีกนัยหนึ่งเปรียบเสมือนการยกเอาบ่อนการพนันและ

ร้านรับแทงพนันประเภทต่าง ๆ เข้ามาในที่ส่วนตัวผู้เล่นสามารถเล่นพนันออนไลน์ได้ แม้กระทั่งอยู่บนที่นอนก็ตาม

2. เกมพนันออนไลน์มีความหลากหลาย เนื่องจากความหลากหลายของเกมพนันออนไลน์ที่ไม่ว่าจะโดดเด่นทั้งกราฟิกภาพและแสงสีเสียงที่ต่างจากความเป็นจริง ทำให้สามารถสร้างสรรค์เกมออกมาได้หลากหลายแตกต่างกันทั้งประเภทกีฬาและไม่ใช่กีฬาที่บริษัทรับแทงพนันออนไลน์ให้บริการนั้นถือเป็นการเพิ่มสีสันให้กับเกมพนันออนไลน์และเป็นสิ่งดึงดูดนักพนันหน้าใหม่ให้เข้าสู่วงการเกมพนันออนไลน์อยู่เสมอ

3. ไม่เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การเล่นเกมการพนันออนไลน์ลดระยะเวลาในการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมเล่นการพนัน และผู้เล่นยังสามารถแทงพนันได้ทุกครั้งที่สามารถสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตทำให้ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปยังคาสิโนตามสถานที่ต่าง ๆ เหมือนแต่ก่อนหรือสถานที่จริงที่ออกผลพนัน เช่น ผู้เล่นพนันออนไลน์สามารถแทงพนันแข่งม้าและแทงพนันรูเล็ตได้ในเวลาเดียวกัน โดยไม่มีความจำเป็นต้องเดินทางไปยังสนามแข่งม้าและบ่อนการพนัน เป็นต้น

4. ข้อจำกัดเรื่องกฎหมาย การเล่นการพนันออนไลน์นั้นมักจะไม่ค่อยมีข้อจำกัดทางกฎหมาย เช่น อายุในการเข้าเล่น ซึ่งจะต้องมีอายุตามเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นต้น ซึ่งเป็นการสะดวกสำหรับผู้เล่นที่อยู่ในประเทศที่ไม่อนุญาตให้กิจกรรมการพนันเป็นสิ่งถูกกฎหมายหรือบางประเทศที่อนุญาตให้การเล่นพนันเป็นสิ่งถูกกฎหมาย เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าข้อจำกัดต่าง ๆ ทางกฎหมายเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นให้การเล่นพนันออนไลน์ได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะกับกลุ่มบุคคลที่สนใจในการเล่นพนัน แต่ถูกจำกัดให้อยู่ในขอบเขตที่ขาดซึ่งโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการพนันเห็นได้ว่า เทคโนโลยีที่ทันสมัยและปราศจากพรหมแดนในปัจจุบันเป็นปัจจัยหลักในการก่อให้เกิดความสะดวกสบายในการเข้าเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นเพราะความสะดวกสบายในการเข้าร่วม ความหลากหลายในรูปแบบเกมการพนัน การลดอัตราค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อเข้าเล่น รวมทั้งการปราศจากข้อจำกัดในทางกฎหมาย

ทั้งนี้วิษณุ วงศ์สินศิริกุล (2554) ได้วิเคราะห์ว่าเล่นการพนันบนออนไลน์ จะเกิดขึ้นได้ต้องมีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การบริหารจัดการพนัน (Gambling Operation) เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของการให้บริการพนันบนอินเทอร์เน็ตสามารถจำแนกได้เป็น 3 หลัก ดังนี้

1.1 โดเมนเนม (Domain Name) และเซิร์ฟเวอร์ (Server) โดเมนเนม เป็นเครื่องมือที่ถูกใช้ในการอ้างอิงเพื่อไปยังเว็บไซต์ต่าง ๆ บนโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีลักษณะที่ไม่ซ้ำกัน โดยมีการใช้ชื่อที่แตกต่างกันตามด้วยการแสดงถึงนิติฐานะ เช่น .com หรือ .org เป็นต้น ในส่วนของเซิร์ฟเวอร์เป็นแหล่งเก็บข้อมูลของโดเมนเนมจึงเห็นได้ว่าทั้งสองอย่างนี้จะทำหน้าที่ไปควบคู่กัน

1.2 โปรแกรมการเล่นพนัน (Gambling Software) โปรแกรมการเล่นพนันนี้สามารถเข้าถึงได้ 2 ช่องทาง ได้แก่ การเข้าผ่านทางเว็บไซต์การพนันและการดาวน์โหลดตัวโปรแกรมมายังเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่มีช่องทางให้สามารถเล่นการพนันได้ ซึ่งทั้งสองช่องทางนี้จะมีการพัฒนาโดยผู้ดูแลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเพิ่มแรงจูงใจให้ผู้เล่นการพนันอยู่สม่ำเสมอ

1.3 การบริการรับ-จ่ายเงินพนัน (Financial Transaction) โดยส่วนใหญ่แล้วการพนันออนไลน์จะมีการรับและจ่ายเงินโดยผู้เล่นจะต้องมีบัญชีส่วนตัวกับทางบริษัทเสียก่อน และมีการใส่ยอดเงินเข้าไปในบัญชีเพื่อใช้ในการเล่นการพนันตามที่ต้องการ ซึ่งหากผู้เล่นได้เงินมาจากการพนันก็สามารถไปนำเงินดังกล่าวออกจากบัญชีธนาคารที่ผู้เล่นผู้ไว้กับบริษัทพนันนั้น ๆ

2. กลุ่มผู้ให้บริการรับแทงพนัน (Gambling Operators) ผู้ให้บริการรับแทงพนันออนไลน์ส่วนใหญ่จะใช้หน้าเว็บไซต์เป็นตัวกลางในการให้บริการ โดยจะไม่มีแหล่งที่ให้บริการที่ชัดเจนแน่นอนเหมือนการให้บริการพนันแบบปกติ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วเว็บไซต์ของผู้ให้บริการรับแทงพนันออนไลน์จะระบุแหล่งที่ตั้งของสำนักงานใหญ่เป็นประเทศที่ได้รับอนุญาตให้เล่นการพนันหรือเป็นประเทศที่การพนันถูกกฎหมาย เช่น ประเทศอังกฤษ เป็นต้น โดยปัจจุบันการแทงพนันออนไลน์ได้รับความนิยมสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้ประกอบการได้พัฒนาระบบต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าต่อผลพนันที่ออกมา เช่น ผู้เล่นพนันสามารถแทงพนันกับเจ้ามือหรือโต๊ะพนันผ่านทางออนไลน์ โดยผู้เล่นพนันสามารถรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่บ่อนพนันจากการถ่ายทอดสดจากบ่อนพนันจริงมามายังเว็บไซต์ที่รับแทงพนันหรือการแทงพนันเกมทายผลกีฬาผ่านเว็บไซต์ของผู้ให้บริการ เป็นต้น อย่างไรก็ดี เว็บไซต์พนันแต่ละเว็บไซต์นั้นอาจมีสถานที่ตั้งที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์พนัน เว็บไซต์หนึ่งจดทะเบียนโดเมนเนมไว้ที่ประเทศหนึ่ง ในขณะที่ที่อยู่ของเว็บไซต์บนเซิร์ฟเวอร์นั้นถูกจดทะเบียนไว้อีกที่ประเทศหนึ่ง และเว็บไซต์พนันนี้ยังถูกกระจายออกไปยังประเทศอื่น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ คนที่อาศัยอยู่ในประเทศอื่นก็สามารถเข้าถึงเว็บไซต์พนันนี้ได้ เป็นต้น

3. กลุ่มผู้รับบริการพนันหรือผู้เล่นพนัน (Gamblers) กลุ่มผู้เล่นพนันในปัจจุบันมีอยู่ทุกเพศทุกวัย ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มนักศึกษา กลุ่มเจ้าของกิจการขนาดเล็กและขนาดกลางที่ค่อนข้างมีเวลาว่าง รวมถึงกลุ่มที่เล่นพนันเป็นครั้งคราว โดยมีอุปกรณ์พื้นฐานที่ใช้เป็นสื่อกลางในการเล่นพนันออนไลน์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร เช่น สมาร์ทโฟนหรือแทปเล็ต เป็นต้น ทั้งนี้เป็นอุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเล่นผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชั่นต่าง ๆ ได้

สำหรับ รูปแบบการเล่นพนันออนไลน์ จากการประมวลและสังเคราะห์ของไพศาล ลิ้มสถิต (2555) และนรเทพ บุญเก็บ (2548) ทำให้เห็นว่านักวิชาการส่วนใหญ่ได้แบ่งการเล่นพนันออนไลน์ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การเล่มเกมพนันแบบคาสิโน การพนันออนไลน์ประเภทนี้ เหมือนกับรูปแบบการเล่นที่นิยมเล่นในบ่อนคาสิโนทั่วไป เช่น รูเล็ต (One Zero Roulette) แบล็คแจ๊ค (Blackjack) สล๊อทแมชีน (Slots Machines) หรือบาการา (Baccarat) เป็นต้น การพนันออนไลน์ประเภทนี้ ผู้เล่นไม่สามารถรับรู้ถึงขั้นตอนในการแจกไพ่ หรือในเกมรูเล็ต โดยรูปแบบการเล่นบริษัทจะใช้วิธีการสุ่ม (Random)

2. การทายผลการแข่งขันกีฬา การพนันออนไลน์ประเภทนี้ ถือเป็นรูปแบบพนันออนไลน์ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่นักพนันอย่างมาก เนื่องจากมีรูปแบบและวิธีการเล่นที่หลากหลาย โดยเฉพาะการทายผลการแข่งขันกีฬา มีหลายประเภทของกีฬาให้เลือก อาทิเช่น ฟุตบอล อเมริกันฟุตบอล บาสเก็ตบอล เบสบอล กอล์ฟ ม้าแข่ง รถแข่ง เทนนิส เป็นต้น สำหรับประเภทกีฬาที่ได้รับความนิยมสูงสุดก็คือ การพนันฟุตบอล

3. การทายผลลอตเตอรี่ออนไลน์ การพนันรูปแบบนี้จะเป็นการพนันผลการออกลอตเตอรี่ของต่างประเทศ โดยส่วนมากจะเลือกประเทศที่มีการออกผลเป็นประจำ สัปดาห์ละครั้งหรือสองครั้ง ทั้งนี้เพื่อสร้างความเร้าใจอย่างต่อเนื่อง และให้ผู้เล่นสามารถแทงพนันได้เกือบทุกวันในรอบ 1 สัปดาห์

4. การจัดให้มีการเล่นแถมหรือรางวัลในการเสี่ยงโชค การจัดให้มีการเล่นแถมหรือรางวัลในการเสี่ยงโชค จะกระทำผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งมีการเสี่ยงโชคชิงรางวัล โดยการแจกของจากผู้ให้การสนับสนุนเว็บไซต์ เช่น การแจกตั๋วชมคอนเสิร์ต ตั๋วชมภาพยนตร์หรือแจกของที่ระลึก การตอบคำถามชิงรางวัล เป็นต้น ในเว็บไซต์ที่เปิดให้บริการนั้น ผู้เข้าใช้บริการจะต้องมีการลงทะเบียนกับทางเว็บไซต์ก่อน เพื่อให้ได้ชื่อบัญชีสมาชิก (Login Name) และรหัสผ่าน (Password) โดยผู้เข้าใช้บริการต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลกับทางเว็บไซต์และที่สำคัญ คือ ต้องให้ที่อยู่อีเมลเพื่อใช้ในการติดต่อ

เมื่อพิจารณามุมมองหรือฐานคิดต่อแนวทางจัดการพนันออนไลน์ วิษณุ วงศ์สินศิริกุล (2554, หน้า 12-13) ได้สังเคราะห์การศึกษาของ Manzin และ Biloslavo ในผลงานเรื่อง “Gambling: Today's Possibilities and Tomorrow's Opportunities (2008)” ที่วิเคราะห์แนวคิดในการจัดการพนันออนไลน์ไว้ 3 มิติ คือ

แนวคิดแรก เป็นแนวคิดที่สนับสนุนให้ธุรกิจพนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย แต่ผู้ประกอบการจะต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการ และต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องของการเสียภาษี หรือห้ามให้บริการบางประเภทเกมพนันออนไลน์แก่คนในชาติ

แนวคิดที่สอง เป็นแนวคิดที่สนับสนุนอย่างเต็มที่ในการอนุญาต ให้การเล่นพนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการควบคุมและจำกัดทั้งปริมาณผู้เล่นและผู้ให้บริการในแต่ละประเทศ

แนวคิดที่สาม ที่ไม่สนับสนุนให้ธุรกิจพนันออนไลน์เป็นธุรกิจถูกกฎหมาย รวมถึงการเล่นพนันออนไลน์ถือเป็นสิ่งต้องห้าม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หากพิจารณาถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ ซึ่งนักวิชาการ นักวิจัย หรือนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ทำการศึกษามาก่อนหน้า พบว่า มีประเด็นหลักในการศึกษา 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ หนึ่ง การศึกษาวิจัยในเชิงพฤติกรรม รูปแบบ ประเภทการเล่นพนันออนไลน์ และกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้เพื่อดึงดูดให้เล่นพนันออนไลน์ สอง การป้องกันแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การศึกษาวิจัยในเชิงพฤติกรรม รูปแบบ ประเภทการเล่นพนันออนไลน์ และกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้เพื่อดึงดูดให้เล่นพนันออนไลน์ การศึกษาในมิตินี้ มีหน่วยหรือประเด็นในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ พฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ รูปแบบหรือประเภทการพนันออนไลน์ที่นักพนันนิยมเล่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเล่น กลยุทธ์ที่เว็บไซต์หรือผู้ประกอบธุรกิจนำมาใช้เพื่อดึงดูดหรือสร้างความสนใจเพื่อนำไปสู่การเล่นพนัน ตลอดจนถึงการชี้ให้เห็นผลกระทบจากการเล่นพนันออนไลน์ ตัวอย่างงานวิจัยมิตินี้ เช่น

1.1 ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน (2562) ใน *“รายงานสถานการณ์การพนันในสังคมไทย ปี 2562”* ที่ชี้ให้เห็นพฤติกรรมและรูปแบบการเล่นพนันของคนไทยในหลากหลายรูปแบบ เช่น คนไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 76.3 มีประสบการณ์เคยเล่นการพนัน โดยร้อยละ 7.7 ของคนที่มีประสบการณ์เคยเล่นการพนัน เคยเล่นการพนันผ่านช่องทางออนไลน์ ในปี 2562 มีนักพนันหน้าใหม่หรือคนที่ไม่เคยเล่นพนันมาก่อนแต่เพิ่งเริ่มเล่นพนันครั้งแรกในปีที่มีกาสำรวจถึง 719,567 คน เมื่อพิจารณาถึงการเล่นพนันออนไลน์ พบว่า ปี 2562 คนไทยเล่นพนันออนไลน์ประมาณ 826,925 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีนักพนันออนไลน์หน้าใหม่ ประมาณ 91,979 คน โดยมีเงินหมุนเวียนในธุรกิจพนันออนไลน์ประมาณ 20,152ล้านบาท รูปแบบการเล่นออนไลน์ พบว่า บาคาร่า ป๊อกเด้ง เป็นรูปแบบการพนันที่ผู้เล่นนิยมเล่นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา คือ เกมไพ่ชนิดอื่นๆ เช่น ผสมสิบ เสือมังกร เป็นต้น ร้อยละ 27.6 สล๊อตแมชชีน ตู้เกม ร้อยละ 20.1 การทายผลกีฬา ร้อยละ 16.7 ไฮโลโปปั่น น้ำเต้าปูปลา ร้อยละ 14.4 หวย ร้อยละ 9.4 โป๊กเกอร์ ร้อยละ 6.7 สกิน อีสปอร์ต ร้อยละ 5.9 และรูเล็ต ร้อยละ 2.7 ตามลำดับ สำหรับเหตุผลที่เล่นพนันออนไลน์ พบว่า ประชาชนที่ให้ข้อมูลกว่าร้อยละ 93.7 ให้เหตุผลว่าสะดวก ง่าย เล่นได้ทุกที่ทุกเวลา ร้อยละ 39.3 เห็นว่า ฝากถอนเงินจากระบบได้อย่างรวดเร็ว ร้อยละ 33.7 เกิดจากเพื่อชวน ขณะที่ 33.1 ให้เห็นผลว่าการเล่นพนันในรูปแบบนี้ สามารถปกปิดเป็นความลับและมั่นใจว่าจะไม่ถูกจับ ส่วนเหตุผลอื่น ไม่ว่าจะเป็น มั่นใจว่าได้เงินครบแน่นอนหากชนะพนัน โปรโมชั่นสูง มีรูปแบบการพนันที่หลากหลาย รางวัลสูง/ให้ราคาดีกว่าบ่อนหรือโต๊ะพนันบอล และเห็นโฆษณาเลยตามไปเล่น เป็นเหตุผลที่อยู่ในลำดับรองลงมา

1.2 ธนิต โตอดิเทพย์ (2560) เรื่อง *“การพนันฟุตบอลในชีวิตประจำวันของสังคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก”* ที่วิเคราะห์พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของแรงงาน

ในพื้นที่อุตสาหกรรม ว่าแบ่งเป็นสองรูปแบบ คือ หนึ่ง การเล่นพนันของแฟนบอลทางไกล ซึ่งส่วนหนึ่งจะเล่นพนันในทีมท้องถิ่น (ทีมที่เป็นภูมิลำเนาของแรงงานเหล่านั้น) หรือทีมที่ชื่นชอบ บางครั้งทีมท้องถิ่นอาจจะเป็นรองและมีโอกาสพ่ายแพ้ แต่ด้วยอัตราต่อรองทำให้ผู้เล่นพนันตัดสินใจเลือกแทงทีมรักของตนเองด้วยหลักคิดที่ว่า ถ้าทีมจะของตนเองแพ้ก็ไม่น่าจะแพ้เกินอัตราต่อรองซึ่งพฤติกรรมการเชียร์ฟุตบอลของแฟนบอลทางไกลเหล่านี้ มิได้ยึดโยงอยู่แค่ในระดับทีมฟุตบอลของท้องถิ่นของตนเองเท่านั้น หากแต่เชื่อมโยงออกไปสู่ทีมภายนอกประเทศด้วย เช่น สโมสรแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ดในประเทศอังกฤษ สโมสรลิเวอร์พูลในประเทศอังกฤษ สโมสรบาเซโลน่าในประเทศสเปน หรือสโมสรยูเวนตุสในประเทศอิตาลี เป็นต้น จนนำไปสู่รูปแบบการเชียร์หรือกลุ่มแฟนบอลฟุตบอลต่างประเทศในประเทศไทยอีกจำนวนมาก และสอง แฟนบอลเฉพาะกิจ พฤติกรรมของแฟนบอลกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญกับผลการแข่งขันมากกว่าความรักและความชื่นชอบทีมที่ตนเองเชียร์ และเล่นพนันฟุตบอลทุกทีม ไม่ว่าตนเองจะชอบหรือไม่ชอบ เป้าหมายในการเล่นพนันของแฟนประเภทนี้ คือกำไรจากการเล่นพนัน

1.3 วิษชญะ ศิลาน้อย (2560) ในงานวิจัยเรื่อง *“กลยุทธ์การสื่อสารของเว็บไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์”* ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า เว็บไซต์พนันออนไลน์ใช้แนวทางการสื่อสารที่เน้นเข้าถึงง่าย ผ่านการออกแบบรูปแบบของเว็บไซต์ไม่สลับซับซ้อน และพยายามทำให้เว็บไซต์มีความน่าเชื่อถือ ขณะเดียวกันก็มีเทคนิครูปแบบต่าง ๆ เพื่อดึงดูดผู้เล่นพนันออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างรูปแบบการเล่นพนันที่หลากหลาย เพิ่มทางเลือกการเล่นพนันอื่น ๆ สร้างระบบความปลอดภัยด้วยการลบประวัติการวางเดิมพันการพนัน การสร้างเว็บไซต์อื่น ๆ เพื่อเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การใช้ผู้มีอิทธิพลทางความคิดในการชักจูงผู้เล่นการพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยกลุ่มผู้มีอิทธิพลทางความคิดเหล่านี้จะใช้ความใกล้ชิดกับผู้ติดตาม และความน่าเชื่อถือของพวกเขาเป็นเครื่องมือในการชักจูงหรือโน้วน้าว ทั้งนี้จากการศึกษานักเรียนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยพบว่า มีการสื่อสารกับเว็บไซต์ในช่องทางต่าง ๆ คือ ช่องสนทนาหน้าเว็บไซต์ เบอร์โทรศัพท์ และแอพพลิเคชั่นไลน์ นอกจากนี้ผู้เล่นพนันยังใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางเพื่อสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้เล่นด้วยกัน เพื่อวิเคราะห์ผลฟุตบอลร่วมกัน

1.4 สุระชัย ชูผกา (2558) ทำการวิจัยเรื่อง *“มายาคติในเว็บไซต์พนันออนไลน์”* พบว่า เว็บไซต์พนันออนไลน์ใช้รูปแบบและลีลาการนำเสนอเนื้อหาโดยอาศัยพึ่งพาสัญลักษณ์ของ สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่แต่เดิมในสังคมมาประกอบสร้าง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้รับสารได้รับรู้เข้าใจในเนื้อหาของเว็บไซต์พนันและดำเนินการเข้าร่วมเล่นการพนัน ได้ด้วยความรู้สึกแห่งความสนุกสนาน ง่ายและสะดวกรวดเร็ว ขณะเดียวกันเว็บไซต์พนันออนไลน์ มีการใช้ข้อความสื่อความหมาย ที่แสดงถึงการได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่หรือความเป็นเสียงส่วนใหญ่ (Majority) โดยไม่มีการอ้างอิงหรือให้ข้อมูลประกอบที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่เลือกใช้เครื่องหมายที่แสดงสัญลักษณ์เพื่อช่วยยืนยัน

ความน่าเชื่อถือโดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับทางเว็บไซต์แต่ประการใด อาทิ การกล่าวอ้างว่าเป็นเว็บไซต์พนันออนไลน์ที่ให้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด เป็นเว็บที่ได้รับความนิยมมากที่สุด และหากเข้าร่วมสมัครเป็นสมาชิกหรือโอนเงินเข้ามาร่วมเล่นพนันออนไลน์ก็จะได้รับข้อเสนอที่เป็นสิทธิพิเศษมากมาย นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ที่แสดงให้เห็นถึงความมีอยู่จริงทั้งในด้านสถานที่ เล่นการพนันที่ปรากฏเป็นอาคารสถานที่ ร้านอาหาร ส่วนที่พักและการให้บริการอื่น ๆ ประกอบกับถ้อยความอ้างอิงต่าง ๆ ว่ามีที่ตั้งอยู่ในเมืองและประเทศนั้น ทั้งที่ไม่ได้มีความเกี่ยวโยงกับสถานที่จริงแต่ประการใด และยังนำเสนอภาพตัวบุคคลจริงที่พร้อมให้บริการติดต่อสอบถามผ่านทางโทรศัพท์ (Call Center) หรือช่องการให้บริการถามตอบผ่านระบบข้อความทางหน้าเว็บไซต์ที่สามารถโต้ตอบได้โดยทันที อันเป็นช่วยแสดงตัวตนของเว็บไซต์ที่มีการให้บริการจริง ไม่ใช่เป็นเพียงเว็บไซต์ในระบบคอมพิวเตอร์แต่มีบุคคลอยู่ที่นั้นจริง ผลของการผลิตภาพมายาบนเว็บไซต์ ทำให้เกิดการหลอมรวมภาษาและคติความเชื่อที่ติดมากับภาษาเหล่านั้น เป็นเหตุผลให้ผู้เปิดรับสารฝันไปได้ไกลกว่าภาพลักษณ์เดิมของการพนัน กระทั่งความหมายเดิมของการเล่นพนันหายไป (Disappear of Meaning) และถูกแทนที่ด้วยความสนุกหรือความสุขแทน เช่นเดียวกับผู้เล่น ยังถูกสร้างจินตภาพที่รู้สึกถึงความได้เปรียบและมีความมีอำนาจเหนือเกมการพนัน ความสามารถในการประกอบสร้างภาษาเพื่อสื่อสารความหมายใหม่ให้กับการพนัน ส่งผลต่อการตัดสินความจริงของสภาวะการพนันที่ตรงหน้า (Judgment of Reality) ใหม่ไปในทางดีกว่าเดิม เพราะความจริงของการพนันที่อยู่ตรงหน้าได้ถูกประกอบสร้างขึ้นมาด้วยกรอบภาษาใหม่ ไม่แปลกแยกไปจากกรอบอุดมการณ์ที่ห้อมล้อมผู้คนเหล่านั้น กระทั่งผู้เล่นไม่สามารถปฏิเสธเว็บไซต์พนันออนไลน์ได้

1.5 วิษณุ วงศ์สินศิริกุล (2555) ในผลงานวิจัยเรื่อง *“พนันฟุตบอล: อมตะแห่งเกมพนัน”* ผู้วิเคราะห์ได้วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้การพนันทายผลฟุตบอลกลายเป็นที่รู้จักในวงกว้างว่ เกิดขึ้นจากเกมพนันประเภทนี้ เป็นการผนวกเอาการเล่นพนันเข้ากับเกมกีฬาฟุตบอลที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในโลก สำหรับสาเหตุที่ทำให้การพนันฟุตบอลเป็นที่นิยมในกลุ่มคนไทยนั้น เกิดขึ้นจากการพนันฟุตบอลเป็นเกมพนันที่มีระยะเวลาที่แน่นอนและรวดเร็วในช่วงเวลาของการลุ้นผลพนัน กล่าวคือ ผู้เล่นพนันจะรู้ผลได้เสียทันทีที่สิ้นสุดการแข่งขัน นอกจากนี้โอกาสในการเล่นพนันก็มีมากสามารถทายผลการแข่งขันได้เกือบทุกวัน ประกอบผู้เล่นไม่จำเป็นต้องใช้เงินสดในการวางเดิมพัน ซึ่งความนิยมของการเล่นพนันเช่นนี้ ส่งผลต่อการขยายตัวอย่างรวดเร็วของตลาดพนันทายผลฟุตบอล สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเล่นพนันนั้น ประกอบด้วย ข้อมูลนักฟุตบอล ผลการวิเคราะห์แผนการเล่น ความชื่นชอบต่อทีมฟุตบอล เป็นต้น ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โครงสร้างของเจ้ามือพนันฟุตบอล โดยทำให้เห็นว่า โครงสร้างของเจ้ามือพนันฟุตบอลแบ่งเป็นระดับชั้น คล้ายกับหลักการตลาดแบบหลายชั้น (Multi-level Marketing) หรือหลักการตลาดแบบสร้างเครือข่าย (Network Marketing) ซึ่งในยุคแรกของการพนันทายผลฟุตบอล เจ้ามือระดับที่ใหญ่กว่าจะพยายาม

ควบคุมและสร้างแรงจูงในแก่เจ้ามือระดับที่เล็กกว่าที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกัน ต่อมาในยุคของการพนันทายผลฟุตบอลออนไลน์ ผู้เล่นพนันส่วนใหญ่มักผันตัวเองไปเป็นผู้ให้บริการพนันควบคู่กับการรักษาสภาพผู้เล่นเอาไว้ ด้วยการสมัครสมาชิกผ่านเว็บไซต์ทายผลฟุตบอล เมื่อมีสถานภาพเป็นผู้ให้บริการก็จะได้รับอัตราต่อรองของแต่ละคู่แข่งขันที่ดีกว่าผู้เล่นพนันทั่วไป ดังนั้นหากสามารถขยายฐานลูกค้าพนันและส่งเงินเดิมพันไปยังเจ้ามือระดับใหญ่กว่าได้มาก ก็จะได้รับอัตราต่อรองที่ต่ำลง และยังสามารถบอกรับสมาชิกกับผู้เล่นพนันที่ต้องการเป็นเจ้ามือให้บริการพนันทายผลฟุตบอลได้อีกด้วย สำหรับโครงสร้างของเจ้ามือรับพนันทายผลฟุตบอลออนไลน์ จะแบ่งเป็นระดับชั้นคล้ายโครงสร้างของโต๊ะพนันฟุตบอล ในทำนองเดียวกัน เจ้ามือระดับที่ใหญ่กว่ายินดีที่จะให้เจ้ามือระดับที่เล็กกว่าในเครือข่ายของตนบอกรับสมาชิก เพราะเปรียบเสมือนการช่วยขยายฐานลูกค้า ในส่วนการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการกระจายอัตราต่อรองของแต่ละคู่แข่งขัน การรับจ่าย โอนเงินค่าคอมมิชชั่น เจ้ามือระดับใหญ่กว่าในเครือข่ายจะเป็นผู้รับผิดชอบ เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบการเล่นพนันออนไลน์ พบว่า มีรูปแบบการเล่นที่หลากหลายกว่าการเล่นพนันกับโต๊ะ เพราะมีทั้งการบริการพนันทายผลประตูรวมว่าจะสูงหรือต่ำกว่าอัตราต่อรองที่กำหนด การทายผลจำนวนลูกเตะมุมที่เกิดขึ้นทั้งการแข่งขันว่าจะสูงหรือต่ำกว่าอัตราที่กำหนด การทายผลใบเหลือง ด้วยความหลากหลายของรูปแบบจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การพนันฟุตบอลออนไลน์เป็นที่นิยมในหมู่นักเล่นพนันฟุตบอลชาวไทยอย่างรวดเร็ว

1.6 วิษณุ วงศ์สินศิริกุล (2554) เรื่อง *“เกมพนันออนไลน์: หายนะเกมพนันที่ต้องควบคุม”* ที่ชี้ให้เห็นถึงว่าเกมเล่นพนันออนไลน์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทเกมพนันทายผลกีฬา ประเภทเกมพนันตัวเลข และประเภทเกมพนันแบบในคาสิโน โดยการพนันทายผลกีฬา อาศัยอัตราต่อรองเป็นตัวจักรสำคัญในการสร้างแรงดึงดูดและความตื่นเต้นให้กับนักพนัน ซึ่งอัตราการต่อรองนั้น แบ่งเป็น 2 รูปแบบหลัก ๆ คือ อัตราต่อรองแบบกลุ่มและอัตราต่อรองแบบคู่ กล่าวโดยเฉพาะการพนันฟุตบอลออนไลน์ วิษณุได้วิเคราะห์ว่า องค์ประกอบสำคัญของการพนันฟุตบอลออนไลน์ ประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ หนึ่ง ผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์หรือเจ้ามือรับแทงพนันบอล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ เจ้ามือรายใหญ่ (Master A) เจ้ามือระดับกลาง (แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กลางค่อนข้างใหญ่ “Master B” และกลางค่อนข้างเล็ก “Master C”) เจ้ามือรายย่อย หรือ “เอเย่นต์ (Agent) ” และผู้ใช้บริการพนันฟุตบอลหรือผู้เล่น จำแนกได้ 2 ประเภท คือ ผู้เล่นที่เล่นพนันอย่างเดียวโดยไม่ให้บริการรับแทงพนันเป็นอาชีพ และผู้เล่นและผู้ให้บริการรับแทงพนันเป็นอาชีพ เมื่อพิจารณาถึงการเข้าสู่วงการพนันบอลออนไลน์ ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่า กระบวนการเข้าสู่การแทงพนันบอลออนไลน์ มีความแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างลูกค้าสองกลุ่ม เนื่องจากลูกค้ากลุ่มหนึ่งได้รับคำแนะนำจากผู้แทงพนัน แต่อีกกลุ่มหนึ่งไม่มีผู้แนะนำมา ซึ่งวิธีการเล่นพนันฟุตบอลของลูกค้าทั้งสองกลุ่มนั้นจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไป สำหรับปัจจัยที่ทำให้การพนันฟุตบอล

ออนไลน์เป็นที่นิยมอย่างรวดเร็วนั้น เกิดขึ้นจาก 3 ปัจจัย คือ ความสะดวกรวดเร็ว อัตราต่อรองมีความหลากหลายและใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง (Real Time) มากกว่า และการปราบปรามเจ้ามือโต๊ะรับแทงพนันบอลของเจ้าหน้าที่รัฐมีความเข้มข้นมากขึ้น

2. การป้องกันแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ การศึกษาในมิตินี้ โดยส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์แนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ โดยเฉพาะการใช้มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการพนันได้อย่างประสิทธิภาพ อย่างของงานวิจัยมิตินี้ เช่น

2.1 สุไรยา หนิเร่และคณะ (2564) เรื่อง *“การบูรณาการบ้าน โรงเรียน มัสยิด-บรม: แรงสนับสนุนทางสังคมกลไกในการแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้”* ได้เสนอแนวทางป้องกันปัญหาการพนันออนไลน์ว่าควรมีการทำงานร่วมกันภายใต้แนวคิดของการสร้างฐานความเข้มแข็งของจิตใจเยาวชน โดยการบูรณาการการระหว่างบ้าน โรงเรียน มัสยิด สำหรับกระบวนการทำงานแบบบูรณาการนั้น จำเป็นต้องยึดแนวทางการขับเคลื่อนในรูปแบบของ “ฮาลาเกาะฮ” ซึ่งเป็นการจัดกลุ่มศึกษาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักการขัดเกลาตนเอง พร้อมด้วยการเชิญชวนผู้อื่นสู่ความดี

2.2 ชนภพ พฤกษชาติและเพิ่ม หลวงแก้ว (2564) เรื่อง *“มาตรการทางกฎหมายในการป้องกัน การโฆษณาเชิญชวนให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์”* ได้วิเคราะห์ว่า บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันของประเทศไทยยังไม่มีความชัดเจน ไม่สอดคล้องต่อสภาพสังคมปัจจุบัน ประกอบกับมีบทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนค่อนข้างเบา ทำให้ไม่สามารถนำกฎหมายที่มีในปัจจุบันมาปรับใช้ได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง และยังส่งผลถึงการใช้ดุลยพินิจในเบื้องต้นของผู้บังคับใช้กฎหมายอันอาจเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง และไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้สภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยให้มีการบัญญัติถึงความหมายของ “การพนัน” “การพนันระยะไกล” “การโฆษณาการพนัน” และ “การสื่อสารระยะไกล” เพื่อให้เกิดความชัดเจนถึงลักษณะของการกระทำดังกล่าว และบัญญัติถึงเหตุยกเว้นโทษกรณีผู้กระทำไม่ได้มีเจตนาในการกระทำความผิด พร้อมทั้งแก้ไขมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในมาตรา 14 และเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองเด็กและการระงับปิดกั้นเว็บไซต์หรือสถานที่ออนไลน์ไว้ เป็นการเฉพาะเจาะจง

2.3 พ.ต.ท.สุชารัตน์ คำภีรานนท์ (2559) เรื่อง “*การควบคุมธุรกิจการพนันในประเทศไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีธุรกิจการพนันออนไลน์”* งานวิจัยชิ้นนี้ชี้ให้เห็นว่า การพนันออนไลน์ เป็นเกมการพนันข้ามชาติที่มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมากในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ในประเทศไทยการขยายตัวของการพนันออนไลน์ก็เป็นไปอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกับหลายประเทศทั่วโลก โดยมีการให้บริการหลายรูปแบบเช่น ทางผลลอตเตอรี่ออนไลน์ ทายผลเกมพนันแบบคาสิโน และทายผลการ

แข่งขันทั่วไป เป็นต้น เมื่อพิจารณาถึงการควบคุมธุรกิจการพนันออนไลน์ในประเทศไทย พบว่ามีปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติของสังคมต่อการกระทำความผิด ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระแห่งกฎหมาย และปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาเฉพาะของการเล่นพนันออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็น การไม่เปิดเผยตัวตนของผู้เล่น ปัญหาเรื่องเขตอำนาจศาล และการพิสูจน์ความผิด ปัญหาการตีความตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

2.4 ชาตบุษย์ ฮายุกต์ (2559) เรื่อง *"การบังคับใช้กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์: ศึกษากรณีเกมสังคมออนไลน์"* ที่ชี้ให้เห็นว่า พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มีปัญหาทางกฎหมายหลายประการ ได้แก่ ปัญหาในการตีความทางกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด ซึ่งไม่สามารถนำมาปรับใช้ได้กับกรณีของการพนันบนอินเทอร์เน็ต ที่อยู่ในรูปแบบของเกมสังคมออนไลน์ได้ เนื่องจากไม่ได้มีการกำหนดฐานความผิดและบทลงโทษที่ชัดเจน รวมไปถึงการขาดหน่วยงานที่เข้ามารับผิดชอบโดยตรงในการป้องกันและปราบปราม ความผิดที่เกี่ยวกับการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต ภายใต้ข้อจำกัดทางกฎหมายเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรให้มีการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 โดยให้มีการกำหนดคำนิยามศัพท์ของการพนัน การพนันบนอินเทอร์เน็ต ผู้เข้าเล่นการพนัน ผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน และอุปกรณ์ที่ใช้เล่นในการพนัน การแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดและบทลงโทษของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้เข้าเล่น ผู้จัดให้มีการเล่นทั้งการพนันโดยทั่วไปและการพนันบนอินเทอร์เน็ต การบัญญัติบทคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนัน การจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการพนันเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปรับใช้ได้กับกรณีการเล่นเกมสังคมออนไลน์ที่มีรูปแบบเสมือนการเล่นการพนันได้ นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดมาตรการอื่น ๆ ได้แก่ มาตรการทางเทคนิค มาตรการทางภาครัฐ และมาตรการทางสังคม เพื่อให้การควบคุมและปราบปรามการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 อรพิณ ปานเกษม (2558) เรื่อง *"ปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการโฆษณาการพนันออนไลน์"* ที่ชี้ให้เห็นว่า การโฆษณาการพนันออนไลน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมิใช่มีเพียงแต่การโฆษณาที่เป็นการเชิญชวนให้เข้าร่วมเล่นพนันหรือเป็นการโฆษณาซึ่งกิจกรรมการพนันต่าง ๆ ที่มีบริการในเว็บไซต์อันเป็นความผิดชัดแจ้งตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน ตรงกันข้ามการโฆษณาเว็บไซต์พนันออนไลน์นั้น ยังมีการโฆษณาที่เป็นการประชาสัมพันธ์ในรูปการโฆษณาแฝงหรือสื่อสารการตลาดในรูปแบบอื่น ๆ โดยอาศัยช่องว่างของกฎหมาย ส่วนธุรกิจการพนันออนไลน์ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่ดำเนินกิจการโดยบริษัทมหาชนจากต่างประเทศ และมุ่งเน้นให้ผู้บริโภครับรู้การมีอยู่ของบริษัท รวมทั้งมุ่งหวังให้เกิดการจดจำชื่อของบริษัทหรือชื่อเว็บไซต์ของผู้ประกอบกิจการ ซึ่งกฎหมายการพนันในปัจจุบัน ยังไม่สอดคล้องและครอบคลุมถึงการประชาสัมพันธ์และสื่อสารการตลาดประเภทนี้ ขณะที่ลงโทษในความผิดเกี่ยวกับการโฆษณาการพนันนั้น มีการกำหนดบทลงโทษค่อนข้างต่ำ จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีความเกรงกลัว ประกอบกับความผิดประเภทนี้

เป็นความผิดที่ไม่มีผู้เสียหาย จึงก่อให้เกิดการปล่อยปละละเลย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน โดยให้เพิ่มคำนิยามของคำว่า โฆษณา การสื่อสารการตลาด และข้อความ เพื่อให้กฎหมายมีความชัดเจนและคลอบคลุมตามบริบททางสังคม รวมทั้งแยกฐานความผิดในการเล่นพนันออนไลน์และการโฆษณาการพนันออนไลน์ออกมาจากฐานความผิดในมาตรา 12 เนื่องจากการพนันออนไลน์นั้นค่อนข้างที่จะมีความแตกต่างจากการพนันทั่วไป และผู้เกี่ยวข้องในธุรกิจนี้มักอยู่ในรูปแบบนิติบุคคล จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีโทษจำคุก แต่ควรกำหนดให้มีอัตราโทษเป็นค่าปรับสูงสุดแทน

2.6 ไพศาล ลิ้มสถิตย์ (2555) เรื่อง *“การพนันออนไลน์ การทายผลฟุตบอล การเล่นเกมออนไลน์: ปัญหาในการปรับใช้ พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478”* ซึ่งการศึกษาชิ้นนี้ ชี้เห็นว่า ปัญหาสำคัญในการปรับใช้ พ.ร.บ.การพนัน คือ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของผู้รักษากฎหมายและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี ปัญหาการทุจริตคอรัปชั่น ปัญหาผู้มีอิทธิพล ประกอบกับการปราบปรามการพนันออนไลน์ของไทย ไม่มีหน่วยงานเจ้าภาพที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของ พ.ร.บ. การพนันที่บัญญัติมาเกือบ 80 ปี จึงไม่เหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้กับกรณีปัญหาการพนันออนไลน์ได้ ทั้งการกำหนดฐานความผิดและโทษของผู้ที่เป็นเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ ขณะเดียวกันกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองเด็ก เยาวชน จากโฆษณา เชิญชวนให้เล่นพนัน ไม่ว่าจะเป็นการพนันถูกกฎหมายหรือการพนันผิดกฎหมาย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ในมิติต่าง ๆ ดังนี้ คือ การแก้ไขเนื้อหาของพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เช่น การปรับปรุงฐานความผิดเกี่ยวกับการพนันให้ชัดเจน กรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นเจ้ามือกับผู้เล่นพนัน การเพิ่มความผิดฐานโฆษณาหรือเชิญชวนให้บุคคลเล่นพนันถูกกฎหมาย การปรับปรุงบทบัญญัติเดิมและเพิ่มเติมฐานความผิดที่กระทำต่อเด็กและเยาวชน การกำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำหน้าที่รับแจ้ง สืบสวน สอบสวน และหน้าที่อื่น ๆ ตาม พ.ร.บ.การพนันเป็นการเฉพาะ หรือมีบทบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ให้ข้อมูลหรือเบาะแสการกระทำความผิด เป็นต้น การแก้ไข ปรับปรุง มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เกิดความชัดเจน ป้องกันปัญหาความเข้าใจผิดของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังเว็บพนันผิดกฎหมาย การขอความร่วมมือกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต การเฝ้าระวังและตรวจสอบการทำธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัย การรณรงค์เผยแพร่ ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับโทษของการพนันให้กลุ่มเด็ก เยาวชน และออกมาตรการป้องกันการ

เล่นพนันของเด็กและเยาวชน เปิดเผยรายงานการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. การพนัน[4]

2.7 วัชระ ทานะวงศ์ (2555) เรื่อง *"มาตรการในการป้องกันและควบคุมการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต"* ที่พยายามชี้ให้เห็นว่า การนำพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาปรับใช้กับการพนันอินเทอร์เน็ต ไม่ได้ผลเพราะมีปัญหาในเรื่องการนิยาม การพนันบนอินเทอร์เน็ต อัตราโทษต่ำขาดคณะกรรมการควบคุมการพนันโดยเฉพาะ การแก้ปัญหาดังกล่าวจึงควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพนันดังนี้ นิยามการพนันบนอินเทอร์เน็ต เจ้ามือ ผู้เล่น ทรัพย์สินการพนันบนอินเทอร์เน็ตให้ชัดเจน เพิ่มอัตราโทษผู้กระทำความผิดให้สูงขึ้น และให้นำมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ มาปราบปรามผู้กระทำความผิด คือมาตรการทางภาษี มาตรการห้ามสถาบันทางการเงินทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพนัน มาตรการความรับผิดตามหลักดินแดนมาดำเนินคดีกับเว็บไซต์การพนันที่อยู่ต่างประเทศ รวมถึงการนำมาตรการทางสังคม มาตรการรณรงค์ลดละเลิกการพนัน มาตรการขอความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ มาตรการขอความร่วมมือกับภาคเอกชนตรวจสอบเว็บไซต์การพนันและมาตรการจัดตั้งหน่วยงานควบคุมดูแลการพนันโดยเฉพาะ

2.8 วิทิต แสงพิทักษ์ (2554) ในผลงานวิจัยเรื่อง *"อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ: ศึกษากรณีการพนันผ่านทางอินเทอร์เน็ต"* ชี้ให้เห็นว่า การพนันฟุตบอลทางอินเทอร์เน็ตส่งผลกระทบต่อสังคม ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกระดับ ขณะที่กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการพนัน มีเพียงพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เท่านั้นที่ใช้บังคับ โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวยังล้าหลังไม่ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ไม่มีความชัดเจนและยังไม่เป็นบรรทัดฐาน ขณะที่การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอีกมากมาย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า รัฐควรบัญญัติกฎหมายระบุความผิดการเล่นพนันทายผลฟุตบอลทางอินเตอร์เน็ตให้ชัดเจนโดยเฉพาะการระบุว่า การเล่นพนันฟุตบอลทางอินเตอร์เน็ตเป็นความผิดต้องกำหนดโทษให้เหมาะสมกับปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเจ้ามือ ผู้เล่น หรือผู้วิเคราะห์ผลฟุตบอล และต้องให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่สามารถออกหมายค้นได้กรณีจำเป็นเร่งด่วน และเตรียมบุคลากร ให้มีความพร้อมโดยต้องเสริมความรู้ให้เท่าทันความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี รวมถึงเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อการบังคับใช้กฎหมาย

2.9 นรเทพ บุญเก็บ (2548) ได้วิจัยเรื่อง *"มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับพนันบนอินเทอร์เน็ต"* ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบังคับใช้กฎหมายการพนันกับการพนันบนอินเทอร์เน็ตมีข้อจำกัดและปัญหาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด บทกำหนดโทษ

---

[4] *ข้อเสนอในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ในลักษณะเช่นนี้ของไพศาล ยังปรากฏให้เห็นในผลงานเรื่อง "ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่าด้วยการป้องกันและควบคุมการพนันออนไลน์ (2555)" หรือ "เปิดปมเป็น อยู่ คือ "พนันออนไลน์"สังคมไทยยุคไร้พรมแดน (ม.ป.ป.)"*

เขตอำนาจศาล และปัญหาเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐาน ปัญหาดังกล่าวเกิดจากความไม่ทันสมัยของกฎหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอว่า ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายควรมีการแก้ไขมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เพื่อให้ครอบคลุมการพนันบนอินเทอร์เน็ต และแก้ไขบทลงโทษให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์รองรับการพนันบนอินเทอร์เน็ตประเภทที่สามารถขออนุญาตได้

2.10 พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ (ม.ป.ป.) ในโครงการวิจัยเรื่อง *“มาตราการและกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของต่างประเทศและแนวทางในการสร้างกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศไทย”* ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศไทย และศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการพนันออนไลน์ของต่างประเทศใน 3 กลุ่มประเทศ คือ กลุ่มประเทศที่อนุญาตให้ธุรกิจการพนันออนไลน์เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย ประกอบด้วยสิงคโปร์ ประเทศมอลตา และระเทศออสเตรเลีย กลุ่มประเทศที่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจการพนันทั่วไปแต่ไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ คือ มลรัฐโอเรกอน มลรัฐหลุยส์เซียนา ประเทศเวียดนาม และกลุ่มประเทศที่ประเทศที่ไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจพนัน คือ มลรัฐยูทาห์ จากการสังเคราะห์ประสบการณ์ของต่างประเทศในการควบคุมการพนันออนไลน์ ผู้วิจัยได้นำเสนอมาตรการทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อบริหารจัดการพนันออนไลน์ โดยมาตรการระยะสั้นในการควบคุมการพนันออนไลน์นั้น ควรมีกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ระงับการเผยแพร่ข้อมูลหรือบล็อกเว็บไซต์เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ โดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์ รวมถึงแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ให้หมายความรวมถึงการพนันออนไลน์ให้ชัดเจน ส่วนมาตรการระยะ ผู้วิจัยเสนอว่าประเทศไทย ผู้วิจัยเห็นว่า ควรอนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจการพนันออนไลน์เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีเงื่อนไขว่า (1) อาจพิจารณาอนุญาตให้การพนันออนไลน์บางประเภทที่ดำเนินกิจการได้บนเครือข่ายอินเตอร์เน็ต (2) ควรมีคณะกรรมการในพิจารณาอนุญาตและควบคุมการพนันออนไลน์โดยเฉพาะ (3) ต้องจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ (4) ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาต (5) กำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติผู้เล่นพนันออนไลน์ (6) ผู้ประกอบกิจการต้องรายงานผลการดำเนินการแก่คณะกรรมการควบคุมการพนัน (7) มีเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีเป็นการเฉพาะ (8) มีมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ทั้งนี้เพื่อให้การควบคุมการพนันมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเสนอว่า ควรมีมาตรการที่เด็ดขาดโดยให้คณะกรรมการควบคุมการพนันออนไลน์ มีอำนาจในการดำเนินคดีกับผู้ที่กระทำความผิด ทั้งการลงโทษทางอาญา มาตรการทางการปกครอง ทั้งการปิดกั้นเว็บไซต์การพนันออนไลน์ การเพิกถอนใบอนุญาต และการเฝ้าระวัง

2.11 ศูนย์นโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ เรื่อง *“การป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันฟุตบอลผ่านช่องทางออนไลน์ (ม.ป.ป.)”* โดยงานวิจัยชิ้นนี้ เริ่มต้นจากการชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการเล่นพนันฟุตบอลและพนันฟุตบอลออนไลน์ของเด็กและเยาวชน โดยปัจจัยที่ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่การเล่นพนันออนไลน์นั้น เกิดขึ้นจากการเข้าถึงอินเตอร์เน็ตทั้งในมิติความรวดเร็วและความสะดวกผ่านโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกต่าง ๆ รวมทั้งเกิดจากพฤติกรรมของวัยรุ่นที่รักสนุกและแสวงหาความตื่นเต้นจากการเสี่ยงโชค และการเลียนแบบเพื่อน หลังจากนั้นมีการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพนันในหลายมิติ เช่น เป็นต้นตอสู่อบายมุขอื่น ผลกระทบต่อสมอง (สมองเสียหายถาวร) เป็นต้น ต่อมามีการชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการจัดการพนันของประเทศไทย ทั้งปัญหาหรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพนัน ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาของกฎหมายที่ล้าสมัย ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาขีดความสามารถตีความและปรับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัญหาในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ท้ายที่สุดงานวิจัยฉบับนี้ได้สร้างเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาพนันฟุตบอลผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันอย่างเป็นระบบ ทั้งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยมีการระบุถึงการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันอย่างชัดเจน หรือสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยต้องป้องกันไม่ให้มีผู้สื่อข่าว ของหนังสือพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นพนันหรือในลักษณะการบอกราคาต่อรอง การวิเคราะห์การแข่งขันที่มีลักษณะส่งเสริมให้เล่นการพนันเข้ามาอยู่ในบริเวณรอบสนามฟุตบอลโดยเด็ดขาด เช่นเดียวกับสมาคมผู้สื่อข่าวกีฬา สมาคมผู้สื่อข่าววิทยุและโทรทัศน์ รวมถึงองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนต้องเข้มงวดกับจริยธรรมในการรายงานข่าวกีฬา หรือมีมาตรการลงโทษต่อสื่อมวลชนที่ละเมิดจริยธรรม

2.12 ปิยอร เปลี่ยนผดุง (ม.ป.ป.) เรื่อง *“กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 กับการพนันออนไลน์”* ที่ชี้ให้เห็นว่า แนวทางปรับใช้พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์กับการพนันออนไลน์ คือ ในกรณีการดำเนินคดีกลับผู้เล่นและผู้จัดให้มีการเล่นโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการไปตามพระราชบัญญัติการพนัน ส่วนการปิดกั้นเว็บไซต์หรือการระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์กับการพนันนั้น หากไม่ใช้ช่องทางตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มาตรา 20 อาจใช้วิธีการเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ให้บริหารอินเทอร์เน็ตโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม มาตรา 15 ประกอบกับข้อ 13

และ 15 ว่าด้วยเหตุในการยกเลิก เพิกถอนในอนุญาตให้บริการอินเทอร์เน็ต และมาตรการทางสังคมในการเผยแพร่ข้อมูลโทรคมนาคม เนื่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตถือเป็นสื่อโทรคมนาคมประเภทหนึ่งเช่นเดียวกัน ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ เป็นแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยทำความเห็นเป็นแนวทางในการดำเนินการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในส่วนของกฎหมายการพนัน ควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติให้ครอบคลุมถึงการพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ต โดยกำหนดอำนาจและวิธีการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายการพนัน รวมถึงการรวบรวมพยายามหลักฐานคดีการพนันซึ่งเป็นหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ชัดเจน ในส่วนของกฎหมายการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ควรให้แก้ไขหรือปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ให้ชัดเจนว่า กฎหมายคลอบคลุมถึงกรณีใดบ้าง ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนของการรวบรวมพยายามหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นำมาปรับใช้แก่กรณีความผิดที่เปลี่ยนผ่านจากพื้นที่ทางกายภาพเป็นพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปในมาตรฐานเดียวกัน และเป็นการขจัดปัญหาในการขาดกฎหมายที่จะนำมาปรับใช้แก่การกระทำความผิดที่เกี่ยวเนื่องกับอินเทอร์เน็ตอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2.13 พฤตินัย พราวพันธุ์ (มป.ป.) เรื่อง *“พนันออนไลน์ภัยใกล้ตัว”* ผู้เขียนได้วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถจัดการกับปัญหาการพนันออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งปัญหาในข้อกฎหมาย เช่น การตีความว่าการพนันออนไลน์ไม่ใช่การนำเข้าข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์ จึงไม่มีการดำเนินการปิดเว็บไซต์การพนันออนไลน์ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปราบปรามจับกุมโดยเฉพาะการรวบรวมพยานหลักฐาน การติดตามสืบค้นหาตัวผู้กระทำความผิด ลักษณะความผิดตามกฎหมายพนันหรือประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ และการสื่อสารเกี่ยวกับปัญหา ผลกระทบจากการเล่นพนัน หลังจากนั้นได้นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการพนันเอาไว้อย่างน่าสนใจว่า ควรมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายให้ผู้บริการเว็บไซต์กำหนดอายุบุคคลที่จะเข้าถึงข้อมูลเว็บการพนันออนไลน์ โดยผู้ให้บริการต้องรับผิดชอบในการป้องกันเด็กและเยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเข้าถึงการพนันออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ หรือการกำหนดมาตรการทางภาษี รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดการพนันให้ครอบคลุมกับการเล่นพนันออนไลน์

2.14 ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ในบทความเรื่อง *“พนันออนไลน์กับภัยคุกคาม ยุค 4.0”* ได้เสนอยุทธศาสตร์เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์ ผ่านการทำงานของกลไกต่าง ๆ คือ กลไกรัฐต้องสอดส่องดูแลสื่อออนไลน์ โดยเฉพาะกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ต้องผลักดันให้เกิดกฎหมายควบคุมสื่อออนไลน์ และการควบคุมพนันออนไลน์ในเชิงรุก เพื่อควบคุมและปราบปรามขณะที่กลไกครอบครัว ต้องดูแลเอาใจใส่เด็กและเยาวชนเมื่อเข้าใช้บริการสื่อออนไลน์ชนิดต่าง ๆ

รวมถึงให้คำปรึกษาแก่คนในครอบครัว กรณีเข้าสู่วงจรพนันออนไลน์ด้วยการเป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือแทนการตอกย้ำซ้ำเดิม ส่วนกลไกด้านกฎหมาย จะต้องพัฒนาให้เท่าทันกับเทคโนโลยีและให้มีการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางต่าง ๆ อย่างจริงจัง

2.15 ไพศาล ลิ้มสถิตย์และคณะ (ม.ป.ป.) เรื่อง *"มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันในต่างประเทศ"* ได้เสนอแนะ เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันของไทยคือ การเสนอเรื่องการปฏิรูปกฎหมายการพนัน ด้วยการยกเลิกพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ทั้งฉบับ และเสนอให้มีกฎหมายพนันฉบับใหม่ คือ "ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการพนัน พ.ศ. ...." ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการกำหนดประเภทการพนัน นิยามศัพท์การพนันที่ชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมการพนันแห่งชาติที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระและไม่อยู่ในสังกัดของกระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการ ฯ ควรทำหน้าที่เป็นองค์กรควบคุมหรือกำกับดูแลกิจการพนัน มีระบบตรวจสอบธรรมาภิบาลและความเป็นอิสระในระดับหนึ่ง ไม่ถูกแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจพนันหรือปัญหาการทุจริตคอร์รัปชั่นในการออกใบอนุญาต นอกจากนี้กฎหมายพนันฉบับใหม่ควรมีมีมาตรการป้องกันผลเสียจากการพนันของประชาชน, มาตรการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนัน, การควบคุมหรือห้ามการโฆษณา การส่งเสริมการขายการพนันประเภทต่าง ๆ ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเด็กหรือเยาวชน, ข้อห้ามหรือข้อจำกัดในการให้กู้ยืมเงินเพื่อเล่นพนัน, การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสเมื่อพบการพนันผิดกฎหมาย, การโอนภาระการพิสูจน์ในชั้นศาลไปยังฝ่ายจำเลยหรือผู้ต้องหาในลักษณะความผิดบางอย่าง, การปรับปรุงบทกำหนดโทษตามกลุ่มผู้กระทำความผิด โดยเน้นการลงโทษกลุ่มเจ้ามือพนันผิดกฎหมายให้มีโทษที่รุนแรงกว่าผู้เล่นพนันผิดกฎหมาย รวมถึงการใช้มาตรการทางกฎหมายอื่น ๆ ได้แก่ มาตรการอายัดทรัพย์สิน การทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวกับการพนันผิดกฎหมาย รวมถึงกฎหมายป้องกันการฟอกเงินสำหรับเจ้ามือพนันผิดกฎหมาย

3. งานวิจัยประเด็นอื่น ๆ นอกจากงานวิจัยในสองประเด็นหลักข้างต้นแล้ว ยังมีการวิจัยเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอลในสังคมไทยที่น่าสนใจอีกหลายเรื่อง อาทิเช่น

3.1 วสันต์ ปัญญาแก้วและคณะ (2559) ในโครงการวิจัยเรื่อง *"ฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก: ความเป็นชาย วัยรุ่น และวัฒนธรรมบริโภคนิยม"* ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ฟุตบอลเปรียบเสมือนกีฬาที่เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยยุคปัจจุบัน โดยวัฒนธรรมแฟนบอล ก่อตัวขึ้นอย่างสร้างสรรค์ และกลายมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คนชนชั้นใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น คนหนุ่มสาววัยทำงาน ที่ชีวิตประจำวันถูกกำหนดด้วยตารางเวลาและพื้นที่ทำงานอย่างเคร่งครัด ดังนั้น กิจกรรมช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ จึงมีความสำคัญและมีความหมายอย่างยิ่งในชีวิต ทั้งนี้ชุดโครงการวิจัยนี้ มีข้อเสนอว่า วัฒนธรรมแฟนและการบริโภคกีฬา คือความบันเทิงในพื้นที่สาธารณะใหม่ อันพัฒนาควบคู่ไปกับการสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรมใหม่ วิถีการ

ดำเนินชีวิตใหม่ ๆ ที่แสดงปฏิบัติการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ วัฒนธรรมดิจิตอล ที่แพร่กระจายและเข้าถึงกันได้ง่ายในปัจจุบัน เป็นผลให้การเล่นพนันฟุตบอล เป็นส่วนหนึ่งที่ไม่ควรมองแยกขาดออกจากวัฒนธรรมแฟนบอลไทย และไม่ควรนำเอาอคติหรือมิติเชิงศีลธรรมมาตัดสิน ตรงกันข้ามควรทำความเข้าใจว่า การเล่นพนันฟุตบอลเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนกลุ่มใหม่ที่ก่อตัวขึ้นในสังคม ดังจะเห็นได้จาก ตั้งแต่ปี 2552 ที่มีการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันฟุตบอลอาชีพไทยพรีเมียร์ลีกและการบริโภคฟุตบอลต่างประเทศผ่านสื่อโทรทัศน์ค่อย ๆ คลี่คลาย ไปสู่การรวมกลุ่มเป็นแฟนบอล (ไทยลีก) ซึ่งกระบวนการทางวัฒนธรรมดังกล่าว มีส่วนอย่างสำคัญต่อการเบี่ยงเบนความสนใจในกลุ่มแฟนบอลวัยรุ่นให้ออกห่างจากการเล่นพนันฟุตบอลได้มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการแข่งขันฟุตบอลอาชีพและการเติบโตของอุตสาหกรรมฟุตบอล นอกจากจะเป็นกลไกช่วยปลูกฝังวัฒนธรรมแฟน การร่วมชมเชียร์ที่ทำให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในสนาม ได้เชียร์บอลอย่างสร้างสรรค์ยังอาจช่วยสร้างภูมิคุ้มกันหรือป้องกันไม่ให้กลุ่มวัยรุ่นเข้าสู่วงการพนันบอล ดังนั้นการส่งเสริมให้อาชีพนักฟุตบอลเป็นอาชีพที่ก้าวหน้าและมั่นคง ด้วยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษาและเอกชนหลายภาคส่วน จึงเป็นกลไกสำคัญจะช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้วัยรุ่นมีความกระหายอยากที่จะพัฒนาตัวเองไปเป็นนักฟุตบอลอาชีพ ซึ่งการมุ่งความสนใจไปอยู่ที่การเล่นฟุตบอล การฝึกซ้อมอย่างมีเป้าหมาย เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นนักเตะอาชีพ วิธีการดังกล่าวนอกจากเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวงการฟุตบอลแล้ว ยังถือเป็นการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนไทยอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน

3.2 วสันต์ ปัญญาแก้ว (ม.ป.ป.) ในผลงานวิจัยเรื่อง *“พนันบอล อำนาจและความเป็นชาย”* ผู้วิจัยได้เสนอให้พิจารณาปรากฏการณ์พนันฟุตบอลของสังคมไทยในเชิงบวก หรือจัดวางให้พนันบอลเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมฟุตบอล เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพนันบอลใหม่โดยเฉพาะการมองว่าการพนันเป็นเรื่องของชีวิตวัฒนธรรม และเป็นกิจกรรมสำคัญของมนุษยชาติที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งนักพนันมืออาชีพส่วนใหญ่ มักเป็นคนที่มีความคิดความอ่านสามารถสร้างสรรค์ความหมายบางอย่างในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า นักพนันบอลและกลุ่มแฟนบอล ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ชาย โดยการเล่นพนันฟุตบอลและวัฒนธรรมแฟนบอลเปรียบเสมือน “พื้นที่ทางสังคม” ที่ในฐานะประชาสังคมใหม่ของกลุ่มผู้ชาย ที่พยายามจัดการกับอำนาจที่พวกเขาถูกรื้อถอนออกไป และกำหนดชะตากรรมชีวิตของตนเองใหม่ พื้นที่เหล่านี้ถือเป็น “พื้นที่ส่วนที่เหลือ” ที่ยังไม่ถูกควบคุมอย่างเบ็ดเสร็จ ดังนั้นวัฒนธรรม “สามานย์” ที่ยังคงเล็ดลอดดำรงอยู่ในพื้นที่เล็ก ๆ ที่มักจะถูกมองข้ามในสังคม ด้วยเหตุนี้การพนันฟุตบอล จึงเป็นเกมกีฬาที่เป็น “สนามของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ” เป็นพื้นที่ทางสังคมที่ประกอบสร้างขึ้นมาใหม่ เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมสามารถสร้างความหมาย ช่วยให้รู้สึกมีตัวตนขึ้นมา เป็นเหตุให้ในบริบทของสังคมสมัยใหม่พนันฟุตบอลจึงเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งซึ่งสะท้อนให้เห็นปฏิบัติการในชีวิตประจำวันของผู้คนกล่าวคือ เป็นเรื่องของผู้ชายที่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมเมือง อันเป็นสังคมในโลกสมัยใหม่ที่ชีวิตเต็มไปด้วย

ภาวะเสี่ยง และความไม่มั่นคง เป็นสังคมเสี่ยง ที่เน้นความเป็นปัจเจกชน กระบวนการเชิงสถาบันต่าง ๆ ที่พยายามรื้อถอนความเป็นชุมชนและตัวตนของผู้คนอยู่ตลอด ดังนั้นสำหรับผู้ชายที่มีรายได้ระดับปานกลางไปถึงค่อนข้างล่าง พนันฟุตบอลและวัฒนธรรมแฟนบอล จึงกลายเป็น “พื้นที่ของผู้ชาย” เป็นพื้นที่แห่งการประกอบสร้างและผลิตซ้ำ “ความเป็นชาย” ได้อย่างเหมาะสม

จากงานวิจัยข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพนันฟุตบอลออนไลน์ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในเชิงพฤติกรรม เน้นการวิเคราะห์พฤติกรรมการเล่นพนัน ทั้งในมิติมูลเหตุหรือแรงจูงใจ ผลกระทบจากการเล่นพนัน นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันแก้ไขปัญหาการเล่นพนันออนไลน์ ซึ่งการศึกษามิตินี้ให้น้ำหนักไปที่การใช้มาตรการทางกฎหมาย ข้อจำกัดของงานวิจัยเหล่านี้ คือ มองปัญหาการพนันแบบแยกส่วน เน้นการวิเคราะห์เพียงมิติใดมิติหนึ่ง ขาดการวิเคราะห์ปัญหาการพนันแบบองค์รวม (Holistic Analysis) ทำให้ไม่เห็นโครงสร้างทั้งระบบที่เป็นสาเหตุแห่งปัญหา และไม่เห็นความหลากหลายของผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือผู้เล่นพนัน

กรอบคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

งานวิจัยชิ้นนี้ มีความเชื่อว่า โครงสร้างและผู้กระทำการมีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการอธิบายความสัมพันธ์ จึงจำเป็นต้องแยกความแตกต่างระหว่างโครงสร้างและผู้กระทำการให้เห็นอย่างชัดเจน เพราะโครงสร้างและผู้กระทำการมีลักษณะเฉพาะที่ไม่สามารถลดทอนไปเป็นอีกสิ่งหนึ่งได้ ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจโครงสร้างและผู้กระทำการในเชิงวิภาษวิธี (Dialectic) โดยไม่นำเอาโครงสร้างและผู้กระทำการรวมเข้าไว้ด้วยกัน แม้บางสถานการณ์โครงสร้างจะดำรงอยู่ก่อนผู้กระทำการ แต่โครงสร้างก็ไม่สามารถควบคุมหรือกำหนดผู้กระทำการได้ทั้งหมด เพราะผู้กระทำการมีคุณสมบัติและความสามารถประกอบสร้าง ผลิตซ้ำ รวมทั้งเปลี่ยนรูปโครงสร้างได้ จากความเชื่อดังกล่าวนำมาซึ่งการสร้างตัวแบบการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังภาพที่ 1

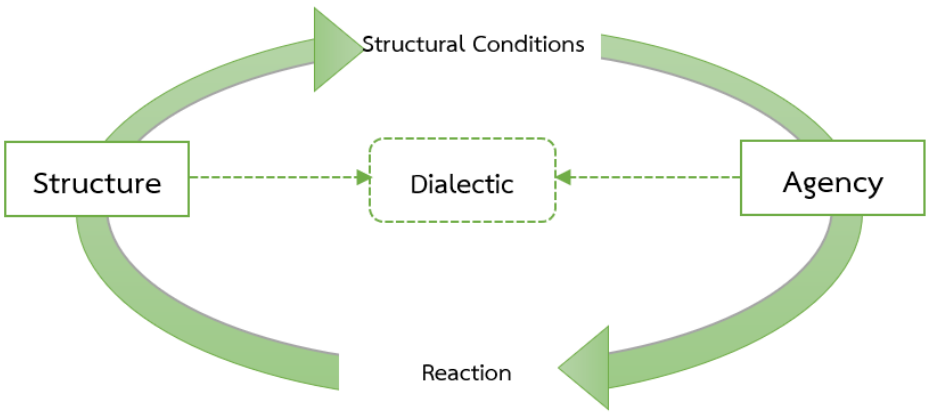

ภาพที่ 1 ตัวแบบการวิเคราะห์ข้อมูล

หากนำตัวแบบการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น มาประยุกต์ใช้กับการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การที่ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวนั้น เกิดขึ้นจากเงื่อนไขเชิงโครงสร้างทางอุดมการณ์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ที่ดำรงอยู่ทั้งในบริบทของสังคมไทยและต่างประเทศ โดยเงื่อนไขเชิงโครงสร้างเหล่านี้ ประกอบด้วย เงื่อนไขที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการป้องกัน ควบคุม ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมถึงเงื่อนไขที่เป็นแรงจูงใจซึ่งเกิดขึ้นจากตัวธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ด้วยเหตุนี้ ปฏิบัติการสังคมของผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ จึงเกิดขึ้นภายใต้ชุดเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ดำรงอยู่ก่อน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้กระทำการเหล่านี้จะได้รับอิทธิพลจากเงื่อนไขเชิงโครงสร้าง แต่ปฏิบัติการของผู้กระทำการหลายปฏิบัติการ ก็มีความเป็นอิสระจากตัวโครงสร้างที่ดำรงอยู่ ด้วยเหตุนี้ ผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์จึงมีความสามารถที่จะสร้างและขยายเครือข่ายธุรกิจให้กว้างขวางขึ้น ขณะเดียวกันก็พยายามประกอบสร้างกลยุทธ์หรือกลวิธี เพื่อเพิ่มพูนผลประโยชน์ทางธุรกิจให้เครือข่ายตนเอง ส่วนผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ก็พยายามปฏิบัติการเพื่อหวังเอาชนะกฎเกณฑ์หรือกติกาบางอย่างในวงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วในวงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ จึงมีผู้กระทำการบางกลุ่มประสบความสำเร็จ ในการสร้างหรือเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์บางอย่างให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของตนเอง แต่บางกลุ่มก็ไม่ประสบผลสำเร็จ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงสร้าง หมายถึง อุดมการณ์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ที่ดำรงอยู่ในบริบทของสังคมไทยและต่างประเทศ โดยโครงการสร้างเหล่านี้เป็นทั้งเงื่อนไข (Condition) และผลผลิต (Product) ของการกระทำการทางสังคม (Social Action)

2. เงื่อนไขเชิงโครงสร้าง หมายถึง พลังอำนาจของอุดมการณ์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ที่มีผลต่อปฏิบัติการทางสังคมของผู้กระทำการ กระทั่งทำให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์เกิดการขยายตัว

3. ผู้กระทำการ หมายถึง กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์และผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยผู้กระทำการเหล่านี้จะมีการประสานการกระทำร่วมกัน ดังนั้นผู้กระทำการจึงไม่ใช่ปัจเจกบุคคล แต่เป็นกลุ่มของผู้กระทำการ (Collective Agency)

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ อาศัยการแสวงหาความรู้แนวสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ที่จะสลายพรมแดนระหว่างสาขาวิชา ภายใต้ความเชื่อว่าสาขาวิชาต่าง ๆ นั้นไม่ได้มีการแบ่งแยกมาตั้งแต่เริ่มต้น ตรงกันข้ามสาขาวิชาต่าง ๆ ล้วนแต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ประกอบกับสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ที่ดำรงอยู่ในสังคม มีความสลับซับซ้อน ทำให้การวิเคราะห์สังคมโดยการใช้ศาสตร์หรือสาขาวิชาเดียวอาจมีข้อจำกัด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างความหลากหลายทางกระบวนทัศน์ (Paradigms) เพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคม สำหรับวิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 กระบวนการ คือ

(ก) การศึกษาเอกสารและตัวบท เอกสารที่ใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้มี 2 ประเภท คือ เอกสารชั้นต้น (Primary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง ยังไม่ผ่านการวิเคราะห์หรือตีความ เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ตีความ หรือสรุปจากเอกสารชั้นต้นรวมถึงการศึกษาตัวบทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เอกสาร เช่น วีดีทัศน์ สารคดี เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยจะพิจารณาเอกสารชั้นต้น ชั้นรอง ตลอดจตัวบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเชื่อมโยงกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

(ข) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ที่สามารถให้ข้อมูลหลัก (Key-Informants) การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักจะใช้เทคนิคการเก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ คือ การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยพิจารณา จากลักษณะการมีข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย และจะใช้กระบวนการสัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว (Data Saturation) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งกระบวนการสัมภาษณ์จะมีการวางแผนสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน และมีข้อคำถามในการสัมภาษณ์แบบหลวม (Loosely Structure) ข้อคำถามเหล่านี้จะสร้างขึ้นจากวัตถุประสงค์และขอบเขตเนื้อหาการวิจัย สำหรับเป้าหมายการสัมภาษณ์เจาะลึก คือ การทำความเข้าใจรายละเอียดของปรากฏการณ์เชิงลึกในลักษณะเก็บข้อมูลเป็นคำพูดคำต่อคำ (Verbatim) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ซีเนียร์ (Senior) และมาสเตอร์ (Master) เอเย่นต์ (Agent)) รวมถึงผู้เล่นพนัน (Player) สำหรับการเกณฑ์คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักและเหตุผลที่ต้องสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเหล่านี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ซีเนียร์ (Senior) และมาสเตอร์ (Master) เนื่องจากเป็นผู้มีบทบาทหลักในการกำหนดกลยุทธ์ของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ขณะเดียวกันก็มีอำนาจในการตัดสินใจและมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานในระดับมหภาค รวมถึงซีเนียร์และมาสเตอร์มีประสบการณ์ในวงการพนันฟุตบอลออนไลน์มายาวนาน ทำให้มีความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับพลวัตของตลาด แนวโน้มธุรกิจ และความท้าทายต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายกว้างขวางทั้งในและนอกวงการ ซึ่งสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่นต่าง ๆ ธุรกิจพนันออนไลน์ สำหรับเกณฑ์การคัดเลือก คือ ซีเนียร์หรือมาสเตอร์ต้องมีลูกข่ายหรือเจ้ามือรายย่อยไม่น้อยกว่า 20 ราย เหตุผลที่ใช้เกณฑ์นี้คัดเข้าผู้ให้ข้อมูลหลัก เนื่องจาก ขนาดของเครือข่ายจำนวน 20 รายขึ้นไป แสดงถึงเครือข่ายที่มีขนาดใหญ่พอสมควร ซึ่งสะท้อนถึงประสบการณ์และความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ในระดับที่มีนัยสำคัญ ประกอบกับการที่ซีเนียร์หรือมาสเตอร์มีลูกข่ายจำนวนมากทำให้มีโอกาสได้เผชิญกับสถานการณ์และปัญหาที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีความครอบคลุมและลึกซึ้งมากขึ้น นอกจากนี้การมีลูกข่ายจำนวนมาก ยังสะท้อนถึงการได้รับความไว้วางใจจากผู้เล่นในวงกว้างแสดงถึงสถานะและบทบาทที่สำคัญในโครงสร้างของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

(2) เอเย่นต์ (Agent) สาเหตุที่ต้องสัมภาษณ์ผู้กระทำการกลุ่มนี้ เกิดขึ้นจากเหตุผลหลายประการ กล่าวคือ ประการแรกเกี่ยวกับตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ในระบบการพนันออนไลน์ เอเย่นต์เป็นตัวกลางที่สำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างผู้ให้บริการ (เว็บไซต์พนัน) กับผู้เล่นทำให้มีมุมมองที่ครอบคลุมทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน ประการที่สองเป็นผู้กระทำการที่เข้าใจในพฤติกรรมผู้เล่นเพราะมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้เล่น ทำให้เข้าใจแรงจูงใจและพฤติกรรม เอเย่นต์จึงสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการเล่นพนัน ความนิยมในประเภทการเดิมพัน และผลกระทบของเหตุการณ์ภายนอกต่อพฤติกรรมการเล่นพนัน ประการที่สามกลุ่มเย่นต์เข้าใจระบบการทำงานของแพลตฟอร์มพนันออนไลน์ ทั้งในแง่ของซอฟต์แวร์ การจัดการความเสี่ยง และระบบการเงินสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการหลีกเลี่ยงการตรวจจับ การจัดการกับข้อจำกัดทางกฎหมาย และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการประกอบการ ประการที่สี่ เกี่ยวข้องกับกรณีที่เอเย่นต์ต้องแข่งขันกันเองเพื่อดึงดูดลูกค้า ทำให้มีความเข้าใจในกลยุทธ์การตลาด การสร้างความแตกต่าง และการรักษาฐานลูกค้า สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับโปรโมชั่น แคมเปญการตลาด และวิธีการดึงดูดผู้เล่นใหม่ ประการที่ห้า เอเย่นต์จะมีเก็บสถิติและข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับลูกค้าและการเดิมพันสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มการเติบโตของตลาด การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด และความนิยมในประเภทการเดิมพันต่าง ๆ โดยเกณฑ์การคัดเลือก คือ ต้องมีฐานของลูกค้าหรือผู้เล่นพนันที่มีจำนวนไม่น้อยกว่า 10 ราย เหตุผลที่ใช้เกณฑ์นี้คัดเข้าผู้ให้ข้อมูลหลัก เนื่องจากเอเย่นต์ที่มีลูกค้าอย่างน้อย 10 ราย ถือเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์เพียงพอในการให้ข้อมูลและการมีนลูกค้าจำนวนหนึ่งอยู่ในเครือข่าย ทำให้

เอเย่นต์มีโอกาสได้พบกับลูกค้าที่มีพฤติกรรมและความต้องการที่หลากหลาย ขณะเดียวกันการที่เอเย่นต์สามารถรักษาฐานลูกค้าได้อย่างน้อย 10 รายแสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการและความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง

(3) ผู้เล่นพนัน (Player) โดยเลือกจากผู้เล่นพนันฟุตบอลในระบบออนไลน์ ที่มีความถี่ในการเล่นอย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์ เหตุผลที่ใช้เกณฑ์นี้คัดเข้าผู้ให้ข้อมูลหลัก เนื่องจากการเล่นอย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์มีนัยถึงความสม่ำเสมอในการเล่นพนัน ระดับความผูกพันกับการพนันที่มากกว่าการเล่นเพื่อความบันเทิงเป็นครั้งคราว ความเข้าใจในระบบพนันออนไลน์มากกว่าผู้ที่เล่นนาน ๆ ครั้ง ขณะเดียวกันก็สามารถให้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับแนวโน้ม เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงในวงการพนันฟุตบอลออนไลน์ ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตทั้งการจัดการเวลา การเงิน ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ผลกระทบทางจิตใจและอารมณ์ นอกจากนี้ผู้เล่นที่มีความถี่สูงมักมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้บริการมากกว่าจึงให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็น โปรโมชั่น โบนัส และกลยุทธ์ทางการตลาดของเว็บไซต์พนัน

วิธีการเข้าถึงตัวผู้ให้สัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยจะให้ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกและตัดสินใจเพื่อเลือกสถานที่สัมภาษณ์ โดยให้พิจารณาจากความเหมาะสมและปิดมิดชิด เก็บเสียง ไม่มีใครผ่านไปมา ระหว่างการสัมภาษณ์หรือการดำเนินกิจกรรมจะไม่มีการบันทึกภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และการบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้วิธีการจดบันทึกและลงรายละเอียดในประเด็นที่สำคัญลงสู่สมุดบันทึกที่จะเก็บไว้เป็นความลับโดยไม่มีการเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่นโดยเด็ดขาด

(ค) การเสวนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นการอภิปรายโดยอาศัยผู้ให้ข้อมูลที่มีสถานภาพเดียวกัน แลกเปลี่ยนความเห็น หาข้อสรุปร่วมกันและตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการ ผู้วิจัยจะตั้งประเด็นในการเสวนากลุ่มย่อยตามวัตถุประสงค์การวิจัยและขอบเขตเนื้อหา สำหรับกระบวนการดำเนินงาน ผู้วิจัยจะจัดเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มขนาดเล็ก การเสวนาแต่ละครั้งจะมีสมาชิกร่วมสนทนา ประมาณ 5-7 คน โดยมีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ทำหน้าที่เตรียมประเด็นสำหรับสนทนา เครื่องมือที่ใช้ประกอบการจัดเสวนากลุ่มย่อย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งพัฒนาขึ้นจากวัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตเนื้อหาและผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

กระบวนคัดเลือกคัดผู้เข้าร่วมการเสวนากลุ่มย่อยวิธีการเลือกแบบเจาะจง พิจารณาจากคุณสมบัติที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยมุ่งเน้นการได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการคัดเลือกจะคัดเลือกจากผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมเสวนากลุ่มย่อยต้องเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และมีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมเสวนากลุ่มย่อย และในรายงานการวิจัยผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยรายชื่อผู้เข้าร่วมเสวนาหรือระบุสถานะหรือตำแหน่งทางสังคมที่อาจสื่อหรือตีความได้ว่าเป็นผู้เข้าร่วมเสวนากลุ่มย่อย

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยมีวิธีการดังนี้

(ก) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถูกต้องหรือไม่ โดยมีวิธีการตรวจสอบ 3 รูปแบบ ได้แก่ หนึ่ง การตรวจสอบแหล่งเวลา โดยสัมภาษณ์บุคคลคนเดียวในห้วงเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้ในช่วงเวลาต่างกันเหมือนกันหรือไม่ สอง การตรวจสอบด้านสถานที่ คือ การเปลี่ยนสถานที่สัมภาษณ์บุคคลคนเดียวเพื่อพิสูจน์ข้อมูลที่ได้รับจากต่างสถานที่ ข้อมูลเหล่านั้นจะมีลักษณะอย่างไรบ้าง และสามการตรวจสอบบุคคล หมายถึง การสัมภาษณ์บุคคลหลากหลายกลุ่มในประเด็นเดียวกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องของข้อมูล

(ข) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลที่ได้จากเอกสาร โดยการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่คณะผู้วิจัยได้มาจากการเอกสารหลากหลายแหล่ง มีความสอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยจะใช้การวิพากษ์ภายนอก ซึ่งเป็นการตรวจสอบเอกสารเบื้องต้นควบคู่กับการวิพากษ์ภายใน ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อมูลในเอกสาร

(ค) การเปรียบเทียบจากการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสาร หรือทำการซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรืออาจซักถามผู้ให้ข้อมูลหลังจากสรุปผลการศึกษาเพื่อความแน่นอนว่าข้อสรุปนั้นเที่ยงตรงตามความเป็นจริงหรือไม่ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย มาจัดกระทำให้เป็นระบบและหาความหมาย แยกแยะองค์ประกอบ รวมทั้งเชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยอาศัยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (ชาย โพธิสิตา, 2554, หน้า 337)

(ก) การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) เป็นกระบวนการจัดการ ด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อทำให้ข้อมูลเป็นระเบียบ ทั้งในทางกายภาพและในเชิงเนื้อหา เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบในขั้นตอนต่อไป

(ข) การแสดงข้อมูล (Data Display) เป็นกระบวนการนำเสนอข้อมูล จะนำเสนอในรูปแบบของพรรณนา ซึ่งเกิดขึ้นจากการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน ตามตัวแบบการวิเคราะห์เพื่อบ่งบอกเรื่องราวหรือรายละเอียดของสิ่งที่ศึกษาตามความหมายที่ข้อมูลแสดงออกมา

(ค) การหาข้อสรุป การตีความและการตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นของผลการวิจัย (Conclusion, Interpretation and Verification) เป็นกระบวนการหาข้อสรุปและการตีความหมายของผลการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อค้นพบการวิจัย รวมถึงการตรวจสอบว่า ข้อสรุปหรือความหมายที่ได้นั้น มีความถูกต้องตรงประเด็นและน่าเชื่อเพียงใด ข้อสรุปและสิ่งที่ตีความออกมานั้นอาจจะอยู่ในรูปแบบคำอธิบาย ตัวแบบการวิเคราะห์ และแนวคิดทฤษฎี

สำหรับวิธีวิทยาการในการวิเคราะห์ข้อมูล (Methodological Approach) คณะผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์เชิงโครงสร้างและผู้กระทำการ (Structure and Agency Analysis) โดยให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างพลังของโครงสร้างสังคม (Structure) และผู้กระทำการทางสังคม (Agency) ตามหลักวิภาษวิธี (Dialectic) กล่าวคือ บางสถานการณ์โครงสร้างก็มีพลังกำหนดวิถีชีวิตของผู้กระทำการ ขณะที่บางสถานการณ์ผู้กระทำการก็มีบทบาทในการกำหนดโครงสร้างสังคม

โดยผู้กระทำการทางสังคม เปรียบเสมือนกลุ่มบุคคลที่มีเจตจำนงในการปฏิบัติการทางสังคมลักษณะใดลักษณะหนึ่ง โดยผู้กระทำการอาจมีการรวมตัวในรูปพันธมิตร (Alliance) เพื่อระดมทรัพยากร หรือต่อสู้ทางสังคม (Social Struggle) เพื่อช่วงชิงการนำรวมทั้งทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่พึงประสงค์

ส่วนโครงสร้างทางสังคม เปรียบเสมือนแบบแผนความสัมพันธ์ทางสังคม ที่ดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องระดับหนึ่ง (Pattern of Social Relationship) ดังนั้นฐานคิดเกี่ยวกับโครงสร้างสังคมในที่นี้ จึงถือว่าโครงสร้างเป็นสิ่งที่สามารถถูกปรับเปลี่ยนหรือสืบทอดได้ ผ่านการเคลื่อนไหวของมนุษย์ผู้กระทำการ ทั้งนี้การใช้หลักวิภาษวิธีในการวิเคราะห์โครงสร้างสังคม จะทำให้เห็น ลักษณะสองด้านของโครงสร้าง (Duality of Structure) คือ โครงสร้างสังคมมีทั้งด้านที่สร้างข้อจำกัดให้เกิดการดำรงอยู่ และด้านที่เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากโครงสร้างสังคมมีความสามารถเป็นทั้งผลผลิต (Product) และเงื่อนไข (Condition) ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มคน กล่าวคือ โครงสร้างในด้านที่เป็นผลผลิตจากการกระทำทางสังคม แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างสังคมมิใช่สิ่งที่หยุดนิ่งตายตัว แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากการเคลื่อนไหวระหว่างกลุ่ม และชนชั้นต่าง ๆ ที่มีการแข่งขันต่อสู้กันทางสังคม การแข่งขันต่อสู้ทางสังคมในที่นี้ สะท้อนให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำการ มีทั้งที่มีความขัดแย้งและความร่วมมือกัน ส่วนโครงสร้างสังคมในด้านที่เป็นเงื่อนไขจำกัดหรือเปิดโอกาสการกระทำทางสังคมนั้น

การใช้วิธีวิทยาโครงสร้างและผู้กระทำการ เพื่อศึกษาการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ เกิดขึ้นจากความเชื่อที่ว่าปัจเจกบุคคลและสังคมเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก (แม้โครงสร้างและผู้กระทำการมีความแตกต่างกัน) ดังนั้นการวิเคราะห์โครงสร้างและผู้กระทำการครั้งนี้ ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำการทางสังคมและพลังของโครงสร้างสังคมตามหลักวิภาษวิธี เพื่อสลายหลักคิดเกี่ยวกับมิติใดมิติหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อปรากฏการณ์ทางสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่ง

คือ การข้ามพ้นปัญหาทวินิยมระหว่างโครงสร้างและผู้กระทำการ (Structure/Agency Dualism) ด้วยเหตุนี้ จึงจะเห็นภาพการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ที่เกิดขึ้นจากมิติเชิงโครงสร้างภายใต้บริบทสังคมไทย ทั้งโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม กฎหมาย สถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยโครงสร้างเหล่านี้มีทั้งมิติที่เป็นข้อจำกัด ด้านที่เปิดโอกาส ตลอดจนถึงเป็นแรงดึงที่ทำให้ผู้คนกลุ่มหนึ่งเข้าสู่วงการพนันฟุตบอออออนไลน์ และมิติผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการ อาทิ บทบาทของกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ บทบาทของกลุ่มผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ บทบาทของกลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมทั้งบทบาทของกลุ่มผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยงกับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ เป็นต้น

ภายใต้แนวคิดและวิธีวิทยาโครงสร้างและผู้กระทำการ ผู้วิจัยคาดว่าจะนำไปสู่ข้อค้นพบใหม่ ที่แตกต่างจากองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิม คือ

(1) เป็นการประยุกต์แนวคิดและวิธีวิทยาโครงสร้างและผู้กระทำการ เพื่อทำความเข้าใจกับการขยายตัวของการพนันฟุตบอลออนไลน์ แตกต่างจากการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งมีจุดเน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ พฤติกรรม ปัญหาและผลกระทบจากการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์

(2) การใช้แนวคิดและวิธีวิทยาโครงสร้างและผู้กระทำการ จะทำให้เห็นความหลากหลาย ความสลับซับซ้อนของโครงสร้างและผู้กระทำการ รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองในฐานะเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการขยายตัวของการพนันฟุตบอลออนไลน์

(3) แม้จะมีการวิจัยที่ประยุกต์แนวคิดโครงสร้างและผู้กระทำ เพื่อศึกษาการเล่นพนันในสังคมไทยปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง แต่งานวิจัยเหล่านี้ไม่ได้ศึกษาการพนันฟุตบอลออนไลน์ ซึ่งมีบริบทโครงสร้าง ผู้กระทำที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการเล่นพนันทั่วไป

(4) เมื่อพิจารณาถึงการวิเคราะห์เงื่อนไขเชิงโครงสร้าง ที่มีผลต่อการพนันฟุตบอลออนไลน์ พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษาในมิติกฎหมายเป็นหลัก ยังไม่ได้วิเคราะห์เงื่อนไขเชิงโครงสร้างในมิติอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

บทที่ 4
ผลการศึกษา

สำหรับผลการวิจัย คณะผู้วิจัยจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว หลังจากนั้นจะวิเคราะห์ผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ท้ายที่สุดจะทำการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์

เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว

การวิเคราะห์เงื่อนไขเชิงโครงสร้าง จะให้ความสำคัญต่อบทบาทของเงื่อนไขเชิงโครงสร้าง 3 มิติ คือ เงื่อนไขเชิงโครงสร้างในฐานะที่เปิดโอกาส เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นข้อจำกัด และเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นแรงดึง (ดังภาพที่ 2) ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของเงื่อนไขเชิงโครงสร้างทั้งสามนี้ ส่งผลต่อ ปฏิบัติการทางสังคมของผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องกับวงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง กระทั่งทำให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์เกิดการขยายตัว

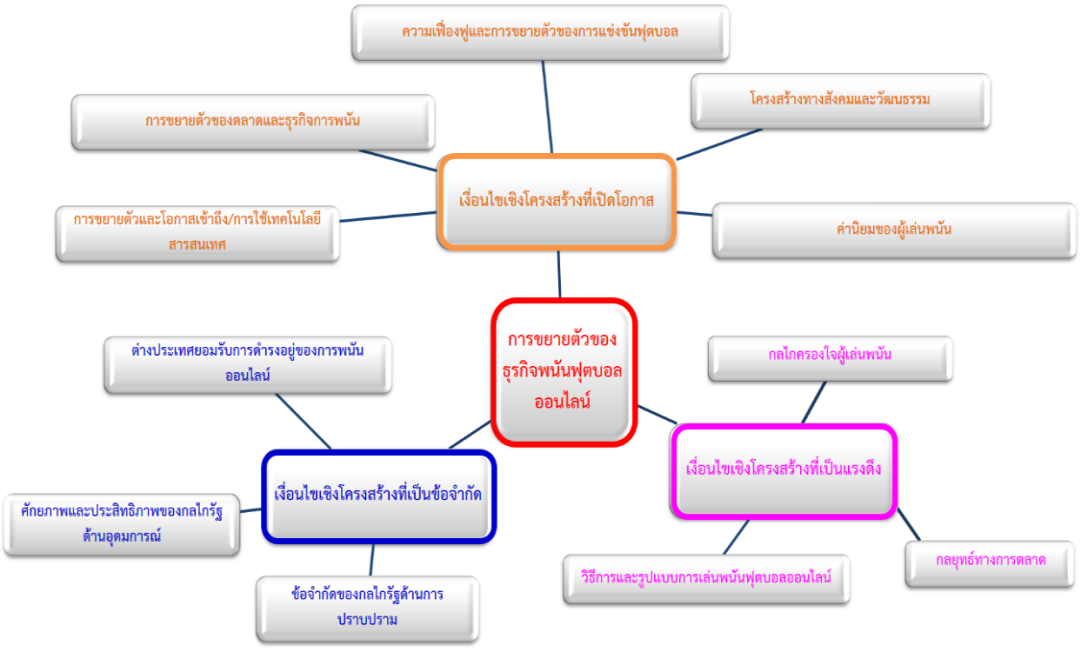

ภาพที่ 2 แสดงเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

1. เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เปิดโอกาส ให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เปิดโอกาส ในที่นี้หมายถึง เงื่อนไขที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว ซึ่งประกอบด้วย 5 เงื่อนไขหลัก ๆ คือ

1.1. การขยายตัวและโอกาสเข้าถึง/การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แสดงให้เห็นถึงการขยายตัวและโอกาสเข้าถึง/การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของประชากรไทย ที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก หรือประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ตัวเลขการจัดอันดับการปรับตัวตามเทคโนโลยีสารสนเทศ ของสถาบัน IMD World Competitiveness Center ชี้ให้เห็นว่า การปรับตัวตามเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยในปี 2562 อยู่ที่อันดับ 62 ของโลก โดยมีจำนวนผู้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน (Mobile-cellular telephone subscription per 100 pop) อยู่อันดับที่ 5 ของโลก ส่วนจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร (Mobile-Broadband Subscriptions per 100 pop) อยู่อันดับที่ 26 ของโลก และมีจำนวนผู้ลงทะเบียนอินเทอร์เน็ตประจำที่ (Fixed – Broadband internet subscription per 100 pop) อยู่อันดับที่ 66 ของโลก เช่นเดียวกับจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านเทคโนโลยีไฟเบอร์ต่อจำนวนประชากร (Fiber internet subscription per 100 pop) อยู่อันดับที่ 51 ของโลก นอกจากนี้ยังมีจำนวนผู้ใช้งานอินเตอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร (Internet User % of adult pop) อยู่อันดับที่ 90 ของโลก เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2562 หน้า 26)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ (Mobile Broadband) ต่อจำนวนประชากร 100 ของประเทศไทยมีสัดส่วนอยู่ที่ 88.76 ขณะที่ค่าเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ 82.97 (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2562 หน้า 58) และหากนำไปเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน พบว่า ปี 2562 สัดส่วนจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 4 รองจากสิงค์โปร์ มาเลเซีย และบรูไน ส่วนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ (Fixed Broadband) ต่อจำนวนประชากร 100 คน ปี 2561 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่สามรองจากประเทศสิงคโปร์ เวียดนาม ขณะเดียวกันก็มีอัตราเติบโตเฉลี่ยใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของโลก (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2562 หน้า 59,61)

ส่วนสถานการณ์การใช้และการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศภายในประเทศ พบว่า ปี 2562 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Subscribers) ประมาณ 129 ล้านเลข

หมาย โดยมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ซึ่งมีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการประมาณ 125 ล้านเลขหมาย หรือมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.61 (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2562, หน้า 41)

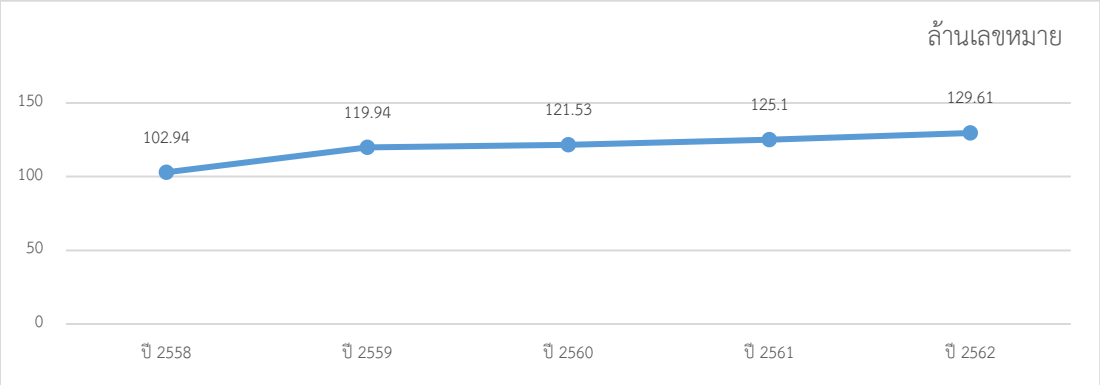

ภาพที่ 3 การขยายตัวของผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ปี 2558-2562

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2562, หน้า 41

การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นไปในทิศทางเดียวกับจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ (Fixed Broadband) และจำนวนผู้ลงทะเบียนการใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ (Mobile Broadband) กล่าวคือ ปี 2562 มีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่เพิ่มขึ้น 10.11 ล้านราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.01 เมื่อเทียบกับปี 2561 และจากการคาดการณ์ของ กสทช. พบว่าลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2567 มีการคาดการณ์ว่า แนวโน้มจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ จะสูงถึง 16.29 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 23.79 ต่อประชากร 100 คน ส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ พบว่า ปี 2562 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ประมาณ 60.35 ล้านเลขหมาย โดยมีอัตราการเข้าถึงของประชากรอยู่ที่ร้อยละ 88.76 (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2562, หน้า 53,56,63)

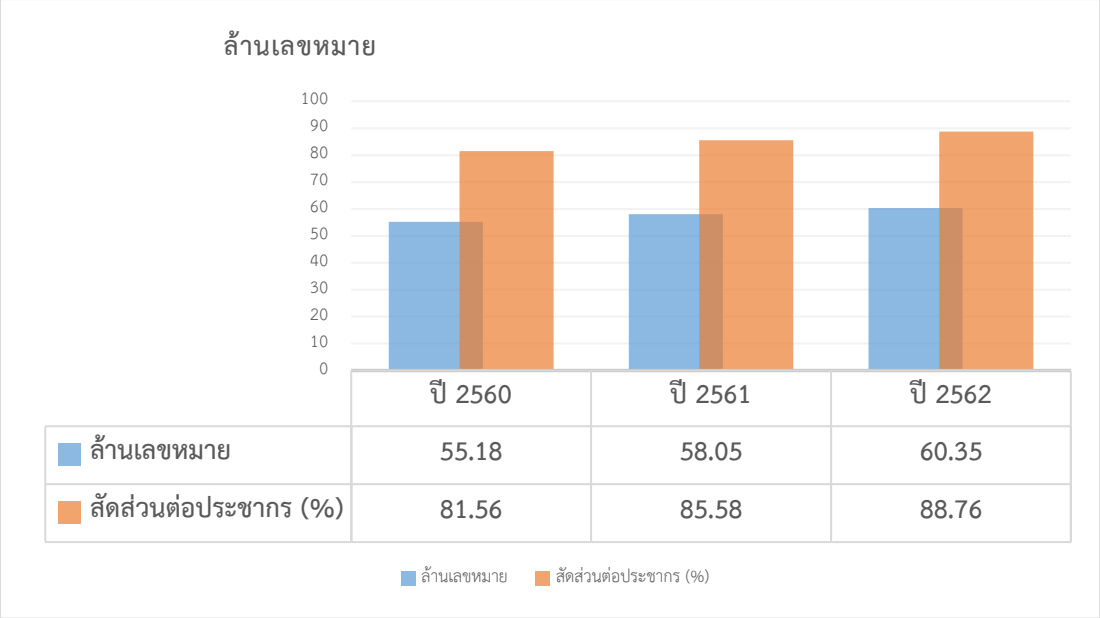

	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
ล้านเลขหมาย	55.18	58.05	60.35
สัดส่วนต่อประชากร (%)	81.56	85.58	88.76

ภาพที่ 4 จำนวนผู้ลงทะเบียนอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่และสัดส่วนต่อประชากร ปี 2560- 2562

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2562, หน้า 57

สถานการณ์เชิงโครงสร้างดังกล่าว ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของประชากรในประเทศไทย จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ที่สำรวจการมีและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารในครัวเรือน ปี 2561 โดยได้จำแนกลักษณะประชากรที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า กลุ่มประชากรที่มีอายุ 15-24 ปี มีการใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุด คือ ร้อยละ 93.5 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 25-34 ปี ร้อยละ 88.3 และกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 24.3 (กองสถิติเศรษฐกิจ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561, หน้า VI)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต จำแนกตามภาคและเขตการปกครอง

ภาค	ประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป	การใช้คอมพิวเตอร์		การใช้อินเทอร์เน็ต	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทั่วราชอาณาจักร	**63,440,336**	**17,237,167**	**27.20**	**38,539,677**	**60.80**
ในเขตเทศบาล	28,497,142	9,618,065	33.80	19,916,441	69.90
นอกเขตเทศบาล	34,943,194	7,619,102	21.80	18,623,236	53.30
กรุงเทพมหานคร	8,232,167	3,767,367	45.80	6,685,181	81.20
กลาง	18,700,098	4,914,532	26.30	12,467,139	66.70
เหนือ	10,681,011	2,664,408	25.00	5,620,244	52.60
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17,271,924	3,818,467	22.10	8,631,575	50.00
ใต้	8,555,136	2,072,393	24.20	5,135,538	60.00

ที่มา: กองสถิติเศรษฐกิจ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561, หน้า 7

สำหรับความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 5-7 วัน/ สัปดาห์ มีร้อยละ 86.5 รองลงมาใช้ 1-4 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 12.9 ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้เข้าถึงอินเทอร์เน็ต พบว่า ผ่าน Smart Phone ร้อยละ 96.9 รองลงมา ใช้ผ่านคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ร้อยละ 35.4 และ Notebook ร้อยละ 13.5 เมื่อพิจารณากิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ Social Network (Facebook, Twitter, Google , LINE, Instagram) ร้อยละ 95.1 รองลงมา ใช้เพื่อดาวน์โหลดรูปภาพ หนัง วีดีโอ เพลง เกม เล่นเกม ดูหนัง ร้อยละ 85.9 และใช้อัพโหลดข้อมูลรูปภาพ/ภาพถ่าย วีดีโอ เพลง Software ฯลฯ เพื่อแบ่งปัน (Share) บนเว็บไซต์ ร้อยละ 57 (กองสถิติเศรษฐกิจ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561, หน้า VI, 8, 14)

ปฏิเสธไม่ได้ว่าการขยายตัวและโอกาสในการเข้าถึง/การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของประชากรเช่นนี้ เปรียบเสมือนเงื่อนไขที่ส่งผลให้ผู้คนกลุ่มหนึ่ง ปรับเปลี่ยนรูปแบบและพฤติกรรมการเล่นพนัน อาทิ การเล่นพนันฟุตบอลกับโต๊ะพนันสู่การพนันออนไลน์ ขณะที่บางกลุ่มเริ่มเรียนรู้และผันตัวเข้าสู่การเป็นนักพนันฟุตบอลออนไลน์หน้าใหม่ ภายใต้เหตุผลที่ว่า การพนันฟุตบอลออนไลน์เป็นเกมพนันที่เข้าถึงได้ง่าย ไม่ถูกจำกัดด้วยพื้นที่และเวลา รวมทั้งสามารถเล่นพนันได้โดยไม่จำกัดสถานที่ โดยเฉพาะปัจจุบันที่มีเว็บไซต์พนันออนไลน์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (1), สัมภาษณ์ 20 ธันวาคม 2563) ดังจะเห็นได้จากข้อมูลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ระบุว่า ระหว่างปี พ.ศ.2558-2559 มีเว็บไซต์พนันออนไลน์เกิดขึ้นประมาณ

213,000 เว็บไซต์ ส่วนปี พ.ศ.2561 มีเว็บไซต์พนันออนไลน์กว่า 230,000 เว็บไซต์ (ผู้จัดการออนไลน์, 22 มิถุนายน 2562)

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการเข้าถึง/การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของประชากรและจำนวนเว็บไซต์พนันออนไลน์ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ในสังคมไทยระยะยาวว่ามีแนวโน้มจะเติบโตขึ้น ดังการศึกษาของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน ที่ชี้ให้เห็นว่า ในปี พ.ศ.2558 มีจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ประมาณร้อยละ 13.70 จากจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลทั้งหมด และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20.60 ในปี พ.ศ. 2560 ส่วนปี พ.ศ. 2562 พบว่า มีจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ร้อยละ 18.60 จากจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลทั้งหมด ซึ่งผู้ที่เคยเล่นพนันผ่านช่องทางออนไลน์ กว่าร้อยละ 95.30 เล่นพนันผ่านมือถือ ขณะที่ปี 2564 มีผู้เล่นพนันโดยตรงกับเว็บไซต์/แอพพนัน ร้อยละ 18.50 อีกร้อยละ 11.60 เล่นพนันผ่านไลน์/แอพแชทต่างๆ และร้อยละ 0.80 เล่นผ่านเฟซบุ๊ก/โซเชียลมีเดียต่างๆ (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ, 2562, หน้า 28; ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2564, หน้า 79)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้เล่นพนันทายผลฟุตบอลระหว่างปี 2558-2564

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้เล่นพนันทายผลฟุตบอล (คน)	นักพนันฟุตบอลหน้าใหม่ (คน)	จำนวนเงินหมุนเวียน (ล้านบาท)[5]	ร้อยละของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ (%)[6]
2558	1,991,986	N/A	136,125	13.70
2560	2,476,612	117,301	140,016	20.60
2562	3,463,506	211,500	160,542	18.60
2564	3,830,594	220,513	181,168	18.50

[5] เมื่อพิจารณาถึงวงเงินหมุนเวียนในธุรกิจการพนันฟุตบอล พบว่า ปี 2558 มีวงเงินหมุนเวียนมากที่สุดจากธุรกิจการพนันที่มีอยู่สังคมไทย ส่วนปี 2560 มีเงินทุนหมุนเวียใหญ่เป็นอันดับสอง รองจากสลากกินแบ่งรัฐบาล

[6] เป็นการประมวลจากร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจากช่องทางหรือบุคคลที่เล่นพนันทายผลฟุตบอล โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ช่องทาง

ที่มา: ข้อมูลปี 2558 ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2559 หน้า 50; ข้อมูลปี 2560 ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2560; ข้อมูลปี 2562 ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2562; ข้อมูลปี 2564 ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2564

1.2 การขยายตัวของตลาดและธุรกิจพนันออนไลน์ การขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ในสังคมไทย เป็นไปในทิศทางเดียวกับธุรกิจพนันออนไลน์ระดับโลกที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากขนาดตลาดของธุรกิจพนันที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี (ดังภาพที่ 5) โดยปี ค.ศ.2019 มีเงินหมุนเวียนในธุรกิจนี้ประมาณ 58.90 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มขึ้นเป็น 66.70 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ค.ศ.2020 หรือเติบโตขึ้นประมาณ 13.20% ส่วนปี ค.ศ.2023 คาดการณ์ว่าจะมีเงินหมุนเวียนประมาณ 92.90 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และจะเพิ่มสูงขึ้นเป็น 127.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ค.ศ. 2027 โดยมีอัตราเติบโตเฉลี่ยระหว่างปี ค.ศ. 2020-2027 ประมาณ 11.50%

สำหรับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันออนไลน์เติบโต ก็คือ จำนวนผู้ใช้สมาร์ทโฟนที่เพิ่มสูงขึ้น การขยายตัวของอินเตอร์เน็ต ความพร้อมของแอพพลิเคชั่นมือถือ การเข้าถึงแพลตฟอร์มการพนันออนไลน์ที่ง่าย การเพิ่มขึ้นของระบบดิจิตอลรวมถึงตัวเลือกการชำระเงินแบบดิจิทัลที่ปลอดภัย เช่นเดียวกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เปรียบเสมือนปัจจัยเร่งให้เกิดความต้องการเล่นพนันออนไลน์ในอัตราที่เพิ่มขึ้น (Global Online Gambling Market (2020 to 2027)-Size, Share & Trends Analysis Report, 2020; Global Online Gambling Market Report 2020-30: COVID-19 Growth and Change)

(มูลค่า) พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

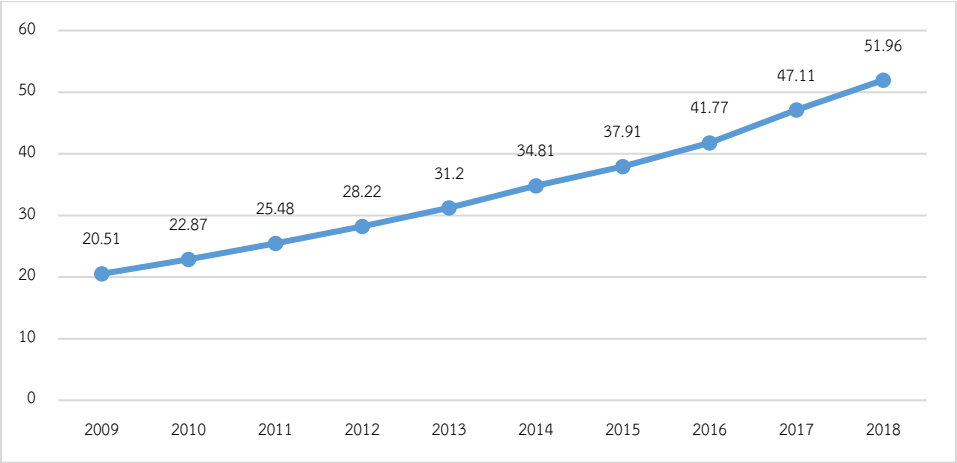

ภาพที่ 5 ขนาดตลาดของธุรกิจพนันตั้งแต่ปี ค.ศ.2009-2018 **ค.ศ.**

ที่มา: สรุปจาก https://www.ginar.io/global-online-gambling-market-research-2018/

โดยสหภาพยุโรป (จำนวน 28 ประเทศ) ถือเป็นกลุ่มประเทศที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดในธุรกิจพนันออนไลน์สูงที่สุดในโลก ประมาณ 49.2 % รองลงมา คือ ภูมิภาคเอเชียและตะวันออกกลาง ประมาณ 27.80% อเมริกาเหนือ ประมาณ 11.20% ตามลำดับ ดังรายละเอียดในภาพที่ 6

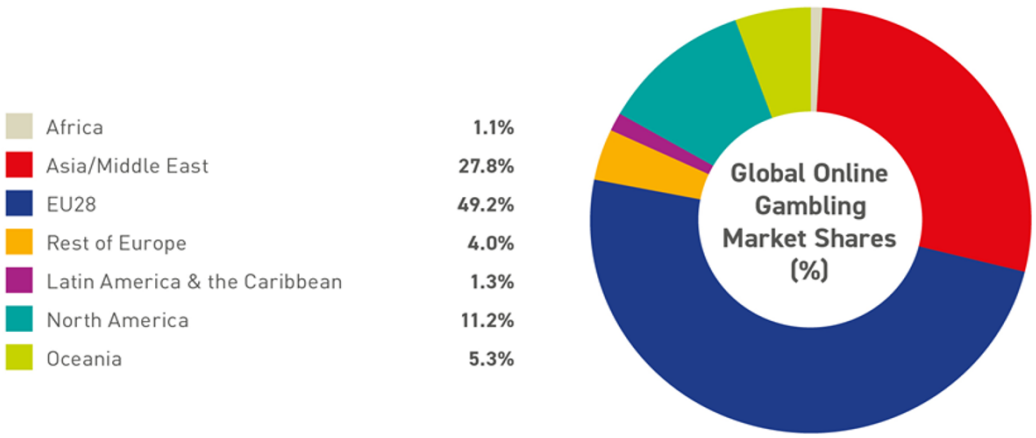

ภาพที่ 6 ส่วนแบ่งทางการตลาด (จำแนกตามภูมิภาค) ในธุรกิจพนันออนไลน์ ปี ค.ศ. 2018
ที่มา: https://www.egba.eu/eu-market/

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงประเภทการพนันออนไลน์ที่มีขนาดตลาดใหญ่ที่สุด ก็คือ การทายผลการแข่งขันกีฬา ซึ่งขนาดตลาดของธุรกิจประเภทนี้ (รวมถึงการพนันประเภทอื่น ๆ) มีแนวโน้มจะเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 7

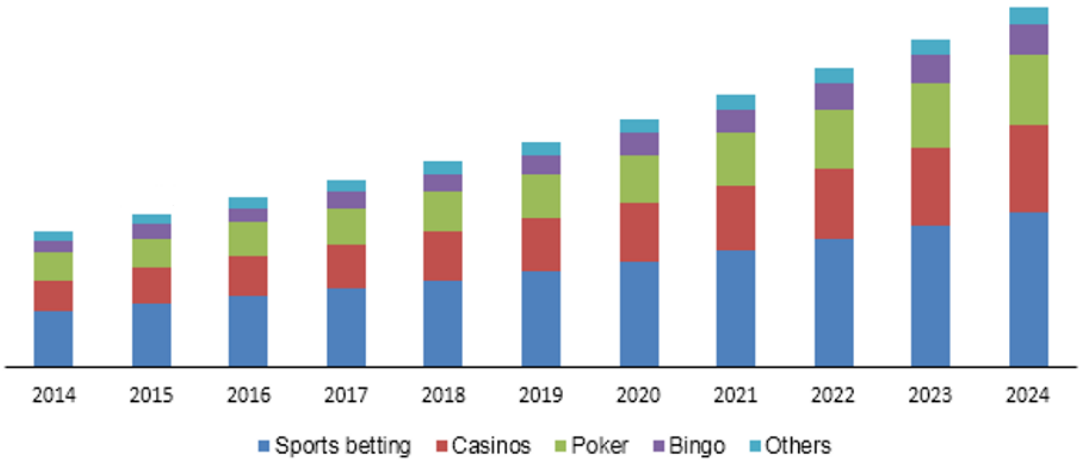

ภาพที่ 7 ขนาดตลาดการพนันออนไลน์ทั่วโลกแบ่งตามประเภท ค.ศ.2014-2024
ที่มา: https://www.hexaresearch.com/research-report/online-gambling-market

ส่วนประเภทการทายผลกีฬาที่ได้รับความนิยมสูงสุด ในกลุ่มนักพนันออนไลน์ ก็คือ การทายผลฟุตบอล ดังข้อมูลปี 2018 ที่สัดส่วนการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์มีส่วนแบ่งการตลาดสูงสุด รองลงมา คือ การแข่งม้า การทายผลกีฬาประเภทอื่น ๆ และอีสปอร์ต ตามลำดับ ดังภาพที่ 8

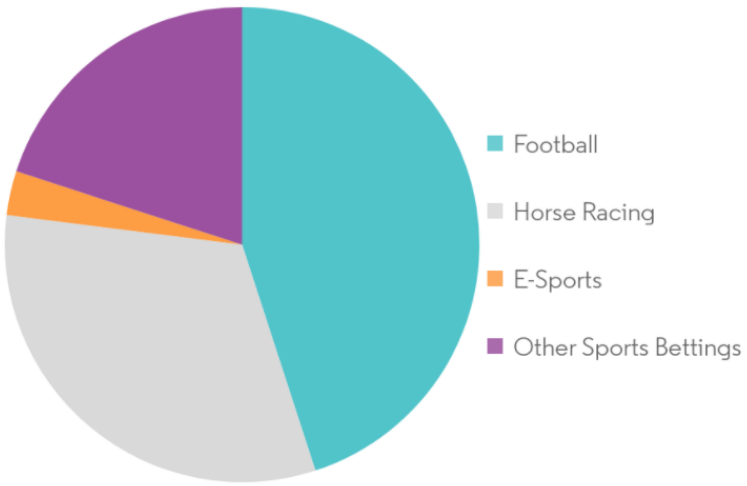

ภาพที่ 8 ส่วนแบ่งการตลาดของธุรกิจการพนันออนไลน์ทั่วโลกแบ่งตามประเภทกีฬาที่เดิม ค.ศ. 2018

ที่มา: https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/online-gambling-market

สถานการณ์การขยายตัวของตลาดและธุรกิจพนันออนไลน์ของโลกเช่นนี้ เปรียบเสมือนโอกาสที่ทำให้ผู้คนกลุ่มหนึ่งในประเทศไทย เลือกเข้าสู่การประกอบอาชีพเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากแนวโน้มการประกอบธุรกิจจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จาก ประมาณการณ์ของ Mordor Intelligence ที่ระบุว่า ปี ค.ศ. 2018 ขนาดของธุรกิจพนันออนไลน์ในประเทศไทย เติบโตระดับปานกลาง[7] (ดังภาพที่ 9) นัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจพนันออนไลน์ของประเทศไทยสามารถขยายตัวได้อีกในอนาคต โดยเฉพาะการมีปัจจัยหนุนในประเทศ ทั้งการขยายตัวของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสะดวกของการเล่นพนันออนไลน์ ประเภทและรูปแบบของพนันออนไลน์ที่มีหลากหลายตอบสนองต่อกลุ่มคนทุกช่วงชั้นในสังคม ค่านิยมและพฤติกรรมการเล่นพนันของคนไทยที่ยังคงขยายตัว (ดังเห็นได้จากแนวโน้มของผู้เล่นพนันและผู้เล่นพนันรายใหม่ที่เพิ่มขึ้นทุกปี)

---

[7] *ข้อมูลจากศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน ระบุว่า ปี 2562 มีเงินหมุนเวียนในตลาดการพนันประเภทต่าง ๆ กว่า 606,904 ล้านบาท แบ่งเป็น การพนันทายผลฟุตบอล ประมาณ 160,542 ล้านบาท หวยใต้ดิน ประมาณ 153,158 ล้านบาท สลากกินแบ่งรัฐบาล ประมาณ 150,486 ล้านบาท พนันในบ่อน 122,566 ล้านบาท และพนันออนไลน์ ประมาณ 20,152 ล้านบาท*

สภาพแวดล้อมหรือบริบททางเศรษฐกิจ สังคมที่เอื้อให้เกิดการเล่นพนัน เช่น มีบุคคลแวดล้อมเล่นพนัน ความจำเป็นและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

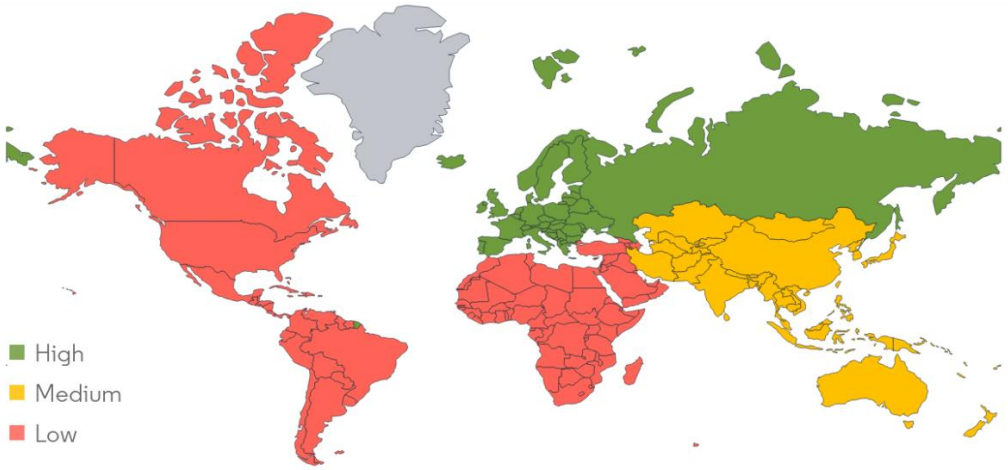

ภาพที่ 9 ขนาดของตลาดการพนันออนไลน์จำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก ปี ค.ศ. 2018
ที่มา: https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/online-gambling-market

1.3 ความเฟื่องฟูและการขยายตัวของการแข่งขันฟุตบอล ฟุตบอลถือเป็นกีฬายอดนิยมของผู้คนทั่วโลก กล่าวได้ว่า ทุกครั้งที่มีการแข่งขันฟุตบอลนัดสำคัญ ๆ จะมีผู้สนใจรับชมเป็นจำนวนมาก อาทิ การแข่งขันฟุตบอลโลก (FIFA World Cup) เมื่อปี 2561 สหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (Federation International Football Association: FIFA) ระบุว่า มีผู้ชมทุกช่องตลอดทัวร์นาเมนต์ ประมาณ 3,570 ล้านคน หรือมากกว่าครึ่งของจำนวนประชากรโลก ที่มีอายุตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป โดยเฉพาะนัดชิงชนะเลิศก็มีผู้ชมทั่วโลกประมาณ 1,120 ล้านคน (คมชัดลึก, 22 ธันวาคม 2561) ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานของนิตยสารฟอร์บส์ (Forbes) ที่ระบุว่า การแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2561 มีจำนวนสนใจรับชมการแข่งขันผ่านช่องทางออนไลน์สูงสุดเป็นประวัติการณ์ หรือบริษัทผู้ให้บริการวัดเรตติ้งสื่อนานาชาติอย่างบริษัท คอนวิวา จำกัด ที่ออกมาระบุว่า มีการสตรีมมิ่ง (Streaming) การแข่งขันทางออนไลน์ 393 ล้านครั้ง คิดเป็น 6.9 ล้านครั้งต่อนาที ผ่านแอพพลิชั่นสตรีมมิ่งวิดีโอออนไลน์เป็นจำนวน 59 ล้านเครื่อง นอกจากนี้บริษัทอาคาไม จำกัด ในฐานะผู้ให้บริการส่งข้อมูลคลาวด์ (Cloud) ยังรายงานว่า มีผู้ชมรายการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2561 รอบแรก อยู่ที่ 65 % โดยมีจำนวนการสตรีมมิ่งการแข่งขันอยู่ที่ 9.7 ล้านครั้ง เช่นเดียวกับอัตราสูงสุดของการส่งถ่ายข้อมูลแบนด์วิธ (Bandwidth) ผ่านการสตรีมมิ่งรายการแข่งขันรอบแรกของฟุตบอลโลกอยู่ที่ 23.8 เทราไบต์ (23.8 ล้านล้านไบต์) มากกว่าการแข่งขันฟุตบอลที่บราซิล ในปี 2557 ซึ่งอยู่ที่ 6.99 เทราไบต์ (6.99 ล้านล้านไบต์) (ข่าวสด, 6 กรกฎาคม 2561)

ส่วนการแข่งขันฟุตบอลโลก ปี 2565 รอบคัดเลือกโซนเอเชีย รอบสอง ช่วงเดือนกันยายน 2562 ซึ่งมีการแข่งขันทั้งหมด 32 คู่ พบว่า ทุกคู่ต่างได้รับความสนใจจากแฟนบอลของแต่ละประเทศ ทำให้มียอดผู้ชมที่สนามรวมกันทั้งสิ้น 468,778 คน

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ชมการแข่งขันฟุตบอลโลก ปี 2565 รอบคัดเลือกโซนเอเชีย รอบสองสูงสุด 10 อันดับแรก (รับชมในสนามแข่งขัน)

ทีมที่แข่งขัน	จำนวนผู้ชม (คน)	จำนวนความจุ (ที่นั่ง)	คิดเป็นร้อยละของความจุสนาม
อินโดนีเซีย-มาเลเซีย	54,659	77,193	70.81
กัมพูชา-ฮ่องกง	45,500	50,000	91.00
กัมพูชา-บาร์เรน	45,000	50,000	90.00
มาเลซีย-ยูเออี	43,200	87,411	49.42
เกาหลีเหนือ-เลบานอน	40,000	50,000	80.00
เติร์กเมนิสถาน-เกาหลีใต้	26,000	26,503	98.10
เมียนมา-ญี่ปุ่น	25,500	32,000	79.69
อินเดีย-โอมาน	22,798	23,850	95.59
ไทย-เวียดนาม	19,011	25,000	76.04
ทาจิกิสถาน-คีกีซสถาน	17,800	20,000	89.00

ที่มา: สรุปและปรับปรุงจากสยามสปอร์ต, 11 กันยายน 2562

การเพิ่มขึ้นของผู้ชมการแข่งขันฟุตบอลนัดสำคัญ ๆ เหล่านี้ ยังปรากฏให้เห็นจากการรับชมการแข่งขันฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติยุโรป (European Football Championship) หรือฟุตบอลลีกสูงสุดของประเทศเยอรมนี (Bundesliga) ประเทศอังกฤษ (Premiere League) ประเทศสเปน (LaLiga Santander) ประเทศอิตาลี (Serie A) ที่มีผู้สนใจติดตามรับชมเป็นจำนวนมาก ดังตัวอย่างการถ่ายทอดฟุตบอลบุนเดสลีกาเยอรมัน นัดแรกภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2563 ซึ่งสร้างสถิติใหม่ผ่านยอดผู้ชมสูงสุดกว่า 6,130,000 คน แบ่งเป็น การรับชมผ่านช่องทีวีบอกรับสมาชิกของสกายเยอรมนีประมาณ 368,000,000 คน และรับชมผ่านช่องข่าวกีฬา คอนเฟอเรนซ์ ประมาณ 2,450,000 คน (เดลินิวส์, 17 พฤษภาคม 2563)

ภายใต้บริบทของสังคมไทย การแข่งขันฟุตบอลนัดสำคัญ โดยเฉพาะฟุตบอลโลก ฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติยุโรป หรือฟุตบอลลีกสูงสุดในต่างประเทศ ล้วนแล้วแต่มีผู้สนใจรับชมเป็นจำนวนมาก ดังกรณีการแข่งฟันฟุตบอลโลกปี 2553 ในคู่สำคัญจะมีคนไทยรับชมประมาณ 7,900,000 คน ปี ส่วนการแข่งขัน ฟุตบอลโลกปี 2557 ในคู่สำคัญจะมีคนไทยรับชมประมาณ 3,800,000 คน[8] (VOICE online (ก), 8 มิถุนายน 2561) ขณะที่ฟุตบอลโลกปี 2561 คาดว่าจะมีผู้รับชมการแข่งขันทุกนัด ประมาณ 10,960,000 คน (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2561) โดยศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย[9] คาดการณ์ว่าในช่วงการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2561 มีเงินหมุนเวียนประมาณ 78,385 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 เมื่อเปรียบเทียบกับการแข่งขันฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติยุโรป ปี 2559 ที่มีเงินหมุนเวียน ประมาณ 76,541 ล้านบาท และคาดว่าจะมีการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจประมาณ 17,901 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 ส่วนการใช้จ่ายนอกระบบเศรษฐกิจ คาดว่าจะมีเงินหมุนเวียน ประมาณ 58,995 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 เมื่อเทียบกับกับารแข่งขันฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติยุโรป[10] (VOICE online (ข), 5 มิถุนายน 2561)

ไม่เพียงแต่การติดตามแข่งขันฟุตบอลในต่างประเทศเท่านั้น กล่าวได้ว่า ช่วงต้นทศวรรษ 2550 เป็นต้นมา เปรียบเสมือนช่วงเวลาที่เกิดการขยายตัวของการแข่งขันฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย หรือที่รู้จักในนาม ฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก (Thai Premiere League) (วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2559, หน้า 1) ส่งผลให้ในช่วงปี 2552-2558 มีจำนวนผู้ชมการแข่งขันในสนามอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ช่วงปี 2559- 2562 จะมีผู้เข้าชมการแข่งขันในสนามลดลง แต่ยังอยู่ในระดับ 1,000,000 คนขึ้นไป (ดังภาพที่ 10) การขยายตัวและความนิยมที่เพิ่มสูงขึ้นต่อแข่งขันฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยเช่นนี้

---

[8] จำนวนผู้ชมที่ลดลง เนื่องจากข้อจำกัดของการเข้าถึงการรับชม เพราะการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2010 มีการถ่ายทอดผ่านฟรีทีวี ประกอบกับในปี 2014 เวลาการถ่ายทอดไม่เอื้อต่อการชมหาก

[9] เนื่องจากมีการถ่ายทอดสดผ่านฟรีทีวีดิจิทัลทั้ง 64 นัด และช่วงเวลาของการแข่งขันเอื้ออำนวยต่อการรับชมของคนไทย รวมทั้งมีทีมที่เข้าแข่งขันในศึกฟุตบอลโลกรอบสุดท้ายที่ประเทศรัสเซียมีฐานแฟนบอลเป็นคนไทยจำนวนมาก

[10] ทั้งนี้ ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้วิเคราะห์ว่า พฤติกรรมการพนันฟุตบอลโลกในประเทศไทย ผู้เล่นจะใช้เงินเพื่อเล่นพนันโดยเฉลี่ยประมาณ 5,872.50 บาทต่อการเล่นพนันบอลตลอดการแข่งขัน และใช้เงินเฉลี่ยประมาณ 2,065.56 บาทต่อการพนันในนัดที่เล่น โดยคาดว่าจะได้รับเงินต่อนัดที่ประมาณ 6,569.12 บาท ซึ่งมีผู้เล่นพนันบอลวางเงินเดิมพันระดับ 1,001-5,000 บาท ตลอดการแข่งขัน สัดส่วนร้อยละ 56.8 ตามมาด้วยเงินเดิมพันระดับ 501-1,000 บาท ร้อยละ 15 เงินพนัน 101-500 บาท ร้อยละ 13.4 เงินเดิมพัน 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 10.9 เงินเดิมพัน 10,001-50,000 บาท ร้อยละ 3.2 ต่ำกว่า 100 บาท ร้อยละ 0.4 และมากกว่า 50,001 ขึ้นไป ร้อยละ 0.3 ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน https://voicetv.co.th/read/r1d2-0Qxm

ทำให้ศูนย์วิจัยกสิกรไทย วิเคราะห์ว่า ในปี 2559 การเติบโตของฟุตบอลลีกของไทย จะก่อให้เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจประมาณ 12,000 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 0.1% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ฐานเศรษฐกิจ, 10 สิงหาคม 2559) เช่นเดียวกับ Economic Intelligence Center (EIC) ของธนาคารไทยพาณิชย์ ที่วิเคราะห์ว่า ปี 2560 รายได้รวมของทีมฟุตบอลที่อยู่ในไทยลีก มีประมาณ 3,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ที่มีรายได้ประมาณ 1,900 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 16.5% ต่อปี เช่นเดียวกับมูลค่านักฟุตบอลไทยลีกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมูลค่านักฟุตบอลชาวไทยปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 3.4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 16.3% ต่อปีส่วนมูลค่านักฟุตบอลชาวต่างชาติ (ไม่รวมชาติอาเซียน) ปี 2562 เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 15.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 12.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 25.1% (ไทยพับลิก้า, 27 กรกฎาคม 2562)

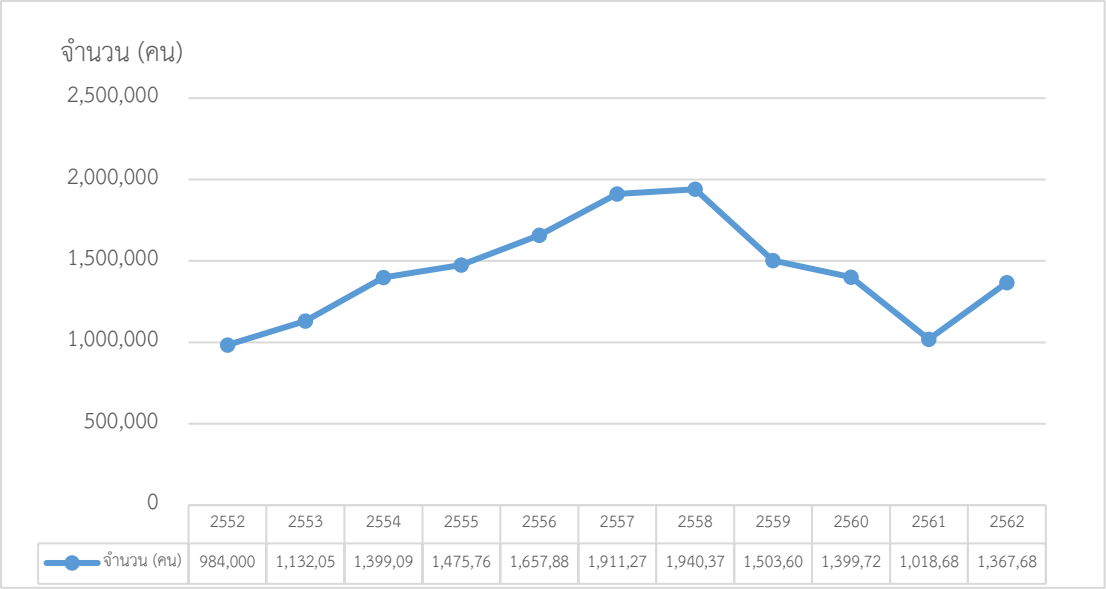

ภาพที่ 10 จำนวนผู้เข้าชมการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ตั้งแต่ปี 2552-2562 (เฉพาะทีมที่ลงแข่งขันในดิวิชั่น 1)

ที่มา: ข้อมูล 2552-2554 วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2559, หน้า 87 (ข้อมูลปี 2552 เป็นการประมาณการณ์); ข้อมูลปี 2555-2562 วิกิพีเดีย

การขยายตัวของการแข่งขันฟุตบอลในประเทศและต่างประเทศ ความสนใจของผู้ชมการแข่งขันทั้งการรับชมในสนามแข่งขัน หรือรับชมผ่านการถ่ายทอดสดตามช่องทางต่าง ๆ รวมถึงกระแสฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีกที่กลับมาคึกคัก ดังรายละเอียดที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกีฬาฟุตบอลหลากหลายรูปแบบ ซึ่งหนึ่งในธุรกิจที่เติบโต ก็คือ ธุรกิจ

พนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากเป็นการพนันที่สามารถเล่นได้ทุกวัน และเล่นได้ตลอดเวลา (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (4), สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2563) เพราะจะมีการแข่งขันฟุตบอล สับเปลี่ยนหมุนเวียน กันไปทั้งในประเทศและต่างประเทศหลากหลายประเภท (ดังตัวอย่างในตารางที่ 4) ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในระดับทีมชาติ หรือฟุตบอลลีกที่มีหลายระดับ เช่นเดียวกับช่วงเวลาการแข่งขันของแต่ประเทศหรือทวีปที่ไม่ตรงกัน ด้วยเหตุนี้จึงมีการแข่งขันฟุตบอลตลอด 24 ชั่วโมง ขณะเดียวกันบางครั้งการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผู้เล่นก็สามารถรับชมการแข่งขันพร้อมกับการเล่นพนันในลักษณะเรียลไทม์ (Realtime) ประกอบกับมีรูปแบบการเล่นพนันให้เลือกค่อนข้างหลากหลายตามความชอบหรือความถนัดของนักพนันแต่ละคน (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (5), สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2563)

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการแข่งขันฟุตบอลระดับทีมชาติ จำนวน 119 รูปแบบ

รูปแบบการแข่งขัน				
Algarve Cup	FFA Cup of Nations	Kubanskaya Vesna U19	Torneio Internacional Feminino de Seleções	U19 National Team Friendlies
Alkass International Cup	FIFA Club World Cup	Lunar New Year Cup	Tournament of Nations	U19 National Team Friendlies Women
Aphrodite Cup	Florida Cup	MLS All-Star	Tournoi U20 4 Nations	U20 Arab Championship
Arab Club Champions Cup	Four Nations Tournament	MLS Generation Cup	Tournoi de France	U20 Club Friendlies
Arena Cup	Friendlies	Mediterranean Games	Trofeo Joan Gamper	U20 National Team Friendlies
Audi Cup	Friendlies Women	Non-FIFA Friendlies	Trofeo Ramon de Carranza	U20 National Team Friendlies Women
BTV Cup	Granatkin Memorial	Olympics	Turkish Women's Cup	U20 Women's World Cup
Bangabandhu Gold Cup	Hybrid Friendlies	Olympics Intercontinental Play-offs	U15 National Team Friendlies	U20 World Cup
Bolivarian Games Men	Hybrid Friendlies Women	Olympics Intercontinental Play-offs Women	U15 National Team Friendlies Women	U21 Club Friendlies
CAC Games	ICC Futures Boys	Olympics Women	U16 Club Friendlies	U21 National Team Friendlies
CAC Women's Games	ICC Futures Girls	Other Competition Matches	U16 National Team Friendlies	U21 National Team Friendlies Women
COTIF Tournament	Inter Continental Cup	Other Competition Matches Women	U16 National Team Friendlies Women	U22 National Team Friendlies
China Cup	Intercontinental Cup	Other Competition Matches Youth	U17 Arab Championship	U23 Club Friendlies
Club Friendlies	International Champions Cup	Pan American Games	U17 Club Friendlies	U23 National Team Friendlies
Club Friendlies Women	Islamic Solidarity Games	Pan Arab Games	U17 National Team Friendlies	U23 National Team Friendlies Women
ConIFA World Football Cup	Istria Winter Cup	Pan-Pacific Championship	U17 National Team Friendlies Women	WC Qualification Intercontinental Play-offs
Confederations Cup	Istria Women's Cup	Pinatar Cup	U17 Women's World Cup	Winter Cup
Copa EuroAmericana	J.League Asia Challenge	Premier League Asia Trophy	U17 เวิลด์คัพ	Women's Friendship Tournament
Copa Ibérica	J.League Cup	SheBelieves Cup	U18 Club Friendlies	Women's International Champions Cup
Copa RS U20	J.League World Challenge	Sud Ladies Cup	U18 National Team Friendlies	Women's Pan American Games
Cyprus Women's Cup	King's Cup	Supercopa Euroamericana	U18 National Team Friendlies Women	Women's WC Qualification Intercontinental Play-offs
Emirates Cup	Kirin Cup	The Atlantic Cup	U19 Club Friendlies	Women's World Cup
World Cup	Yongchuan Tournament	Youth Friendlies	Youth Viareggio Cup	Youth Club Friendlies Women
World Pro Soccer Classic	Youth Club Friendlies	Youth Friendlies Women	World Youth Festival Toulon	

ที่มา: https://www.goal.com/th

1.4 โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม การเล่นพนันในสังคมไทยเกิดขึ้นอย่างยาวนาน ดังปรากฏให้เห็นจากจดหมายเหตุลาลูแบร์ ที่ระบุถึง การเล่นพนันของชาวสยามสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งมีการเล่นสกา หมากรุก การแข่งเรือ วิ่งวัว วิ่งควาย และชนไก่ (มองซิเออร์ เดอลาลูแบร์, 2552) ส่วนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ การพนันที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ก็คือ ไพ่ หวย ไม่เพียงแต่การพนันข้างต้นเท่านั้น ในอดีตสังคมไทยยังมีการเล่นพนันปรากฏให้เห็นอีกหลายประเภท อาทิ กัดปลา ลอตเตอรี่ เล่นเด็ดปลีกล้วย แทงห่วง กอบข้าวสาร กำถั่ว เป็นต้น (ส.พลายน้อย, 2531) กล่าวได้ว่า รูปแบบและพฤติกรรมการเล่นพนันของคนไทยถูกผลิตซ้ำและสืบทอดกันมาแต่ละยุคสมัย กระทั่งการพนันถูกทำให้กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตประจำวัน เป็นเหตุให้ผู้คนกลุ่มหนึ่งไม่ได้นิยามว่าการพนัน (บางประเภท) เป็นสิ่งเลวร้าย ตรงกันข้ามกลับเป็นกลไกที่ช่วยสร้างสีสัน ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และช่วยสร้างความหวังต่อการดำเนินชีวิต ภายใต้บริบทเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดเหตุผลที่ถูกนำไปใช้เพื่อสร้างความชอบธรรมสำหรับการเล่นพนันของผู้คนกลุ่มต่าง ๆ

นอกจากนี้ การขยายตัวของการเล่นพนันโดยเฉพาะพนันฟุตบอล ยังยึดโยงกับบริบททางสังคม กล่าวคือ ระบบสังคมที่ประกอบสร้างความเป็นชาย ด้วยการสร้างจินตภาพว่าผู้ชาย (ความเป็นชาย) ต้องมีสัญลักษณ์ของความแข็งแกร่ง เข้มแข็ง และความเป็นผู้นำ เมื่อนำจินตภาพดังกล่าวมาใช้กับการกีฬา พบว่า กีฬาที่ถูกใช้เพื่อแทนความหมายของผู้ชาย ส่วนใหญ่เป็นกีฬาที่ต้องใช้กำลังเน้นการแข่งขันเพื่อเอาชนะ (ฉลาดชาย รมิตานนท์, 2556) บริบททางสังคมเช่นนี้ ส่งผลให้กีฬาประเภทฟุตบอลมีแนวโน้มกลายเป็น “โลกของผู้ชาย” เช่นเดียวกับการเล่นพนันฟุตบอลที่ผู้เล่นพนันส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย ดังนั้นกีฬาและการเล่นพนันฟุตบอล จึงเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ซึ่งประกอบสร้างและผลิตซ้ำความเป็นชาย (วสันต์ ปัญญาแก้วและคณะ, 2557, หน้า 214,237) นัยของความเป็นชายกับพนันฟุตบอล สะท้อนให้เห็นจากกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเล่นพนัน โดยใช้รูปหญิงสาวหน้าตาดีเชิญชวนหรือโฆษณาเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ รวมถึงตอบคำถามแก่ผู้เล่นพนัน

ภายใต้บริบทสังคมที่ประกอบสร้างและผลิตซ้ำความเป็นชายข้างต้น ส่งผลเชิงเชื่อมโยง (Linkage Effects) ต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากสนามการพนันฟุตบอลออนไลน์ คือ สถานที่พิสูจน์หรือแสดงถึงความเป็นชายในหลายมิติ ดังต่อไปนี้ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (9), สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2564; ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (10), สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2564)

(1) การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ไม่ว่าจะได้หรือเสียต่างถูกเชื่อมโยงกับสัญลักษณ์ของความเป็นชาย กล่าวคือ หากเล่นพนันได้เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจ โดยเฉพาะอำนาจทางการเงิน ซึ่งอาจเป็นที่มาของลูกน้องและบริวาร หรือการได้มาในสิ่งที่ตนเองปรารถนา นอกจากนี้ชัยชนะยังสะท้อนถึงความสามารถวางแผน หาข้อมูล คาดคะเนผลการแข่งขันได้อย่างถูกต้องแม่นยำ กรณีการเล่นพนันเสีย แสดงถึงความมุมานะ พยายามหรือต้องฝึกประสบการณ์ เพื่อให้การเล่นมี

ความละเอียด รอบคอบยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่า สัญลักษณ์และความเป็นชายที่ถูกสร้างขึ้น ล้วนแต่มีผลต่อตรึงและสร้างระบบคิดของผู้เล่นพนันให้อยู่กับวงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ต่อไป

(2) การพนันฟุตบอลออนไลน์ เป็นการสร้างสัมพันธภาพและการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มผู้ชายใน 2 มิติ คือ หนึ่ง การสร้างสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มผู้เล่นพนัน เพื่อเอาชนะหรือทำให้ตนเองได้เปรียบเจ้ามือระดับต่าง ๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร อัตราต่อรอง กลยุทธ์ กลวิธี รวมทั้งแผนการเล่นพนันฟุตบอล เช่นเดียวกับการสร้างสัมพันธภาพระหว่างเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางธุรกิจ สอง การชักชวนผู้เล่นรายอื่นเข้าสู่สนามพนันฟุตบอลออนไลน์ เปรียบเสมือนการก่อรูปและสร้างเครือข่ายของตนเองขึ้นในวงการพนันฟุตบอลออนไลน์ การมีเครือข่ายผู้เล่นพนันฟุตบอลของตนเอง แสดงถึงความเป็นผู้นำหรือการอยู่บนยอดปิรามิดของเครือข่าย ดังนั้นสัญลักษณ์และความเป็นชายที่เกิดขึ้นผ่านการสร้างสัมพันธภาพและเครือข่ายระหว่างกลุ่มผู้ชายจึงส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

(3) การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ แต่ละครั้งผู้เล่นพนันแต่ละคนจะมีความเสี่ยงในการเล่น ดังนั้นผู้เล่นจะต้องกล้าได้กล้าเสีย มีไหวพริบและปฏิภาณ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่ผู้ชายทุกคนพึงมีโดยเฉพาะในการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุนี้สนามพนันฟุตบอลออนไลน์ จึงเป็นส่วนหนึ่งของการทดลองที่จะอยู่กับความเสี่ยง หรือแบกรับความกดดันจากความเสี่ยง ขณะเดียวกันก็เป็นสถานที่ทดสอบความกล้าได้กล้าเสีย และชิงไหวพริบระหว่างผู้เล่นกับเจ้ามือ ทั้งนี้เพื่อเข้าสู่ความเป็นชายภายใต้นิยามกระแสหลัก รวมถึงเป็นพื้นฐานสำหรับดำเนินชีวิต ด้วยการครอบงำของระบบคิดและบริบททางสังคมดังกล่าว ทำให้การพนันฟุตบอลออนไลน์กลายเป็นเรื่องปกติของผู้ชายกลุ่มหนึ่งในสังคม

1.5 ค่านิยมของผู้เล่นพนัน ในฐานะที่เป็นชุดความเชื่อ ระบบคิด ที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ กระทั่งเป็นสาเหตุนำไปสู่ปฏิบัติการทางสังคมลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ทั้งนี้หากพิจารณาถึงประเภทการพนันที่กลุ่มประชากรที่มีช่วงอายุระหว่าง 15-59 โดยเฉพาะกลุ่มเพศชาย[11] นิยมเล่นพนันเป็นจำนวนมาก คงหนีไม่พ้นการพนันฟุตบอล (ทั้งแบบโต๊ะพนันและแบบออนไลน์) ดังจะเห็นได้จาก ข้อมูลของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน ปี 2562 ที่ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มคนที่เล่นพนันฟุตบอล ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี รองลงมา คือ ช่วงอายุระหว่าง 19-25 ปี ส่วนกลุ่มที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 26-29 ปี และ 40-49 ปี อยู่ในอันดับที่ใกล้เคียงกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

---

[11] *จากข้อมูลของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ ชี้ให้เห็นว่า ปี 2562 มีกลุ่มเพศชายที่เล่นพนันฟุตบอลประมาณ 3,031,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.55 ของจำนวนผู้เล่นพนันทั้งหมด และกลุ่มเพศหญิง ประมาณ 431,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.45*

ตารางที่ 5 ช่วงอายุของผู้เล่นการพนันฟุตบอล

ช่วงอายุ	จำนวนประชากรที่เล่นพนัน	ร้อยละ	หมายเหตุ ลักษณะการนิยามช่วงอายุ	
			ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน	สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ระหว่าง 30-39 ปี	904,000	26.11	-	ประชากรวัยแรงงาน อายุระหว่าง 15-59 ปี
ระหว่าง 19-25 ปี	723,000	20.88	กลุ่มเยาชน	
ระหว่าง 40-49 ปี	647,000	18.69	-	
ระหว่าง 26-29 ปี	561,000	16.21	-	
ระหว่าง 50-59 ปี	366,000	10.57	-	
ระหว่าง 15-18 ปี	176,000	5.08	กลุ่มเด็ก	
60 ปีขึ้นไป	85,000	2.46	กลุ่มผู้สูงอายุ	กลุ่มผู้สูงอายุ
รวม	**3,462,000**	**100**	**-**	**-**

****หมายเหตุ*** เป็นการคำนวณค่าประมาณการโดยอ้างอิงจากฐานข้อมูลประชากร คือ ประชาชนทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 15 ขึ้นไป จากฐานข้อมูลระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2560*

ที่มา: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ, 2562, หน้า 58

กล่าวโดยเฉพาะ การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ เปรียบเสมือนเกมการพนันที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มวัยแรงงาน (รวมถึงกลุ่มเด็กและเยาวชน) เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากผู้คนกลุ่มนี้มีระบบคิดที่เชื่อว่า การพนันฟุตบอลออนไลน์ เป็นรูปแบบการเล่นพนันที่ผู้เล่นเล่นได้ทุกที่ทุกเวลา ใช้เงินเล่นพนันจำนวนน้อย ส่วนวิธีการเล่น (การเล่นพนันฟุตบอลกับเว็บไซต์โดยตรง) ก็กำหนดให้ผู้เล่นต้องฝากเงินเข้าไปในระบบก่อนจึงสามารถเล่นพนันได้ ด้วยเหตุนี้โอกาสที่จะก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินล้นตัว หรือเสียพนันแล้วไม่มีเงินจ่าย จึงมีความเป็นไปได้น้อย เพราะการเล่นพนันถูกจำกัดด้วยจำนวนเงินฝากที่อยู่ในระบบ ขณะเดียวกันการเล่นพนันด้วยวิธีนี้ ผู้เล่นรู้สึกว่ามีความปลอดภัยและมีความเสี่ยงน้อยกว่าการพนันแบบโต๊ะพนันฟุตบอล เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถจับกุมหรือปราบปรามได้ รวมทั้งมีความเป็นส่วนตัว ไม่มีตัวตน ไม่มีหลักฐานในการเล่นพนัน (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (2), สัมภาษณ์ 21 ธันวาคม 2563; ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (3), สัมภาษณ์ 21 ธันวาคม 2563)

ภายใต้ค่านิยมและวิธีคิดเช่นนี้ ส่งผลต่อการประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยผู้ประกอบธุรกิจต่างพยายามแสวงหากลยุทธ์หรือกลวิธีในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อชักจูง โน้มน้าวให้ผู้เล่นพนันกลุ่มนี้เล่นพนันอย่างต่อเนื่องหรือเพิ่มปริมาณการเล่น ด้วยแรงผลักจากภายในตัวผู้เล่นประกอบแรงดึงจากธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ กลายเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ส่งผลให้มีจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ในปัจจุบันเพิ่มขึ้น ซึ่งการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้เล่น ย่อมมีนัยถึงการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลตามไปด้วย

2. เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นข้อจำกัด กระทั่งส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว สำหรับเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นข้อจำกัด ในที่นี้หมายถึง เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการป้องกัน ควบคุม ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ จนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งประกอบด้วย 3 เงื่อนไขใหญ่ ๆ คือ

2.1 ข้อจำกัดของกลไกรัฐด้านการปราบปราม (Repressive State Apparatus) กลไกมิตินี้ เกี่ยวข้องกับเครื่องมือในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่ขาดประสิทธิภาพ ไม่มีความพร้อม และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ซึ่งดำรงอยู่ปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จาก

(1) กลไกด้านกฎหมาย เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ควบคุม ปราบปรามและแก้ไขปัญหาการเล่นพนันในสังคมไทย พบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม จำนวน 4 ฉบับ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์[12] ประมวลกฎหมายอาญา[13] พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478[14] พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 นอกจากนี้หลังการรัฐประหารปี 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยังได้มีคำสั่งและออกประกาศ จำนวน2 ฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการเล่นพนัน คือ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 24/2557 เรื่อง ห้ามให้มีการเล่นการพนันที่ผิดกฎหมาย (ปัจจุบันถูกยกเลิก) และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 83/2557 เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องเล่นเกมที่สามารถใช้หรือนำมาประกอบเพื่อใช้เล่นการพนัน (อวิการัตน์ นิยมไทย, 2557; นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2554, หน้า 10)

---

[12] กฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันในบรรพ 3 ลักษณะ 18 การพนันและขันต่อ มาตรา 853-855

[13] เป็นกฎหมายที่บัญญัติข้อห้ามมิให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือบังคับให้มีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องรับโทษทางอาญา ซึ่งพระราชบัญญัติการพนันมีการบัญญัติในรูปของข้อบังคับให้กระทำหรือห้ามมิให้กระทำ และบัญญัติโทษของการกระทำหรือไม่กระทำเอาไว้

[14] พระราชบัญญัติฉบับนี้ ถูกแก้ไข จำนวน 8 ครั้ง โดยครั้งล่าสุดที่มีการแก้ไข คือ พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2505

กล่าวโดยเฉพาะพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ในฐานะกฎหมายที่ถูกตราขึ้น เพื่อควบคุมและปราบปรามการเล่นพนันโดยตรง ถือเป็นกฎหมายที่ถูกบังคับใช้มาอย่างยาวนาน ขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่าการพนันเอาไว้ มีเพียงการกำหนดรูปแบบและวิธีการเล่นพนันตามบัญชี ก. และบัญชี ข. ซึ่งในปัจจุบันการเล่นพนันตามบัญชีทั้งสองถือว่าล้าสมัย (วรัญญา ทัศนีศรีวงศ์, ม.ป.ป.; นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2554, หน้า 21) เช่นเดียวกับไม่มีการแก้ไขบทบัญญัติบางมาตรา ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (กฎหมายฉบับนี้มีการแก้ไขครั้งล่าสุด เมื่อปี 2505) เป็นผลให้บทบัญญัติบางมาตราล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับรูปแบบ หรือวิธีการเล่นการพนันที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเล่นพนันรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดบทลงโทษผู้กระทำผิด ก็ไม่เหมาะสมกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลง เป็นผลให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา , 2559)

เมื่อพิจารณาถึงการใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ในการแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์นั้น พบว่า มีข้อจำกัดหลายประการ อาทิ บทบัญญัติของกฎหมายไม่ได้ระบุการพนันทายผลฟุตบอลออนไลน์ (รวมถึงการพนันทายผลการแข่งขันฟุตบอลหรือกีฬาประเภทต่าง ๆ) ไว้ในบัญชี ก. และบัญชี ข. นอกจากนี้รูปแบบการเล่นพนันตาม บัญชี ก. และ บัญชี ข. มีลักษณะเป็นการเล่นพนันที่ยึดโยงอยู่กับเวลาและสถานที่ ที่ได้กระทำความผิดในขณะนั้น แต่การพนันฟุตบอลออนไลน์กลับไม่ยึดโยงอยู่กับเวลาและสถานที่ ด้วยเหตุนี้การใช้พระราชบัญญัติการพนันแก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์ จึงเป็นไปในลักษณะการตีความหรือเทียบเคียงกับตัวบทกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ดังการอาศัยความตามมาตรา 4 ทวิ[15] ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้ปิดช่องว่างกรณีการพนันอื่นใดที่ไม่ถูกระบุไว้ในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือไม่มีลักษณะคล้ายกับบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือเป็นกลไกแก้ไขปัญหา เช่นเดียวกับการดำเนินคดีที่สามารถดำเนินคดีได้เฉพาะตัวบุคคลผู้เล่นพนันและผู้จัดให้มีการเล่นพนัน แต่ไม่สามารถปิดกั้นเว็บไซต์หรือระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนันได้ (ปิยอร เปลี่ยนผดุง (ก), ม.ป.ป. , หน้า 16, 20; พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, ม.ป.ป, หน้า 23)

แม้จะมีความพยายามยกร่างพระราชบัญญัติการพนันขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดนิยาม “การพนัน” “การเล่น” “ผู้จัดให้มีการเล่นหรือการพนัน” หรือมีมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนเล่นการพนัน โดยห้ามผู้จัด

---

[15] มาตรา 4 ทวิ ระบุว่า ในการเล่นอื่นใดนอกจากที่กล่าวในมาตรา 4 จะพนันหรือจะจัดให้มีเพื่อให้พนันกันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง คำว่า “การเล่น” ในวรรคก่อน ให้หมายความรวมตลอดถึงการทายและการทำนายด้วย

ให้มีการพนันยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าเล่นพนันเด็ดขาด การปรับปรุงบัญชีการพนันแนบท้ายพระราชบัญญัติ (บัญชี ก. และบัญชี ข.) รวมทั้งกำหนดบทลงโทษผู้จัดให้มีการเล่นหรือการพนัน โดยใช้วิธีการสื่อสารที่ห่างกันโดยระยะทาง หรือส่งข้อความผ่านคลื่นวิทยุ ทางโทรศัพท์ หรือผ่านระบบต่าง ๆ หรือวิธีอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน ว่าต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เช่นเดียวกับการกำหนดบทลงโทษผู้ประกาศโฆษณา ชักชวน จูงใจ หรือหลอกลวงโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนัน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2559) แต่กระบวนการพิจารณากฎหมายฉบับดังกล่าว กลับไม่มีความคืบหน้ามากนัก ประกอบกับมาตรการทางกฎหมายที่ถูกนำใช้เพื่อควบคุมการเล่นพนันออนไลน์ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มโทษแก่การกระทำที่มีฐานความผิดเดิม ตรงกันข้ามกลับไม่ได้สร้างข้อจำกัดทางกฎหมาย ในการวางกรอบกิจกรรมการพนันออนไลน์ที่ทำได้อย่างถูกกฎหมาย หรือการวางระบบควบคุมและตรวจสอบการทำกิจกรรมการพนันออนไลน์แต่อย่างใด (ภาณุพงศ์ เฉลิมสิน, 26 กรกฎาคม 2562; ปิยอร เปลี่ยนผดุง (ข) , ม.ป.ป.)

ภายใต้ข้อจำกัดของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ในการแก้ไขปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ ก่อให้เกิดการปรับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 เพื่อควบคุม ปราบปราม ธุรกิจและการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ดังจะเห็นได้จากการใช้หรือตีความบทบัญญัติในมาตรา 14 ที่ระบุโทษผู้กระทำความผิดกรณีฉ้อโกงผ่านระบบคอมพิวเตอร์ การนำเข้าและการส่งต่อข้อมูลซึ่งเป็นเท็จ ข้อมูลปลอม ข้อมูลที่กระทบต่อความมั่นคง ข้อมูลลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์[16] หรือมาตรา 15 ที่ระบุโทษผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือผู้ให้บริการเว็บไซต์ ที่รู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมให้

---

[16] *มาตรา 14 วรรคหนึ่ง ผู้ใดกระทำความผิดในลักษณะ (1) ทุจริตหรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตามข้อ (1)-(4) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ วรรคสอง ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้*

ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดตามมาตรา 14 ต้องรับผิดเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด[17] เช่นเดียวกับมาตรา 20 ที่ระบุถึงวิธีการสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ โดยให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐาน ต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์[18] (สันติ ผิวทองคำ, ม.ป.ป., หน้า 21, 27, 41; ราชกิจจานุเบกษา, 2550, หน้า 9)

---

[17] มาตรา 15 วรรคหนึ่ง ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14 วรรคสอง ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ วรรคสาม ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสองผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

[18] มาตรา 20 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้ (1) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาค 2 ลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา (3) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาหรือกฎหมายอื่น ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ร้องขอ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ วรรคสอง ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอพิวเตอร์โดยอนุโลม วรรคสาม ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคสองขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ แต่ละคณะให้มีกรรมการจำนวนเก้าคนซึ่งสามในเก้าคนต้องมาจากผู้แทนภาคเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและให้กรรมการได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง วรรคสี่ การดำเนินการของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเองหรือจะสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และวิธีการปฏิบัติสำหรับการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็น

อย่างไรก็ตาม การนำพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์ ในทางปฏิบัติ พบว่า มีข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีมีอำนาจระงับการเผยแพร่หรือลบเว็บไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรง เนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเพียงผู้ร้องขอต่อศาล เพื่อให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ ขณะเดียวกันการพนันฟุตบอลออนไลน์มิได้เป็นความผิดอาญาสากล เพราะแต่ละประเทศบัญญัติให้การกระทำความผิดในการทายผลฟุตบอลออนไลน์แตกต่างกันออกไป ดังจะเห็นได้จาก กรณีที่บางประเทศระบุว่าการทายผลฟุตบอลออนไลน์ เป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมาย ด้วยเหตุนี้การสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบเว็บไซต์จะดำเนินการได้เฉพาะในประเทศปลายทางเท่านั้น หรือการกำหนดโทษที่ไม่ครอบคุลมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ ประกอบกับการนำพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาใช้แก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์ เปรียบเสมือนการนำความในพระราชบัญญัติหนึ่งมาปรับใช้กับพระราชบัญญัติอื่น ซึ่งมีการกำหนดฐานความผิดที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ได้กำหนดโทษทางอาญาทำให้ต้องตีความกฎหมายอย่างเคร่งครัด (ชาญชัย สุนทรส, 2559, หน้า 14,18; ปิยอร เปลี่ยนผดุง, ม.ป.ป., หน้า 31; พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, ม.ป.ป.,หน้า 44, 50-51)

เช่นเดียวกับการใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 (9) ที่ระบุถึง มูลฐานความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป หรือเป็นการจัดให้มีการเล่นพนันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือยึดหรืออายัดทรัพย์สินผู้เล่นพนันและผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์[19] แต่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ไม่ได้ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อป้องกันและปราบปรามการเล่นพนันโดยตรง ตรงกันข้ามกลับมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือดำเนินการกับเงินหรือ

อย่างอื่น วรรคห้า ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งไปก่อนที่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์จะยื่นคำร้องตามวรรคสองไปก่อนที่รัฐมนตรีจะมอบหมายก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องรายงานให้รัฐมนตรีทราบโดยเร็ว

[19] *ดูรายละเอียดพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 กับความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ได้ในงานวิจัยพันธรัตน์ ศรีสุวรรณ เรื่อง* ***มาตรการและกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของต่างประเทศ และแนวทางในการสร้างกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศไทย*** *ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน*

ทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากการนั้น ประกอบกับกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ ในทางทรัพย์สินนั้นเป็นไปตามอำนาจของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทำให้เกิดปัญหาความสอดคล้องระหว่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและพระราชบัญญัติการพนัน (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2554, หน้า 29)

จากกลไกด้านกฎหมายข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าระบบกฎหมายไทยไม่ได้มีการบัญญัติมาตรการหรือกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์โดยตรงหรือเป็นการเฉพาะ ดังนั้นการกำกับ ควบคุม หรือแก้ไขการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ผ่านมา จึงไม่มีหลักเกณฑ์หรือกฎหมายที่ชัดเจน ตรงกันข้ามกลับเป็นไปในลักษณะ การปรับใช้หรือตีความกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, ม.ป.ป., หน้า 61)

(2) สถาบันที่ทำหน้าที่ควบคุม ปราบปราม สำหรับสถาบันที่ทำหน้าควบคุม ปราบปราม ในที่นี้หมายถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะสถาบันต้นน้ำ (Upstream) ที่มีหน้าที่จับกุมหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันฟุตบอลออนไลน์ กล่าวได้ว่า ที่ผ่านมาการควบคุม ปราบปราม ต้องเผชิญกับปัญหาหรือข้อจำกัดหลายประการ อาทิ (พฤตินัย พราวพันธุ์, 2562, หน้า 3; ณาณัฐภูมิ สารรักษ์, 2561, หน้า 93; ชาญชัย สุนทรส, 2559, หน้า 19; ไพศาล ลิ้มสถิตย์, 2556, หน้า 6; ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (6), สัมภาษณ์ 26 ธันวาคม 2563)

(ก) ปัญหาในการรวบรวมพยานหลักฐาน เช่น การแสวงหาหลักฐานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์กระทำได้ยาก โดยเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน สนับสนุนการตั้งข้อกล่าวหาหรือกำหนดฐานความผิด เป็นต้น

(ข) ผู้ประกอบธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ส่วนใหญ่ ใช้หรือจ้างบุคคลอื่นเปิดบัญชีธนาคารสำหรับทำธุรกรรมทางการเงิน ทำให้การสืบสวน สอบสวน เพื่อหาผู้กระทำความผิดที่แท้จริงเป็นไปด้วยความยากลำบาก เป็นเหตุให้ไม่สามารถจับกุมเจ้าของหรือผู้ประกอบธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์รายใหญ่ได้

(ค) รูปแบบและลักษณะการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ไม่ใช่การกระทำความผิดซึ่งหน้า ตรงกันข้ามกลับเป็นการกระทำความผิดในที่รโหฐาน ซึ่งการตรวจค้นต้องขอหมายค้นจากศาล ทำให้บางครั้งผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ รู้ตัวก่อนที่เจ้าพนักงานตำรวจจะได้รับอนุญาตให้ตรวจค้นหรือก่อนเข้าทำการจับกุม

(ง) เจ้าพนักงานตำรวจ ไม่สามารถจับกุมเจ้าของหรือผู้ประกอบธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่เปิดเว็บไซต์ทายผลฟุตบอลอย่างถูกต้องตามกฎหมายต่างประเทศได้ ดังนั้นการปราบปรามหรือควบคุมเว็บไซต์พนันฟุตบอลที่จดทะเบียนอย่างถูกต้องเหล่านั้น จึงดำเนินการได้เพียงการยับยั้งการเข้าถึงเว็บไซต์

(จ) ขาดการบูรณาการและประสานงาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ควบคุม ปราบปราม และแก้ไขปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ ทำให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ

(ฉ) การประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์บางครั้ง เชื่อมโยงกับผู้มีอิทธิพล นักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่น ตำรวจ ทหาร นอกจากนี้ยังมีการกระจายผลประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่รัฐบางกลุ่ม ทำให้ยากต่อการจับกุม ปราบปราม หรือเป็นเงื่อนไขให้เจ้าหน้าที่รัฐบางกลุ่มไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว เพราะเกรงกลัวต่ออำนาจ อิทธิพล และความปลอดภัยในชีวิต รวมทั้งความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ กระทั่งเกิดการปล่อยปละละเลย

สถานการณ์ดังกล่าว เกิดขึ้นพร้อมกับการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจบางนาย เป็นผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ ดังการเปิดเผยของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2563 ภายหลังกรณีเกิดเหตุยิงกันภายในอาคารพาณิชย์ 4 ชั้น ถนนพระราม 3 ซอย 66 แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา หรือสังคมรู้จักในนามของ “บ่อนเฮียตี้พนันพระราม 3” ว่า ผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์คนสำคัญรายหนึ่งในประเทศไทยเป็นตำรวจ ที่ยังรับราชการอยู่ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีชื่อย่อว่า “ซ.” ดังข้อความตอนหนึ่งในการแถลงข่าวว่า

“คนที่เป็นดาวรุ่งของบ่อนออนไลน์เป็นตำรวจ ชื่อเล่น ซ. ใหญ่ถึงขนาดว่าจะซื้อกิจการอาบอบนวดทั้งหมดได้ เพื่อจะได้เป็นศูนย์กลางเอนเตอร์เทน” (ชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์, การแถลงข่าว เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2563)

ต่อมารายการเจาะลึกทั่วไทย Inside Thailand ได้นำประเด็นดังกล่าวมาขยายความต่อ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2563 โดยทำให้เห็นรายละเอียดของบุคคลที่มีชื่อย่อว่า “ซ.” ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยระบุว่า ตำรวจรายนั้น มียศ พ.ต.ท. ซ. (ชื่อเล่น ซ. ย่อมาจาก “ซัว” แปลว่า ภูเขา) มีชื่อในยุทธจักร (วงการพนัน) ฟ้องกับชื่อของละครซิทคอมเรื่องหนึ่ง (ที่ดังมาก) โดย พ.ต.ท.คนนี้กำลังจะเข้าซื้อ (เปิดการเจรจา) กิจการเดอะลอร์ด จากนายกำพล วิระเทพสุภรณ์ หรือเสี่ยกำพล ตำรวจรายนี้เคยมีเรื่องกับบิ๊กแห่งหนึ่งที่คอกเทลเล้าห์แห่งหนึ่ง (รายการเจาะลึกทั่วไทย, 5 สิงหาคม 2563)

นอกจากนี้กระบวนการป้องกัน ควบคุม ปราบปรามพนันออนไลน์ ยังเผชิญกับความไม่ชัดเจนและความต่อเนื่องของนโยบายรัฐหรือกลไกรัฐที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับกระบวนการทำงานยังขาดการบูรณาการ และมีปัญหาด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องพนันออนไลน์ โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย ในฐานะหน่วยงานรักษาการตามกฎหมาย (ตามที่พระราชบัญญัติการพนันระบุไว้) ที่ขาดการทำงานเชิงรุก เพื่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในส่วนของหน่วยงานรัฐและภาคประชาสังคม เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา

การพนันออนไลน์ (คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา, 2563, หน้า 24-25)

2.2 ศักยภาพและประสิทธิภาพของกลไกรัฐด้านอุดมการณ์ (Ideological State Apparatus) กลไกรัฐด้านอุดมการณ์ เปรียบเสมือนกลไกที่ทำหน้าที่กล่อมเกลาทางสังคม (Socialization) ปลูกฝังค่านิยม ความคิด ความเชื่อ เพื่อป้องกันไม่ให้สมาชิกในสังคมเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยกลไกประเภทนี้ ประกอบด้วย สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสื่อมวลชน กล่าวได้ว่า แม้ที่ผ่านมากลไกรัฐดังกล่าว จะพยายามรณรงค์หรือชี้ให้เห็นโทษและผลกระทบในมิติต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ (รวมถึงการพนันทุกประเภท) แต่ปฏิบัติทางสังคมเช่นนี้ กลับไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากตัวเลขของนักพนันหน้าใหม่ หรือสถิติการเล่นพนันที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

ทั้งนี้หากวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้กระบวนการกลอมเกลา เพื่อสร้างความคิด ความเชื่อต่อการเล่นพนันตามบรรทัดฐานหลักที่ถูกกำหนดขึ้นในสังคมไทยไม่ประสบความสำเร็จนั้น ส่วนหนึ่งอาจเกิดขึ้นจากศักยภาพและประสิทธิภาพในการทำงานของกลไกรัฐด้านอุดมการณ์ ดังต่อไปนี้

(1) สถาบันครอบครัว ที่ขาดการปลูกฝังหรือดูแลเอาใจใส่เด็กและเยาวชน เนื่องจากเงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง ทำให้เวลาที่ผู้ปกครองจะพบเจอบุตรหลานของตนเองแต่ละวันมีค่อนข้างจำกัด กระทั่งปล่อยให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาส่วนใหญ่ในโลกอินเทอร์เน็ตโดยปราศจากการกำกับ ควบคุม เป็นผลให้พวกเขาต้องเผชิญกับสิ่งเร้าและสิ่งยั่วยุหลากหลายรูปแบบที่แฝงมาพร้อมกับเว็บไซต์ประเภทดูหนัง ฟังเพลง หรือเว็บไซต์ลามก อนาจาร

(2) สถาบันการศึกษา ที่ให้ความสำคัญหรือมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กและเยาวชนประสบความสำเร็จด้านวิชาการเป็นหลัก แม้แนวทางดังกล่าวเปรียบเสมือนเงื่อนไขจำเป็น (Necessary Conditions) แต่กลับไม่ใช่เงื่อนไขเพียงพอ (Sufficient Conditions) ที่จะทำให้เด็กและเยาวชน มีภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี หรือประสบความสำเร็จในชีวิตทางเศรษฐกิจ สังคม นอกจากนี้บางครั้งสถานศึกษา ยังกลายเป็นแหล่งพบปะ แลกเปลี่ยน ข้อมูลการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมถึงเป็นสถานที่เรียนรู้รูปแบบ เทคนิค การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์จากกลุ่มเพื่อน

(3) สถาบันศาสนา กล่าวโดยเฉพาะศาสนาพุทธ แม้การพนันถือเป็นอบายมุขเป็นทางเสื่อมแห่งโภคทรัพย์ และเสื่อมจากคุณธรรมอื่น ๆ แต่บทบาทของสถาบันศาสนาต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเล่นพนันที่ผ่านมา กลับไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน เนื่องจากเผชิญกับเงื่อนไขหลายประการ อาทิ พุทธศาสนิกชนโดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชน หรือประชากรวัยแรงงานส่วนใหญ่ ไม่ได้นำหลักธรรมหรือคำสอนทางศาสนา มาใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจหรือแนวทางดำเนินชีวิต ขณะเดียวกันสถาบันศาสนาก็ให้ความสำคัญกับภารกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา บูรณะปฏิสังขรณ์ ถาวรวัตถุ เสนาสนะของวัดเป็นหลัก

(4) สื่อมวลชน ถือเป็นกลไกที่มีบทบาทสำคัญในการรณรงค์ เผยแพร่ หรือสร้างการรับรู้เกี่ยวกับโทษและผลกระทบจากการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ อย่างไรก็ตามบทบาทของสื่อมวลชนที่ผ่านมา กลับไม่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวอย่างเต็มที่ ตรงกันข้ามสื่อหลายประเภทกลายเป็นเครื่องมือชี้นำหรือสนับสนุนให้ผู้คนในสังคมเล่นการพนันเพิ่มขึ้น หรือบางครั้งวิธีการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนก็เป็นการกระตุ้นให้คนอยากเข้าถึงเว็บไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์เหล่านั้น นอกจากนี้สื่อสิ่งพิมพ์บางประเภท ยังพยายามสร้างแนวทางประกอบการตัดสินใจหรือชี้นำการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการวิเคราะห์เกมการแข่งขัน ข้อมูลสถิติ อัตราการต่อรอง หรือการทายผลการแข่งขัน[20]

2.3 ต่างประเทศยอมรับการดำรงอยู่ของการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้เจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายไม่สามารถควบคุม ปราบปราม หรือสกัดกั้นเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ได้อย่างเบ็ดเสร็จ เกิดขึ้นจากหลายประเทศยอมรับการดำรงอยู่และรับรองให้มีการเล่นพนันอย่างถูกกฎหมาย (ภายใต้เงื่อนไขที่รัฐบาลแต่ละประเทศกำหนด

---

[20] บทบาทของสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) ที่มีผลต่อการชี้นำพฤติกรรมการเล่นพนันของประชาชนเช่นนี้ ทำให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้ออกแนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการนำเสนอข่าว และภาพข่าว ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ตัวเลข และสลากพนัน พ.ศ.2561 จำนวน 9 ข้อ คือ (1) ต้องไม่ให้ความสำคัญในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับสลากพนัน หรือสื่อสารไปในทำนองที่สนับสนุนการเล่นสลากพนัน หรือการพนันรูปแบบอื่นๆ เว้นแต่สลากดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการกุศล (2) ต้องไม่นำเสนอแหล่งที่มา วิธีการตีความเพื่อให้ได้ตัวเลข หรือบ่งชี้ตัวเลขลงไปในรายงานข่าว ภาพข่าว หรือสามารถนำไปใช้ในการเล่นพนันได้โดยไม่ต้องตีความหรือสื่อความหมายอื่น ๆ (3) ต้องไม่นำเสนอข่าวสารการพนันทุกรูปแบบในบริบทที่ปรากฏภาพ เนื้อหา ข้อมูลของเด็กเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ทั้งในลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมเล่น ร่วมหาตัวเลข หรือมีส่วนในการเป็นพรีเซ็นเตอร์ หรือผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากเงินสลาก และเงินกองทุนสลากในทุกกรณี (4) ต้องไม่นำเสนอข้อมูลประกอบการเล่นพนัน หรือสลากพนัน ที่ได้มาจากศิลปิน ดารา หรือบุคคลสาธารณะ อันนำไปสู่การจูงใจให้เล่นการพนัน (5) ต้องไม่นำเสนอเนื้อหาสนับสนุนการเล่นพนัน หรือสลากพนันในระหว่างการถ่ายทอดสดทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อออนไลน์ในการจับรางวัลสลากพนันแก่ผู้ชมทั่วไปว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ การกุศล หรือช่วยแก้ปัญหาชีวิต หาทางออกในปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือเป็นเรื่องปกติในสังคมสำหรับการเล่นพนันหรือซื้อสลากพนัน (6) พึงนำเสนอข่าวสารที่เน้นความสมดุล รอบด้าน ของผู้เล่นการพนันแล้วไม่ประสบความสำเร็จ หรือโอกาสที่จะเสี่ยงได้เสี่ยงเสีย และผลกระทบของการเล่นพนันที่เกิดขึ้น (7) พึงนำเสนอคำอธิบายทางวิทยาศาสตร์จากผู้เชี่ยวชาญหรือหลักฐานที่พิสูจน์ทราบได้ ในส่วนของความนำ และเนื้อหาข่าวที่เป็นเรื่องราวปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ หรือเรื่องแปลก (8) พึงระวังการเสนอข่าวเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ผู้คนจำนวนมากเดินทางไปในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ โดยชี้นำไปสู่การส่งเสริมให้มีการเล่นพนัน ซื้อสลากพนัน หรือสนับสนุนความเชื่ออันงมงายซึ่งพิสูจน์ไม่ได้ (9) พึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ได้รับรางวัลสลากพนัน หรือข้อมูลการได้มาซึ่งตัวเลข วิธีการ โดยเฉพาะความฝัน วิญญาณ ปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ หรือความเชื่อส่วนบุคคล ดูรายละเอียดได้ใน http://www.presscouncil.or.th/archives/3566

เช่น การให้บริการเฉพาะชาวต่างชาติ การกำหนดประเภทการพนันที่สามารถเล่นพนันออนไลน์ได้หรือต้องได้รับอนุญาต เป็นต้น)

สถานการณ์เช่นนี้ เป็นเหตุให้ผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ (ในต่างประเทศ) ใช้วิธีการขออนุญาตประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ (รวมถึงกีฬาประเภทอื่น ๆ) จากประเทศที่ระบุให้การพนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย (รายละเอียดส่วนนี้คณะผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงในหัวข้อผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์) และอาจจดทะเบียนโดเมน (Domain Name) ไว้อีกประเทศหนึ่ง (ที่กำหนดให้การพนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย) ขณะที่ที่อยู่ของเว็บไซต์บนเซิร์ฟเวอร์ (Server) อาจถูกจดทะเบียนไว้อีกประเทศหนึ่ง (วิษณุ วงศ์สินศิริกุล, 2554, หน้า 11) หลังจากนั้น จะกระจายเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ควบคู่กับสร้างเครือข่ายกับเจ้ามือพนันฟุตบอลในประเทศต่าง ๆ ทั้งประเทศที่รับรองให้มีการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย

กล่าวได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์เช่นนี้ ถูกนำไปใช้กับทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทย ที่ผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ส่วนใหญ่ อาศัยช่องทางดังกล่าวในการเข้าไปเป็นเครือข่าย (Network) กับเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ที่ถูกกฎหมาย ทั้งการร่วมลงทุน หรือเป็นเจ้ามือรายใหญ่ หลังจากนั้นจึงนำหรือสร้างเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เหล่านี้นำมาเปิดให้บริการในประเทศ เช่น การสร้างเว็บไซต์ที่มีชื่อคล้ายกับเว็บไซต์พนันฟุตบอลที่เปิดให้บริการในต่างประเทศ ดังเว็บไซต์ FIFA55, FIFATH และ FIFAPLAYS ซึ่งเป็นเครือข่ายเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ข้ามชาติของ FIFAGOAL เป็นต้น

สถานการณ์ที่ดำรงอยู่ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยไม่ได้เป็นต้นทางของเว็บไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์ ดังนั้นจึงกลายเป็นเงื่อนไขและข้อจำกัดที่ทำให้การปราบปรามหรือควบคุมเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การปราบปรามหรือควบคุม เป็นไปในลักษณะการจับกุมผู้กระทำที่อยู่ปลายน้ำ (Downstream) โดยเฉพาะการจับกุมเจ้ามือรายย่อยหรือผู้บริหารจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ รวมถึงการปิดและบล๊อกเว็บต์ไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม เว็บไซต์หลักที่เปรียบเสมือนแม่ข่ายของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เหล่านี้ ยังคงเปิดให้บริการตามปกติ เป็นเหตุให้ผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศไทย สามารถใช้เว็บไซต์หลักเป็นแม่ข่ายในการสร้างเว็บไซต์พนันฟุตบอลได้อีกครั้ง

3. เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นแรงดึง สำหรับเงื่อนไขเชิงโครงสร้างมิตินี้ หมายถึงแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากตัวธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ซึ่งดึงดูดให้เกิดการเล่นพนันอย่างกว้างขวางกระทั่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่นำไปสู่การขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยเงื่อนไขเชิงโครงสร้างดังกล่าว ประกอบด้วย

3.1 วิธีการและรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่แตกต่างจากการเล่นพนันฟุตบอลแบบโต๊ะพนันฟุตบอล รวมถึงมีการสร้างรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลที่หลากหลาย และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ทางสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(ก) ความแตกต่างระหว่างการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์กับโต๊ะพนันฟุตบอล การพนันฟุตบอลออนไลน์ จะมีความโดดเด่นและคล่องตัวในการเล่นสูงกว่าการเล่นพนันกับโต๊ะ แม้ปัจจุบันการเล่นพนันกับโต๊ะพนันยังคงดำรงอยู่ในสังคมไทย แต่การเล่นพนันในลักษณะนี้ ก็เริ่มได้รับความนิยมจากนักพนัน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน วัยรุ่นและผู้ใช้แรงงานน้อยลง เนื่องจากการเล่นพนันฟุตบอลกับโต๊ะมีข้อจำกัดหลายประการ หากนำไปเปรียบเทียบกับการเล่นพนันฟุตบอลแบบออนไลน์ กล่าวคือ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (7), สัมภาษณ์ 28 ธันวาคม 2563; ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (8), สัมภาษณ์ 28 ธันวาคม2563)

- รูปแบบการเล่นพนันกับโต๊ะพนันฟุตบอล ที่ผู้เล่นสามารถเล่นพนันได้เพียงการทายผลการแข่งขัน (แพ้-ชนะ) จากบอลเดี่ยวหรือบอลชุดเพียงอย่างเดียว และเป็นการเล่นพนันที่จะต้องเกิดขึ้นก่อนการแข่งขันฟุตบอลเท่านั้น แต่การพนันฟุตบอลออนไลน์มีรูปแบบการเล่นที่หลากหลายและสามารถเล่นแบบ Realtime ได้

- ข้อจำกัดในการรับและจ่ายเงิน เนื่องจากผู้เล่นต้องเดินทางไปรับหรือจ่ายเงินด้วยตนเอง กล่าวคือ ต้องนำโพยพนันบอลไปรับเงินที่โต๊ะพนัน และบางครั้งผู้เล่นพนันจะไม่สามารถรับเงินได้ทันที (แม้ระยะหลังจะมีการโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารก็ตาม)

- การเล่นพนันกับโต๊ะพนัน มีความเสี่ยงมากกว่าการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยเฉพาะการถูกจับกุมหรือติดตามจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากโต๊ะพนันส่วนใหญ่มีสถานที่ตั้งเป็นหลักแหล่ง ประกอบกับมีการเก็บประวัติการเล่นพนันและเบอร์โทรศัพท์ของผู้เล่นเอาไว้ ขณะเดียวกันผู้เล่นก็ต้องเก็บโพยบอลเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการรับเงิน

- การเข้าถึงการเล่นพนันฟุตบอลกับโต๊ะพนัน เนื่องจากโต๊ะพนันไม่ได้เปิดให้มีการเล่นพนันตลอด 24 ชั่วโมง และโต๊ะพนันฟุตบอลไม่ได้ตั้งหรือกระจายอยู่ในทุกสถานที่ ตรงกันข้ามกลับอยู่ในบริเวณที่มีประชากรหนาแน่นเท่านั้น อาทิ ใกล้สถานศึกษา หรือบริเวณรอบโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น (ทำให้บางครั้งนักพนันต้องเล่นพนันผ่านคนเดินโพย) ประกอบกับปัจจุบันโต๊ะพนันฟุตบอลเริ่มมีน้อยลง เพราะการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่นเดียวกับเจ้ามือรายย่อยบางราย ที่เริ่มปรับเปลี่ยนการประกอบธุรกิจสู่การพนันฟุตบอลออนไลน์

- หากนำการเล่นพนันฟุตบอลกับโต๊ะเปรียบเทียบกับพนันออนไลน์ พบว่าการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ มีรูปแบบการเล่นพนันที่หลากหลาย กระทั่งผู้เล่นพนันสามารถเล่นพนันในลักษณะเรียลไทม์ได้ นอกจากนี้เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ ยังสร้างแรงจูงใจในการเล่น

พนันผ่านโปรโมชั่น ส่วนลด ค่าคอมมิชชั่น ค่ายอดรวมการเล่นและโบนัส รวมถึง “ค่าน้ำ (Odds)” ของโต๊ะพนันพนันจะมีอัตราต่ำกว่าการพนันฟุตบอลออนไลน์ ทำให้การจ่ายเงินของโต๊ะพนันฟุตบอลมีอัตราต่ำกว่าการเล่นพนันฟุตบอลแบบออนไลน์

(ข) ความหลากหลายของรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอล ทำให้นักพนันมีช่องทางเล่นพนันหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความชอบ ประสบการณ์ หรือความถนัดของผู้เล่นแต่ละคน โดยเว็บไซต์แต่ละเว็บไซต์จะมีการกำหนดวิธีการ รูปแบบ การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ค่อนข้างแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ผู้จัยสามารถประมวล ตัวอย่างรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลที่ถูกสร้างขึ้น ในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ตัวอย่างรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลและวิธีการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ถูกกำหนดขึ้น

รูปแบบ	วิธีการ/ลักษณะการเล่น
Handicap	การเดิมพันลักษณะแบบคู่ต่อคู่ และมีอัตราต่อรอง (สามารถเลือกเล่นพนันได้เฉพาะครึ่งแรก และแบบเต็มเวลา)
Total Goal in Match	(1) ผลประตูรวมว่าออกมาเป็นคี่หรือคู่ (2) ผลประตูรวมว่าออกมาสูงหรือต่ำ (3) ผลประตูรวมเมื่อจบการแข่งขัน
Half Time	(1) จบครึ่งแรกเจ้าบ้านนำ (2) จบครึ่งแรกเสมอ (3) จบครึ่งแรกทีมเยือนนำ
Full Time	(1) ทีมเจ้าบ้านชนะ/เสมอ/แพ้ (2) ทีมเยือนชนะ/เสมอ/แพ้
Double Result ,Double Chance	(1) ทีมเจ้าบ้านชนะเมื่อจบครึ่งแรกและจบการแข่งขัน (2) ทีมเจ้าบ้านชนะเมื่อจบครึ่งแรกและมีผลเสมอเมื่อจบการแข่งขัน (3) ทีมเจ้าบ้านชนะครึ่งแรกและทีมเยือนชนะเมื่อจบการแข่งขัน (4) เสมอเมื่อจบครึ่งแรกและทีมเยือนชนะเมื่อจบการแข่งขัน (5) เสมอเมื่อจบครึ่งแรกและเสมอเมื่อหมดเวลาแข่งขัน (6) เสมอเมื่อหมดครึ่งแรกและทีมเยือนชนะเมื่อจบเวลาแข่งขัน (7) ทีมเยือนชนะเมื่อหมดครึ่งแรกและทีมเจ้าบ้านชนะเมื่อจบการแข่งขัน (8) ทีมเยือนชนะเมื่อจบครึ่งแรกและทีมเจ้าบ้านชนะเมื่อจบการแข่งขัน (9) ทีมเยือนชนะเมื่อจบครึ่งแรกและชนะเมื่อจบการแข่งขัน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รูปแบบ	วิธีการ/ลักษณะการเล่น
Correct Score	(1) ทีมที่ทำประตูแรกของเกมส์ (2) ผู้เล่นที่ทำประตูแรก (3) ผู้เล่นที่ทำประตูแรกและทายผลประตูควบคู่กันไป (4) ทีมที่ทำประตูสุดท้ายของเกมส์ (5) ไม่มีการทำประตู (6) ทีมที่ผ่านเข้ารอบ
Outright	(1) ทีมที่จะได้แชมป์ในรายการต่างๆ (2) ดาวซัลโวสูงสุด (3) ทีมที่จะป็นอันดับหนึ่งของกลุ่มต่าง ๆ ในการแข่งขัน (4) ทีมที่จะตกชั้นลีกในฤดูกาล
First Corner	(1) ทีมที่เตะมุมแรกของการแข่งขัน
Total Corners	(2) การทายผลเตะมุมว่าจะมีกี่ครั้ง (ส่วนใหญ่จะเป็นการแทงสูง-ต่ำ โดยจะมีราคากลางให้)
Mixed Parlay	การเล่นพนันแบบบอลสเต็ปหรือบอลชุด ซึ่งเป็นการเล่นพนันฟุตบอลแบบหลาย ๆ คู่พร้อมกัน
Live	การทายผลการแข่งขันเกมที่กำลังมีการแข่งขันอยู่ และยังไม่จบเกม
Money Line	การทายผลการแข่งขันว่าจะออกมาแบบใด ในจำนวน 3 รูปแบบ คือ ทีมเจ้าบ้านชนะ เสมอ ทีมเยือนชนะ (อ้างอิงกับผลการแข่งขันเท่านั้นโดยไม่มีแต้มต่อ)
Early Market	การทายผลล่วงหน้า โดยสามารถเลือกเล่นได้ทั้งทีมที่จะทำการแข่งขันวันนี้ พรุ่งนี้ หรือในวันถัดไป
Home Team Total Goals	การทายผลสกอร์สูง-ต่ำ จำนวนประตูที่ทีมเจ้าบ้านทำได้
Away Team Total Goals	การทายผลสูง-ต่ำ จำนวนประตูทีมเยือนทำได้
Team to Kick off HDP	การทายผลว่าทีมใดเป็นผู้ได้เขี่ยลูกเริ่มเกมก่อน
Winning Margin	การทายจำนวนผลต่างประตูเต็มเวลาว่าทั้งสองทีมมีผลประตูที่ห่างกันกี่ลูก

(ค) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นผลให้ไม่สามารถทำการแข่งขันฟุตบอลได้ ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ทำให้เกิด

การกระตุ้นให้นักพนันหันมาเล่นพนันกีฬาฟุตบอลเสมือนจริง (Virtual Sport)[21] ทั้งทายผลฟุตบอลโลกเสมือนจริง (Virtual Soccer World Cup) การทายผลฟุตบอลลีกเสมือนจริง (Virtual Soccer League) การทายผลทีมชาติฟุตบอลเสมือนจริง (Virtual Soccer Nation) หรือการทายผลฟุตบอลแอนิเมชั่น (Virtual Soccer) เป็นต้น รูปแบบการเล่นออนไลน์ในลักษณะนี้ ผู้เล่นพนันอาจไม่จำเป็นต้องเดินทางไปชมรายการผ่านสนามจริง ขณะเดียวกันก็ใช้เวลาเล่นไม่นาน สำหรับประเภทและรายละเอียดของการพนันฟุตบอลออนไลน์ลักษณะนี้ สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ประเภทและรายละเอียดของการพนันฟุตบอลเสมือนจริง

ประเภท	คำอธิบาย	ลักษณะการเดิมพัน
Virtual Soccer World Cup	การแข่งขันฟุตบอลโลกเสมือนจริงเวลาในการแข่งขันประมาณ 3-5 นาที เนื้อหาภายในเกมเป็นการนำไฮไลท์เด็ด ๆ มาให้เลือกเดิมพันกัน ก่อนวางเดิมพันผู้เล่นสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และสถิติการแข่งขันทั้งการเจอกัน ประตูได้เสียของแต่ละทีม เกมการแข่ง 5 นัดหลังสุด	สามารถเลือกเดิมพันได้ทั้งแบบ Half Time และ Full Time โดยมีรายการให้เลือกเดิมพัน อาทิ (1) การทายผลแบบมีราคาต่อรอง (2) การทายผลแบบสูงต่ำ (3) การทายว่าเจ้าบ้านชนะ เสมอ ทีมเยือนชนะ
Virtual Soccer League	การแข่งขันฟุตบอลลีกเสมือนจริงเวลาในการแข่งขันประมาณ 4 นาที เนื้อหาภายในเกมเป็นการรวมลีกที่มีการแข่งขันจริงให้ผู้เล่นได้เลือกเดิมพัน ก่อนวางเดิมพัน	สามารถเลือกเดิมพันได้ทั้งแบบ Half Time และ Full Time โดยมีรายการให้เลือกเดิมพัน อาทิ (1) การทายผลแบบมีราคาต่อรอง

[21] *การจำลองเอากีฬามาให้เดิมพันในรูปแบบของเกมเสมือนจริง โดยนำระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เข้ามาใช้ ส่วนวิธีการเล่นพนันจะเหมือนกับรูปแบบการเล่นฟุตบอลออนไลน์ปกติ ทั้งนี้เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์บางเว็บไซต์ พยายามชวนเชื่อผ่านการโฆษณาว่า จะทำให้ผู้เล่นพนันสนุกสนานไปกับเกมส์กีฬาฟุตบอล ขณะเดียวกันก็มีรูปแบบการเล่นที่หลากหลายใช้ไม่ต้องเดิมพันสูง เพราะเป็นการเดิมพันออนไลน์และประหยัดเวลา สามารถเล่นได้บนเว็บไซต์ หรือผ่านมือถือรวมทั้งสามารถเล่นพนันได้ตลอด 24 ชั่วโมง ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่*

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ประเภท	คำอธิบาย	ลักษณะการเดิมพัน
	ผู้เล่นสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และสถิติการแข่งขันได้	(2) การทายผลแบบสูงต่ำ (3) การทายว่าเจ้าบ้านชนะ เสมอ ทีมเยือนชนะ
Virtual Soccer Nation	การแข่งขันฟุตบอลทีมชาติเสมือนจริง โดยมีคู่บอลให้เลือกเดิมพันหลายคู่ ก่อนวางเดิมพันผู้เล่นสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และสถิติการแข่งขันได้	สามารถเลือกเดิมพันได้ทั้งแบบ Half Time และ Full Time โดยมีรายการให้เลือกเดิมพัน อาทิ (1) การทายผลแบบมีราคาต่อรอง (2) การทายผลแบบสูงต่ำ (3) การทายว่าเจ้าบ้านชนะ เสมอ ทีมเยือนชนะ
Virtual Soccer	การแข่งขันฟุตบอลอนิเมชั่นโดยคัดเฉพาะช่วงไฮไลท์ให้ผู้เล่นเลือกเดิมพัน	สามารถเลือกเดิมพันได้ทั้งแบบ Half Time และ Full Time โดยมีรายการให้เลือกเดิมพัน อาทิ (1) การทายผลแบบมีราคาต่อรอง (2) การทายผลแบบสูงต่ำ (3) จำนวนรวมประตูที่เกิดขึ้นทั้งหมด (4) การทายผลสกอร์ที่ถูกต้องของคู่บอลที่ลงแข่งรายการนั้น

ที่มา: https://www.ibc-ibcthai.com/blogs/virtual-sports

3.2 กลยุทธ์ทางการตลาด ที่ถูกนำมาใช้เพื่อดึงดูดผู้เล่นพนันรายใหม่และรักษาไว้ซึ่งนักพนันกลุ่มเดิม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การดึงและตรึงนักพนันฟุตบอลออนไลน์เอาไว้ โดยกลยุทธ์ทางการตลาดที่ถูกนำมาใช้ขยายและรักษาฐานผู้เล่นพนัน สะท้อนให้เห็นจากการจัดโปรโมชั่นของผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์หลากหลายรูปแบบ อาทิ

(ก) โปรโมชั่นเพื่อดึงดูดนักพนันฟุตบอลรายใหม่ ที่มีตั้งแต่การให้ของสมนาคุณ การให้เงินรางวัล ทั้งในรูปของจำนวนเงินและเปอร์เซ็นต์ ดังกรณีเว็บไซต์ UFABET จัดโปรโมชั่น กรณีสมัครสมาชิกใหม่ จะได้รับโบนัส 100% หรือแนะนำเพื่อนมาสมัครสมาชิกของเว็บไซต์ จะได้รับโบนัส 20% เช่นเดียวกับ เว็บไซต์ sbobet24hr.com ที่จัดโปรโมชั่นสำหรับสมาชิกใหม่ จะได้รับเงิน 1,000 บาท หรือ กรณีเว็บไซต์ sbobet888.com ที่กำหนดวงเงินในการสมัครสมาชิกขั้นต่ำเพียง 300 บาท (บางเว็บไซต์กำหนดขั้นวงเงินขั้นต่ำเพียง 100 บาท) และจะได้รับโบนัส 50% ขณะที่บางเว็บไซต์จัดโปรโมชั่น คืนยอดเสียจำนวน 2% ทุกเดือน สำหรับผู้สมัครสมาชิกใหม่ เป็นต้น

ภาพที่ 11 ตัวอย่างใช้โปรโมชั่นเพื่อดึงดูดนักพนันฟุตบอลรายใหม่

ที่มา: https://ufalbet.com ; https://ufaturbo.com/; https://sbobeth.com; https://foxz168.net/promotion/

อย่างไรก็ตาม โปรโมชั่นรูปแบบนี้ อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าผู้ขอรับโปรโมชั่น ต้องทำยอดเทิร์นโอเวอร์ (Turnover) หรือยอดเงินในการเล่นพนัน (ซึ่งจะต้องเป็นยอดได้และเสียรวมกันไม่รวมผลเสมอ) ครบตามที่เว็บไซต์เป็นผู้กำหนด ตัวอย่างเช่น หากฝากเงินแรกเข้า 1,000 บาท เว็บไซต์จะให้โบนัส 50% คือ 500 บาท รวมเป็นเงิน 1,500 บาท แต่ผู้เล่นต้องทำยอดเทิร์นโอเวอร์จำนวน 5 เท่า ของยอดเงิน 1,500 บาท คือ 7,500 บาท หมายความว่า จะต้องเล่นพนันให้ครบ 7,500 บาท ถึงจะสามารถถอนเงินคืนได้[22]

(ข) โปรโมชั่นกรณีฝากเงินและถอนเงิน ส่วนมากจะไม่มีการกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำในการฝากและถอน โดยผู้เล่นสามารถทำการฝากและถอนเงินในเว็บไซต์พนันออนไลน์ได้ตลอด 24 ชั่วโมง อย่างไรก็ดี หากพิจารณาโปรโมชั่นที่ถูกนำมาใช้ในกรณีการฝากเงิน พบว่า บางเว็บไซต์ใช้การให้ของสมนาคุณในลักษณะขั้นบันไดตามจำนวนเงินที่ฝากในแต่ละครั้ง บางเว็บไซต์ใช้วิธีการให้โบนัส 5% สำหรับการฝากเงินในทุกวันและเวลา หรือกรณีฝากเงินวันเสาร์ อาทิตย์ ก็จะได้รับโบนัสเพิ่มขึ้นอีก 5% ขณะที่บางเว็บไซต์ จัดโปรโมชั่นกรณีฝากเงินในวันคล้ายวันเกิด จะได้รับโบนัส 100% จากจำนวนยอดฝาก (สูงสุด 1,000 บาท) หรือฝาก 300 บาท ได้รับโบนัส 100 บาท ฝาก 500 บาท ได้รับโบนัส 200 บาท และฝาก 300 บาท ได้รับ โบนัส 300 บาท โดยผู้ฝากจะต้องแสดงหลักฐาน อาทิ บัตรประชาชนหรือใบขับขี่ เป็นต้น [23]

---

[22] ตัวอย่างการเทิร์นโอเวอร์ของจำนวน 5 เท่าของยอดเงิน 1,500 บาท หรือจำนวนเงินทั้งสิ้น 7,500 บาท

เล่นพนัน ครั้งที่ 1	*ยอดเงินที่มีอยู่ 1,500 บาท*	*ทายถูก*	*จำนวนเงินสะสม 3,000 บาท*	*ตัวอย่างนี้ใช้สมมุติฐานว่าเจ้าของเว็บไซต์ จ่ายค่าเดิมพัน 100% และผู้เล่นทายผลฟุตบอลถูกทุกครั้ง*
เล่นพนัน ครั้งที่ 2	*ยอดเงินที่มีอยู่ 3,000 บาท*	*ทายถูก*	*จำนวนเงินสะสม 6,000 บาท*	
เล่นพนัน ครั้งที่ 3	*ยอดเงินที่มีอยู่ 6,000 บาท*	*ทายถูก*	*จำนวนเงินสะสม 12,000 บาท*	
	(หรืออาจเล่นขั้นต่ำเพียง 3,000 บาทก็ได้)	*ทายถูก*	*จำนวนเงินสะสมทุน 9,000 บาท*	

****กรณีนี้จะเห็นได้ว่าหากนักพนันฟุตบอลเล่นพนันครบตามจำนวนเงิน (ขั้นต่ำ) 7,500 บาท จะทำให้นักพนันรายนั้นได้รับเงิน คืน จำนวน 12,000 บาท อย่างไรก็ตาม โอกาสที่จะเกิดขึ้นตามตัวอย่างกลับมีน้อยมาก****

[23] ต้องทำยอดเทิร์นโอเวอร์ตามที่เว็บไซต์และแห่งกำหนด เช่น กรณีเว็บ UFA888 กำหนดให้มียอดเทิร์นโอเวอร์จำนวน 10 เท่า ของยอดเงินที่ฝาก รวมโบนัส จึงจะสามารถถอนโบนัสเป็นเงินสดได้ หรือกรณีเว็บไซต์ kodeufa กำหนดให้เทิร์นโอเวอร์ 1 เท่า กรณีโบนัสวันเกิด เป็นต้น

ภาพที่ 12 ตัวอย่างโปรโมชั่นกรณีฝากเงิน

ที่มา: https://www.databet88.net/promotion/; https://ufalbet.com/

(ค) โปรโมชั่นกรณีการทายผลฟุตบอลผิดทั้งหมดหรือผิดต่อเนื่อง ไม่เพียงแต่การทายผลฟุตบอลอย่างถูกต้องเท่านั้น ที่เป็นหลักประกันการได้เงินจากพนันฟุตบอลออนไลน์ ปัจจุบันยังการใช้กลยุทธ์เพื่อตรึงผู้เล่นให้เล่นพนันกับเว็บไซต์ใดเว็บไซต์หนึ่งนานที่สุด ผ่านการจัดโปรโมชั่นแก่นักพนันที่ทำนายผลฟุตบอลผิด ทั้งในรูปแบบของการทำนายผลฟุตบอลสเต็ปผิดหมดทุกคู่ เช่น เว็บไซต์ SUREX5 จัดโปรโมชั่นกรณีนักพนันที่เล่นบอลชุด ตั้งแต่ 5 คู่ขึ้นไป ถ้าผิดหมด (และต้องเสีย เต็มทุกคู่) จะได้รับโปรโมชั่น คือ ทายผิด 5-6 คู่ คืนทุนให้ทั้งหมด หรือผิด 7-8 คู่ คืนทุนให้ 3 เท่า หรือผิด 9-10 คู่ คืนทุนให้ 5 เท่า กรณีผิด 11-14 คืนทุนให้ 7 เท่า และหากทายผิด 15 คู่ขึ้นไป คืนทุนให้ 10 เท่า เป็นต้น ขณะที่บางเว็บไซต์จัดโปรชั่นในลักษณะการทำนายผลฟุตบอลผิดต่อเนื่อง (คิดจากจำนวนบิลที่เล่นพนัน) เช่นเดียวกับการคืนเงินแก่นักพนันฟุตบอลที่มียอดเสียอันดับสูงสุด 5 อันดับแรกต่อเดือน รวมถึงคืนยอดเงินที่เสียให้นักพนันทุกคนจำนวน 5-10%

ตารางที่ 8 ตัวอย่างโปรโมชั่นกรณีทายผลฟุตบอลผิด

เว็บไซต์ SBOTHAICLUB	เว็บไซต์ SBOBET24HR
หากทายผลฟุตบอลสเต็ป	**หากทายผลฟุตบอล**
ผิดทั้งหมด 7 คู่ รับ เครดิต 2 เท่า จากยอดบิลสเต็ปที่เสียไป	ผิดต่อเนื่องกัน 7 บิล รับเงิน 500 บาท
ผิดทั้งหมด 8 คู่ รับ เครดิต 5 เท่า จากยอดบิลสเต็ปที่เสียไป	ผิดต่อเนื่องกัน 8 บิล รับเงิน 1,000 บาท
ผิดทั้งหมด 9 คู่ รับ เครดิต 10 เท่า จากยอดบิลสเต็ปที่เสียไป	ผิดต่อเนื่องกันมากกว่า 8 บิล รับเงิน 2,000 บาท
ผิดทั้งหมด 10 คู่ รับ เครดิต 20 เท่า จากยอดบิลสเต็ปที่เสียไป	****ภายใต้เงื่อนไขว่า การวางเดิมพันต้องไม่ต่ำกว่า 500 บาท บิลทั้งหมดต้องอยู่ในเวลา 48 ชั่วโมง และจะนับเฉพาะเดิมพันในแบบผลได้-เสียเท่านั้น****
ผิดมากกว่า 10 คู่ รับ เครดิต 30 เท่า จากยอดบิลสเต็ปที่เสียไป	

เว็บไซต์ SBOBET24HR

Promotion ยอดเสียของการเล่นสูงที่สุดของ

ยอดเสียอันดับ 1 ได้ยอดเสียคืนถึง 15 % ของยอดเสียตลอดทั้งเดือน สูงสุด 50,000 บาท

ยอดเสียอันดับ 2 ได้ยอดเสียคืนถึง 10 % ของยอดเสียตลอดทั้งเดือน สูงสุด 30,000 บาท

ยอดเสียอันดับ 3 ได้ยอดเสียคืนถึง 5 % ของยอดเสียตลอดทั้งเดือน สูงสุด 10,000 บาท

ยอดเสียอันดับ 4 ได้ยอดเสียคืนถึง 3 % ของยอดเสียตลอดทั้งเดือน สูงสุด ง 5,000 บาท

ยอดเสียอันดับ 5 ได้ยอดเสียคืนถึง 1 % ของยอดเสียตลอดทั้งเดือน สูงสุด 3,000 บาท

Promotion ได้คืนทุกสิ้นเดือน 5 %

คืนยอดเสียให้สมาชิกทุกท่าน 5 % มูลค่าสูงสุด 100,000 บาท

(ง) โปรโมชั่นค่าคอมมิชชั่นจากยอดเทิร์นโอเว่อร์ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วตอนต้นว่า เทิร์นโอเว่อร์ คือ ยอดเงินในการเล่นพนัน กลยุทธ์รูปแบบนี้ถูกนำมาใช้กระตุ้นและเร่งพฤติกรรมการเล่นพนัน (ทั้งการเพิ่มจำนวนเงินหรือเพิ่มความถี่ในการเล่น) โดยเว็บไซต์พนันฟุตบอลบางเว็บไซต์ได้มีการจัดโปรโมชั่นผ่านการจ่ายค่าคอมมิชชั่นตามจำนวนยอดเทิร์นโอเว่อร์ อาทิ เว็บไซต์ SBOBET24HR สมาชิกรายใดที่มีค่าเทิร์นโอเว่อร์สะสมมากกว่า 1,000,000 บาท จะได้รับค่าคอมมิชชั่น x3 หรือสมาชิกรายใดที่มีค่าเทิร์นโอเว่อร์ สะสมมากกว่า 3,000,000 บาท จะได้รับค่าคอมมิชชั่น x4 ส่วนสมาชิกรายใดที่มีค่าเทิร์นโอเว่อร์ สะสมมากกว่า 10,000,000 บาท จะได้รับค่าคอมมิชชั่น x5 (ภายใต้ข้อกำหนดที่ว่าสมาชิกจะได้รับค่าคอมมิชชั่นสูงสุดถึง 200,000 บาท ต่อ 1User/1IP/1 เดือน) และหากสมาชิกรายใดที่มีค่าคอมมิชชั่นถึง 10,000 บาท ทางเว็บไซต์จะทำการเพิ่มเครดิตให้อีก 10,000 บาท ทันที โดยยอดรวมทั้งหมดของค่าคอมมิชชั่นที่ผู้เล่นได้รับ สามารถถอนเป็นเงินสดได้ทันที ไม่มีเงื่อนไขค่าเทิร์นโอเว่อร์รวมถึงเงื่อนไขอื่น ๆ หรือกรณี NOVA88BET สมาชิกรายใดมีค่าเทิร์นโอเว่อร์ 5,000,000 ล้านบาท จะได้ค่าคอมมิชชั่น x5 หากมีค่าเทิร์นโอเว่อร์ไม่ถึง 5,000,000 บาท จะคิดค่าคอมมิชชั่น x3 ทั้งนี้จะมีการจ่ายค่าคอมมิชชั่น ไม่เกิน 100,000 แสน

บาท ต่อ 1 User ขณะที่บางเว็บไซต์ใช้วิธีการจ่ายค่าคอมมิสชั่นจากยอดแทงในแต่ละวัน เช่น วันเสาร์-อาทิตย์ ได้รับคอมมิชชั่น สูงสุดถึง x3 ส่วนวันธรรมดา ได้รับคอมมิชชั่น x2 เป็นต้น[24]

ตารางที่ 9 ตัวอย่างโปรโมชั่นค่าคอมมิชชั่นจากยอดเทิร์นโอเว่อร์

ลำดับขั้นยอดเล่น	จำนวนค่าคอมมิสชั่น	เงื่อนไข
ยอดเทิร์นโอเวอร์ 1-500,000 บาท	คูณ 2	-
ยอดเทิร์นโอเวอร์ 500,000-3,000,000 บาท	คูณ 3	จ่ายไม่เกิน 10,000 บาท
ยอดเทิร์นโอเวอร์ 3,000,001-6,000,000 บาท	คูณ 4	จ่ายไม่เกิน 20,000 บาท
ยอดเทิร์นโอเวอร์ 6,000,001 ขึ้นไป	คูณ 5	จ่ายไม่เกิน 50,000 บาท

ที่มา: https://zeed88.net/

(จ) โปรโมชั่นยอดเทิร์นโอเว่อร์สูงสุด ซึ่งแต่ละเว็บไวต์จะมีการจัดโปรโมชั่นแตกต่างกันออกไป แต่โดยส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบการให้เงินรางวัล สำหรับนักพนันฟุตบอลออนไลน์ที่มียอดเทิร์นโอเว่อร์สูงสุด 5-10 อันดับแรกในแต่ละเดือน (โดยส่วนใหญ่เป็นโบนัสสำหรับนักพนันที่มียอดเทริ์นโอเว่อร์สูงสุด 5 อันดับแรก) อาทิ เว็บไซต์ SBOBET24HR และ เว็บไซต์ SBOBET.CLUB ระบุว่านักพนันที่ทำยอดเทิร์นโอเว่อร์สูงสุดเป็นอันดับที่ 1 จะได้รับเงิน 10,000 บาท อันดับที่ 2 ได้รับเงิน 7,000 บาท อันดับที่ 3 ได้รับ 5,000 บาท อันดับที่ 4 ได้รับ 3,000 บาท และอันดับที่ 5 ได้รับ 1,000 บาท (โดยผู้ใช้บริการ 1 คนสามารถรับรางวัลที่ 1 ได้ไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี) ส่วนเว็บไซต์ KINBUFA ระบุว่า อันดับที่ 1 ได้รับเครดิต 50,000 บาท อันดับที่ 2 ได้รับเครดิต 20,000 บาท อันดับที่ 3 ได้รับเครดิต 10,000 บาท อันดับที่ 4 ได้รับเครดิต 5,000 บาท และอันดับที่ 5 ได้รับเครดิต 3,000 บาท ขณะที่เว็บไซต์ NOVA88-BET กำหนดให้นักพนันสามารถนำยอดเทิร์นโอเว่อร์แลกเป็นสิ่งของได้ เป็นต้น

---

[24] *อัตราตัวคูณตามค่าคอมมิชชั่น มีความหมาย ดังต่อไปนี้*

คูณสอง (x2)	*หมายถึง*	*คูณด้วย*	*0.50%*
คูณสาม (x3)	*หมายถึง*	*คูณด้วย*	*0.75%*
คูณสี่ (x4)	*หมายถึง*	*คูณด้วย*	*1%*
คูณห้า (x5)	*หมายถึง*	*คูณด้วย*	*1.25%*

ตารางที่ 10 ตัวอย่างโปรโมชั่นยอดเทิร์นโอเว่อร์สูงสุด

ยอดสะสม Turnover สูงสุด อันดับที่	รับเครดิต (บาท)	ยอดสะสม Turnover สูงสุด อันดับที่	รับเครดิต (บาท)
1	10,000	6	5,000
2	9,000	7	4,000
3	8,000	8	3,000
4	7,000	9	2,000
5	6,000	10	1,000

ที่มา: https://www.ibc-ibcthai.com/promotion.php

(จ) *การไม่กำหนดอัตราขั้นต่ำสำหรับเล่นพนันฟุตบอล* หรือในวงการพนันฟุตบอลออนไลน์เรียกว่า “แทงบอลไม่มีขั้นต่ำ” ถือเป็นโปรโมชั่นที่ผู้เล่นสามารถลงทุนหรือเดิมพันด้วยจำนวนเงินเท่าไหร่ก็ได้ เนื่องจากผู้ให้บริการไม่ได้กำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำที่จะใช้เดิมพันแต่ละครั้ง บางเว็บไซต์แม้จะมีการกำหนดวงเงินขั้นต่ำเอาไว้ แต่ก็กำหนดในอัตราที่ต่ำมาก อาทิ เริ่มต้นเพียง 10 บาท ตัวอย่างของเว็บไซต์ที่ไม่กำหนดอัตราขั้นต่ำ เช่น UFABALL88, WIN999BET, MM88STAR, UFA877 เป็นต้น ส่วนเว็บไซต์ที่กำหนดในอัตราที่ต่ำมาก เช่น UFABET, ASHA168, UFA365S, WOLF369 ที่กำหนดอัตราเล่นพนันฟุตบอลขั้นต่ำเพียง 10 บาท เป็นต้น กล่าวได้ว่า โปรโมชั่นลักษณะนี้ถูกนำมาใช้เพื่อดึงดูดนักพนันที่มีเงินเล่นพนันจำนวนน้อย หรือนักพนันรายใหม่ที่ไม่มีประสบการณ์เล่นพันนฟุตบอลออนไลน์ บางครั้งถูกใช้เป็นเครื่องมือทดลองสูตรเล่นพนันฟุตบอลของนักพนันบางกลุ่ม ขณะเดียวกันก็ทำให้นักพนันสามารถเล่นพนันฟุตบอลได้หลายบิล หรือสามารถเลือกแทงบอลได้หลายคู่หลายมากขึ้น เพราะจำนวนเงินเดิมพันที่ต่ำลง[25] เป็นต้น

---

[25] *ตัวอย่างการสร้างแรงจูงใจลักษณะนี้ สะท้อนให้เห็นผ่านปฏิบัติการทางภาษาของเว็บไซต์พนันฟุตบอลแห่งหนึ่ง ที่พยายามชี้ให้เห็นว่า “ก่อนหน้านี้หลาย ๆ คนที่เคยวางเดิมพันกับโต๊ะบอล คงจะทราบกันดีว่าข้อกำหนดของการแทงบอลขั้นต่ำตามโต๊ะบอลทั่วไปนั้น จะอยู่ที่ประมาณ 50 บาทขึ้นไป ดังนั้น ถ้าเรามีทุนอยู่เพียงแค่ 100 บาท โอกาสที่เราจะเลือกวางเดิมพันมีเพียงแค่ 2 ครั้งเท่านั้น ในขณะเดียวกันถ้าเราเลือกใช้บริการกับเว็บแทงบอลออนไลน์ ที่มีเงื่อนไขของการแทงบอล กับเว็บแทงบอล ขั้นต่ำ 10 บาท โอกาสที่เราจะวางเดิมพันด้วยเงินทุน 100 บาท มีสูงถึง 10 ครั้ง และด้วยเงื่อนไขของการเล่นพนันที่จะเพิ่มโอกาส ให้กับการชนะได้ง่ายกว่าถ้าเราสามารถวางเดิมพันได้มากครั้งที่สุด ลองเปรียบเทียบดูว่าการวางเดิมพันเพียงแค่ 2 ครั้งกับการวางเดิมพัน 10 ครั้งอะไรน่าจะให้ผลตอบแทนที่ดีกว่ากัน”*

ภาพที่ 13 ตัวอย่างโปรโมชั่นการไม่กำหนดอัตราขั้นต่ำหรือการกำหนดอัตราขั้นต่ำ (ในราคาที่ต่ำ)
ที่มา: https://mm88star.com/; https://www.ufabet168.bet/

3.3 กลไกครองใจผู้เล่นพนัน ที่ถูกประกอบสร้างและแสดงออกให้เห็นผ่านปฏิบัติการทางภาษาและปฏิบัติการทางสังคมหลายรูปแบบ อาทิ

(ก) การสร้างจินตภาพ (Imagery) เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ที่แตกต่างจากการรับรู้ของสาธารณะชนโดยทั่วไป ดังจะเห็นได้จากปฏิบัติหลากหลายรูปแบบ อาทิ

- การผลิตสร้างความเชื่อที่ว่าการพนัน เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน เนื่องจากพื้นฐานการดำเนินชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่เป็นคนที่มีนิสัยชอบเสี่ยงโชค ด้วยเหตุนี้การพนันจึงเปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและกิจวัตรประจำวันของคนไทย

- การผลิตสร้างความเชื่อที่ว่า การเล่นพนันฟุตบอลเปรียบเสมือนการประกอบอาชีพรูปแบบหนึ่ง โดยผู้เล่นจะต้องมีการลงทุน และการลงทุนดังกล่าวอาจประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว สลับสับเปลี่ยน หมุนเวียนกันไป เฉกเช่นเดียวกับการประกอบธุรกิจ ดังนั้นการเล่นพนันเสียในวันนี้ ไม่ได้หมายความว่าวันต่อไปผู้เล่นจะเผชิญกับสถานการณ์เหล่านี้อีก นอกจากนี้การพนันฟุตบอลออนไลน์ ยังเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยสร้างรายได้

- การทำให้ผู้เล่นรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เล่นการพนัน ตรงกันข้ามกลับเป็นการเล่นเกมในรูปแบบหนึ่ง ปฏิบัติการลักษณะนี้สะท้อนให้เห็นได้จากการใช้สัญลักษณ์รูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเพชร ทอง พลอย ดาว ถั่ว แทนการใช้เงินเพื่อเล่นพนันฟุตบอล

- ความพยายามครองความคิด และปฏิบัติการของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ผ่านการวิเคราะห์เกมหรือทำนายผลการแข่งขันแต่ละนัด โดยเฉพาะการประมวลหรือรวบรวม

ความเห็นจากบุคคลที่ถูกนิยามว่าเป็น “ผู้เชี่ยวชาญ” (Experts) ด้านกีฬาฟุตบอล เป้าหมายของกระบวนการดังกล่าว ก็คือ การสร้างความมั่นใจและแนวทางในการเล่นพนันให้นักพนัน[26]

- การกระตุ้นการเล่นพนันฟุตบอล ผ่านปฏิบัติการทางภาษาและสร้างมายาคติในลักษณะที่ว่า หากมีการเล่นพนันฟุตบอลควบคู่กับรับชมการถ่ายทอดการแข่งขัน จะทำให้เกิดอรรสรถในการรับชมและมีส่วนร่วมกับเกมการแข่งขันมากขึ้น เพราะผู้เล่นพนันจะได้ร่วมลุ้นหรือตื่นเต้นไปกับการแข่งขันที่เกิดขึ้นในแต่ละนัด

- การสร้างวาทกรรม (Discourse) และปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practice) เพื่อสร้างจินตภาพว่าเว็บไซต์ของตนเองเป็นเว็บไซต์พนันฟุตบอลดีที่สุด มีความปลอดภัย มีความเป็นมาตรฐาน ปฏิบัติการดังกล่าวเกิดขึ้นควบคู่กับการมีเว็บไซต์ที่ช่วยจัดอันดับหรือให้คำแนะนำ เกี่ยวกับเว็บไซต์พนันฟุตบอลที่ดีที่สุดในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อสร้างหลักประกันและความมั่นใจให้ผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์พวกเขาว่าจะไม่ถูกฉ้อโกงจากเว็บไซต์เหล่านั้น

- การผลิตสร้างความเชื่อที่ว่า หากเล่นพนันฟุตบอลบอลออนไลน์ด้วยจำนวนครั้งที่มีความถี่มากขึ้นเท่าไหร่ ประสบการณ์ในการเล่นพนันก็จะเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้เล่นจะเกิดความชำนาญ รวมทั้งได้เรียนรู้เทคนิควิธีการเล่นด้วยตนเอง ซึ่งเปรียบเสมือนการพัฒนาผู้เล่นพนันให้กลายเป็น กูรูด้านการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์หรือกลายเป็นนักพนันฟุตบอลมืออาชีพ

- การผลิตสร้างภาพจำผ่านการใช้พริ้ตตี้หรือเน็ตไอดอล เชิญชวนให้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ เพื่อกระตุ้นความสนใจและดึงดูดเพศชาย ในฐานะกลุ่มเป้าหมายหลักที่จะเล่นพนัน กล่าวคือ หากต้องการเล่นพนันหรือต้องการสมัครสมาชิก ก็จะเกิดภาพจำหรือจดจำถึงพริ้ตตี้และเน็ตไอดอลที่เว็บไซต์แต่ละเว็บไซต์นำมาใช้[27]

---

[26] กระบวนการครองความคิดเช่นนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (2562, หน้า 67) ที่ชี้ให้เห็นว่า ข้อมูลที่ใช้ประกอบการพิจารณาเล่นพนันฟุตบอล ของกลุ่มตัวอย่างกว่ากลุ่มร้อยละ 90.6 มาจากสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะช่องทางสำคัญ 3 ช่องทาง คือ คือ เว็บไซต์ ร้อยละ 46.1 หนังสือพิมพ์กีฬา ร้อยละ 45.2 และหนังสือพิมพ์วิเคราะห์ อัตราต่อรอง ร้อยละ 41.0 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างนักพนันประมาณ 1 ใน 3 หรือร้อยละ 33.8 ยังระบุว่า หากไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับอัตราต่อรอง การวิเคราะห์วิจารณ์ ฟันธง ฯลฯ จะทำให้เล่นน้อยลง จนถึงขั้นเลิกไปเลย ขณะที่ร้อยละ 66.2 ระบุว่าไม่มีผลอะไรยังเล่นเท่าเดิม

[27] ผู้จัดการสุดสัปดาห์ ได้สัมภาษณ์พริ้ตตี้รายหนึ่งที่รับงานโฆษณาให้กับเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์แห่งหนึ่ง โดยพริ้ตตี้รายนั้นได้สะท้อนให้เห็นถึง วิธีการสร้างภาพจำเพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย ผ่านคำสัมภาษณ์ที่ว่า “...งานก็คือต้องเขียนชื่อเว็บไซต์ฟุตบอลที่ร่างกายส่วนใหญ่ก็คือบริเวณหน้าอกอีกที่ก็คือหน้าท้อง ถ้าที่อื่นอย่างแขนไม่มีใครสนใจถือว่าธรรมดาไป แต่ที่สุดๆ ก็คือแบบถอดเสื้อแล้วเอามือปิดหน้าอกเอาไว้หรือใส่เสื้อแต่ไม่ใส่เสื้อในถลกเสื้อขึ้นแล้วเขียนไว้ใต้ราวนม ก็แล้วแต่ว่าใครจะพรีเซนต์ออกอย่างแบบไหน แค่เน้นให้เซ็กซี่เท่านั้น” ดูรายละเอียดได้

- ทำให้เว็บไซต์พนันออนไลน์ปรากฏอยู่เป็นประจำ ผ่านการแทรมซึมในสื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่าง ๆ โดยเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เหล่านี้ จะเป็นผู้สนับสนุนสื่อสังคมออนไลน์ประเทศต่าง ๆ ทั้ง Facebook, Twitter หรือการโฆษณาตามเว็บไซต์ดูหนัง ฟังเพลงออนไลน์ที่ผิดกฎหมายและละเมิดลิขสิทธิ์ กลยุทธ์เช่นนี้เป็นผลจากค่านิยมของกลุ่มวัยรุ่น ที่ส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างเข้มข้น โดยเฉพาะเพื่อความบันเทิง เช่นเดียวกับการเชื่อมโยงระหว่าง Google กับ Facebook ดังกรณีการค้นหาโดยใช้คำสำคัญ (Keyword) บางคำใน Google แล้วคำสำคัญเหล่านั้นจะปรากฏให้เห็นใน Facebook เป็นต้น

(ข) การประกอบสร้างกรอบความคิด (Mindset) เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมทั้งแนะนำแนวทางเบื้องต้นประกอบการตัดสินใจแก่ผู้เล่นพนัน (โดยเฉพาะนักพนันรายใหม่) อาทิ การแนะนำให้รู้จักวางแผนการเล่นพนัน การเลือกเว็บไซต์เล่นพนันฟุตบอลที่มีคุณภาพ มีความพร้อม ความน่าเชื่อถือ รักษาความลับของผู้เล่น รวมถึงมีความรวดเร็วในการทำธุรกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยง การทำความเข้าใจหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเล่นพนัน ศึกษาบทวิเคราะห์เกมของผู้เชี่ยวชาญก่อนเล่นพนัน ศึกษาสถิติและประวัติการเล่นของทีมฟุตบอลแต่ละทีม การติดตามข่าวสารของทีมฟุตบอล หรือแนะนำไม่ให้เล่นพนันฟุตบอลเฉพาะทีมที่ผู้เล่นพนันชื่นชอบทุกการแข่งขัน ในกรณีที่เสียพนันอย่ารีบเล่นพนันหรือเพิ่มจำนวนเงินเพื่อหวังที่จะได้เงินคืน เช่นเดียวกับการเลือกรูปแบบและวิธีการเล่นที่หลากหลาย การรักษาวินัยทางการเงิน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการสร้างสูตรสำหรับเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ขึ้น เพื่อทำให้เกิดภาพเสมือนว่า การพนันฟุตบอลออนไลน์อยู่บนหลักการวิชาการ และมีองค์ความรู้ภายใต้หลักวิทยาศาสตร์รองรับ เป้าหมายของปฏิบัติการเช่นนี้ ก็คือ การสร้างชุดความเชื่อบางอย่างให้ผู้เล่นพนันฟุตบอล ผ่านการแสดงให้เห็นว่า หากเล่นพนันฟุตบอลภายใต้สูตรหรือหลักการที่กำหนดขึ้น โอกาสได้กำไรจะมีมากขึ้น เช่นเดียวกับโอกาสเสียพนันก็ย่อมลดลงตามไปด้วย

ในบทความเรื่อง WORLD CUP กับ “พริตตี้พนันบอล” อาณาจักรธุรกิจยั่วยวนชวน “แทงมั้ยคะ” ฉบับที่ 16 มิถุนายน 2561 เข้าถึงได้จาก https://mgronline.com/daily/detail/9610000059348

ตารางที่ 11 ตัวอย่างสูตรในการเล่นพนันฟุตบอลที่เว็บไซต์หนึ่งนำมาเผยแพร่

ชื่อสูตร	อัตราความเสี่ยง (%)	วิธีการเล่นพนัน
Fast Bet	80	สำหรับคนที่ต้องการรวยเร็วแต่โอกาสเสี่ยงสูง หลักการของสูตรการเล่นลักษณะนี้ ระบุว่า ผู้เล่นพนันต้องกำหนดวงเงินเริ่มต้นที่จะใช้เล่นพนัน และมีเป้าหมายว่าจะหยุดเล่นพนันเมื่อวงเงินสะสมมีจำนวนเท่าใด อาทิ ใช้เงินเริ่มต้น ที่ 10,000 บาท ตั้งเป้าหมายว่าจะต้องได้เงิน 50,000 บาท หรือ 5 เท่าของเงินต้น หากวันแรกเล่นพนันฟุตบอลหนึ่งคู่ได้เงินมา 10,000 บาท (ไม่เสีย) วันที่สอง เพิ่มวงเงินการเล่นเป็น 20,000 บาท วันที่สามเพิ่มเป็น 40,000 บาท หากยังคงทายผลถูกต่อเนื่องจะทำให้มีเงินเพิ่มเป็น 80,000 บาท เมื่อได้เงินตามเป้าหมายที่ตั้งไว้จะต้องเก็บเงิน 50,000 ไว้ และใช้เงินส่วนต่าง 30,000 เป็นทุนในการเล่นพนันครั้งต่อไป เป็นต้น เงื่อนไขการเล่นพนันสูตรนี้คือ หากทายผิดครั้งใดครั้งหนึ่งยอดเงินจะกลายเป็นศูนย์บาททันที
Slow But Sure	60	วิเคราะห์ทีมฟุตบอลที่คาดว่าจะชนะ จำนวน 3 ทีมและจากจำนวน 3 ทีม วิเคราะห์ว่าทีมใดจะเป็นผู้ชนะแน่ ๆ ออกมา 1 ทีม หลังจากนั้นเล่นพนันนทีมที่คาดว่าจะชนะแน่ ๆ มากกว่าสองทีมที่เหลือหนึ่งเท่า เช่น ทีม A จำนวน 20,000 บาท ส่วนทีม B และ C เล่นทีมละ 10,000 บาท สูตรถูกระบุว่า หากทั้งสามทีมชนะทั้งหมดผู้เล่นจะได้เงิน 80,000 บาท แต่หากทีม A และ B แพ้จะเสีย 30,000 บาท ตรงกันข้ามหากทีม A B ชนะ C แพ้ จะได้เงิน 50,000 บาท หรือหากทีม B และ C ทีม A แพ้จะเสมอตัว เป็นต้น แนวทางของสูตรนี้ถูกระบุว่ามีโอกาสเป็นไปได้ 5 แนวทาง คือ ได้ทั้งสามคู่ ได้ครึ่งหนึ่ง เสียเยอะ เจ๊า และเจ็ง
Slow But Very Sure	50	วิเคราะห์ทีมฟุตบอลที่คาดว่าจะชนะ จำนวน 3 ทีมและจากจำนวน 3 ทีม และเล่มแต่ละทีมเท่ากัน ดังนั้นหากเล่นพนันทีมและ 10,000 บาทและทายถูกทั้งสามคู่จะได้รับเงิน 60,000 บาท หรือหากชนะสองทีมแพ้หนึ่งทีมได้เงินรับ 30,000 บาท ตรงกันข้ามแพ้สองทีมและชนะหนึ่งทีมเสมอตัว แพ้ทั้งสามคู่เสีย 30,000 บาท แนวทางของสูตรนี้ถูกระบุว่ามีโอกาสเป็นไป

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ชื่อสูตร	อัตราความเสี่ยง (%)	วิธีการเล่นพนัน
		ได้ 4 แนวทาง ได้หมดทั้ง 3 คู่, ได้ 2 คู่เสีย 1 คู่, ได้ 1 คู่เสีย 2 คู่, เสีย 3 คู่
Spread	90	เลือกมาหลายทีม เล่นพนันทุกทีม มากบ้างน้อยบ้าง โอกาสที่น่าจะเป็น อาทิ ทีมที่เล่นพนันเยอะชนะ ทีมที่เล่นพนันน้อยชนะทีมที่เล่นเยอะเสีย หรือเสียหมดทุกทีม
Real One	30	เป็นสูตรที่ความเสี่ยงต่ำที่สุด ง่ายที่สุด เพราะเลือกแทงบอลเพียงทีมเดียว หลักการ คือ เล่นทุกวัน เลือกวันละ 1 คู่ เล่นไปเรื่อยๆ วันละเท่า ๆ กัน

ที่มา: https://sites.google.com/site/tawthaenphnanbxlxxnlin/

ผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

บทบาทและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการ ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ในงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยจะวิเคราะห์บทบาทของผู้กระทำการ 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ หนึ่ง กลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ สอง กลุ่มผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ตั้งแต่ซุปเปอร์ซีเนียร์ (Super Senior) ซีเนียร์ (Senior) มาสเตอร์ (Master) และเอเย่นต์ (Agent) รวมทั้งกลุ่มผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยงกับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มนักบริหารจัดการ (Admin) กลุ่มผู้สนับสนุน (Supporter) อาทิ ผู้วิเคราะห์เกม (Guru) พริตตี้ (Pretty) กลุ่มยูทูปเบอร์ (YouTubers) บริษัทรับจ้างเขียนเว็บไซต์ หนังสือพิมพ์กีฬาและเว็บไซต์ข่าวกีฬา บริษัทรับจ้างประชาสัมพันธ์และทำการตลาด เป็นต้น สาม กลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ (Player) โดยจะวิเคราะห์ปฏิบัติการทางสังคม (Social Practices) ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) การเชื่อมร้อยเครือข่าย (Internetworking) การกระชับเครือข่าย (Interlocking) ของผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ ดังภาพที่ 14[28]

---

[28] *จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ที่มีตำแหน่งสูงกว่า หรือที่เรียกกันในกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจว่า “หน้าบน” จะสร้างลูกข่ายตามลำดับชั้นที่ลดหลั่นกันลงมา กล่าวคือ Super Senior สร้าง Senior และให้ Senior เป็นผู้สร้าง Master หลังจากนั้น Master จะสร้าง Agent ดังภาพที่ 14 ก็ได้ (ซึ่งการจัดระบบลูกข่ายในลักษณะนี้มีข้อดี คือ แม่ข่ายแต่ละระดับจะทำหน้าที่เป็นผู้กำกับ ควบคุมลูกข่ายในเครือข่ายของตนเอง) หรืออาจสร้างลูกข่ายแบบข้ามลำดับชั้นก็ได้ เช่น Senior อาจสร้าง Agent ขึ้นมา โดยไม่ผ่าน Master หรือเปิดระบบให้ Member สามารถเล่นพนันออนไลน์โดยไม่ต้องผ่าน Agent เป็นต้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ “หน้าบน” หรือผู้กระทำการที่อยู่สูงกว่า สามารถกำหนดได้ว่าจะสร้างลูกข่ายของตนเองในระดับใด อย่างไรก็ดี วิธีการสร้างลูกข่ายแบบข้ามลำดับชั้น ยังไม่เป็นที่นิยมในกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ระดับสูงมากนัก เพราะมีภาระที่จะต้องกำกับ ควบคุม ลูกข่ายซึ่งข้ามลำดับชั้นเหล่านี้ด้วยตนเอง*

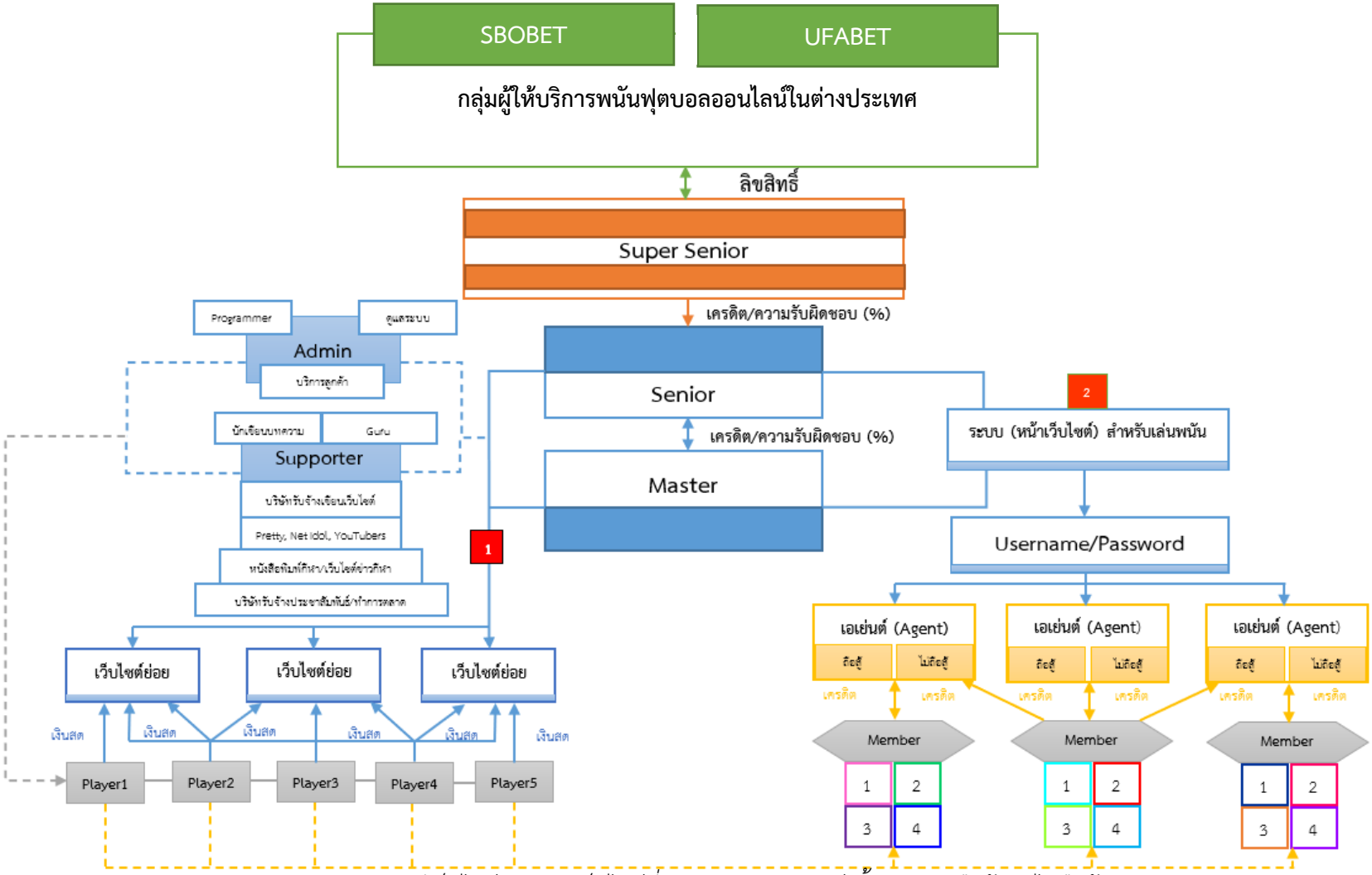

**** ปัจจุบันมีเว็บไซต์ย่อยบางเว็บไซต์ที่เปิดรับสมัครเอเย่นต์ ทั้งประเภทถือสู้และไม่ถือสู้ ****

ภาพที่ 14 เครือข่ายผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

1. กลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ

ดังที่ได้กล่าวในหัวข้อเงื่อนไขเชิงโครงสร้าง ที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว ว่าผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ จะใช้วิธีการขออนุญาตและจดทะเบียนเพื่อเปิดเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ ในประเทศที่ระบุให้การพนันออนไลน์เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย เช่น สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย ฮ่องกง ฟิลิปปินส์ เป็นต้น หลังจากนั้นเจ้ามือรับพนันฟุตบอลในประเทศต่าง ๆ ก็พยายามสร้างเครือข่ายกับผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์เหล่านี้

ปัจจุบันมีกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนเว็บไซต์พนันฟุตบอล อย่างไรก็ตาม เว็บไซต์พนันฟุตบอลที่ได้รับความนิยมจากผู้เล่นพนันชาวไทย มีเพียง 2 เว็บไซต์หลัก ๆ คือ สโบเบท (SBOBET) ซึ่งเป็นเว็บไซต์พนันที่แพร่หลายอย่างมาก รวมทั้งถูกจัดอันดับจากนักพนันฟุตบอลออนไลน์ว่าเป็นเว็บไซต์ที่ดีที่สุด และยูฟ่าเบท (UFABET) เว็บไซต์พนันที่กำลังได้รับความสนใจในกลุ่มนักพนัน

ภาพที่ 15 กลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ได้รับความนิยมจากผู้เล่นพนันในประเทศไทย
ที่มา: https://aonebets.com/football-betting.html

สำหรับรายละเอียดของกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่ดำเนินการก่อตั้งเว็บไซต์พนันทั้งสอง มีดังต่อไปนี้

(1) สโบเบท (SBOBET) เป็นเว็บไซต์พนันที่ดำเนินการโดย Celton Manx Limited และมี Bill Mummery เป็นกรรมการบริหาร (Executive Director) บริษัทดังกล่าวถูกจดทะเบียนขึ้นใน Isle of Man ซึ่งเป็นดินแดนปกครองตนเองภายใต้การกำกับดูแลของสหราชอาณาจักร วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งบริษัท คือ การประกอบธุรกิจคาสิโนและการพนันออนไลน์ประเภทต่าง ๆ อาทิ Sports Betting, Race Betting, Casual Games เป็นต้น ทั้งนี้บริษัทได้รับอนุญาตให้ใช้โดเมนเนม (Domain Name) และกำหนดประเภทการพนันออนไลน์ที่จะประกอบกิจการ จากรัฐบาล Isle

of Man ตาม Online Gambling Regulation Act (OGRA)[29] ปี ค.ศ.2001 เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2008 (SBOBET, 2021)

ตารางที่ 12 ตัวอย่างผู้ถือใบอนุญาต ประเภทใบอนุญาต และรายชื่อเว็บไซต์ ที่ได้รับการอนุญาต จากคณะกรรมการกำกับดูแลการพนัน (Gambling Supervision Commission) ของ Isle of Man

ผู้ถือใบอนุญาต	ประเภทใบอนุญาต	เว็บไซต์ที่จดแจ้ง
Ableton Prestige Global Limited	Full	www.winroxy99.com www.winroxy.com
Annexio Limited	Full	www.lottogo.com www.playlottery.com
Celton Manx Ltd	Network Service	www.sbobet.com www.sbotop.com www.casino.sbobet.com
Ioway Internet Gaming Enterprise Limited	Full	www.greysnowpoker.com http://www.midwaygaming.com/en/
Mahjong Logic Limited	Network Services	www.minnano-mj.com www.mahjonglogic.com www.dragonkong.com www.doramahjong.com

ที่มา: https://www.gov.im/categories/business-and-industries/gambling-and-e-gaming/licence-holders/

สำหรับการประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ในประเทศแถบทวีปเอเชีย บริษัท Celton Manx Limited ได้จัดตั้งบริษัทในเครือ ที่ชื่อว่า Fortuneport Enterprises Limited โดยได้รับอนุญาตประกอบกิจการพนันประเภททายผลกีฬา (Sport Betting) จาก Philippine Amusement and Gaming Corporation (PAGCOR) แห่งประเทศฟิลิปปินส์ (SBOBET, 2021)

---

[29] *ดูรายละเอียดได้ของกฎหมายฉบับนี้ได้ใน https://www.gov.im/media/1349397/online-gambling-regulation-act-2001.pdf*

Isle of Man Government

ISLE OF MAN GAMBLING SUPERVISION COMMISSION

ONLINE GAMBLING REGULATION ACT 2001(as amended)

NETWORK SERVICES LICENCE TO OPERATE

FOR

CELTON MANX LIMITED

("The Licensee")

The Licensee, being a Company Limited by shares and incorporated in the Isle of Man as **Company Number 121580C,** with a registered office situated at **Celton House, Isle of Man Business Park, Douglas, Isle of Man, IM2 2QZ is hereby Licenced and Authorised** by The Gambling Supervision Commission ("the Commission") to conduct online gambling, as defined in Section 1 of the Online Gambling Regulation Act 2001 ("the Act").

The **Designated Official** for the time being approved under Section 10 of the Act for this licence is shown at the top of page two.

This licence is restricted to the use of the Domain Name(s) and the type(s) of Online Gambling listed in Schedule 1 to this licence, which Schedule forms a part of the licence.

This licence is issued subject to the general conditions specified in Schedule 2 to this licence, and where deemed necessary the further conditions specified under Schedules 3, 4 and 5, which Schedules form a part of this licence.

This licence is valid for a period of FIVE YEARS commencing on the 11th day of July 2019 and expiring on the 10th day of July 2024.

Member
Gambling Supervision Commission
Dated this 24th day of July 2019

WARNING
A BREACH OF THE ACT OR ANY OF THE CONDITIONS OF THIS LICENCE IS AN OFFENCE, WHICH MAY BE PUNISHABLE BY AN UNLIMITED FINE AND/OR CUSTODY FOR UP TO TWO YEARS, AND MAY RESULT IN CANCELLATION OF THE LICENCE TO OPERATE

Initial/2016/-Second Renewal

PAGCOR

Philippine Amusement & Gaming Corporation
Creating Opportunities Beyond Gaming

OFFSHORE GAMING LICENSE NO. 18-0006

Pursuant to Presidential Decree 1869, as amended by Republic Act 9487, this

Offshore Gaming License
For Sportsbetting

is granted to:

FORTUNEPORT ENTERPRISES LIMITED

(the "LICENSEE")

with local operating address at

24th Floor Burgundy Corporate Tower, Sen. Gil Puyat Avenue, Makati City, Philippines

This Offshore Gaming License is valid until October 10, 2021, and is valid only at the operating address above indicated.

IN WITNESS HEREOF, with authority from the Board of Directors of PAGCOR, I have hereunto set my hand and caused the seal of PAGCOR to be affixed herein in the City of Manila, Philippines, this 18th day of October, 2018.

ANDREA D. DOMINGO
Chairman and Chief Executive Officer

ภาพที่ 16 ใบอนุญาตประกอบธุรกิจการพนันของ Celton Manx Limited และ Fortuneport Enterprises Limited

ที่มา: ภาพซ้าย https://www.sbobet.com/web/public/ogralicence.aspx

ภาพขวา https://www.sbobet.com/web/public/pagcorlicence.aspx

(2) ยูฟ่าเบท (UFABET) จากรายละเอียดเว็บไซต์ที่เป็นเครือข่ายของยูฟ่าเบท หลายเว็บไซต์ให้ข้อมูลว่า เป็นเว็บไซต์พนันที่ดำเนินการโดยกลุ่มทุนข้ามชาติจากประเทศจีน (ขณะที่บางเว็บไซต์ กล่าวว่า เป็นการร่วมลงทุนระหว่างกลุ่มทุนจากจีน มาเลเซียและไทย) นอกจากนี้ยังเป็นเว็บไซต์ระดับโลกหรือได้รับการยอมรับจากทั่วโลก ซึ่งเปิดให้บริการในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2557 โดยนักพนัน สามารถเลือกเล่นพนันออนไลน์ได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น การทายผลการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ (ฟุตบอล บาสเกตบอล เทนนิส เบสบอล มวย) บาคาร่า คาสิโน หวย รูเล็ต ดราก้อนไทเกอร์ (ไพ่เสือมังกร) สล็อต มวยไทย ไก่ชน

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ซีเนียร์และมาสเตอร์หลายท่านให้ข้อมูลตรงกันว่า ยูฟ่าเบทอาจเกิดขึ้นจากการร่วมลงทุนระหว่างผู้ประกอบการชาวไทยและชาวจีน หรืออาจเป็นเว็บไซต์ที่ดำเนินการโดยผู้ประกอบการชาวไทย และที่มีเป้าหมายให้บริการแก่นักพนันชาวไทยเป็นหลัก ต่อมา

เริ่มขยายกลุ่มเป้าหมายสู่นักพนันชาวจีน เวียดนาม มาเลเซียและสิงคโปร์[30] (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (11), สัมภาษณ์ 14 กุมภาพันธ์ 2564; ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (12), สัมภาษณ์ 21 กุมภาพันธ์ 2564; ไม่ประสงค์ออกนาม (12), สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2564)

นอกจากเว็บไซต์ทั้งสองข้างต้นแล้ว เว็บไซต์ที่เคยได้รับความนิยมในกลุ่มนักพนัน ชาวไทย อีกเว็บต์ไซต์หนึ่ง ก็คือ แม็กเบท (Maxbet) หรือชื่อเดิมไอบีซีเบท (IBCbet) ซึ่งเป็นเว็บไซต์พนันที่ดำเนินการโดย MaxBet Entertainment Group Plc.[31] (ปัจจุบันมีสำนักงานใหญ่อยู่ในประเทศไซบรัส) บริษัทดังกล่าวถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจพนันรายใหญ่ในภูมิภาคยุโรปกลางและตะวันออก ดังจะเห็นได้จากมีธุรกิจการพนันในประเทศโรมาเนีย 100 แห่ง ประเทศอิตลาลี 21 แห่ง และเบลารุส 16 แห่ง (Maxbet Group, 2020) สำหรับการประกอบธุรกิจในเอเชีย MaxBet Entertainment Group ได้รับใบอนุญาตจาก First Cagayan Leisure and Resort Corporation (FCLRC) ของประเทศฟิลิปปินส์ (Asianconnect, 2020)

2. กลุ่มผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ

สำหรับกลุ่มผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ กล่าวได้ว่า มีหลายระดับลดหลั่นกันลงไป ตั้งแต่ระดับซุปเปอร์ซีเนียร์ (Super Senior) ซีเนียร์ (Senior) มาสเตอร์ (Master) และเอเย่นต์ (Agent) นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยงกับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มนักบริหารจัดการ (Admin) กลุ่มผู้สนับสนุน (Supporter) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ซุปเปอร์ซีเนียร์ (Super Senior) ถือเป็นกลุ่มผู้กระทำการระดับบนสุดของโครงสร้างการพนันออนไลน์ในประเทศ ผู้กระทำการกลุ่มนี้เปรียบเสมือนเจ้ามือรายใหญ่ ที่สามารถประสานหรือติดต่อกับกลุ่มทุน ที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ต่างประเทศได้โดยตรง เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการประกอบธุรกิจ พบว่า กลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์จะซื้อลิขสิทธิ์ (รวมถึงจะต้องวางเงินประกันจำนวนหนึ่ง) จากเว็บไซต์พนันออนไลน์มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของผู้เล่นพนัน เพื่อใช้เป็นแม่ข่ายในการประกอบธุรกิจ เมื่อได้ลิขสิทธิ์ซุปเปอร์ซีเนียร์จะได้รับเครคิต รวมถึง username/password เพื่อเข้าระบบบริหารจัดการสำหรับซุปเปอร์ซีเนียร์โดยเฉพาะ หลังจากนั้นซุปเปอร์ซีเนียร์จะสร้าง

---

[30] ผู้ประกอบกิจการบางราย ตั้งข้อสังเกตว่า ในความเป็นจริงการสร้างภาษาที่หลากหลายของเว็บไซต์ยูฟ่าเบท อาจถูกใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อแสดงให้เห็นว่า เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ดังกล่าว มีความเป็นสากลและตอบสนองต่อผู้เล่นในหลายประเทศ แต่กลุ่มเป้าหมายที่เล่นพนันหลักกลับมีเพียงกลุ่มนักพนันชาวไทยเท่านั้น

[31] บริษัทดังกล่าวถูกก่อตั้งขึ้นและเปิดให้มีการเล่นพนันในปี ค.ศ. 2003 ณ ประเทศยูเครน ต่อมาเริ่มขยายกิจการไปยังประเทศรัสเซีย ดูประวัติและพัฒนาการของบริษัทได้ที่ http://www.maxbetgroup.com/about-us/company-history/

ลูกข่ายระดับซีเนียร์ (บางกรณีก็สร้างมาสเตอร์ควบคู่กันไป) ผ่านการเปิดระบบบริหารจัดการพร้อมกับให้เครดิตแก่กลุ่มซีเนียร์

สำหรับสัดส่วนความรับผิดชอบ และการได้รับผลประโยชน์ ในการประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ (การถือสู้) พบว่า กลุ่มซุปเปอร์ซีเนียต้องแสดงความรับผิดชอบประมาณ 90-95% (อาจขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ หรือการตกลงระหว่างซุปเปอร์ซีเนียร์กับลูกข่าย) เช่น กรณีที่กลุ่มซุปเปอร์ซีเนียประสงค์จะถือสู้ 90% หมายความว่าหากเสีย (ผู้เล่นพนันเล่นได้) จะต้องจ่ายเงิน จำนวน 90 % ของยอดเสียทั้งหมด และกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ จ่าย 10 % ตรงกันข้ามหากได้จะได้รับผลประโยชน์ 90 % เป็นต้น

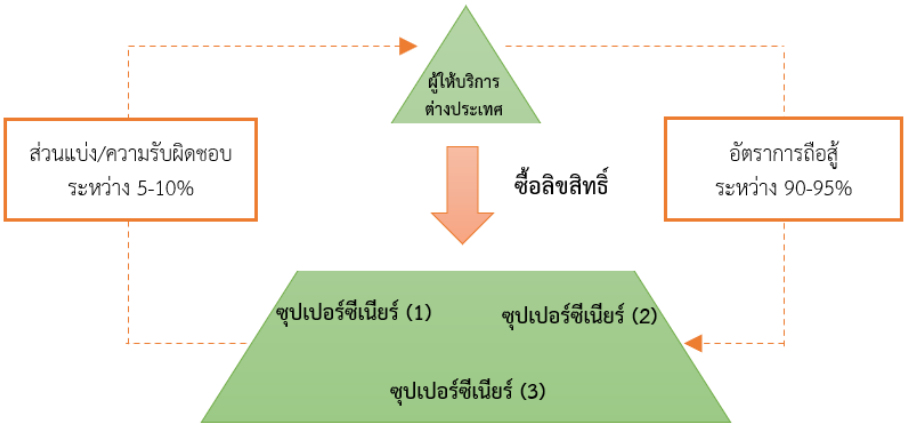

ภาพที่ 17 ตัวอย่างของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศและซุปเปอร์ซีเนียร์

บทบาทและปฏิบัติการของของกลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์ ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

เมื่อพิจารณาถึงบทบาทและปฏิบัติการของกลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์ ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์นั้น สะท้อนให้เห็นหลายมิติ คือ

(1) เป็นผู้นำเข้าระบบและเว็บไซต์สำหรับเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการซื้อลิขสิทธิ์จากผู้ประกอบธุรกิจหรือเจ้าของเว็บไซต์พนันหลักในต่างประเทศ กระทั่งเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศไทย โดยกลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์ถือเป็น “แม่ข่ายหลัก” ของการประกอบธุรกิจ เนื่องจากระบบการบริหารจัดการในหน้าเว็บไซต์ของซุปเปอร์ซีเนียร์สามารถกำกับ ดูแล ลูกข่ายของตนเองได้ในทุกระดับตั้งแต่ซีเนียร์จนถึงสมาชิก (แต่ในทางปฏิบัติจะมี

การกำกับ ดูแล ตามสายบังคับบัญชาเป็นหลัก) ขณะเดียวกันผู้กระทำการกลุ่มนี้ ก็เปรียบเสมือน "เสาหลัก" ที่คอยค้ำจุนธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจระดับรองลงมา เนื่องจากผู้กระทำการเหล่านี้มีเครือข่ายหรือสายสัมพันธ์กับกลุ่มนักการเมือง (ทั้งระดับชาติและท้องถิ่น) กลุ่มข้าราชการระดับสูง (ทหารและตำรวจ) ขณะที่บางรายเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ที่ยังคงรับราชการ) ซึ่งผันตัวสู่การเป็นเจ้ามือรายใหญ่ในวงการพนันออนไลน์ของประเทศไทย[32]

(2) สร้างซีเนียร์ (รวมถึงสร้างมาสเตอร์ในบางกรณี) ในฐานะเจ้ามือระดับกลาง ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายเพื่อขยายธุรกิจการพนันออนไลน์ เนื่องจากซุปเปอร์ซีเนียร์หนึ่งคนสามารถสร้างซีเนียร์ได้หลายราย โดยซีเนียร์ที่ถูกสร้างขึ้นหนึ่งคน ย่อมกระจายเครดิตและสร้างลูกข่ายของตนเองขึ้นอีกหลายราย ดังนั้นหากซุปเปอร์ซีเนียร์สามารถสร้างซีเนียร์ได้เป็นจำนวนมาก เครือข่ายการประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ก็จะถูกขยายและกระจายให้กว้างขวางยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่า ซีเนียร์ที่ถูกซุปเปอร์ซีเนียร์สร้างขึ้นนั้น นอกจากมีบทบาทขยายเครือข่ายแล้ว ผู้กระทำการกลุ่มนี้ยังเป็นผู้สร้างเว็บไซต์ย่อย เพื่อให้ผู้เล่นพนัน เล่นพนันกับเว็บไซต์โดยตรง ไม่ผ่านระบบตัวแทน ด้วยเหตุนี้หากซุปเปอร์ซีเนียร์สามารถสร้างซีเนียร์ในเครือข่ายได้จำนวนมาก นัยหนึ่งย่อมหมายถึง ธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศจะยิ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่อีกนัยหนึ่ง ก็จะทำให้โอกาสและผลประโยชน์ทางธุรกิจของซุปเปอร์ซีเนียร์เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

(3) คุ้มครอง สร้างความเชื่อมั่น และเป็นหลักประกันทางเศรษฐกิจ การเมือง ให้กับลูกข่าย กล่าวคือ สถานการณ์ปกติ ผู้กระทำการกลุ่มนี้จะกระชับ เชื่อมร้อยเครือข่ายกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการกระจายผลประโยชน์ในรูปของการจ่ายเงิน หรือที่รู้จักกันในนามการส่ง "ส่วย" ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งส่วยที่กลุ่มซุบเปอร์ซีเนียร์ในธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์จ่ายให้เจ้าหน้าที่นั้น มีจำนวนมากกว่าการจ่ายส่วยของโต๊ะพนันในอดีตหลายเท่า (ชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์, ให้สัมภาษณ์รายการเจาะลึกทั่วไทย 6 สิงหาคม 2563) และกรณีที่มี "เหตุจำเป็น" จะทำหน้าที่ "เคลียร์"กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตัดตอนไม่ให้มาถึงเจ้ามือระดับกลาง ด้วยเหตุนี้ตามความรู้สึกของผู้ประกอบการระดับรองลงมา จึงเชื่อมั่นว่ากลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์จะช่วยคุ้มครองให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขับเคลื่อนได้อย่างราบรื่น กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ ทำให้กลุ่มลูกข่ายเกิดขวัญและกำลังใจในการประกอบหรือขยายธุรกิจให้กว้างขวางขึ้น นอกจากบทบาททางการเมืองที่ช่วยคุ้มครองและสร้างความมั่นใจให้ลูกข่ายแล้ว ในเชิงเศรษฐกิจ กลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์ยังเปรียบเสมือน "กระเป๋าเงิน" ที่ (บางครั้ง)

---

[32] ดังข้อมูลของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ ที่ระบุว่า เจ้าของบ่อนออนไลน์ (ดาวรุ่ง) คนหนึ่ง เป็นตำรวจมียศระดับพันตำรวจโท ชื่อเล่นว่า "ซัวร์" โดยนายตำรวจนายนี้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์จนร่ำรวย กระทั่งมีแผนจะซื้อกิจการอาบ อบ นวด ที่ชื่อ "เดอะลอร์ด" จากนายกำพล วิระเทพสุภรณ์ เพื่อสร้างเอนเตอร์เทนเมนท์คอมเพล็กซ์ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน รายการเจาะลึกทั่วไทย Inside Thailand วันที่ 6 สิงหาคม 2563 เข้าถึงได้จาก https://www.facebook.com/watch/?v=300823954455573

ช่วยสนับสนุนการประกอบธุรกิจให้ราบรื่น โดยเฉพาะห้วงเวลาที่ลูกข่ายประสบปัญหาด้านการเงิน[33] (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (12), สัมภาษณ์ 21 กุมภาพันธ์ 2564)

(2) ซีเนียร์ (Senior) เปรียบเสมือนเจ้ามือระดับกลาง (ค่อนข้างใหญ่) เนื่องจากมีลูกข่ายทั้งระดับมาสเตอร์และเอเย่นต์ รวมทั้งมีปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเป็นจำนวนมาก ผู้กระทำการกลุ่มนี้ จะอยู่ในเครือข่ายของกลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และได้รับเครดิตจำนวนหนึ่งจากกลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์[34] โดยมีอัตราการถือครองความรับผิดชอบ (การถือสู้) ประมาณ 70-90% (จำนวนการถือครองขึ้นอยู่กับการตกลงกับซุปเปอร์ซีเนียร์ โดยอาจจะเพิ่มหรือลดจากเปอร์เซ็นต์ข้างต้นก็ได้) (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (12), สัมภาษณ์ 21 กุมภาพันธ์ 2564)

บทบาทหน้าที่ของกลุ่มซีเนียร์ในธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ สะท้อนให้เห็นใน 2 มิติใหญ่ ๆ คือ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (12), สัมภาษณ์ 21 กุมภาพันธ์ 2564)

หนึ่ง การสร้างลูกข่าย ซึ่งหมายถึง การสร้างมาสเตอร์[35] ผ่านการเปิดระบบเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ ให้มาสเตอร์ (การสร้าง username/password) หลังจากนั้นจะกระจายเครดิตแก่มาสเตอร์เพื่อให้มาสเตอร์นำไปแจกจ่ายให้ลูกข่าย รวมถึงควบคุม กำกับดูแลการบริหารจัดการลูกข่ายของมาสเตอร์ โดยซีเนียร์สามารถเข้าดูระบบการบริหารจัดการของมาสเตอร์ เอเย่นนต์ และระบบหรือกระบวนการเล่นพนันของสมาชิกได้

---

[33] การช่วยเหลือทางการเงินแก่กลุ่มมาสเตอร์ เกิดขึ้นได้เฉพาะกรณีที่มาสเตอร์มีความสนิทสนมอย่างมากกับกลุ่มซุปเปอร์ โดยอาจเป็นเครือญาติหรือคนในตระกูลเดียวกัน

[34] บางครั้งจะต้องวางเงินประกันตามจำนวนเครดิตที่ต้องการ ซึ่งจะเกิดขึ้นในกรณีที่มาสเตอร์และซุบเปอร์ซีเนียร์ไม่มีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ประกอบการพนันฟุตบอลออนไลน์แต่ละระดับโดยเฉพาะเจ้ามือเจ้ามือรายใหญ่ เจ้ามือระดับกลาง จะเป็นคนในเครือข่ายเดียวกัน อาทิ เป็นกลุ่มคนในครอบครัวหรือตระกูลเดียวกัน ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท เป็นต้น

[35] นอกจากนี้กลุ่มซีเนียร์ยังสามารถสร้างเอเย่นต์ (กรณีที่ซีเนียร์ต้องการสร้างเอเย่นต์โดยตรง) แต่ลูกข่ายในลักษณะนี้อาจไม่เป็นที่นิยมในกลุ่มซีเนียร์ เพราะมีภาระในการบริหารจัดการควบคุมเอเย่นต์ ซึ่งหน้าที่นี้ควรเป็นของมาสเตอร์เป็นหลัก

ภาพที่ 18 ตัวอย่างระบบที่ตัวแทนแต่ละระดับสามารถเข้าไปใช้งาน (ภาพซ้ายระบบของ UFABET ภาพขวาระบบของ SBOBET) [36]

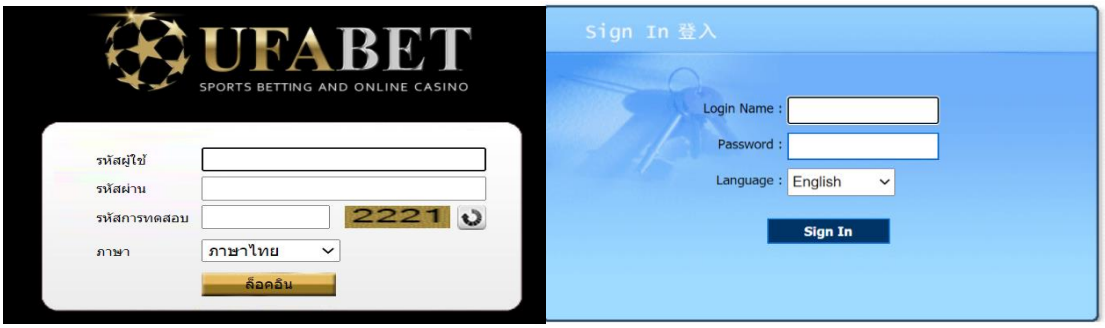

ภาพที่ 19 ตัวอย่างหน้าเว็บไซต์ที่เป็นระบบของซีเนียร์

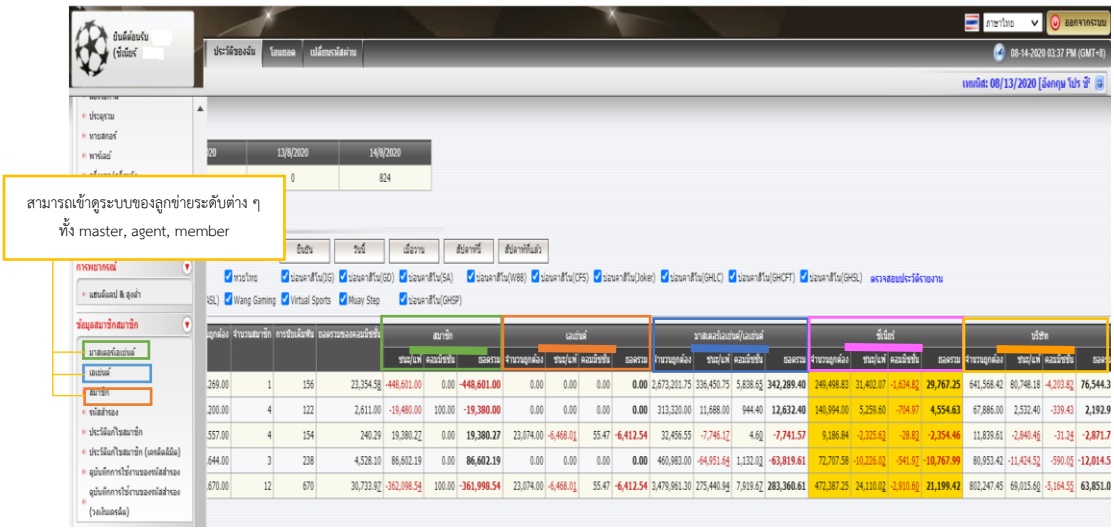

สอง สร้างเว็บไซต์ย่อยเพื่อให้ผู้เล่นพนันสามารถเล่นพนันได้โดยตรง รวมถึงบริหารจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ โดยว่าจ้างกลุ่มนักบริหารจัดการ ในการบริหารจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอล เช่น การตอบข้อสงสัยของผู้เล่น การรับแจ้งยอดฝาก ถอน เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นผู้สนับสนุนหรือออกแบบกลวิธีเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เล่นพนันกับเว็บไซต์ โดยการจัดให้มี

---

[36] *จากการสัมภาษณ์ พบว่า ซุปเปอร์ซีเนียร์ ซีเนียร์ มาสเตอร์ เอเย่นต์ จะเข้าสู่ระบบบริหารจัดการเว็บไซต์ด้วยระบบเดียวกัน (ดังภาพที่ 18) แต่เมื่อเข้าถึงแล้วรายละเอียดของระบบบริหารจัดการเว็บไซต์จะแตกต่างกัน กล่าวคือ ซุปเปอร์ซีเนียร์ จะสามารถเข้าถึงและเห็นรายละเอียดทั้งหมดของ ซีเนียร์ มาสเตอร์ เอเย่นต์ สมาชิกที่อยู่ในเครือข่าย เช่นเดียวกับซีเนียร์ จะสามารถเข้าถึงและเห็นรายละเอียดทั้งหมดของ มาสเตอร์ เอเย่นต์ สมาชิก (ดังตัวอย่างในภาพที่ 19) เป็นต้น*

นักวิเคราะห์เกมการแข่งในเว็บไซต์พนันฟุตบอลที่ซีเนียร์เหล่านั้นเป็นเจ้าของ หรือว่าจ้างพริตตี้ เน็ตไดดอล กลุ่มยูทูปเบอร์ โฆษณา ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ เป็นต้น ทั้งนี้ซีเนียร์หนึ่งราย อาจขอเปิดเว็บไซต์พนันฟุตบอลย่อยขึ้นมาจำนวนหลายเว็บไซต์ ขึ้นอยู่กับข้อตกลงกับซุปเปอร์ซีเนีย (การเปิดเว็บไซต์จะต้องมีการแบ่งการถือครองความรับผิดชอบ เป้าหมายของการเปิดเว็บไซต์ คือ สร้างโอกาสเข้าถึงให้กลุ่มนักพนันฟุตบอลออนไลน์ และเป็นการกระจายความเสี่ยงในการบริหารจัดการ

สำหรับกระบวนการเข้าสู่การเป็นเจ้ามือระดับซีเนียร์นั้น สะท้อนให้เห็น 3 แนวทาง คือ หนึ่ง อยู่ในวงการพนันมาเป็นระยะเวลานาน จนซุปเปอร์ซีเนียร์เกิดความไว้เนื้อเชื่อใจ จึงให้เครดิตพร้อมกับเปิดระบบเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ให้ สอง เป็นบุคคลใกล้ชิดหรือคนในครอบครัว ญาติพี่น้องของซุปเปอร์ซีเนียร์ สาม การยกระดับจากการเป็นมาสเตอร์สู่ซีเนียร์ เนื่องจากมีลูกข่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ผู้กระทำการระดับซีเนียร์ จะได้รับเครดิตจากซุปเปอร์ซีเนียร์ ประมาณ 6-10 ล้านบาท และหากพิจารณาผลประโยชน์ที่ซีเนียร์จะได้รับ พบว่า อยู่ในรูปของเงินที่ผู้เล่นพนันเล่นเสีย (ผันแปรไปตามเปอร์เซ็นต์การถือสู้ของซีเนียร์กับลูกข่ายแต่ละคน) ค่าคอมมิสชั่น รวมทั้งส่วนต่างจากราคาค่าน้ำ

(3) มาสเตอร์ (Master) เป็นเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ระดับกลาง มาสเตอร์มีที่มา 2 ทาง คือ หนึ่ง พัฒนาตนเองขึ้นมาจากเจ้ามือรายย่อยหรือเอเย่นต์ และสองซีเนียร์เป็นผู้สร้าง ผู้กระทำการกลุ่มนี้จะได้รับได้รับเครดิตประมาณ 5-7 ล้านบาท (หรืออาจได้รับน้อยกว่านี้ ขึ้นอยู่กับการตกลงระหว่างมาสเตอร์กับผู้กระทำการที่อยู่สูงกว่าบางรายอาจได้รับเครดิตในหลักแสนบาท) โดยถือครองความรับผิดชอบ (การถือสู้) ประมาณ 65-80 % (ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างซุปเปอร์ซีเนียร์กับมาสเตอร์ หรือระหว่างซีเนียร์กับมาสเตอร์)

บทบาทหน้าที่ของมาสเตอร์มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับซีเนียร์ แต่มีลูกข่ายในความดูแลน้อยกว่าซีเนียร์ โดยมาสเตอร์มีบทบาทที่สำคัญ 2 รูปแบบ คือ หนึ่ง สร้างเจ้ามือรายย่อยหรือเอเย่นต์ผ่านการเปิดระบบเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ให้เอเย่นต์ (สร้าง username/password) หลังจากนั้นจะกระจายเครดิตแก่เอเย่นต์เพื่อให้เอเย่นต์นำไปแจกจ่ายให้สมาชิก รวมถึงควบคุม กำกับดูแลการบริหารจัดการสมาชิกของเอเย่นต์ โดยมาสเตอร์สามารถเข้าดูระบบการบริหารจัดการของเอเย่นต์ และระบบหรือกระบวนการเล่นพนันของสมาชิกได้ และสอง สร้างเว็บไซต์ย่อยเพื่อให้ผู้เล่นพนันสามารถเล่นพนันได้โดยตรง บทบาทในมิตินี้มาสเตอร์จะมีวิธีการบริหารจัดการและดำเนินการเช่นเดียวกับซีเนียร์ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (12), สัมภาษณ์ 21 กุมภาพันธ์ 2564; ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (12), สัมภาษณ์ 28 กุมภาพันธ์ 2564; ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (13), สัมภาษณ์ 6 มีนาคม 2564)

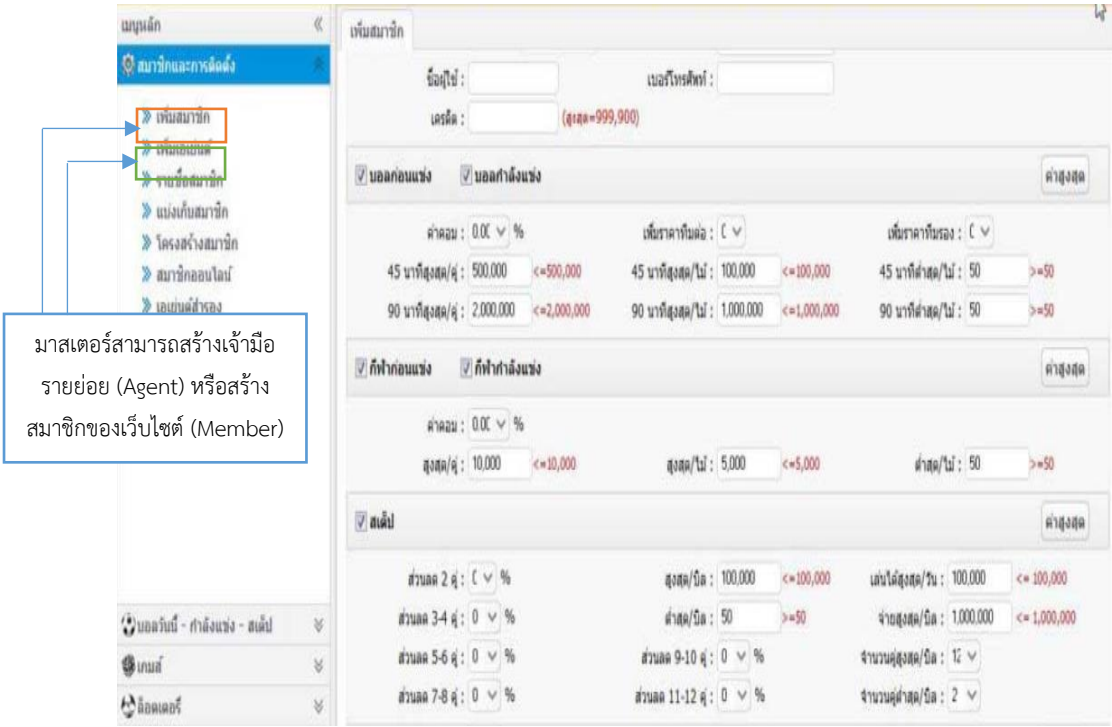

ภาพที่ 20 ตัวอย่างหน้าเว็บไซต์ที่เป็นระบบของมาสเตอร์

แม้จะมีความเหมือนด้านบทบาทหน้าที่ระหว่างมาสเตอร์และซีเนียร์ โดยเฉพาะบทบาทกรณีสร้างเว็บไซต์พนันออนไลน์ เพื่อให้ผู้เล่นสามารถเล่นพนันได้โดยตรง แต่หากพิจารณาการเล่นพนันภายใต้ระบบตัวแทน จะพบว่า ผู้กระทำการกลุ่มนี้ยังคงมีความแตกต่างจากกลุ่มซีเนียร์อยู่บ้าง อาทิ มาสเตอร์จะถือครองความรับผิดชอบ (การถือสู้) น้อยกว่ากลุ่มซีเนียร์ ผู้กระทำการกลุ่มนี้ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับ ควบคุมของซีเนียร์ เช่นเดียวกับมีลูกเครือข่ายที่จะต้องดูแล รับผิดชอบน้อยกว่ากลุ่มซีเนียร์

เมื่อพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่มาสเตอร์ได้รับ พบว่า มีลักษะเช่นเดียวกับผลประโยชน์ที่ซีเนียร์ได้รับ คือ อยู่ในรูปของเงินที่ผู้เล่นพนันเล่นเสีย (ผันแปรไปตามเปอร์เซ็นต์การถือสู้ของซีเนียร์กับลูกข่ายแต่ละคน) ค่าคอมมิสชั่น รวมทั้งส่วนต่างจากราคาค่าน้ำ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (13), สัมภาษณ์ 6 มีนาคม 2564)

บทบาทร่วมของซีเนียร์และมาสเตอร์

ดังที่ได้กล่าวไปตอนต้นว่า รูปแบบประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ของกลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ โดยภาพรวมมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ทำให้กระบวนการประกอบธุรกิจของผู้กระทำการกลุ่มนี้ มีลักษณะร่วมกันอย่างน้อย 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

(ก) สร้างเว็บไซต์ย่อยและให้ผู้เล่นพนัน เล่นพนันได้โดยตรง ไม่ผ่านเอเย่นต์ กล่าวคือ ผู้เล่นพนันสามารถสมัครสมาชิกและโอนเงินเข้าสู่บัญชี หลังจากนั้นสามารถเล่นพนันได้ตามที่ตนเองต้องการหรือตามจำนวนเงินที่โอนเข้าไปในบัญชี (กรณีนี้ผู้เล่นจะต้องจ่ายเงินก่อนเล่นพนัน) การเล่นพนันรูปแบบนี้ปรากฏให้เห็นโดยทั่วไป ระบบแบบนี้ถูกเรียกในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ว่า **"ระบบเงินสด"**[37]

(ข) เปิดระบบเล่นพนันให้ลูกข่ายระดับรอง ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของตนเอง เพื่อกระจายเครคิดให้ลูกข่าย โดยซีเนียร์และมาสเตอร์จะมี username/password เข้าสู่ระบบเฉพาะของตนเอง หลังจากนั้นจะสร้าง username/password และกำหนดจำนวนเครดิตให้ลูกข่าย ซึ่งแม่ข่ายที่อยู่สูงกว่าสามารถปรับเปอร์เซ็นต์ การถือสู้ของลูกข่ายแต่ละคน รวมทั้งปรับราคาค่าน้ำได้ นอกจากนี้ ยังเข้าดูหน้าเว็บไซต์ของลูกข่าย เพื่อติดตามการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ของนักพนัน และจำนวนเงินที่ได้หรือเสียของลูกข่าย ระบบแบบนี้ถูกเรียกในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ว่า **"ระบบเครดิต"**

จากรูปแบบการประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ข้างต้น ทำให้ซีเนียร์และมาสเตอร์หนึ่งราย อาจมีกระบวนการประกอบธุรกิจลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(ก) กลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ ที่มีเฉพาะระบบการเล่นพนันผ่านตัวแทน ผู้กระทำการเหล่านี้ จะเป็นผู้เปิดระบบการพนันฟุตบอลออนไลน์ให้ลูกข่าย รวมทั้งจะกระจายเครดิตที่ตนเองได้รับให้กับลูกข่าย เพื่อนำไปใช้บริหารจัดการหรือแจกจ่ายแก่ผู้กระทำการระดับรอง โดยผู้กระทำการแต่ละระดับจะถูกกำหนดอัตราถือครองความรับผิดชอบ และการได้รับผลประโยชน์แตกต่างกันออกไป ตามบทบาทหน้าที่ซึ่งตนเองรับผิดชอบ ดังนั้นกระบวนการประกอบธุรกิจของกลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์กลุ่มนี้ จึงเป็นไปในรูปของการสร้างเครือข่าย เชื่อมร้อย และกระชับความสัมพันธ์กับผู้กระทำการระดับรองให้เกิดความแน่นแฟ้นอยู่เสมอ เพื่อเป็นหลักประกันในการดำรงอยู่ของเครือข่ายธุรกิจ

(ข) กลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ที่มีเฉพาะเว็บไซต์ย่อย สำหรับเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรง (ไม่ผ่านตัวแทน) ผู้กระทำการเหล่านี้ จะได้รับอนุญาตให้สร้างเว็บไซต์พนันฟุตบอลอนไลน์ย่อยขึ้นมา และจะมีการกำหนดอัตราถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์ ระหว่างกลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ ที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์ย่อยกับผู้กระทำการที่อยู่สูงกว่า กระบวนการประกอบ

---

[37] ในมุมมองของผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ เห็นว่า การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ผ่านระบบเงินสด เป็นระบบที่กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง เพราะมีฐานผู้เล่นที่ใหญ่กว่าหากเปรียบเทียบกับระบบเครดิต (ที่จะต้องใช้ตัวแทนแสวงหาผู้เล่น) ขณะเดียวกันรูปแบบการเล่นผ่านระบบนี้ ผู้ประกอบธุรกิจก็มีความเสี่ยงน้อยกว่า เนื่องจากผู้เล่นจะต้องโอนเงินเข้าสู่ระบบก่อนการเล่นพนัน ประกอบกับไม่จำเป็นต้องสร้างลูกข่ายเพื่อหาผู้เล่นพนัน ตรงกันข้ามอาจเน้นการประชาสัมพันธ์หรือสร้างการรับรู้ และแรงกระตุ้นให้เกิดการเล่นพนัน

ธุรกิจของกลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์กลุ่มนี้ ไม่เน้นการเชื่อมร้อยหรือกระชับเครือข่ายมากนัก เนื่องจากผู้เล่นจะเล่นพนันโดยตรงกับเว็บไซต์ไม่ผ่านระบบเครือข่าย ดังนั้นซีเนียร์และมาสเตอร์จึงให้ความสำคัญกับการสร้างกลยุทธ์ เพื่อขยายฐานกลุ่มผู้เล่นพนันและรักษาผู้เล่นพนันกลุ่มเดิมเป็นหลัก

(ค) กลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ ที่มีทั้งระบบตัวแทนและเว็บไซต์ที่เปิดให้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรง กระบวนการประกอบธุรกิจจะเป็นการประสานวิธีการกลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ที่มีเฉพาะระบบการเล่นพนันผ่านตัวแทน กับกลยุทธ์ของกลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ที่มีเฉพาะเว็บไซต์ย่อยสำหรับเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรงเข้าด้วยกัน ซีเนียร์และมาสเตอร์กลุ่มนี้ ถือเป็นกลุ่มที่มีรายได้หลายทาง ทั้งรายได้ผ่านระบบตัวแทนและรายได้ผ่านการเล่นพนันกับเว็บไซต์โดยตรง

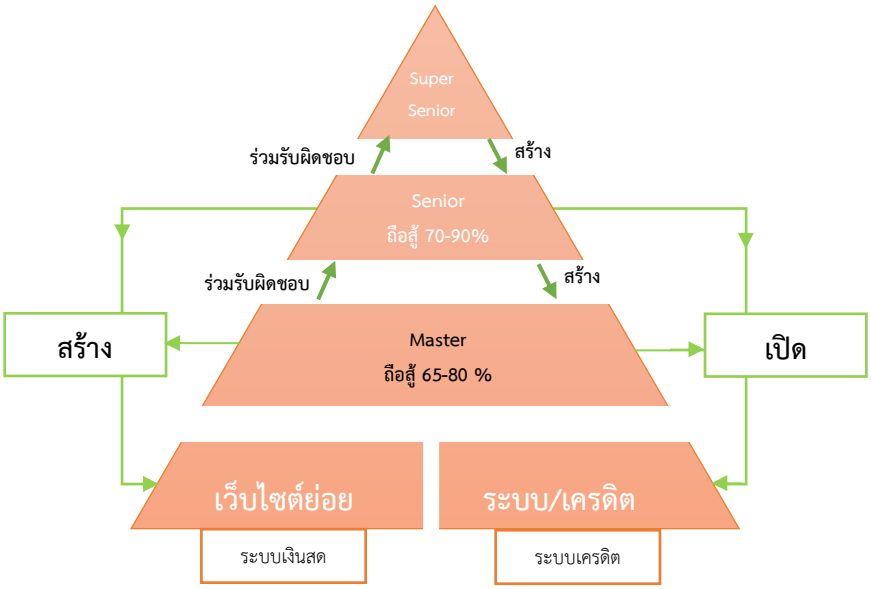

ภาพที่ 21 แสดงปฏิสัมพันธ์รวมทั้งปฏิบัติการของซีเนียร์และมาสเตอร์

กลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์เปรียบเสมือนผู้ประกอบการที่ไร้ตัวตน เพราะหากไม่ใช่ลูกข่ายโดยตรง จะไม่สามารถล่วงรู้เลยว่าบุคคลหรือคณะบุคคลเหล่านี้คือใคร ซึ่งความพยายามดำรงอยู่อย่างไร้ตัวตน ยังแสดงออกให้เห็นจากการจ้างบุคคลอื่นเพื่อเปิดบัญชีสำหรับรับหรือโอนเงินให้ผู้เล่นพนัน รวมถึงจ้างกลุ่มบุคคลเพื่อบริหารจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอลที่ตนเองรับผิดชอบ ปฏิบัติการเช่นนี้ส่งผลต่อการปราบปรามและการจับกุมของเจ้าพนักงาน เนื่องจากไม่สามารถแสวงหาหลักฐานเพื่อเชื่อมโยงไปสู่ผู้กระทำการกลุ่มนี้ได้ ดังนั้นการปราบปรามผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ผ่านมา จึงเป็นไปในลักษณะของการจับกุมเจ้ามือรายย่อย หรือกลุ่มบุคคลที่ถูกจ้างมาเพื่อบริหารจัดการเว็บไซต์เป็นหลัก เช่นเดียวกับการปิดเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ แต่ไม่สามารถ

สลายหรือทำลายเครือข่ายของผู้กระทำการที่เกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จ เพราะพวกเขาสามารถเชื่อมร้อยหรือปรับเครือข่ายไปให้บริการในเว็บไซต์พนันฟุตบอลแห่งใหม่ได้[38]

ภาพที่ 22 ตัวอย่างหน้าเว็บไซต์หลักที่ใช้ในการเล่นพนันออนไลน์ผ่านระบบตัวแทนของกลุ่ม Ufabet

ที่มา: https://www.betufa.com/Default8.aspx?lang=EN-GB

บทบาทและปฏิบัติการร่วมของซีเนียร์และมาสเตอร์ ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

ทั้งนี้หากพิจารณาถึงบทบาทของซีเนียร์และมาสเตอร์ ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ สะท้อนให้เห็นจากปฏิบัติการหลายรูปแบบที่กลุ่มมาสเตอร์นำมาใช้ อาทิ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (12), สัมภาษณ์ 21 กุมภาพันธ์ 2564)

(1) สร้างเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ (ภายใต้ชื่อเว็บไซต์หลักที่เข้าไปเป็นเครือข่าย) เพื่อให้ผู้เล่นสามารถเล่นพนันได้กับเว็บไซต์โดยตรง กล่าวได้ว่า จำนวนเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ที่

---

[38] *เช่น การจับกุม เว็บไซต์ "มาเฟีย 88 ดอทคอม" ซึ่งผู้ถูกจับกลุ่มทั้งหมดเป็นเพียงกลุ่มบุคคลที่ถูกจ้างมาเพื่อบริหารจัดการเว็บไซต์ เป็นต้น ดูรายละเอียดได้ใน https://www.thaipost.net/main/detail/70351*

เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในประเทศไทย (ดังตัวอย่างในตารางที่ 13)[39] ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่ซีเนียร์และมาสเตอร์ขยายการประกอบธุรกิจด้วยการสร้างเว็บไซต์ใหม่ ขณะเดียวกันก็มีผู้คนอีกกลุ่มหนึ่งผันตัวเข้าสู่ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการเป็นซีเนียร์และมาสเตอร์และสร้างเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ของตนเองขึ้น ดังนั้นการเกิดขึ้นของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ จึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผู้กระทำการสองกลุ่มนี้ สาเหตุที่ผู้คนกลุ่มหนึ่งเลือกเข้าสู่การประกอบธุรกิจนี้และเลือกที่จะเป็นเจ้ามือระดับกลาง เนื่องจากธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์มีโอกาสที่จะขาดทุนน้อยมาก เพราะเงื่อนไขการเล่นพนันที่ผู้เล่นจะเสียเปรียบเจ้ามือเสมอ เช่น กรณีทายผลการแข่งขันถูกผู้เล่นจะได้เงินไม่ครบตามจำนวนเงินที่เดิมพันไว้ ตรงกันข้ามหากทายผลผิดจะต้องจ่ายเงินเต็มจำนวน ประกอบกับมีความเป็นไปได้น้อยมากที่ผู้เล่นพนันฟุตบอลจะทายผลการแข่งขันถูกทุกคน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว การประกอบธุรกิจที่ผ่านมาจึงเป็นไปในลักษณะการใช้เงินของผู้เล่นคนหนึ่งจ่ายให้กับผู้เล่นอีกคนหนึ่ง เป็นต้น (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (12), สัมภาษณ์ 21 กุมภาพันธ์ 2564) ด้วยเหตุนี้จำนวนที่เว็บไซต์ที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นทั้งสาเหตุและผลลัพธ์ของการขยายตัวของธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ กล่าวคือ ในมิติที่เป็นสาเหตุ การเกิดขึ้นของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เปรียบเสมือนการสร้างโอกาส และทางเลือกแก่นักพนันให้มีช่องทางการเล่นที่หลากหลายยิ่งขึ้น ส่วนมิติที่เป็นผลลัพธ์ เกิดขึ้นจากจำนวนนักพนันออนไลน์ที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้ผู้ประกอบการขยายธุรกิจหรือเข้ามาประกอบธุรกิจประเภทนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เล่นพนัน

ตารางที่ 13 ตัวอย่างของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ย่อยที่อยู่ภายใต้ชื่อ UFABET ที่เปิดให้ผู้เล่นสามารถเล่นพนันได้โดยตรง (ไม่ผ่านเอเย่นต์)

เว็บไซต์หลัก	เว็บไซต์ย่อย
UFABET	https://ufastar356.com/ https://www.ufa356.net/ https://www.ufabet357.com/ https://www.ufabetcn.com/ https://www.ufa777.com/ https://www.ufabet777.net/

[39] กรณีเว็บไซต์ในตารางที่ 13 ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เล่นพนันสามารถเล่นพนันได้โดยตรง ไม่ผ่านระบบตัวแทน อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ซีเนียร์รายหนึ่ง ให้ข้อมูลว่า เมื่อผู้เล่นพนันเล่นพนันฟุตบอลในเว็บไซต์ย่อยเหล่านี้ ระบบจะพาเข้าสู่ระบบเดียวกับผู้เล่นพนันที่เล่นผ่านตัวแทน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ไม่ว่าจะเล่นผ่านรูปแบบใดจะถูกเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบหลักที่ซีเนียร์หรือมาสเตอร์เหล่านั้นเป็นผู้รับผิดชอบ

ตารางที่ 13 (ต่อ)

เว็บไซต์หลัก	เว็บไซต์ย่อย
UFABET	https://www.ufabet168s.com/
	https://www.ufalion168.com/
	https://ufa-168.com/
	https://ufabet168.vip/
	https://ufabet.win/
	https://www.ufabetwins.com/
	https://ufabetworld.com/
	https://ufabetcb8.com/
	https://www.ufafun88.com/
	https://ufaz88.com/
	https://www.ufa88s.com/
	https://www.ufabet888.info/
	https://ufabet888888.com/
	https://www.ufasport888.com/ufabet
	https://www.ufapro888.com/ufabet/
	https://www.ufabet982.com/
	https://ufabet877.com/
	https://www.855ufabet.com/
	https://ufabet8111.com/
	https://ufa18.com/
	https://ufabetthailands.com/
	https://www.ufa-thailand.com/ufabet/
	https://www.ufaabet.com/
	https://ufa.bet/
	https://www.ufabet8x.com/
	https://ufabetsr.com/
	https://www.ufa-thai.com/
	https://www.ufakick77.com/

ตารางที่ 13 (ต่อ)

เว็บไซต์หลัก	เว็บไซต์ย่อย
UFABET	https://ufabet21.com/
	https://www.betufa.net/th/
	https://ufabet191.com/
	https://www.ufa969.com/
	https://www.ufa991.com/
	https://ufaclub99.com/
	https://www.ufa999999.com/
	https://ufa96bet.com/
	https://ufa.bet/ufa-bet-crab-fish/
	https://ufabet456.com/
	https://www.ufa147.com/
	https://ufa656.com/
	https://www.ufa569.com/
	https://www.ufabet1.com/
	https://www.ufa345.com/
	https://www.ufascr.com/
	https://ufastep.com/
	https://www.ufabetpros.com/
	https://ufabetclub.com/
	https://www.ufaonline24.com/
	https://www.ufafc.com/
	https://www.ufabetbox.com/
	https://www.ufa350.com/
	https://www.vipstarvegas.com/ufabet/
	https://ufastarv1.com/
	https://ufastarv2.com/
	https://www.ufadna.com/
	https://www.ufa800.com/ufabet/

ตารางที่ 13 (ต่อ)

เว็บไซต์หลัก	เว็บไซต์ย่อย
UFABET	https://ufa44.com/ https://www.ufaboss.com/ https://www.ufa7m.com/ https://ufa678.com/ https://www.ufacup.net/ https://ufaking.com/ https://www.ufa700.com/ https://www.ufa747.com/ https://www.ufa111.com/ https://www.ufapremier.com/ https://www.ufa66.com/ufabet/ https://www.ufabetmember.com/ https://www.ufagoal.com/ https://ufagoal77.com/ufabet/ https://www.ufabetapp.com/ http://www.ufa939.com/ https://www.betufa69.com/

***หมายเหตุ** ซีเนียร์หรือมาสเตอร์ 1 คน อาจสร้างเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ขึ้นมาหลายเว็บไซต์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการเล่นพนันของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ อย่างไรก็ดี เมื่อผู้เล่นพนันได้รับ username/password เพื่อ Login เข้าสู่ระบบแล้ว พบว่า ระบบจะนำพาผู้เล่นเข้าไปยังเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์หลักของซีเนียร์หรือมาสเตอร์*

(2) กระตุ้นลูกข่ายแสวงหาผู้เล่นพนันเพิ่มขึ้น จำนวนนักพนันที่เพิ่มขึ้นย่อมสร้างโอกาสทางธุรกิจและผลกำไรแก่กลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ ด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงพยายามกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจแก่ลูกข่าย ให้แสวงหาหรือขยายฐานการเล่นพนันสู่ผู้เล่นพนันรายใหม่ ผ่านปฏิบัติการรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การเพิ่มเครดิตให้ลูกข่าย การจ่ายผลตอบแทนในรูปของตัวเงิน เช่น ค่าคอมมิชชั่น ผลตอบแทนตามจำนวนผู้เล่นที่หาได้ ค่าน้ำ เป็นต้น หรือสร้างโอกาสการประกอบ

ธุรกิจแก่ลูกข่าย ด้วยการเลื่อนสถานะในการประกอบธุรกิจให้สูงขึ้น ซึ่งสถานะที่สูงขึ้น ย่อมมีนัยถึงผลประโยชน์และค่าตอบแทนที่จะได้รับเพิ่มขึ้น นอกจากผลประโยชน์ทางธุรกิจข้างต้นแล้ว การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้เล่นพนัน ยังเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึง พื้นฐานทางธุรกิจของกลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ที่แข็งแกร่งขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเลื่อนสถานะให้สูงขึ้นตามไปด้วย

(3) สร้างลูกข่ายใหม่ โดยชักชวนญาติพี่น้อง คนในเครือข่าย หรือบุคคลอื่น ๆ เข้ามาประกอบธุรกิจ ผ่านการระบุถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ เมื่อบุคคลเหล่านั้นสนใจ ก็จะมีให้เครดิตจำนวนหนึ่งและเปิดระบบสำหรับเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ให้ ปฏิบัติการดังกล่าวเกิดขึ้นภายใต้ความคิดที่ว่า จำนวนเจ้ามือระดับต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลต่อจำนวนผู้เล่นพนันซึ่งจะเพิ่มตามไปด้วย เนื่องจากเจ้ามือเหล่านี้ ต้องสร้างลูกข่ายเพื่อแลกกับผลประโยชน์ทางด้านการเงินที่พวกเขาจะได้รับ

(4) กระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจในการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยออกแบบกลยุทธ์โปรโมชั่น และปฏิบัติการทางความคิดหลากหลายรูปแบบ เพื่อดึงดูดนักพนันรายใหม่ (กรณีเล่นกับเว็บไซต์โดยตรง) เข้าสู่วงจรการเล่นพนัน รวมทั้งรักษาและกระตุ้นให้ผู้เล่นพนันรายเดิม เพิ่มความถี่หรือเพิ่มวงเงินเล่นพนัน เนื่องจากจำนวนผู้เล่นพนันและจำนวนเงินที่ใช้เล่น เป็นปัจจัยหลักที่จะช่วยขับเคลื่อนธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ให้เติบโต ประกอบกับปัจจุบันมีเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เกิดขึ้นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้หากไม่สามารถขยายฐานผู้เล่นได้ อาจทำให้รายได้ลดลงเพราะผู้เล่นอาจเปลี่ยนไปเล่นพนันกับเว็บไซต์อื่น หรืออีกมิติหนึ่งจำนวนผู้เล่นที่มีเท่าเดิมย่อมส่งผลต่อการขยายตัวของธุรกิจ เงื่อนไขดังกล่าวกลายเป็นแรงผลักให้มาสเตอร์ต้องสร้างกลยุทธ์สำหรับแสวงหาลูกค้าเพิ่มขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงและสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(5) เป็นหลักประกันสำหรับประกอบธุรกิจให้ลูกข่าย บทบาทมิตินี้ของซีเนียร์และมาสเตอร์ เปรียบเสมือนการสร้างความเชื่อมั่นแก่ลูกข่าย ให้มีขวัญและกำลังใจในการแสวงหาเครือข่ายหรือผู้เล่นพนันรายใหม่ โดยเฉพาะการสร้างหลักประกันทางการเงิน ลูกข่ายและผู้เล่นจะได้รับเงินเดิมพันตามสัดส่วนที่ซีเนียร์และมาสเตอร์ถือครองความรับผิดชอบ หรือลูกข่ายจะได้รับผลประโยชน์ตามที่ตกลงไว้กับซีเนียร์และมาสเตอร์ หากการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งการให้เงินรางวัล การเลื่อนตำแหน่งทางธุรกิจ และช่วยคุ้มครองความปลอดภัยให้เจ้ามือระดับรอง

(4) เจ้ามือรายย่อยหรือเอเย่นต์ (Agent) เปรียบเสมือนกลุ่มคนที่สร้างหรือขยายฐานนักพนันฟุตบอลออนไลน์ และเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับกลุ่มนักพนันฟุตบอลออนไลน์มากที่สุด โดยผู้กระทำการกลุ่มนี้เป็นคนในเครือข่ายของมาสเตอร์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเอเย่นต์จะได้รับเครดิตจำนวนหนึ่งจากมาสเตอร์ (บางรายจะต้องวางเงินประกัน) จำนวนเงินที่เจ้ามือรายย่อยได้รับมีตั้งแต่ 50,000-100,000 บาท (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (14), สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2564) หลังจากนั้น

จะกระจายเครดิต ผ่านการเปิดระบบสมาชิก (Member) ให้เพื่อน ญาติพี่น้อง คนรู้จัก เป็นต้น ทั้งนี้ เอเย่นต์หนึ่งรายจะมีสมาชิกประมาณ 10-20 คน (ผันแปรตามเครดิตที่ได้รับ) ปัจจุบันสามารถแบ่งเอเย่นต์ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ (การเสวนากลุ่มย่อยกลุ่มเอเย่นต์ (1), 6 กุมภาพันธ์ 2564)

(ก) ประเภทไม่ถือสู้ เอเย่นต์กลุ่มนี้เปรียบเสมือน “ตัวกลาง” หรือ “ผู้ประสานงาน” ระหว่างผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์กับมาสเตอร์ เนื่องจากเป็นเพียงผู้รวบรวมและส่งยอดการเล่นพนันทั้งหมดของนักพนันฟุตบอลออนไลน์ให้มาสเตอร์ โดยมาสเตอร์จะเป็นผู้รับผิดชอบหรือได้รับผลประโยชน์ทั้งหมดจากการเล่นพนัน ส่วนเอเย่นต์จะได้รับเพียงค่าคอมมิสชั่นจากมาสเตอร์ (ดังตัวอย่างในตารางที่ 14) ตามราคาค่าน้ำที่กำหนดให้กับนักพนันฟุตบอลออนไลน์แต่ละคนเล่น ด้วยเหตุนี้ผู้กระทำการกลุ่มนี้ เปรียบเสมือนเด็กเดินโพยของโต๊ะพนันฟุตบอลในอดีต

ตารางที่ 14 ตัวอย่างค่าคอมมิสชั่นที่เจ้ามือรายย่อยประเภทไม่ถือสู้จะได้รับ

ราคาค่าน้ำ (ขึ้นอยู่กับการกำหนดของเอเย่นต์)	ค่าคอมมิสชั่น ที่เอเย่นต์จะได้รับ
5 ตังค์	0.25 %
6 ตังค์	0.50 %
7 ตังค์	0.75 %
9 ตังค์	1.00 %

ที่มา: https://sbobet-onlines.com/agent

ทั้งนี้ เอเย่นต์ประเภทไม่ถือสู้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ๆ ผันแปรตามประเภทหรือรูปแบบของการเล่นพนันฟุตบอล คือ

1. ไม่ถือสู้ผ่านการเป็นเอเย่นต์ให้กับเว็บไซต์ที่รับพนันฟุตบอลโดยตรง (ระบบเงินสด) เอเย่นต์ประเภทนี้ จะต้องวางเงินประกัน สาเหตุที่ต้องวางเงินประกัน เพราะเอเย่นต์และเจ้าของเว็บไซต์ไม่รู้จักกันมาก่อน เนื่องจากมีการรับสมัครเอเย่นต์ลักษณะนี้ผ่านหน้าเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรง

2. ไม่ถือสู้ผ่านการเป็นเอเย่นต์ให้กับมาสเตอร์ (ระบบเครดิต) โดยส่วนใหญ่เอเย่นต์ประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องวางเงินประกัน เนื่องจากเป็นกลุ่มคนในเครือข่ายของมาสเตอร์ หรือกลุ่มคนที่มาสเตอร์รู้จักและชักชวนให้เข้ามาเป็นเอเย่นต์ บางครั้งเอเย่นต์ประเภทนี้จะได้รับ “หุ้นลม” จากมาสเตอร์ ซึ่งเป็นหุ้นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการถือครองความรับผิดชอบ (แบบเอเย่นต์ประเภทถือสู้) แต่หุ้นประเภทนี้จะเป็นหุ้นที่ “ให้คุณประโยชน์ไม่ให้โทษ” เช่น เอเย่นต์บางรายได้รับหุ้มลม

จากมาสเตอร์ 10% กรณีที่ผู้เล่นพนันเล่นเสีย เอเย่นต์ก็จะได้รับส่วนแบ่งจำนวน 10% จากวงเงินที่เล่นเสีย กรณีผู้เล่นพนันเล่นได้มาสเตอร์จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายแต่เพียงผู้เดียวเป็นต้น (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (14), สัมภาษณ์ 28 มีนาคม 2564)

(ข) ประเภทถือสู้ เอเย่นต์กลุ่มนี้ เปรียบเสมือนผู้ถือครองความรับผิดชอบร่วมกับกลุ่มมาสเตอร์ ประมาณ 5-70% ผู้กระทำการกลุ่มนี้ได้รับผลประโยชน์ที่ใน 3 รูปแบบ คือ สัดส่วนยอดเงินในกรณีที่ผู้เล่นพนันเสีย (ผันแปรตามสัดส่วนการถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์) ค่าคอมมิสชั่นจากมาสเตอร์ และส่วนต่างที่เกิดขึ้นจากราคาค่าน้ำ เอเย่นต์ประเภทนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย ๆ เช่นเดียวกับเอเย่นต์ประเภทไม่ถือสู้ คือ

1. ถือสู้ผ่านการเป็นเอเย่นต์ให้กับเว็บไซต์ที่รับพนันฟุตบอลโดยตรง (ระบบเงินสด) เอเย่นต์ประเภทนี้ จะต้องวางเงินประกันเพื่อแลกกับเครดิตที่จะได้รับ (คำณวนจากอัตราการถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ตัวอย่างจำนวนวงเงินประกัน สัดส่วนการถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์ เครดิต รวมทั้งค่าคอมมิสชั่นที่เจ้ามือรายย่อยประเภทถือสู้จะได้รับ กรณีถือสู้ผ่านการเป็นเอเย่นต์ให้กับเว็บไซต์ที่รับพนันฟุตบอลโดยตรง

ตัวอย่างจำนวนวงเงินประกัน (บาท)	สัดส่วนการถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์	เครดิตที่จะได้รับ (บาท)	ค่าคอมมิสชั่น
25,000	5 %	26,316	x 3.0
25,000	10 %	27,778	x 2.5
25,000	15 %	29,412	x 2.5
25,000	20 %	31,250	x 2.4
25,000	25 %	33,333	x 2.4
25,000	30 %	35,714	x 2.3
25,000	35 %	38,462	x 2.3
25,000	40 %	41,667	x 2.2
25,000	45 %	45,455	x 2.2
25,000	50 %	50,000	x 2.1
25,000	55 %	55,556	x 2.1

หมายเหตุ ค่าคอมมิสชั่นแบบ Auto ถูกระบุว่าเป็นคอมมิชชั่นแบบ Real Time

ที่มา: https://www.ufagold.bet/

2. ถือสู้ผ่านการเป็นเอเย่นต์ให้กับมาสเตอร์ (ระบบเครดิต) ซึ่งไม่จำเป็นต้องวางเงินประกัน โดยจะได้รับเครดิตจากมาสเตอร์จำนวนหนึ่งเพื่อนำไปกระจายแก่สมาชิก

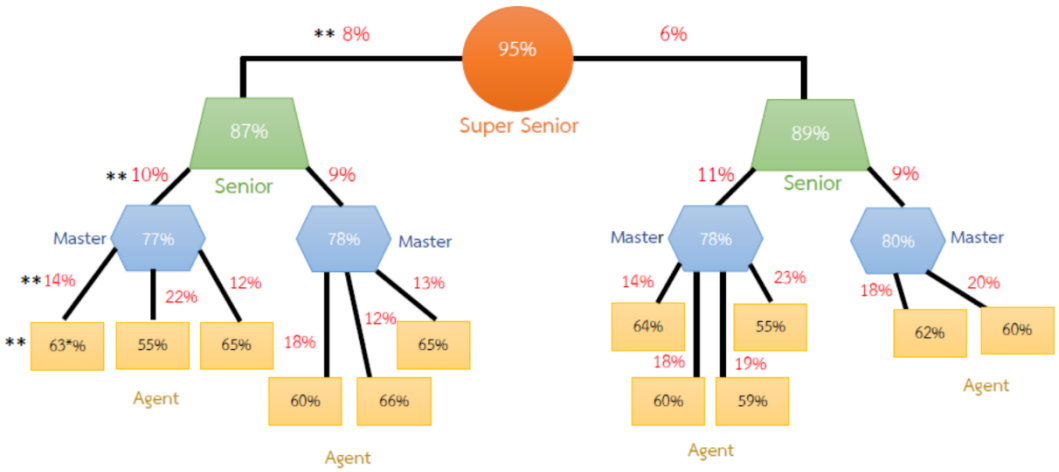

** หมายเหตุ** ตัวเลขเปอร์เซ็นต์สีแดง คือ เปอร์เซ็นต์หรือส่วนแบ่งที่ผู้กระทำการระดับสูงกว่าจะได้รับ ซึ่งผันแปรไปตามอัตราการถือสู้สูงสุดที่ผู้กระทำการเหล่านั้นถืออยู่และการตกลงกับผู้กระทำการที่อยู่ระดับต่ำกว่า

ภาพที่ 23 ตัวอย่างสัดส่วนการถือสู้ระหว่างผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ

จากภาพจะเห็นได้ว่า อัตราการถือสู้ของผู้กระทำการแต่ละระดับจะไม่เท่ากัน โดยผู้กระทำการระดับบนสุดจะมีอัตราการถือสู้สูงสุด[40] แต่จะได้รับเปอร์เซ็นต์หรือส่วนแบ่งในการถือสู้น้อยกว่าผู้กระทำการในระดับต่ำกว่า (ตัวอย่างภาพที่ 23 ในส่วนผู้กระทำการที่มี ** พบว่า ซุปเปอร์ซีเนียร์ถือสู้กับซีเนียร์ 8% ซีเนียร์ ถือสู้กับมาสเตอร์ 10% มาสเตอร์ ถือสู้กับเอเย่นต์ 14% ส่วนเอเย่นต์ถือสู้ 63% รวมเป็น 95% ตามอัตราการถือสู้สูงสุดที่ซุปเปอร์ซีเนียร์ได้รับ)[41] อย่างไรก็ดีการมี

---

[40] ดังที่ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างไปข้างต้นว่า ผู้กระทำการแต่ละระดับจะได้รับเปอร์เซ็นต์การถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์หรือ “การถือสู้” ไม่เท่ากัน โดยซุปเปอร์ซีเนียร์ จะได้รับระหว่าง 90-95% กลุ่มซีเนียร์ได้รับประมาณ 70-90% กลุ่มมาสเตอร์ ได้รับประมาณ 65-80% และกลุ่มเอเย่นต์ ได้รับประมาณ 5-70% การจะได้รับเปอร์เซ็นต์การถือสู้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสนิทสนม และความรับผิดชอบในการทำงาน รวมทั้งผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยผู้กระทำการที่อยู่ในระดับสูงกว่าหรือ “หน้าบน” จะเป็นผู้พิจารณาเพิ่มหรือลดเปอร์เซ็นต์การถือสู้ตามสายบังคับบัญชา

*[41] กระบวนการแบ่งปันผลประโยชน์จะผันแปรตามเปอร์เซ็นต์การถือสู้ของผู้กระทำการแต่ละกลุ่ม โดยการแบ่งผลประโยชน์ระหว่างผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ หากใช้ภาพที่ 23 ในส่วนผู้กระการที่มี ** เป็นตัวอย่างการอธิบายในพบว่า กรณีที่ผู้เล่นพนันเล่นเสีย 100 บาท จะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ ดังนี้*

(1) เอเย่นต์ จะได้รับส่วนแบ่ง 63% คิดเป็นเงิน 63 บาท

เปอร์เซ็นต์ถือสู้น้อยกว่าผู้กระทำการระดับล่าง ไม่ได้หมายความว่า ผู้กระทำการระดับสูงกว่าจะได้รับผลประโยชน์น้อยกว่า ตรงกันข้ามด้วยปริมาณของผู้กระทำการระดับล่างที่มีจำนวนมาก ทำให้ผู้กระทำการระดับบนได้รับผลประโยชน์จากเปอร์เซ็นต์การถือสู้เป็นจำนวนมากเช่นกัน ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำการระดับล่าง สามารถสร้างและขยายเครือข่ายได้มากเท่าไหร่ ผู้กระทำการระดับบนยิ่งได้รับผลประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (13), สัมภาษณ์ 6 มีนาคม 2564)

ในส่วนของการบริหารจัดการ เอเย่นต์จะได้รับ username/password จากมาสเตอร์เพื่อเข้าสู่ระบบจัดการลูกค้า (Agent Management) โดยเอเย่นต์จะเป็นผู้กำหนด username/password ให้กับนักพนันแต่ละราย นอกจากนั้นยังเป็นผู้กำหนดเครดิตสูงสุด/ต่ำสุดการถือสู้ในแต่ละครั้ง ราคาค่าน้ำ (กรณีเจ้ามือรายย่อยประเภทถือสู้) รวมทั้งถอนเครดิต และระงับการใช้งานของนักพนันที่เป็นเครือข่ายตนเอง[42] ทั้งนี้หากเอเย่นต์สามารถขยายฐานลูกค้าในการเล่นพนันฟุตบอลได้ในระดับหนึ่ง ก็จะสามารถเลื่อนตำแหน่งหรือเปลี่ยนสถานภาพสู่ระดับมาสเตอร์ซีเนียร์ได้ สำหรับรอบการชำระเงินระหว่างมาสเตอร์และเอเย่นต์นั้น ขึ้นอยู่กับการตกลงของผู้กระทำการทั้งสองกลุ่ม แต่โดยส่วนใหญ่จะกำหนดไว้ในวันอังคารและศุกร์ของแต่ละสัปดาห์ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (13), สัมภาษณ์ 6 มีนาคม 2564;ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (14), สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2564)

---

(2) มาสเตอร์ จะได้รับส่วนแบ่ง 14% คิดเป็นเงิน 14 บาท

(3) ซีเนียร์ จะได้รับส่วนแบ่ง 10% คิดเป็นเงิน 10 บาท

(4) ซุปเปอร์ซีเนียร์ จะได้รับส่วนแบ่ง 8% คิดเป็นเงิน 8 บาท

(5) เปอร์เซ็นต์ที่เหลืออีก 5% หรือคิดเป็นเงินประมาณ 5 บาท อาจถูกส่งต่อไปยังเว็บไซต์หลักในต่างประเทศ

[42] กล่าวได้ว่า การที่เอเย่นต์ และเจ้ามือระดับต่าง ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลของผู้เล่นพนันทั้งในส่วนประวัติการเล่นได้เล่นเสีย ประวัติการฝากถอน ประวัติการใช้โปรโมชั่นนั้น มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อกระตุ้นผู้เล่นพนันทั้งกรณีเล่นได้และเล่นเสีย เช่น การเพิ่มเครดิตแก่ผู้เล่นพนันที่เล่นพนันกรณีเล่นผ่านระบบเครดิต หรือการกำหนดโปรโมชั่นเพื่อตอบสนองพฤติกรรมการเล่นพนันกรณีที่เล่นผ่านระบบเงินสด ตลอดจนถึงการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้เครือข่ายพนันออนไลน์ของตนเองได้เปรียบคู่แข่ง เป็นต้น

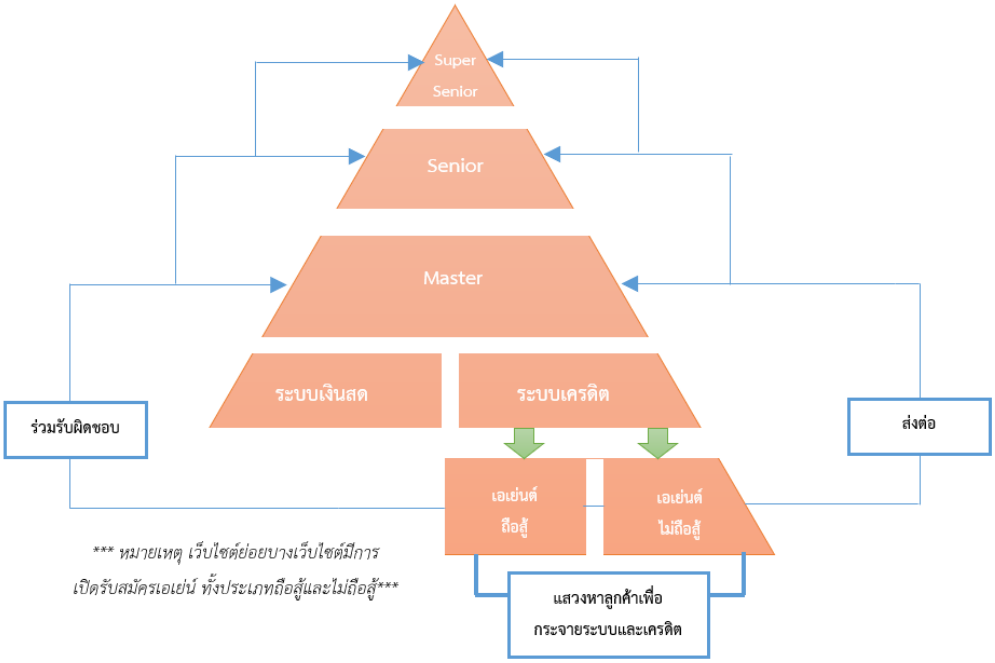

ภาพที่ 24 แสดงปฏิสัมพันธ์รวมทั้งปฏิบัติการของซีเนียร์ มาสเตอร์ และเอเย่นต์

บทบาทและปฏิบัติการของเอเย่นต์ ที่มีต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

เมื่อพิจารณาบทบาทและปฏิบัติการของเอเย่นต์ ที่มีต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ พบว่า สะท้อนให้เห็นใน 4 มิติใหญ่ ๆ คือ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (14), สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2564; กลุ่มเอเย่นต์, การเสวนากลุ่มย่อยกลุ่มเอเย่นต์ (2), 7 มีนาคม 2564)

(1) กระชับเครือข่ายที่มีอยู่เดิม เอเย่นต์ถือเป็นผู้กระทำการที่ใกล้ชิดกับผู้เล่นพนันมากที่สุด เนื่องจากผู้เล่นในเครือข่ายส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่เอเย่นต์รู้จัก ดังนั้นพวกเขาจึงเป็นกลุ่มคนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้เล่นพนัน ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้นำไปสู่ปฏิบัติการของเอเย่นต์เพื่อกระชับเครือข่ายผู้เล่น โดยโน้มน้าวให้ผู้เล่นพนันในเครือข่ายเพิ่มความถี่หรือเพิ่มจำนวนเงินในการเล่นพนัน ด้วยการเพิ่มเครดิตแก่ผู้เล่นพนันที่เล่นพนันอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีความรับผิดชอบต่อผลการเล่น รวมถึงกระตุ้นผู้เล่นให้ใช้เครดิตที่ได้รับมาให้หมด หรือยึดและโยกเครดิตจากผู้เล่นที่ไม่ชำระเงินกรณีเสียพนันให้ผู้เล่นรายอื่น ๆ ที่ต้องการเครดิตเพิ่ม

(2) เชื่อมร้อยเครือข่ายใหม่ เป้าหมายของปฏิบัติการเช่นนี้ คือ ขยายฐานผู้เล่นให้กว้างขวางขึ้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายธุรกิจพนันที่ตนเองสังกัด ขณะเดียวกันก็เป็นการแสดงถึงศักยภาพและความสามารถของเอเย่นต์ สำหรับวิธีเชื่อมร้อยเครือข่ายใหม่นั้นแสดงให้เห็น 2 มิติ คือ หนึ่ง แสวงหาผู้เล่นพนันฟุตบอลรายใหม่ โดยชักชวนบุคคลที่รู้จักซึ่งเคยเล่นพนัน (รูปแบบอื่น) หรือมีแนวโน้มที่จะเล่นพนัน เข้าสู่วงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ สอง ชักจูงให้ผู้เล่น

ที่เล่นพนันฟุตบอลจากเว็บไซต์อื่นมาเล่นพนันกับเว็บไซต์ที่เอเย่นต์เป็นเครือข่าย ผ่านการให้เครดิตค่าน้ำ ดีกว่าเว็บไซต์เดิม กล่าวได้ว่า เอเย่นต์ส่วนใหญ่พัฒนาตนเองมาจากการเป็นผู้เล่นพนัน ดังนั้นพวกเขาจึงรู้พฤติกรรมและความต้องการของผู้เล่นพนันว่าเป็นอย่างไร และจะสามารถตอบสนองพฤติกรรมหรือความต้องการเหล่านั้นด้วยวิธีใด

(3) สนับสนุนผู้เล่นที่อยู่ในเครือข่ายขึ้นเป็นเอเย่นต์ สำหรับผู้เล่นบางรายที่มีประวัติการเล่นพนันที่ดีและมีศักยภาพในการทำงาน อาจได้รับการสนับสนุนหรือยกระดับให้เป็นเอเย่นต์ โดยเอเย่นต์ที่ดูแลผู้เล่นรายนั้นอาจประสานไปยังมาสเตอร์ เพื่อขอเปิดระบบและขอเครดิตให้ผู้เล่นรายนั้น นัยการเพิ่มขึ้นของเอเย่นต์เช่นนี้ ย่อมส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของผู้เล่นพนันและทำให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวตามไปด้วย เนื่องจากเอเย่นต์จำเป็นต้องแสวงหาผู้เล่นพนันรายใหม่ ๆ เพื่อธำรงสถานะของตนเองเอาไว้ หากเอเย่นต์รายเดิมสามารถสนับสนุนผู้เล่นให้กลายเป็นเอเย่นต์รายใหม่ได้จำนวนหนึ่ง ก็อาจนำไปสู่การเลื่อนสถานภาพเป็น มาสเตอร์ได้เช่นเดียวกัน

(4) สร้างหลักประกันในการเล่นพนันแก่ผู้เล่น เพื่อให้ผู้เล่นพนันเกิดความมั่นใจในเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ที่เล่นอยู่ โดยเฉพาะการทำให้เห็นว่าระบบเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่เอเย่นต์เป็นเครือข่ายนั้น เป็นเว็บไซต์ที่มีมาตรฐาน ได้รับการยอมรับจากผู้เล่นอย่างกว้างขวาง หรือมีระบบรักษาความปลอดภัยแก่ผู้เล่น ด้วยเหตุนี้กรณีที่เล่นพนันได้ผู้เล่นจึงจะได้รับเงินอย่างแน่นอน นัยของปฏิบัติการดังกล่าว คือ การตรึงผู้เล่นพนันรายเก่าให้อยู่กับเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์แห่งนั้น ขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างความเชื่อมั่น และสร้างแรงจูงใจต่อผู้เล่นรายใหม่ที่จะเข้ามาเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์

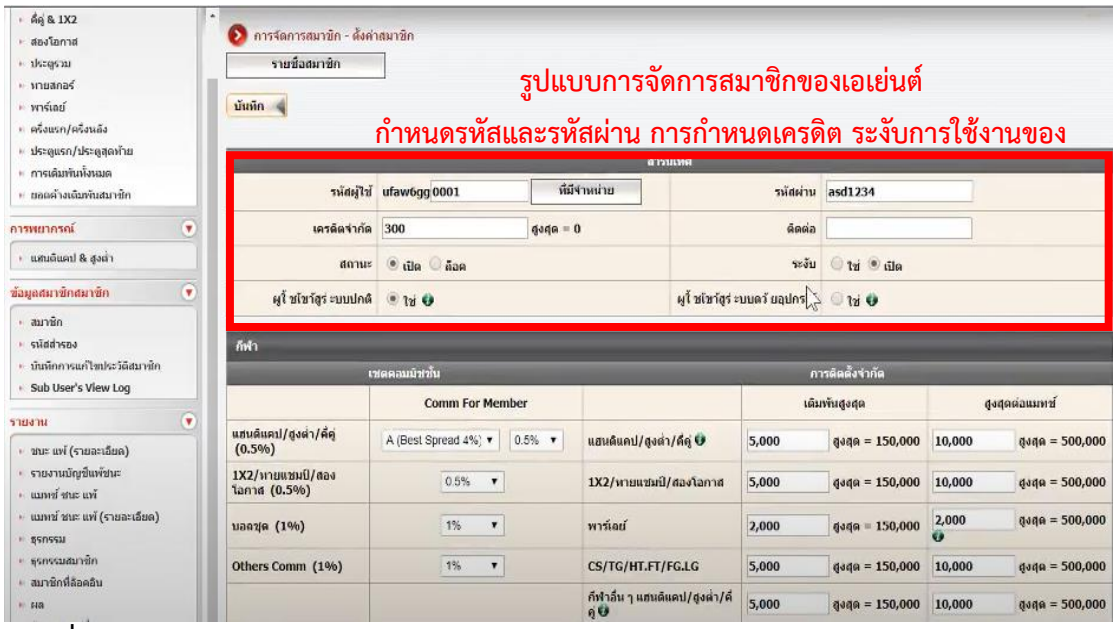

ภาพที่ 25 ตัวอย่างระบบบริหารจัดการลูกค้าของเอเย่นต์

สัดส่วนจำนวนเงินที่สมาชิก เอเย่นต์ และมาสเตอร์
(เจ้าของเว็บไซต์) จะได้รับหรือจ่าย

ยอดเล่น	ยอดเก็บ	สมาชิก			เอเย่นต์			เว็ปไซต์	
		แพ้/ชนะ	คอม	รวม	แพ้/ชนะ	คอม	รวม	คอม	รวม
9,800.00	3,560.00	-305.00	10.78	-294.23	244.00	-8.62	235.38	-2.16	58.85
1,251,367.00	62,191.00	-9,759.10	841.36	-8,917.74	2,275.73	-237.80	2,037.93	-603.57	6,879.80
150.00	6.00	-1.52	0.07	-1.45	0.38	-0.02	0.36	-0.05	1.09
19,600.00	980.00	808.95	11.58	820.53	-269.65	-3.86	-273.51	-7.72	-547.02
1,356,822.00	66,944.95	-23,397.46	1,023.39	-22,374.07	4,606.45	-257.98	4,348.47	-765.41	18,025.60
61,418.00	13,415.00	-1,913.81	98.50	-1,815.31	481.44	-52.41	429.03	-46.09	1,386.28
1,090,917.00	57,330.00	-50,546.03	1,475.13	-49,070.90	6,279.04	-177.31	6,101.73	-1,297.82	42,969.17
131,685.00	80,602.00	2,331.68	390.23	2,721.91	-2,130.78	-335.12	-2,465.90	-55.11	-256.01
41,640.00	4,164.00	2,365.01	17.76	2,382.77	-552.51	-8.88	-561.39	-8.89	-1,821.39
86,853.00	27,360.00	-3,003.27	135.88	-2,867.39	2,196.12	-102.38	2,093.74	-33.49	773.66
460,020.00	21,167.00	2,165.77	298.25	2,464.02	-138.76	-84.98	-223.74	-213.27	-2,240.28
114,785.00	6,150.60	-3,014.93	69.42	-2,945.51	816.86	-21.01	795.85	-48.41	2,149.66
842,069.00	422,240.00	-15,433.51	1,996.25	-13,437.26	11,068.25	-1,650.18	9,418.07	-346.07	4,019.19
561,183.00	502,403.50	3,219.04	2,184.02	5,403.06	-3,118.01	-1,954.78	-5,072.79	-229.24	-330.27
625,990.00	513,610.40	12,236.20	2,586.13	14,822.33	-13,786.04	-2,266.24	-16,052.28	-319.89	1,229.95
300,682.00	120,209.00	-16,418.93	624.25	-15,794.68	13,100.93	-499.05	12,601.88	-125.20	3,192.80
498.00	124.00	-25.00	0.83	-24.17	9.45	-0.44	9.01	-0.39	15.16
130,834.00	74,239.00	-4,939.90	2,240.44	-2,699.46	3,535.63	-1,830.90	1,704.73	-409.54	994.73
7,086,313.00	**1,976,696.45**	**-105,631.81**	**14,004.26**	**-91,627.55**	**24,618.53**	**-9,491.96**	**15,126.57**	**-4,512.30**	**76,500.98**

ภาพที่ 26 ตัวอย่างหน้าบริหารจัดการการเงินของเอเย่นต์ 1

สัดส่วนจำนวนเงินที่สมาชิก เอเย่นต์ และมาสเตอร์
(เจ้าของเว็บไซต์) จะได้รับหรือจ่าย

Win Lose Report: tapp00909

Bet Type	Turnover	Total Comm	Member			Agent			Company	
			WinLose	Comm	Total	WinLose	Comm	Total	Comm	Total
tapp0090902	9,279.00	84.41	-6,499.07	0.00	-6,499.07	1,949.72	59.09	2,008.81	-59.09	4,490.26
tapp0090904	1,917.00	14.83	517.35	0.00	517.35	-155.20	10.38	-144.82	-10.38	-372.52
tapp0090905	4,500.00	36.00	-3,390.00	0.00	-3,390.00	1,017.00	25.20	1,042.20	-25.20	2,347.80
tapp0090908	8,357.00	70.17	-2,100.00	0.00	-2,100.00	630.00	49.11	679.11	-49.11	1,420.88
tapp0090909	990.00	9.90	-990.00	0.00	-990.00	297.00	6.93	303.93	-6.93	686.07
tapp0090911	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
tapp0090912	500.00	3.75	-500.00	0.00	-500.00	150.00	2.62	152.62	-2.62	347.37
tapp0090919	5,015.00	44.49	-1,400.00	0.00	-1,400.00	420.00	31.14	451.14	-31.14	948.85
tapp0090921	8,047.00	66.27	-1,999.05	0.00	-1,999.05	599.71	46.38	646.10	-46.38	1,352.94
tapp0090922	8,768.00	73.33	-4,999.39	0.00	-4,999.39	1,499.82	51.33	1,551.15	-51.33	3,448.24
tapp0090924	4,521.50	36.40	-999.77	0.00	-999.77	299.93	25.48	325.41	-25.48	674.36
tapp0090927	1,576.00	12.69	760.82	0.00	760.82	-228.24	8.88	-219.35	-8.88	-541.46
tapp0090929	70,271.46	538.10	-4,999.99	0.00	-4,999.99	1,499.99	376.67	1,876.66	-376.67	3,123.32
tapp0090930	5,010.00	38.72	-2,999.50	0.00	-2,999.50	899.85	27.10	926.95	-27.10	2,072.54
tapp0090931	6,525.00	61.15	-1,599.85	0.00	-1,599.85	479.95	42.80	522.76	-42.80	1,077.09
Total	135,276.96	1,090.24	-31,198.48	0.00	-31,198.48	9,359.54	763.16	10,122.71	-763.16	21,075.77

ภาพที่ 27 ตัวอย่างหน้าบริหารจัดการการเงินของเอเย่นต์ 2

(5) กลุ่มผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยงกับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ กรณีที่ซีเนียร์และมาสเตอร์เปิดให้เล่นพนันผ่านระบบเงินสด จะมีผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องอีก 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

5.1 กลุ่มนักบริหารจัดการ (Admin) ผู้กระทำการกลุ่มนี้เปรียบเสมือนคนในเครือข่ายของซีเนียร์และมาสเตอร์ มีหน้าที่บริหารจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ รวมถึงอำนวยความสะดวกให้กับนักพนันฟุตบอลรูปแบบต่าง ๆ โดยมาสเตอร์จะเปิดสำนักงาน (ในประเทศหรือต่างประเทศ กรณีเปิดต่างประเทศนิยมเปิดสำนักงานในประเทศกัมพูชา) และว่าจ้างนักบริหารจัดการหลายตำแหน่งในลักษณะพนักงานประจำเพื่อทำหน้าที่ข้างต้น (จำนวนพนักงานขึ้นอยู่กับจำนวนเว็บไซต์พนันฟุตบอลที่มาสเตอร์เหล่านั้นเป็นผู้รับผิดชอบ บางสำนักงานมีพนักงานประมาณ 10-15 คน) ทั้งนี้กลุ่มนักบริหารจัดการประกอบด้วยตำแหน่งที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

(ก) โปรแกรมเมอร์ (Programmer) กล่าวได้ว่า ซีเนียร์และมาสเตอร์บางกลุ่ม จะว่าจ้างโปรแกรมเมอร์ ช่วยออกแบบเว็บไซต์พนันฟุตบอล รวมทั้งควบคุมและบริหารจัดการระบบ หรือแก้ไขปัญหากรณีเว็บไซต์เกิดขัดข้อง นอกจากนี้โปรแกรมเมอร์ยังได้รับมอบหมายจากซีเนียร์และมาสเตอร์ในการแสวงหาช่องทางเผยแพร่เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ ตามสื่อสังคมออนไลน์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้หรือโฆษณาเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ให้เป็นที่รู้จัก หรือสร้างกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ผ่านระบบ Search Engine Optimization (SEO)[43] เพื่อให้เว็บไซต์พนันฟุตบอลขึ้นไปอยู่อันดับต้น ๆ ของระบบ Search Engine หรืออยู่บนหน้า Google ในลำดับแรก ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการเพิ่มปริมาณผู้เข้าชมเว็บไซต์และเล่นพนัน โปรแกรมเมอร์บางราย (ที่ซีเนียร์และมาสเตอร์ไว้ใจ) สามารถเข้าระบบของซีเนียร์และมาสเตอร์เพื่อสร้าง username/password ให้เจ้ามือรายย่อยและผู้เล่นพนัน อย่างไรก็ตาม ซีเนียร์และมาสเตอร์บางรายก็ไม่ใช้วิธีจ้างโปรแกรมเมอร์ในรูปพนักงานประจำ ตรงกันข้ามกลับว่าจ้างบริษัทที่รับออกแบบเว็บไซต์ เป็นผู้สร้างและบริหารจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอลให้ (รายละเอียดส่วนนี้ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงในหัวข้อกลุ่มผู้สนับสนุน)

(ข) พนักงานบริการลูกค้า ทำหน้าที่บริการตอบข้อซักถาม ข้อสงสัย หรือให้คำปรึกษาแก่ผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ตลอดจนถึงเป็นผู้รับแจ้งยอด ฝาก ถอน ของผู้เล่นพนัน (กรณีผู้เล่น

---

[43] *Search Engine Optimization ถูกนิยามว่า เป็นวิธีการปรับแต่งเว็บไซต์ ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงเนื้อหาและการเพิ่ม Backlink ซึ่งเป็นลิงค์ที่มีคุณภาพมายังเว็บไซต์ เพื่อให้เว็บไซต์ติดอยู่ในอันดับต้น ๆ บนหน้าแสดงผลการค้นหา (Search Result Page) เมื่อกรอกคำค้น (Keyword) ที่ต้องการผ่านเครื่องมือค้นหา (Search Engine) ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น Google, Yahoo!, Bing เป็นต้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มยอดผู้เข้าชมเว็บไซต์ะยะยาว โดยผู้เกี่ยวข้องจะต้องปรับแต่งโครงสร้างเว็บไซต์ ปรับแต่งโค๊ด ความเร็วในการเข้าถึงเว็บไซต์ รวมถึงต้องเขียนเนื้อหาให้เป็นไปตามความต้องการของ เว็บ Search Engin ดูรายละเอียดเบื้องต้นได้ใน https://seo-web.aun-thai.co.th/what-is-sem/seo*

พนันไม่ผ่านเจ้ามือรายย่อย) ช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้กระทำการกลุ่มนี้ ประกอบด้วยหลายช่องทาง ทั้งระบบโทรศัพท์ผ่าน Call Center ระบบไลน์ (Line) ทวิตเตอร์ (Twitter) เฟสบุ๊ค (Facebook) และมีการให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้นลักษณะการทำงานจึงต้องทำเป็นกะ กล่าวได้ว่า การให้บริการของพนักงานบริการลูกค้า จะต้องเป็นไปอย่างรวดเร็วเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เล่นไปเล่นพนันกับเว็บไซต์อื่น ขณะเดียวกันจะมีการใช้หลักจิตวิทยาช่วยเจรจา เพื่อกระตุ้นหรือสร้างความสนใจแก่ผู้เล่นพนัน

(ค) พนักงานดูแลระบบ ผู้กระทำการกลุ่มนี้บางครั้งซีเนียร์และมาสเตอร์จะมอบหมายให้โปรแกรมเมอร์เป็นผู้รับผิดชอบ แต่บางรายอาจว่าจ้างพนักงานดูแลระบบเป็นการเฉพาะเพื่อสนับสนุนหรือเป็นผู้ช่วยโปรแกรมเมอร์ในการดูแลระบบและแก้ไขปัญหาทางเทคนิคเล็ก ๆ น้อยๆ ให้ผู้เล่นพนัน ขณะเดียวกันพนักงานดูแลระบบ ก็จะเป็นผู้ประสานงานระหว่างซีเนียร์/มาสเตอร์กับเอเย่นต์ กรณีที่มีปัญหาหรือต้องการตัดสินใจ โดยพนักงานดูแลระบบบางรายที่ได้รับความไว้วางใจจากซีเนียร์และมาสเตอร์ สามารถเข้าระบบของซีเนียร์และมาสเตอร์ เพื่อสร้าง username/password ให้เอเย่นต์และผู้เล่นพนัน รวมทั้งบริหารจัดการระบบ ติดตามความเคลื่อนไหวของเอเย่นต์ ยอดเงินได้หรือเสีย

5.2 กลุ่มผู้สนับสนุน (Supporter) ซึ่งเป็นผู้กระทำการที่มีบทบาทเชิงเชื่อมโยงต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริมหรือสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเล่นพนันฟุตบอลด้วยกลวิธีต่าง ๆ โดยกลุ่มผู้สนับสนุนธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่สำคัญประกอบด้วย บุคคลหรือคณะบุคคล ต่อไปนี้

(ก) กลุ่มผู้วิเคราะห์เกม (Guru) เปรียบเสมือนผู้มีบทบาทหลักที่ชี้นำการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ของนักพนัน เพราะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อความคิดของนักพนันฟุตบอล เนื่องจากผู้กระทำการกลุ่มนี้ถูกนิยามว่าเป็น “ผู้เชี่ยวชาญ” ในวงการฟุตบอล ในอดีตผู้วิเคราะห์เกมจะหมายถึง ผู้ประกาศข่าวกีฬา นักจัดรายการวิทยุประเภทกีฬา หรือคอลัมนิสต์ของหนังสือพิมพ์กีฬา แต่ปัจจุบัน พบว่า มีผู้วิเคราะห์เกมเกิดขึ้นในสื่อสังคมออนไลน์เป็นจำนวนมาก โดยแต่ละรายจะมีสมาชิกหรือผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก เมื่อพิจารณาปฏิบัติการทางสังคมของผู้กระทำการกลุ่มนี้แสดงออกให้เห็นหลายมิติ ตั้งแต่การไลฟ์สด (แบบปัจเจกบุคคลหรือหมู่คณะ) เพื่อวิเคราะห์ความพร้อมของนักเตะ การคาดการณ์นักเตะที่จะลงแข่งขัน ความพร้อมของทีม การจัดระบบหรือรูปแบบการเล่น สถิติการแข่งขันย้อนหลัง ความน่าจะเป็นของเกมการแข่งขัน ผลการแข่งขันที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เป็นต้น ข้อมูลจากผู้วิเคราะห์เกมเหล่านี้ ผู้เล่นพนันสามารถเข้าถึงได้ด้วยตนเองผ่านการติดตามไลฟ์สด หรือบางครั้งจะถูกผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์นำมาเผยแพร่ในเว็บไซต์ของตนเอง ขณะที่บางรายได้รับการว่าจ้างให้เป็นนักวิเคราะห์เกมประจำเว็บไซต์พนันฟุตบอล (กรณีนี้

บางครั้งอาจไม่ใช่ผู้วิเคราะห์เกมที่มีความเชี่ยวชาญ แต่เว็บไซต์พนันฟุตบอลพยายามสร้างภาพลักษณ์ว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในวงการฟุตบอล)

ภาพที่ 28 ตัวอย่างผู้ที่ถูกเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์กล่าวอ้างว่าเป็นนักวิเคราะห์เกมประจำเว็บไซต์

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ (โดยเฉพาะกลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์) บางรายได้ว่าจ้างให้ผู้กระทำการกลุ่มนี้ ปฏิบัติการทางสังคมลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น จัดทำคลิปวีดีโอวิเคราะห์เกมการแข่งขันเพื่อส่งให้เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ การเขียนบทความวิเคราะห์เกมการแข่งขันให้เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ (โดยไม่ระบุชื่อผู้เขียน) การเขียนสูตรเล่นฟุตบอล (อาทิ สูตรการเล่นพนันฟุตบอลแบบสเต็ป เทคนิคการเล่นพนันฟุตบอล) หรือการที่เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เข้าไปเป็นผู้สนับสนุนรายการในสื่อสังคมออนไลน์ที่ถูกดำเนินการโดยนักวิเคราะห์เกม หรือแม้กระทั่งการเชิญชวนให้เล่นการพนัน เป็นต้น เป้าหมายของปฏิบัติการดังกล่าว คือ การทำงานเชิงความคิดเพื่อชี้นำ สร้างแรงจูงใจ หรือโน้วน้าวพฤติกรรมของผู้เล่นพนัน รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ หรือทำให้นักพนันฟุตบอลรู้จักเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เหล่านั้น

(ข) กลุ่มผู้เขียนบทความ บทบาทของผู้กระทำการกลุ่มนี้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้วิเคราะห์เกม คือ ชี้นำการเล่นพนันฟุตบอล ผ่านการวิเคราะห์ความพร้อมของนักฟุตบอลแต่ละทีม หรือวิเคราะห์ผลการแข่งขันฟุตบอลที่จะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้เขียนบทความก็ถูกวางบทบาทให้แตกต่างจากผู้วิเคราะห์เกม กล่าวคือ นอกจากทำหน้าที่ชี้นำการเล่นพนันฟุตบอลแล้ว ยังมีหน้าที่สร้างความชอบธรรมให้กับการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการเขียนบทความ ที่ระบุถึงประโยชน์ของการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ข้อดีของการเล่นฟุตบอลออนไลน์หากเปรียบเทียบกับโต๊ะพนัน

ฟุตบอล หรือการเขียนบทความสร้างแนวทางให้กับผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์เพื่อป้องกันไม่ให้ติดการพนัน

(ค) กลุ่มพริ้ตตี้ (Pretty) เน็ตไอดอล (Net Idol) และยูทูปเปอร์ (YouTubers) มีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เล่นพนัน หรือการสร้างสัญลักษณ์เพื่อทำให้เกิดภาพจำของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เว็บไซต์ใดเว็บไซต์หนึ่ง โดยส่วนใหญ่ผู้กระทำการกลุ่มนี้ถูกว่าจ้างหรือได้รับการสนับสนุนจากเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ (การว่าจ้างจากซีเนียร์และมาสเตอร์) ปฏิบัติการของผู้สนับสนุนธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ มีหลายรูปแบบผันแปรไปตามกลุ่มที่ผู้กระทำการเหล่านี้สังกัด อาทิ พริ้ตตี้ ถูกว่าจ้างเพื่อเชิญชวนให้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการแนะนำเว็บไซต์พนันฟุตบอลโดยการถ่ายภาพนิ่งหรือไลฟ์สดและมีสัญลักษณ์ของเว็บไซต์พนันปรากฏให้เห็น[44] ขณะที่บางรายถูกทำให้เป็นสัญลักษณ์เมื่อเปิดเว็บไซต์พนันฟุตบอล ส่วนกลุ่มเน็ตไอดอล ซึ่งเป็นบุคคลที่ชื่อเสียงในโลกอินเทอร์เน็ต มิติหนึ่งจะทำหน้าที่เช่นเดียวกับกลุ่มพริ้ตตี้ แต่บางครั้งพวกเขาจะได้รับการสนับสนุนจากผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการลงโฆษณาหรือโฆษณาแฝง (โดยที่เน็ตไอดอลไม่รู้ตัว) ตามสื่อประเภทต่าง ๆ ที่เน็ตไอดอลปรากฏตัวหรือเคยไปปรากฏตัว เช่นเดียวกับกลุ่มยูทูปเปอร์ ในฐานะผู้ผลิตผลงานรูปแบบต่าง ๆ ที่มักได้รับการว่าจ้างให้รีวิวเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ รวมทั้งการลงโฆษณาและโฆษณาแฝงในช่องของยูทูปเปอร์เหล่านั้น

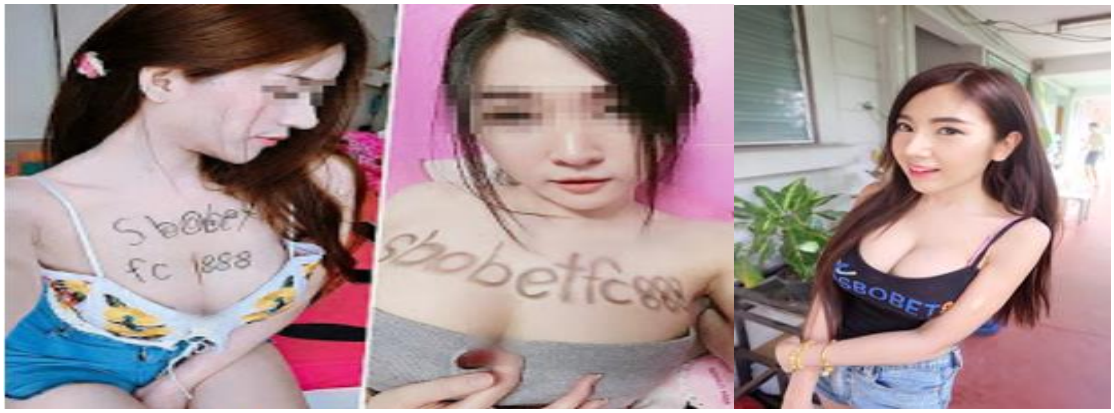

ภาพที่ 29 ตัวอย่างของพริตตี้ที่ถูกว่าจ้างให้ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์
ที่มา: ผู้จัดการออนไลน์, 16 มิถุนายน 2561

---

[44] ดังกรณีที่มีพริ้ตตี้กลุ่มหนึ่ง ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจออกหมายเรียกเพื่อรับทราบข้อกล่าว เนื่องจากกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน มาตรา 12 โดยการโฆษณาหรือชักชวนให้เล่นการพนัน โดยพริตตี้บางรายให้ข้อมูลว่าตนเองได้รับการว่าจ้างให้ถ่ายวีดีโอโปรโมทเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เว็บไซต์หนึ่ง โดยได้รับการว่าจ้าง 2 วัน ได้ค่าจ้างวันละ 12,000 บาท

(ง) หนังสือพิมพ์กีฬาและเว็บไซต์ข่าวกีฬา ถือเป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ที่มีบทบาทชี้นำความคิดเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากสื่อเหล่านี้เปรียบเสมือนฐานข้อมูล ที่ประมวลผลการแข่งขันฟุตบอล โปรแกรมการแข่งขันฟุตบอล อันดับของแต่ละทีมในตารางการแข่งขัน อัตราต่อรองของฟุตบอลแต่ละคู่ ไฮไลท์การแข่งขันฟุตบอล รวมทั้งทัศนะจากนักวิเคราะห์เกม ที่ให้ความเห็นหรือวิเคราะห์เกมการแข่งขัน ทั้งการวิเคราะห์สถิติก่อนเกม สถิติย้อนหลังในแต่ละนัดของแต่ละคู่ ข้อมูลนักเตะ แผนการเล่น ความพร้อมของทีม สภาพภูมิอากาศ และมุมมองของนักวิเคราะห์เกมที่มีต่ออัตราการต่อรองแต่ละคู่ ข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์กีฬาและเว็บไซต์ข่าวกีฬาเช่นนี้ กลายเป็นเงื่อนไขให้เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์บางเว็บไซต์ ได้รวบรวมหนังสือพิมพ์กีฬาในประเทศ แล้วนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ของตนเอง เพื่อช่วยให้ผู้เล่นพนันเข้าถึงข้อมูลการแข่งขันฟุตบอลได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

ภาพที่ 30 หนังสือพิมพ์กีฬาที่เว็บไซต์พนันฟุตบอลหนึ่งรวบรวมและนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์
ที่มา: https://www.ufayou.com/

(จ) บริษัทรับจ้างเขียนเว็บไซต์พนัน กรณีที่กลุ่มซีเนียร์และมาสเตอร์ไม่ได้ว่าจ้างโปรแกรมเมอร์เป็นของตนเอง พวกเขาจะอาศัยบริษัทรับจ้างเขียนเว็บไซต์ ให้ช่วยออกแบบและจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ (รวมถึงการพนันประเภทอื่น ๆ) ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีผู้ให้บริการลักษณะนี้เป็นจำนวนมาก โดยจะให้บริการตั้งแต่การออกแบบและวางระบบของเว็บไซต์พนัน เช่น ระบบฝาก-ถอนอัตโนมัติ ระบบรักษาความปลอดภัย ระบบบริหารจัดการเครือข่าย ระบบบริหารจัดการการเงิน เป็นต้น การจัดทำ Search Engine Optimization (SEO) เพื่อให้นักพนันสามารถค้นหาเว็บไซต์พนันได้ก่อนเว็บไซต์อื่น ๆ การจัดทำกราฟฟิกเพื่อดึงดูดนักพนันให้เข้ามาใช้บริการ การจัดการตลาดตามสื่อสังคมออนไลน์ เช่น โปรโมทเว็บไซต์พนันฟุตบอลสำหรับเอเย่นต์ โปรโมทเว็บกีฬาและการพนันรูปแบบอื่น ๆ ในทุกช่องทางของสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น การให้บริการสื่อพนัน อาทิ การทำแบนเนอร์ (Banner) โดยการวางภาพโฆษณาลงบนหน้าเว็บไซต์ใดเว็บไซต์หนึ่ง และทำไฮเปอร์ลิงก์กลับไปยังเว็บไซต์ที่ต้องการโฆษณา ตัดต่อวีดีโอ ตัดต่อเสียง เป็นต้น ตลอดจนถึงการดูแลเว็บไซต์ และรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ อาทิ ทำให้เว็บไซต์สามารถแสดงผลได้ทุกแฟลตฟอร์ม ไม่ว่าจะเป็น มือถือ แท็บเล็ต หรือรองรับทุกการแสดงผลหน้าจอทุกขนาด การสร้างความทันสมัย โดยการอัพเดทเทคโนโลยีใหม่ ๆ แก่เว็บไซต์พนันออนไลน์ การสร้าง Web Application Mobile การออกแบบโลโก้ให้เว็บไซต์พนัน การทำ Backlink เป็นต้น

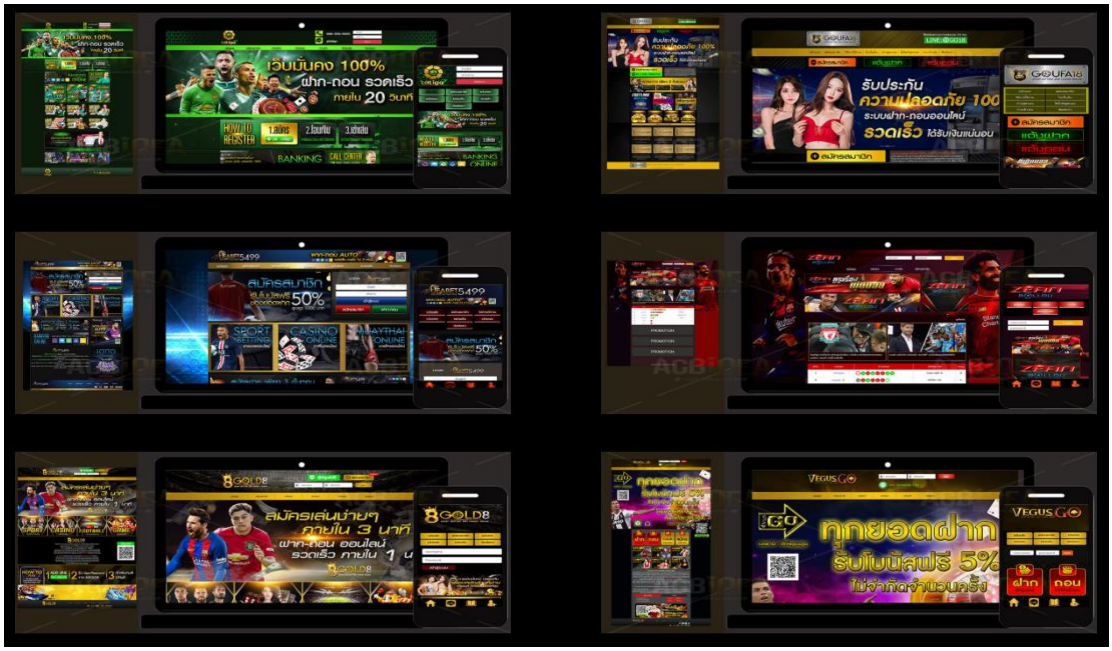

ภาพที่ 31 ตัวอย่างเว็บไซต์พนันที่บริษัทรับจ้างเขียนเว็บไซต์พนันเป็นผู้ดำเนินการ

ที่มา: http://agbidea.com/pfoweb

ภาพที่ 32 ตัวอย่างแบนเนอร์ที่บริษัทรับจ้างออกแบบเว็บไซต์พนันจัดทำขึ้น

ที่มา: https://www.agentweb88.com/banner/; https://www.agentweb88.com/portfolio/

ภาพที่ 33 ตัวอย่างโลโก้เว็บไซต์พนันฟุตบอลที่บริษัทรับจ้างออกแบบเว็บไซต์พนันจัดทำขึ้น

ที่มา: https://www.agentweb88.com/banner/; https://www.agentweb88.com/portfolio/

(ฉ) บริษัทรับจ้างประชาสัมพันธ์และทำการตลาดให้เว็บไซต์พนัน กรณีที่ซีเนียร์และมาสเตอร์ต้องการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ให้ผู้เล่นพนันรู้จัก หรือต้องการขยายฐานผู้เล่นพนันให้กว้างขึ้น จะใช้วิธีการว่าจ้างให้บริษัทที่ให้บริการเกี่ยวกับประชาสัมพันธ์และทำการตลาด เพื่อปฏิบัติการในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาทิ “ยิง ADS (Advertise) โฆษณา” โดยเฉพาะการลงโฆษณาใน Facebook (Facebook Ads) ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์พนันลงเว็บไซต์ ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ดูหนังออนไลน์ ดูบอลสดออนไลน์ ดูผลบอล ดูการ์ตูน (ติดป้ายแบนเนอร์หรือโฆษณาก่อนเข้าชม) หรือประชาสัมพันธ์เว็บไซต์พนันลงในเพจ Facebook ที่ได้รับความนิยมจากผู้ชม ทั้งในเพจคำคม เพจวิดีโอ เพจข่าวสาร เพจกีฬา เพจดูดวง เช่นเดียวกับประชาสัมพันธ์เว็บไซต์พนันลงช่องยูทูป โดยเฉพาะช่องดูบอล ช่องเพลง ช่องเกมส์ รวมทั้งโพสต์เว็บไซต์พนันลงกลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอล

(กลุ่มไลน์) แชร์โพสต์โดยพริตตี้หรือโพสต์เว็บไซต์ใน Facebook ของพริตตี้ (ราคาขึ้นอยู่กับยอดผู้ติดตามพริตตี้รายนั้น) ลงโฆษณาตามเพจต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้บริษัทเหล่านี้ยังมีการให้บริการอีกหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายบัญชี (Account) Facebook ของพริตตี้ การสร้าง "หน้าม้า" รับชมไลฟ์สดและเอ็นเตอร์เทนผู้ชมเพื่อให้ติดตามและสมัครสมาชิก การเขียนบทความ เป็นต้น โดยบริษัทรับจ้างประชาสัมพันธ์และทำการตลาดบางแห่ง มีการันตีจำนวนผู้เล่นพนันที่จะเข้ามาเล่นพนันกับเว็บไซต์เหล่านั้นด้วย

3. กลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ (Player)

ถือเป็นผู้กระทำการที่อยู่ระดับฐานรากในวงการพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยอยู่นอกเหนือข่ายของผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ แต่ผู้ประกอบการทุกคนต่างปฏิบัติการช่วงชิงเชื่อมร้อย และกระชับความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้กระทำการกลุ่มนี้ ผ่านปฏิบัติการหลายรูปแบบ ทั้งการใช้กลยุทธ์ทางการตลาด การทำงานในเชิงความคิด เนื่องจากจำนวนผู้เล่น ปริมาณการเล่น รวมทั้งปริมาณเงินที่ใช้เล่น เปรียบเสมือนหลักประกันในการดำรงอยู่และการขยายตัวของธุรกิจ ด้วยเหตุนี้ จำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดเครือข่ายผู้ประกอบธุรกิจลักษณะนี้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้หากพิจารณาถึงรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ของผู้เล่น แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

(1) กลุ่มที่เล่นพนันผ่านระบบเครดิต ส่วนใหญ่จะเป็นคนสนิทหรือรู้จักกับเอเย่นต์ และถูกชักชวนให้เล่นพนัน โดยเอเย่นต์จะเปิดระบบสมาชิก (Member) หลังจากนั้นจะให้ username/password รวมถึงให้เครดิตจำนวนหนึ่งสำหรับเล่นพนัน ซึ่งการให้เครดิตเอเย่นต์อาจให้จากน้อยไปหามาก และในแต่ละรอบของการเล่นพนันเอเย่นต์ สามารถเพิ่มเครดิตแก่สมาชิกได้ ยกตัวอย่างเช่น รอบการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์แห่งหนึ่ง[45] เอเย่นต์ให้เครดิตแก่สมาชิกจำนวน 50,000 บาท โดยสมาชิกรายนั้นเล่นพนันเสียทั้งหมด ต่อมาได้เข้ามาขอเครดิตเพิ่ม กรณีนี้เอเย่นต์อาจให้เครดิตเพิ่มอีก 50,000 บาท โดยไม่มีเงื่อนไข หรืออาจให้โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องจ่ายยอดที่เสียครั้งแรกจำนวน 50 % (25,000 บาท) ก่อน จึงจะได้เครดิตเพิ่มอีก 50,000 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการประเมินของเอเย่นต์ เป็นต้น กรณีที่ผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ทายผลผิด จะต้องโอนเงินให้แก่เอเย่นต์ตามรอบวันที่กำหนด และกรณีทายผลถูกเอเย่นต์ก็จะโอนเงินให้ผู้เล่นรายนั้นตามรอบวันที่กำหนดเช่นเดียวกัน (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (14) สัมภาษณ์, 4 เมษายน 2564)

---

[45] *กรณีเจ้ามือรายย่อยที่ให้สัมภาษณ์ กำหนดรอบการเล่นพนันในหนึ่งอาทิตย์จำนวน 2 รอบ คือ รอบแรกวันเสาร์ อาทิตย์ จันทร์ (ส่วนอังคารเป็นวันที่ต้องเคลียร์เงินและหลังจากเคลียร์ก็สามารถเล่นพนันได้ทันทีในวันดังกล่าว กล่าวอีกนัยหนึ่ง วันอังคาร คือวันที่ใช้สำหรับ Reset ระบบ และภายหลังจาก Reset ระบบแล้วผู้เล่นก็สามารถเล่นฟันฟุตบอลได้ทันที รอบที่สอง คือ วันพุธ พฤหัสบดี (ส่วนวันศุกร์ เป็นวันที่จะต้องเคลียร์เงินและเล่นต่อได้ทันทีเมื่อเคลียร์เงินเป็นที่เรียบร้อย)*

กล่าวได้ว่า ผู้เล่นหนึ่งรายอาจเล่นพนันกับเอเย่นต์หลายคน เนื่องจากปัจจัยหลายประการ อาทิ เอเย่นต์บางรายให้เครดิตไม่เพียงพอกับความต้องการเล่นพนัน หรือได้รับเครดิตจากเอเย่นต์คนอื่น ๆ ที่ผู้เล่นรู้จัก หรือเล่นกับเอเย่นต์รายนั้นเสีย และต้องการหาเงินมาชำระ จึงต้องหาเอเย่นต์รายใหม่เพื่อเล่นพนัน เป็นต้น (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (14) สัมภาษณ์, 27 เมษายน 2564) ในมุมมองของสมาชิก การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ผ่านเอเย่นต์มีข้อดี คือ ไม่จำเป็นต้องโอนเงินหรือจ่ายเงินก่อนเล่นพนัน ขณะเดียวกันก็มีความมั่นใจว่าตนเองจะไม่ถูกโกงเพราะรู้จักกับเอเย่นต์

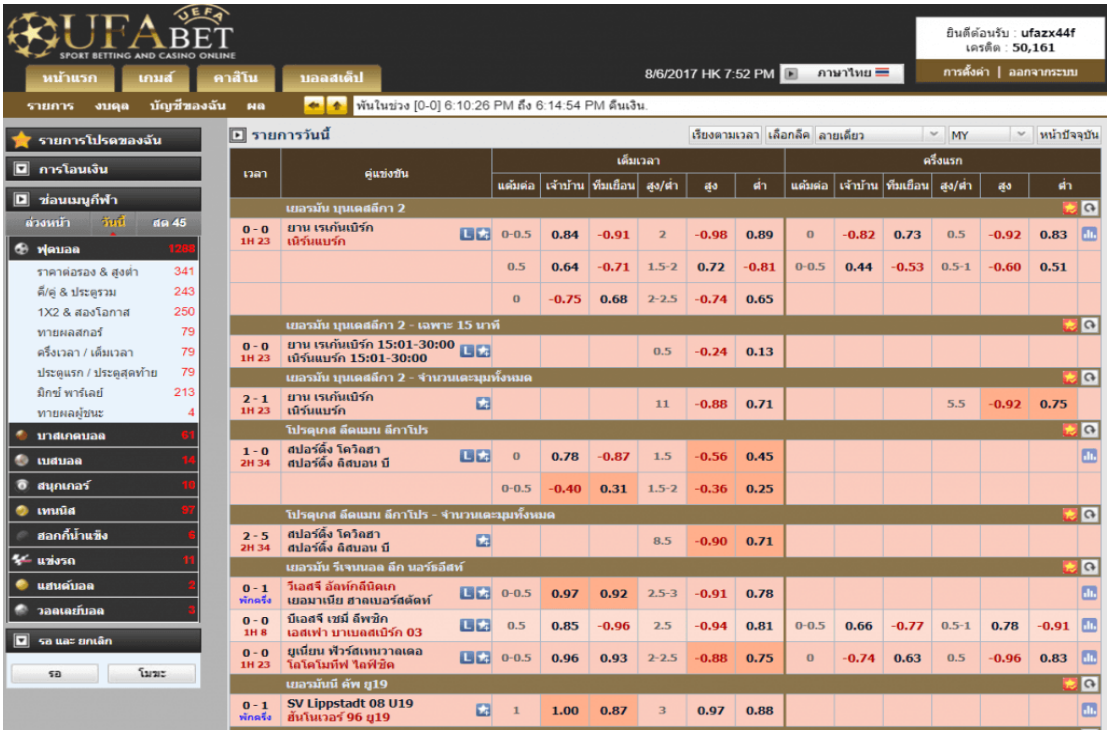

ภาพที่ 34 ตัวอย่างหน้าระบบของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่เล่นผ่านเอเย่นต์

(2) กลุ่มที่เล่นพนันผ่านระบบเงินสด หรือเล่นพนันกับเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรง ปัจจุบันเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์จำนวนมาก เปิดให้ผู้เล่นพนันสามารถเล่นพนันได้โดยตรงกับเว็บไซต์[46] ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ของผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่นำมาใช้เพื่อสร้างโอกาสแก่ผู้เล่นพนันที่ไม่มีเครือข่ายหรือไม่รู้จักกับเอเย่นต์ รวมทั้งผู้เล่นพนันรายใหม่ที่ต้องการเข้าสู่วงการพนัน ขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มช่องทางการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ให้หลากหลายขึ้น

---

[46] *ปัจจุบันเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์หลายเว็บไซต์ เริ่มมีการเปิดรับสมัครเอเย่นต์ เพื่อให้เอเย่นต์เหล่านี้เป็นกลไกในการขยายฐานลูกค้า แต่ยังคงยึดรูปแบบและวิธีการเล่นพนันในลักษณะที่เล่นพนันกับเว็บไซต์โดยตรง คือ กำหนดให้ผู้เล่นพนันต้องโอนเงินก่อนเล่น*

สำหรับรูปแบบการเล่นลักษณะนี้ ผู้เล่นจะต้องสมัครสมาชิก (บางเว็บไซต์ต้องติดต่อผ่านแอพพลิเคชั่นไลน์ บางเว็บไซต์สามารถสมัครได้บนหน้าเว็บไซต์) โดยต้องกรอกรายละเอียดของผู้เล่น อาทิ ชื่อ-นามสกุล ชื่อบัญชีธนาคาร เลขที่บัญชีธนาคาร เบอร์โทรศัพท์ อีเมล์ ID Line เป็นต้น ต่อมาผู้เล่นจะต้องโอนเงินเข้าบัญชี (ตามรายชื่อธนาคารที่เว็บไซต์ให้) เพื่อเป็นหลักประกันก่อนการเล่นพนัน หลังจากนั้นทางเว็บไซต์พนันจะให้ username/password ในการเข้าระบบ (ซึ่งผู้เล่นจะต้องทำการเปลี่ยน username/password) เมื่อเข้าสู่ระบบจะสามารถเริ่มเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ได้ทันที ซึ่งการสมัครสมาชิกของแต่ละเว็บไซต์แต่ละแห่งผู้เล่นจะได้รับโปรโมชั่นในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ โบนัส 50% (ยอด Turnover 5 เท่า) ฝาก 100 บาท ฟรี 100 บาท เป็นต้น

การเล่นพนันรูปแบบนี้ กรณีที่เล่นได้เว็บไซต์จะทำการโอนเงินเข้าบัญชี ตามที่ผู้เล่นแจ้งไว้ (ทันที) และหากวงเงินที่ใช้ในการเล่นหมด ผู้เล่นจะต้องโอนเงินเข้าสู่ระบบอีกครั้ง ตามหมายเลขบัญชีที่เว็บไซต์ให้ (อาจไม่เหมือนกับหมายเลขบัญชีขณะสมัครสมาชิก) ในมุมมองผู้เล่นพนัน ข้อดีของการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์โดยไม่ผ่านระบบตัวแทน คือ ควบคุมปริมาณการเล่นของตนได้ เนื่องจากต้องโอนเงินเข้าสู่ระบบก่อนการเล่นพนัน นอกจากนี้หากเล่นพนันได้ก็สามารถถอนเงินได้ทันที แตกต่างจากการเล่นผ่านระบบเอเย่นต์ที่กำหนดรอบจ่ายเงินเป็นรายสัปดาห์ แต่การเล่นพนันผ่านวิธีการเช่นนี้ก็มีจุดอ่อน คือ หากเล่นกับเว็บไซต์ที่ไม่มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ได้มาตรฐานอาจถูกเว็บไซต์โกง โดยเฉพาะการไม่จ่ายเงินแก่ผู้เล่นกรณีที่เล่นได้หรือปิดเว็บไซต์หนี

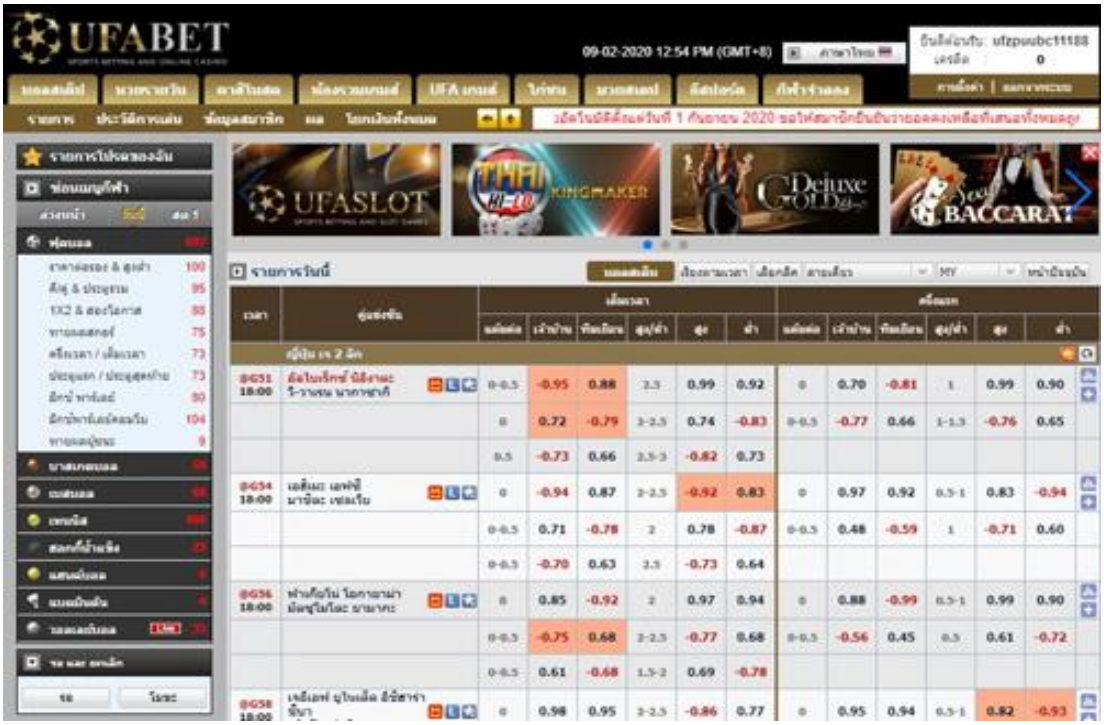

ภาพที่ 35 ตัวอย่างหน้าระบบของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ที่เล่นไม่ผ่านเอเย่นต์

(3) กลุ่มที่เล่นพนันผ่านระบบเครดิตและระบบเงินสดควบคู่กัน รูปแบบการเล่นพนันของนักพนันกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่จะเริ่มต้นจากการเล่นพนันผ่านเว็บไซต์และเสียพนันให้เว็บไซต์ เมื่อเสียพนันก็ต้องการถอนทุนคืน แต่ไม่มีเงินฝากเข้าระบบ (หรือบางครั้งไม่ต้องการโอนเงินเข้าระบบอีกครั้ง) นักพนันกลุ่มนี้จึงหันมาขอเครดิตจากเอเย่นต์ เพื่อเล่นพนันต่อ โดยหวังว่าจะถอนทุนคืนจากการเล่นพนันผ่านเอเย่นต์ ในกรณีที่เล่นได้อาจนำเงินส่วนหนึ่งไปใช้เล่นพนันผ่านเว็บไซต์ (ควบคู่กับการเล่นพนันกับเอเย่นต์ต่อไป) แต่กรณีที่เสียอาจขอเครดิตเพิ่มจากเอเย่นต์เพื่อเล่นพนันซ้ำอีกครั้ง

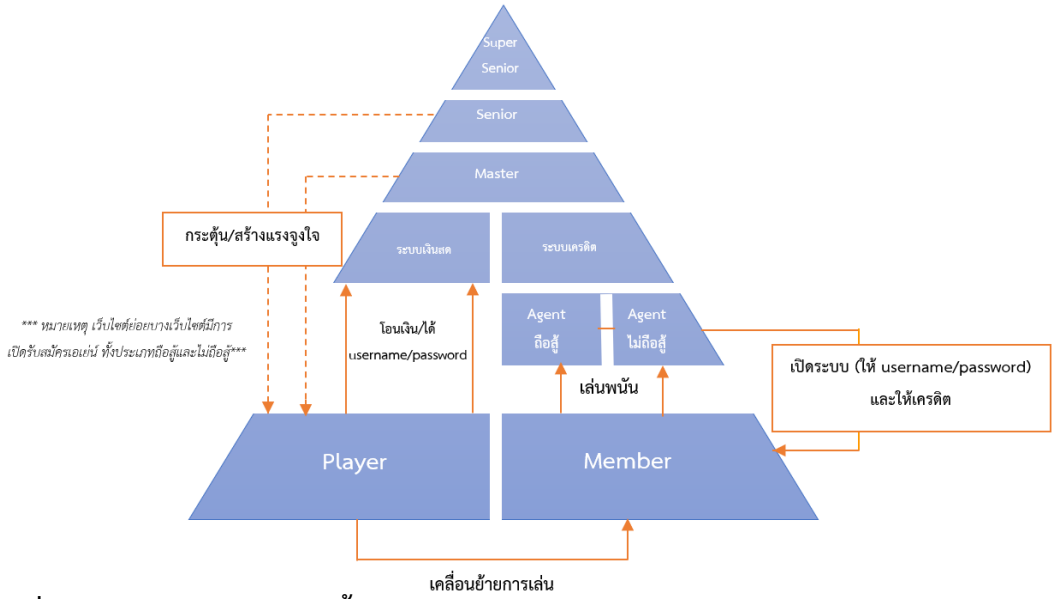

ภาพที่ 36 แสดงปฏิสัมพันธ์รวมทั้งปฏิบัติการของซีเนียร์ มาสเตอร์ เอเย่นต์ และผู้เล่น

บทบาทและปฏิบัติการของผู้เล่น ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

ปรากฏการณ์ข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าหากผู้เล่นพนันเข้าวงจรการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์แล้ว โอกาสที่จะถอนตัวจากวงจรดังกล่าวเป็นไปได้ยาก ไม่ว่าผู้เล่นพนันเหล่านั้นจะเล่นได้หรือเสีย ต่างมีแนวโน้มเล่นพนันต่อไป ดังนั้นในกระบวนการเล่นพนัน ผู้เล่นทุกกลุ่มต่างผลิตความคิดเพื่อสร้างความชอบธรรมแก่การเล่นพนันของตนเอง ขณะเดียวกัน พวกเขาก็ถูกครอบงำจากปฏิบัติการทางสังคมของเครือข่ายผู้ประกอบธุรกิจ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว นัยของผู้เล่นที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ จึงแสดงออกให้เห็นใน 3 มิติ คือ

(1) กรณีที่เล่นพนันได้ (เป็นส่วนใหญ่) ผู้เล่นมีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนเงิน หรือเพิ่มความถี่ในการเล่น โดยนำเงินที่ได้ (กำไรและอาจรวมถึงเงินทุนจำนวนหนึ่ง) ไปเล่นพนันต่อ และหวังว่าตนเองจะได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้น ปฏิบัติการดังกล่าวเกิดขึ้นจากการที่ผู้เล่นกลุ่มนี้ ผลิตสร้างชุดความคิดเพื่อทำให้การเล่นพนันของตนเองเกิดความชอบธรรม ในลักษณะที่ว่าพนันฟุตบอล

ออนไลน์เปรียบเสมือนการเสี่ยงโชคประเภทหนึ่ง ที่มีทั้งโอกาสได้และเสีย บางครั้งอาจขาดทุน บางครั้งก็ได้กำไร และไม่มีใครเล่นพนันได้เสมอไปหรือเสียตลอดไป ดังนั้นหากเล่นเสียก็ไม่เสียดายเงิน เพราะเงินที่ได้ส่วนหนึ่งเป็นกำไรสะสมจากการเล่นพนัน (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (15), สัมภาษณ์ 6 เมษายน 2564) ขณะเดียวกันกลุ่มคนเหล่านี้ ก็ถูกกระตุ้นจากเจ้ามือรายย่อย เพื่อให้ชักชวนเพื่อนหรือคนรู้จักเข้าสู่วงการพนันฟุตบอลออนไลน์ ด้วยการสร้างแรงจูงใจหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการให้ค่าคอมมิสชั่น การให้ค่าน้ำ หรือการหาลูกค้าแลกกับการให้เครดิตเพิ่มขึ้น สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเช่นนี้ เป็นเงื่อนไขให้นักพนันที่เล่นพนันได้ (เป็นส่วนใหญ่) มีแนวโน้มเล่นพนันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกลายเป็นกลไกขยายเครือข่ายธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ให้เจ้ามือรายย่อย ผู้เล่นกลุ่มนี้หากสามารถสะสมทุนหรือแสวงหาเครือข่ายได้จำนวนหนึ่ง อาจถูกยกระดับหรือพัฒนาจากผู้เล่นสู่เจ้ามือรายย่อย (การเสวนากลุ่มย่อยกลุ่มผู้เล่น (1), 14 มีนาคม 2564)

(2) กรณีที่เล่นพนันเสีย (เป็นส่วนใหญ่) ผู้เล่นจะพยายามสร้างความหลากหลายและความต่อเนื่องในการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการเล่นพนันกับเว็บไซต์โดยตรงควบคู่กับการเล่นพนันกับเจ้ามือรายย่อย หรือการขอเพิ่มเครดิตจากเจ้ามือรายย่อยเดิม รวมถึงแสวงหาเจ้ามือรายย่อยใหม่เพื่อขอเครดิตเล่นพนัน เป้าประสงค์ระยะสั้น คือ การถอนทุนคืน ปฏิบัติการลักษณะนี้เกิดขึ้นภายใต้ชุดความคิดที่ว่า จะต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้เงินที่เสียกลับคืนมา ไม่ว่าจะด้วยรูปแบบหรือวิธีการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์แบบไหน และหากถอนทุนคืนได้ยิ่งเร็วก็ยิ่งดี ส่วนระยะยาวผู้เล่นกลุ่มนี้ หวังที่จะได้กำไรจากการเล่นพนัน (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (15), สัมภาษณ์ 6 เมษายน 2564) ทั้งนี้ผู้เล่นพนันบางรายหากเล่นพนันเสียอย่างต่อเนื่อง และไม่สามารถนำเงินมาชำระแก่เจ้ามือรายย่อย พวกเขาจะถูกเจ้ามือรายย่อยใช้เป็นกลไกขยายเครือข่ายธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยบังคับให้แสวงหานักพนันรายใหม่ เพื่อแลกกับการลดยอดเงินหรือหนี้สิน สถานการณ์เช่นนี้กลายเป็นเงื่อนไขให้ผู้เล่นพนันกลุ่มนี้ต้องตกอยู่ในวงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ 2 มิติ คือ หนึ่งในฐานะผู้เล่นที่ต้องการถอนทุนและแสวงหากำไรจากการเล่นพนัน สองเป็นผู้ช่วยขยายเครือข่าย (แบบไม่สมัครใจ) ของเจ้ามือรายย่อย (การเสวนากลุ่มย่อยกลุ่มผู้เล่น (2), 27 มีนาคม 2564)

(3) กรณีเสมอ หมายถึง การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์แต่ละครั้งหรือโดยภาพรวม ไม่ได้ไม่เสีย หรือได้และเสียในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ด้วยเงื่อนไขลักษณะเช่นนี้ส่งผลให้ผู้เล่นกลุ่มนี้เลือกที่จะเล่นพนันต่อไป เนื่องจากมีเครดิตการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์เหลืออยู่ และมีความหวังว่าตนเองจะได้กำไรจากการเล่น รวมถึงถูกกระตุ้นจากเจ้ามือรายย่อย สำหรับรูปแบบการเล่นพนันพบว่า ผู้เล่นที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว พยายามแสวงหาหนทางหรือรูปแบบการเล่นพนัน ที่คาดว่าจะทำให้ตนเองได้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงสุด มีความเสี่ยงน้อยที่สุดหากเปรียบเทียบกับรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์แบบอื่น ๆ ส่วนชุดความคิดที่เบื้องหลังปฏิบัติการ คือ พวกเขายังไม่เสียเงินในการเล่นหรือเสียก็เสียจำนวนน้อย ดังนั้นจึงมีความสามารถบริหารจัดการ การเล่นพนัน

ของตนเองได้ และหากเล่นพนันต่อไปยังคงมีโอกาสได้กำไร หากไม่ได้ไม่เสีย พนันฟุตบอลออนไลน์ก็เปรียบเสมือน กิจกรรมที่ช่วยผ่อนคลายหรือสร้างสีสันและความหวังสำหรับการดำเนินชีวิต

จากปฏิบัติการของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ข้างต้น กลายเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์เติบโตและขยายตัวในอัตราก้าวหน้า เนื่องจากผู้เล่นรายเดิมมีแนวโน้มเล่นพนันต่อไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะได้หรือเสียพนัน เพราะถูกตรึงด้วยชุดความคิดที่เกิดจากตัวผู้เล่นพนันเองและการครอบงำของเจ้ามือรายย่อย ขณะเดียวกันผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ก็ใช้กลยุทธ์และยุทธวิธีหลายรูปเพื่อขยายฐานผู้เล่นพนันรายใหม่ โดยการดึงผู้คนเหล่านี้เข้าสู่วงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ ปรากฏการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้จำนวนผู้เล่นพนันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้เล่นและปริมาณการเล่นพนัน ส่งผลต่อจำนวนเว็บไซต์และผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ปรากฏการณ์ข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ หรือผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ตั้งแต่ระดับซุปเปอร์ซีเนียร์ ซีเนียร์ มาสเตอร์ กลุ่มนักบริหารจัดการ กลุ่มผู้สนับสนุน เจ้ามือรายย่อยหรือเอเย่นต์ จนถึงกลุ่มผู้เล่นพนัน ต่างแสดงบทบาทหรือมีปฏิบัติการทางสังคมซึ่งแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม บทบาทและปฏิบัติการทางสังคมที่แตกต่างกันของผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ นั้น ไม่ได้มีความขัดแย้ง ตรงกันข้ามกลับเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างกัน กระทั่งประกอบสร้างเป็นเครือข่ายธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่มีลักษณะเป็นปึกแผ่น และเป็นเอกภาพ เมื่อผู้กระทำการเหล่านี้ก่อรูปเครือข่ายของตนเองได้ ก็จะกระชับความสัมพันธ์ เพื่อสร้างความแน่นแฟ้นของเครือข่าย ด้วยกลวิธีต่าง ๆ พร้อมกับการเชื่อมร้อยเครือข่ายกับผู้กระทำการกลุ่มใหม่ ๆ ผ่านการสร้างความสัมพันธ์ทั้งในแนวราบและแนวดิ่ง (Horizontal and Vertical Relationship) เพื่อขยายเครือข่ายพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ตนเองรับผิดชอบให้กว้างขวางขึ้น ดังนั้นการดำรงอยู่และการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ จึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับศักยภาพหรือความสามารถของผู้กระทำการเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เกิดขึ้นจากปฏิบัติการและปฏิสัมพันธ์ตามบทบาทหน้าที่ของผู้กระทำการแต่ละฝ่าย ที่มีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จนธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ดำรงอยู่อย่างมั่นคงและขยายตัวอย่างก้าวหน้า ภายใต้บริบททางสังคมปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์

จากการสัมภาษณ์และสังเคราะห์เพื่อประมวลข้อเสนอที่มีต่อการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ พบว่า แนวทางป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ จากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ถูกแบ่งเป็น 2 ฉากทัศน์ (Scenario) ใหญ่ ๆ คือ ฉากทัศน์แรก เป็นข้อเสนอที่อยู่บนหลักคิดว่าควรให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง แสวงหาแนวทางเพื่อบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และฉากทัศน์ที่สอง เป็นข้อเสนอที่อยู่บนหลักคิดว่าการพนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งผิด (ไม่ควรทำให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย) ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง แสวงหาแนวทางเพื่อควบคุมและปราบปรามอย่างเข้มข้น ซึ่งข้อเสนอทั้ง 2 ฉากทัศน์ มีชุดของความเป็นเหตุเป็นผล ข้อดี ข้อเสีย หรือกลไก มาตรการรองรับ ดังนี้

1. ฉากทัศน์ที่เห็นว่าควรทำให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย ข้อเสนอภายใต้ฉากทัศน์นี้ มีชุดของความเป็นเหตุเป็นผลที่สนับสนุน ข้อดี ข้อจำกัด และมาตรการหรือกลไกที่ควรนำมาใช้รองรับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ชุดของเหตุผลที่สนับสนุน เมื่อพิจารณาชุดเหตุผลที่ถูกนำมาใช้สนับสนุนฉากทัศน์นี้ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะในเชิงมหภาค เนื่องจากพนันถูกกฎหมายจะเป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่การเพิ่มรายได้ของรัฐบาล ดังตัวอย่างเช่น ประเทศฟิลิปปินส์ ผลจากการที่รัฐบาลฟิลิปปินส์ อนุญาตให้ดำเนินการธุรกิจคาสิโนได้อย่างถูกกฎหมาย ทำให้กรมสรรพากรของฟิลิปปินส์สามารถเรียกเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Taxes) จากผู้ให้บริการเกมส์พนันแก่ลูกค้าที่อยู่นอกประเทศ (Philippines Offshore Gaming Operators: POGO) ในปี 2562 ได้สูงถึง 5.13 พันล้านเปโซ ภาษีเงินได้ (Income Taxes) มูลค่า 644.07 ล้านเปโซ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) และภาษี (Percentage Taxes) มูลค่า 91.13 ล้านเปโซ และภาษีอากรแสตมป์ (Documentary Stamp Taxes) มูลค่า 88.11 ล้านเปโซ รวมถึงภาษีอื่น ๆ จากบริษัทที่เสนอให้บริการเกมส์พนันแก่ลูกค้าที่อยู่นอกประเทศ และผู้ให้บริการอื่น ๆ มูลค่า 469.13 ล้านเปโซ นอกจากนี้กรมสรรพากร ยังได้ออกประกาศเพื่อให้รัฐบาลเก็บภาษี จากบริษัทที่เสนอให้บริการเกมส์พนันแก่ลูกค้าที่อยู่นอกประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของรัฐ ซึ่งสามารถจัดเก็บภาษีได้กว่า 27.35 พันล้านเปโซ ทั้งนี้รายได้จากบริษัทที่เสนอให้บริการเกมส์พนันแก่ลูกค้าที่อยู่นอกประเทศ มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ปี 2559 บริษัทฯ มีรายได้ประมาณ 657 ล้านเปโซ ขณะที่ปี 2560 มีรายได้ถึง 3.92 พันล้านเปโซ ส่วนปี 2561 มีรายได้ประมาณ 7.37 พันล้านเปโซ และคาดการณ์ว่าอีก 3 ปีข้างหน้า

ธุรกิจคาสิโนออนไลน์อาจสร้างรายได้กว่า 20 พันล้านเปโซ ซึ่งจะเป็นบริษัทฯ ที่สร้างรายได้ให้รัฐบาลฟิลิปปินส์สูงที่สุด เป็นต้น[47] (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา, 2563)

เหตุผลดังกล่าว เกิดขึ้นพร้อมกับสภาพความเป็นจริงทางสังคมในประเทศ ที่ไม่อาจปฏิเสธหรือห้ามมิให้ผู้คนกลุ่มต่าง ๆ เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ได้ แม้จะมีกฎหมายที่เข้มงวดเพียงใดก็ตาม ประกอบกับข้อจำกัดของกลไกรัฐด้านการปราบปราม ที่ไม่สามารถดำเนินการปราบปรามธุรกิจพนันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเผชิญกับความพร้อมและความเพียงพอของทรัพยากรการบริหาร รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาลกลุ่มได้รับผลประโยชน์จากผู้ประกอบธุรกิจพนัน ขณะที่ต่างประเทศก็ยอมรับการดำรงอยู่ของธุรกิจพนันถูกกฎหมาย[48] ทั้งพนันแบบออฟไลน์หรือออนไลน์ สถานการณ์เช่นนี้ ส่งผลให้ไม่สามารถสกัดกั้นการหลั่งไหลเข้ามาของการพนันประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะพนันออนไลน์ได้ เช่นเดียวกับไม่อาจปิดกั้นผู้คนที่เดินทางไปเล่นพนันในต่างประเทศได้ ภายใต้บริบททางเศรษฐกิจ สังคมที่เกิดขึ้น พนันฟุตบอลออนไลน์ (รวมถึงการพนันประเภทอื่น) ถูกกฎหมาย จึงเปรียบเสมือนเงื่อนไขจำเป็น (Necessary Conditions) ที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการ

---

[47] นอกจากประเทศฟิลิปปินส์ที่มีการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์อย่างถูกกฎหมายแล้ว ยังมีตัวอย่างของประเทศ ในภูมิภาคเอเชียที่กำหนดให้คาสิโนเป็นสิ่งถูกกฎหมาย ซึ่งผลจากการอนุญาตฯ ทำให้รัฐบาลสามารถเพิ่มรายได้โดยการเก็บภาษีจากการพนันได้เป็นจำนวนมาก อาทิ ปี ค.ศ.2014 รัฐบาลสิงโคโปร์สามารถจัดเก็บภาษีการพนันได้ประมาณ 22,500 ล้านบาท หรือรัฐบาลมาเก๊าที่สามารถจัดเก็บภาษีเกม (Tax Revenue from Gaming) ได้สูงถึง 615,195 ล้านบาท เป็นต้น ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในสังศิต พิริยะรังสรรค์ (2558) ในเอกสารประกอบการรับฟังความคิดเห็นร่างรายงานการวิจัยขั้นต้น เรื่อง "ภาษีการพนันและสนามม้า". ศูนย์บริการวิชาการธรรมาภิบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, โดยการสนับสนุนจากกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

[48] บทความ Casino business booming in ASEAN ชี้ให้เห็นว่า ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ธุรกิจการพนันเกิดขึ้นเป็นจำนวนในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศเวียดนาม ที่รัฐบาลอนุญาตให้จัดตั้งคาสิโนทั้งหมด 7 แห่ง เช่น Ho Tram Resort Casino ในจังหวัดบ่าเหรี่ยะ-หวุงเต่า หรือ Phoenix International Club จังหวัดบั๊กนิญ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีคลับเกมอิเล็กทรอนิกส์อีกประมาณ 23 แห่ง ปัจจุบันรัฐบาลเวียดนามมีความพยายามที่จะบรรจุธุรกิจคาสิโน เป็นหนึ่งในโครงการของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ Phu Quoc และ Van Don และมีความพยายามจัดตั้งโครงการ Ho Tram Strip ซึ่งมูลค่ากว่า 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โครงการดังกล่าวจะมี รีสอร์ททั้งหมด 5 แห่ง และสนามกอล์ฟ 1 แห่ง กรณีของประเทศลาว มีคาสิโนที่สำคัญอยู่ 3 แห่ง คือ คิง โรมัน กาสิโน (The King Romans Casino) แดนสะหวัน น้ำงึม รีสอร์ท กาสิโน (The Dansavanh Nam Ngum Resort Casino) สะหวัน เวกัส โฮเทล แอนด์ กาสิโน (Savan Vegas Hotel & Casino) ขณะที่กัมพูชามีคาสิโนประมาณ 150 แห่ง หลายแห่ง ตั้งอยู่ใกล้เขตชายแดนไทยและชายแดนเวียดนาม โดยคาสิโนเหล่านี้จะอนุญาตให้คนไทย ข้ามเขตพรมแดนเข้าประเทศกัมพูชาโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น ดูรายละเอียดได้ใน https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/892448

ตามกฎ กติกา หรือระเบียบที่รัฐเป็นผู้กำหนดขึ้นและสามารถแก้ไขปัญหาการพนันได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานที่ผู้กระทำการทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

1.2 ข้อดี ข้อจำกัด ฉากทัศน์การแก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์มิตินี้ มีทั้งข้อดีและข้อจำกัด เมื่อพิจารณาถึงข้อดี คือ หนึ่ง การเพิ่มรายได้ให้รัฐบาล สอง นำไปสู่การแก้ไขปัญหาการจ่ายส่วยให้เจ้าหน้าที่รัฐบางกลุ่ม และลดการทุจริตคอรรัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย สาม ทำให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับพนันฟุตบอลออนไลน์ จากการเป็นผู้กระทำการที่ไร้ตัวตนสู่การเป็นผู้กระทำการที่มีตัวตน ซึ่งจะง่ายต่อการบริหารจัดการและกำกับ ติดตาม ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ประกอบธุรกิจพนันและผู้เล่นพนัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ กลไกรัฐที่เกี่ยวข้องจะควบคุมดูแลได้ง่ายขึ้น ส่วนข้อจำกัด คือ ไม่มีหลักประกันใด ๆ ว่ากลไกรัฐจะสามารถกำกับ ควบคุมหรือจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้หากการพนันเป็นสิ่งถูกกฎหมายแต่ไม่มีศักยภาพบริหารจัดการ การพนันย่อมเป็นเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ตามมามากมาย ขณะเดียวกันการพนันถูกกฎหมายอาจกลายเป็นการเพิ่มช่องทางเล่นการพนันให้กับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น

1.3 มาตรการหรือกลไกที่ควรถูกนำมาใช้รองรับ สำหรับมาตรการหรือกลไกที่ควรถูกนำมาใช้บริหารจัดการ ภายใต้วิธีคิดของฉากทัศน์นี้ อาทิเช่น

1) จัดตั้งหน่วยงานที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จเพื่อบริหารจัดการ กำกับ ควบคุมธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

2) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องขึ้นทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์กับหน่วยงานบริหารจัดการ กำกับ ควบคุมธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยผู้ประกอบธุรกิจจะต้องมีใบอนุญาต จดทะเบียนเว็บไซต์ในประเทศไทยเท่านั้นและต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และชำระภาษีการพนัน

3) ผู้เล่นพนันจะต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานบริหารจัดการ กำกับ ควบคุมธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่วงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยจำกัดอายุผู้เล่นพนัน ผ่านการกำหนดให้ผู้เล่นระบุหมายเลขบัตรประชาชนเข้าระบบการเล่นพนันออนไลน์หรือจำกัดวงเงินสูงสุดในการเล่นพนันต่อวัน

4) ห้ามผู้ประกอบธุรกิจโฆษณา ประชาสัมพันธ์ (โดยเฉพาะการโฆษณาแฝง) เพื่อชักชวนให้เกิดการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ในทุก ๆ ช่องทาง

5) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรายงานผลการประกอบการ (ทั้งจำนวนผู้เล่น คุณสมบัติผู้เล่น วงเงินหมุนเวียนในกิจการ) แก่หน่วยงานบริหารจัดการ กำกับ ควบคุมธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

6) มีมาตรการลงโทษกรณีผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบหรือกติกาที่ถูกกำหนดขึ้น ตั้งแต่การพักใช้ใบอนุญาตหรือถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจ รวมทั้งการได้รับโทษทางอาญา

7) มีบทลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาอย่างเด็ดขาด กรณีลักลอบเปิดเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์

8) ไม่อนุญาตให้ประชาชนในประเทศเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์จากผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ที่อาศัยหรือจดทะเบียนจากต่างประเทศ

9) จัดตั้งกองทุนเพื่อการแก้ไขปัญหาการพนันในเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ โดยนำรายได้ส่วนหนึ่งจากภาษีการพนัน มาใช้เพื่อการรณรงค์ สร้างค่านิยม สร้างวัฒนธรรมใหม่ สร้างความตระหนักให้สาธารณชน หรือเยียวยารักษาผู้ติดการพนัน

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอของฉากทัศน์นี้ ก็คือ การแสวหาหนทางที่ทำให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย เนื่องจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมายเปรียบเสมือนหนทางที่นำไปสู่การบริหารจัดการพนันฟุตบอลออนไลน์ตามกฎ กติกา หรือระเบียบที่กลไกรัฐเป็นผู้กำหนดขึ้น ประกอบกับแนวทางดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมการสร้างรายได้แก่รัฐในระยะยาว เพราะธุรกิจประเภทนี้มีเงินหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก

2. ฉากทัศน์ที่เห็นว่าไม่ควรทำให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย ข้อเสนอภายใต้ฉากทัศน์นี้ มีชุดของความเป็นเหตุเป็นผลที่สนับสนุน ข้อดี ข้อเสีย และมาตรการหรือกลไกที่ควรถูกนำมาใช้รองรับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ชุดของเหตุผลที่สนับสนุน เมื่อพิจารณาชุดเหตุผลที่ถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนฉากทัศน์นี้ มีทั้งเหตุผลเชิงสังคม โดยเฉพาะการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์จะผลกระทบหรือสร้างปัญหาทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ลักเล็กขโมยน้อย ความแยกแตกภายในครอบครัว รวมถึงปัญหาติดการพนัน[49] หรือเหตุผลทางเศรษฐกิจในเชิงจุลภาค เนื่องจากการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ จะทำให้เกิดปัญหาหนี้สินหรืออาจเป็นเงื่อนไขให้ผู้เล่นพนันบางกลุ่มเข้าสู่วงจรหนี้สิน (การหมุนหนี้) กระทั่งเป็นสาเหตุของปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่นเดียวกับมิติศาสนาที่การเล่นพนันทุกประเภท เปรียบเสมือนอบายมุข ขัดต่อหลักศีลธรรม เป็นทางเสื่อมแห่งโภคทรัพย์ และเสื่อมจากคุณธรรมอื่น ๆ ประกอบไม่มีหลักประกันหรือเครื่องการันตี ว่าหลังจากการพนันฟุตบอล

---

[49] ดังกรณีประเทศเกาหลีใต้ ที่การพนันถูกฎหมายกลายเป็นเงื่อนไขให้ผู้คนกลุ่มต่าง ๆ เข้าสู่วงการพนันเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากปี 2016 มีจำนวนผู้เล่นพนันเพิ่มสูงขึ้น 5.1% เมื่อเทียบกับปี 2015 และผลที่เกิดขึ้นตามมาจากการเล่นพนัน คือ ฆ่าตัวตาย ล้มละลาย และความผิดทางอาญาส่วนบุคคล ตัวรายละเอียดได้ใน อิสรีย์ ภักดิ์ศรีแพง, 2561, โครงการวิจัยการสำรวจชุดการเรียนรู้การป้องกันการพนันสำหรับเด็กและเยาวชนในประเทศเกาหลีใต้ แอฟริกาและญี่ปุ่น ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน

ถูกกฎหมายแล้ว จะมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อบริหารจัดการอย่างประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน การพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย ก็ไม่ได้หมายความว่าการลักลอบเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์จะไม่เกิดขึ้น ตรงกันข้ามกลับเป็นเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันออนไลน์ให้กว้างขวางขึ้น เพราะผู้เล่นจะมีตัวเลือกในการเล่นพนันเพิ่มขึ้น ทั้งจากผู้ประกอบการธุรกิจทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับการพนัน เพราะผู้คนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม อาจมองว่าการพนันเป็นเรื่องปกติหรือเป็นบรรทัดฐานทั่วไปของสังคม ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การแสวงหามาตรการ ปราบปราม ควบคุม พนันฟุตบอลออนไลน์อย่างเข้มงวด ในลักษณะ “ตัดไฟแต่ต้นลม” จึงเป็นหนทางที่ดีที่สุด สำหรับแก้ไขปัญหาภายใต้บริบทสังคมปัจจุบัน

2.2 ข้อดี ข้อจำกัด หากพิจารณาถึงข้อดีของฉากทัศน์การแก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์มิตินี้ จะเป็นการสกัดกั้นไม่ให้การเล่นและธุรกิจพนันออนไลน์ขยายตัว กล่าวคือ หากไม่มีผู้เล่นพนันเว็บไซต์ที่เปิดให้เล่นพนันออนไลน์ก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ ตรงกันข้ามหากมีเว็บไซต์เกิดขึ้นจำนวนมาก ย่อมสร้างโอกาสเข้าสู่วงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ของกลุ่มผู้เล่นโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ประกอบกับฉากทัศน์ดังกล่าวสอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบัน เพราะยังไม่มีความพร้อมหรือมาตรการที่ดีพอสำหรับรองรับการพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย ดังนั้นการสร้างมาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้ประชาชนเล่นพนัน จึงเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาจากการติดพนัน ส่วนข้อจำกัดของฉากทัศน์นี้ พบว่า แม้จะมีมาตรการควบคุม ปราบปรามที่เข้มงวดเพียงใด ก็ไม่สามารถควบคุมการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ได้ เพราะการพนันฟุตบอลออนไลน์เป็นรูปแบบการพนันที่ยากต่อการควบคุม เนื่องจากเป็นรูปแบบการเล่นพนันที่เข้าถึงได้ง่ายและผู้ประกอบการส่วนใหญ่อาศัยช่องว่างทางกฎหมาย รวมถึงเงื่อนไขที่ต่างประเทศยอมรับการดำรงอยู่ของการพนันออนไลน์แบบถูกกฎหมาย เป็นเครื่องมือประกอบธุรกิจ ส่วนผู้เล่นก็มีลักษณะไร้ตัวตน ขณะเดียวกันกลไกรัฐที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม ปราบปราม ยังมีไม่เพียงพอ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปราบปราม ควบคุม นอกจากนี้การพนันฟุตบอลออนไลน์แบบผิดกฎหมายจะกลายเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์

2.3 มาตรการหรือกลไกที่ควรถูกนำมาใช้รองรับ สำหรับมาตรการหรือกลไกที่ควรถูกนำมาใช้ควบคุม ปราบปรามการพนันฟุตบอลออนไลน์ ภายใต้วิธีคิดของฉากทัศน์นี้ อาทิเช่น

1) แก้ไขกฎหมายการพนัน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการเล่นพนันและการขยายตัวของระบบเทคโนโลยีสานสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นเพิ่มบทลงโทษทางแพ่งและทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิด กำหนดบทลงโทษให้ชัดเจนหรือเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์หรือกำหนดการพนันออนไลน์ไว้ในบัญชี ก.

2) แก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะมาตรา 20 เพื่อระบุให้การพนันฟุตบอลออนไลน์เป็นความผิดที่เข้าข่ายต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

3) มีมาตรการลงโทษทางวินัยและทางอาญาสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ หรือรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

4) เฝ้าระวังและตรวจสอบ การทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคลที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเล่นหรือประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมถึงบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างเข้มงวด

5) ปิดกั้นการเข้าถึง บล็อกเว็บไซต์ หรือก่อกวนเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ รวมทั้งมีมาตรการเชิงรุกเพื่อตรวจสอบเว็บไซต์รับทายพนันผลฟุตบอลออนไลน์ เช่น ให้อำนาจผู้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider: ISP) ตรวจสอบและปิดเว็บพนันออนไลน์ หากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตพบเว็บพนันออนไลน์ สามารถบล็อกเว็บไซต์เหล่านั้นได้ทันที เป็นต้น

6) จัดตั้งหน่วยงานที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จสำหรับควบคุม ปราบปราม การพนันออนไลน์ โดยบูรณาการการทำงานระหว่างกระทรวงกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิด เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

7) จัดตั้งคณะกรรมการระดับประเทศ เพื่อควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม สถานการณ์ปัญหาการพนันฟุตออนไลน์

8) จัดระเบียบการนำเสนอข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ โดยงดการนำเสนอข่าวในลักษณะชักจูง โน้มน้าว หรือกระตุ้นให้เกิดการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์และปิดกั้นการโฆษณาเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ตามสื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ

9) รณรงค์ ปลูกฝัง สร้างค่านิยมแก่เด็ก เยาวชน รวมถึงกลุ่มคนเปราะปราง เพื่อให้เห็นโทษหรือผลกระทบจากการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ และทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ห่างไกลจากการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์หรือมีภูมิคุ้มกันทางสังคม

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอของฉากทัศน์นี้ ก็คือ การให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากไม่สนับสนุนให้การพนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกฎหมาย เพราะวิธีการดังกล่าวจะก่อให้เกิดโทษต่อตัวผู้เล่น สังคมและประเทศชาติ มากกว่าประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจำเป็นต้องเสริมสร้างศักยภาพการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกลไกป้องกันและแก้ไขปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์ หากใช้ฉากทัศน์ทั้งสองเป็นกรอบเพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับป้องกัน แก้ไข ปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์

ภายใต้ความเป็นจริงทางสังคมที่ดำรงอยู่ปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต คณะผู้วิจัยเห็นว่าการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ในสังคมไทย กลไกรัฐหรือภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง อาจกำหนดแนวทางดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ คือ

(1) ระยะแรก เป็นห้วงเวลาที่สังคมยังไม่มีความพร้อมต่อการกำหนดให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย เพราะเป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ผลดี ผลเสีย ผลกระทบ ปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาอย่างลึกซึ้ง รอบด้าน ทั่วถึง และการดำเนินการดังกล่าวจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของสาธารณะ ไม่ใช่ประโยชน์ของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งประกอบกับสมาชิกส่วนหนึ่งของสังคม ยังไม่ยอมรับการดำรงอยู่ของการพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย เพราะวิตกกังวลต่อปัญหาและผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ทั้งต่อตัวผู้เล่นและกลุ่มบุคคลที่อยู่รอบตัวผู้เล่นพนัน โดยเฉพาะความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน

ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ จำเป็นต้องใช้มาตรการควบคุมและปราบปรามอย่างเข้มงวดและเน้นการทำงานเชิงรุก อาทิ จับกุมและลงโทษผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ระดับบน ในฐานะแม่ข่ายธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ เพื่อทำให้การแก้ไขปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์เป็นไปในลักษณะ “ขุดรากถอนโคน” การบล็อกเว็บไซต์ ก่อกวนเว็บไซต์ที่เปิดให้มีการทายผลพนันฟุตบอล บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามพนันฟุตบอลออนไลน์อย่างเข้มข้น กำกับ ติดตามและตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการสกัดกั้นไม่ให้การพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวมากกว่านี้ รวมถึงแสวงหามาตรการป้องกันและลงโทษอย่างเด็ดขาด กรณีเจ้าหน้าที่รัฐรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ นอกจากนี้จะต้องปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่มีอยู่เดิมหรือตรากฎหมายขึ้นมาใหม่ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบและวิธีการเล่นพนันในสังคม ขณะเดียวกันต้องสร้างกลไกป้องกันไม่ให้เด็ก เยาวชน กลุ่มเสี่ยงเข้าสู่วงจรการพนันและปลูกฝัง กลอมเกลา สร้างค่านิยม ทัศนคติ ที่ถูกต้องต่อการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ หรือกำหนดให้มีการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ และอาจพิจารณาจัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการจัดการปัญหาการพนัน” ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้เพื่อบูรณาการการทำงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการป้องกัน แก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ ตลอดจนติดตามประเมินผลการแก้ไขปัญหา เป็นต้น

(2) ระยะกลาง เป็นขั้นตอนเตรียมความพร้อมเพื่อเปลี่ยนผ่าน หรือทำให้การพนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย ข้อเสนอมิตินี้เกิดขึ้นจากฐานคิดว่าในอนาคตระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะขยายตัวทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ และตลาดของธุรกิจพนันออนไลน์ รวมทั้งการแข่งขันฟุตบอลจะมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับค่านิยมของผู้เล่นพนันที่อาจเปลี่ยนไปจากระบบออฟไลน์สู่ระบบออนไลน์มากขึ้น เนื่องจากความสะดวกและง่ายต่อการเข้าถึงภายใต้บริบททางสังคมเช่นนี้ การควบคุม ปราบปราม อาจไม่ใช่วิธีการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพอีกต่อไป

ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องแสวงหาเครื่องมือที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ณ ห้วงเวลานั้น โดยเฉพาะการศึกษาความเป็นไปได้ ที่จะทำให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์กลายเป็นธุรกิจถูกกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็น การถอดบทเรียนจากประเทศที่อนุญาตให้ธุรกิจการพนันออนไลน์เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย การวิเคราะห์ต้นทุนและผลได้ (Cost-benefit Analysis: CBA) การประเมินผลกระทบทางสังคม (Social Impact Assessment: SIA) การออกแบบหรือสร้างระบบการเล่นพนันแบบรับผิดชอบ (Responsible Gambling) ทั้งผู้ประกอบธุรกิจและผู้เล่นพนัน เพื่อลดความเป็นไปได้ของความเสียหายจากการเล่นพนันให้เหลือน้อยที่สุด และแสวงหามาตรการสำหรับให้การศึกษากับประชาชนเพื่อให้รู้เท่าทันการพนัน (Critical Consciousness) (ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์ และจิรายุทธ์ สีม่วง, 2562, หน้า 123) กระบวนการเตรียมความพร้อมที่เป็นรูปธรรม อาจดำเนินการในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย ตลอดจนถึงออกแบบกลไกหรือมาตรการทางสังคม รองรับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับฟังความเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง รอบด้าน ทั้งประชาชนที่สนับสนุนและคัดค้าน การจัดตั้งศูนย์ลดอันตรายจากปัญหาการพนัน (Harm Reduction Unit) ในฐานะกลไกเชิงนโยบายหรือมาตรการสาธารณะเพื่อลดอันตรายที่จากปัญหาการพนัน โดยบูรณาการทำงานระหว่างกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ หรือสร้างกระบวนการเพื่อรู้เท่าทันการพนัน (Gambling Literacy) แก่เด็ก เยาวชน กลุ่มเปราะปราง รวมทั้งการสื่อสารและรณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงปัญหาจากการเล่นพนัน การพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังทางสังคม และให้คำปรึกษาหรือบำบัดผู้มีปัญหาจากการพนัน

(3) ระยะยาว เป็นขั้นตอนของการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Participation in Decision-making) หากประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับหรือเห็นด้วยกับการทำให้พนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาอนุญาตให้มีการเล่นหรือประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ อย่างถูกกฎหมายภายใต้การกำกับ ดูแลอย่างใกล้ชิด

โดยเงื่อนไขเบื้องต้น (Pre-conditions) ที่ต้องพิจารณาประกอบการทำให้ธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์กลายเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย มีดังต่อไปนี้

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างหลักประกันได้ว่า มีมาตรการเพื่อบริหารจัดการพนันฟุตบอลออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ และควบคุมหรือจำกัดรูปแบบการเล่นพนันได้

2) มีกลไกทางกฎหมายคุ้มครอง ป้องกัน ไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่วงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่สามารถนำไปปฏิบัติหรือบังคับใช้ได้จริง

3) สร้างหรือออกแบบระบบการเล่นพนันแบบรับผิดชอบ ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการและผู้เล่นพนัน เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา

4) ต้องมีมาตรการที่ชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ กลายเป็นแหล่งฟอกเงินหรือเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ

5) ต้องจัดกลไกให้การศึกษาเพื่อแผยแพร่หรือสร้างกระบวนการเรียนรู้ เกี่ยวกับโทษหรือผลกระทบจากการพนันฟุตบอลออนไลน์อย่างรอบด้าน ทั่วถึง

6) ต้องประเมินผลการดำเนินงานหลังประกอบกิจการเป็นระยะ เพื่อทบทวน ปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการ

7) ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด เพื่อลงโทษผู้ประกอบธุรกิจและผู้เล่นที่กระทำความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่ง รวมถึงลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่

8) กรณีให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ จะต้องขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ หรือขอใบอนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่มีบทบาทดูแล ควบคุม บริหารจัดการพนันออนไลน์กำหนด โดยผู้ประกอบจะต้องรายงานผลประกอบธุรกิจต่อคณะกรรมการฯ อย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อปี

9) กรณีที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการ จะต้องสร้างระบบเพื่อทำให้กิจการพนันฟุตบอลออนไลน์มีลักษณะที่ผูกขาดโดยรัฐอย่างแท้จริง

10) ดำเนินการปราบปรามหรือบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด เพื่อเอาผิดกับเว็บไซต์หรือผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ผิดกฎหมายหรือไม่ได้รับการอนุญาต

11) กำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมทั้งบังคับให้ผู้เล่นต้องเปิดเผยตัวตนในการเล่นพนันแต่ละครั้ง อาทิ ต้องกรอกหมายเลขบัตรประชาชน (อาจรวมถึงเลขควบคุมหลังบัตรประจำตัวประชาชน: Laser ID) เป็นต้น

12) ต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลกิจการด้านการพนันออนไลน์ที่เป็นหน่วยงานอิสระ และมีหน้าที่ดูแล ควบคุม บริหารจัดการพนันออนไลน์

บทที่ 5
บทสรุป นัยเชิงทฤษฎี และนัยเชิงนโยบาย

การนำเสนอเนื้อหาในบทนี้ คณะผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการนำเสนอ ออกเป็น 4 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ หนึ่ง สรุปผลการศึกษา โดยชี้ให้เห็นข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย สอง นัยเชิงทฤษฎี เป็นการชี้ให้เห็นข้อค้นพบทางทฤษฎีหากนำผลการศึกษาหรือปรากฏการณ์ที่ได้ เทียบเคียงกับองค์ความรู้ทางทฤษฎีที่มีอยู่เดิม สาม นัยเชิงนโยบาย เป็นข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสี่ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป เพื่อชี้ให้เห็นประเด็นหรือโจทย์วิจัยแก่นักวิจัยที่สนใจศึกษาการพนันฟุตบอลออนไลน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

การพนันฟุตบอลออนไลน์ ถือเป็นรูปแบบการเล่นพนันที่ขยายตัวทั้งเชิงลึกและวงกว้าง เนื่องจากมีเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นข้อจำกัด กระทั่งไม่สามารถจัดการหรือควบคุมการเล่นพนันในลักษณะนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับมีเงื่อนไขบางอย่างซึ่งเปรียบเสมือนกลไกที่เปิดโอกาสให้การพนันฟุตบอลออนไลน์เติบโตแบบก้าวกระโดด สถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้กระทำการที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะการออกแบบระบบและบริหารจัดการเพื่อโน้มน้าวหรือสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เล่นหลากหลายแบบ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขเชิงโครงสร้างและผู้กระทำการข้างต้น เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การพนันฟุตบอลออนไลน์ได้รับความสนใจจากผู้คนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ประชากรวัยแรงงาน เนื่องจากรูปแบบและวิธีการเล่น เข้าถึงได้ง่าย สะดวก ดังนั้นจึงไม่ถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขด้านพื้นที่และเวลา (Space and Time) หากเปรียบเทียบกับโต๊ะพนันฟุตบอลในอดีต ขณะเดียวกันการเล่นพนันด้วยวิธีนี้ มีแนวโน้มที่จะหลุดพ้นจากการสอดส่อง ตรวจตราจากผู้ปกครอง รวมถึงกลไกรัฐที่เกี่ยวข้อง

ภายใต้ปรากฏการณ์ทางสังคมเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว ผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ทั้งนี้เพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์โดยการศึกษาครั้งนี้ เป็นการประยุกต์มโนทัศน์โครงสร้างและผู้กระทำการ (Structure and Agency) และ อาศัยการแสวงหาความรู้แนวสหวิทยาการ (Interdisciplinary)

ที่จะสลายพรมแดนระหว่างสาขาวิชา ภายใต้ความเชื่อว่าสาขาวิชาต่าง ๆ นั้น ไม่ได้มีการแบ่งแยกตั้งแต่เริ่มต้น ตรงกันข้ามสาขาวิชาต่าง ๆ ล้วนแต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ประกอบกับสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ที่ดำรงอยู่ในสังคม มีความสลับซับซ้อน เป็นผลให้การวิเคราะห์สังคมโดยการใช้ศาสตร์หรือสาขาวิชาเดียวอาจมีข้อจำกัด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างความหลากหลายทางกระบวนทัศน์ (Paradigms) เพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมสำหรับวิธีวิทยาการในการวิเคราะห์ข้อมูล (Methodological Approach) จะใช้การวิเคราะห์เชิงโครงสร้างและผู้กระทำการ (Structure and Agency Analysis) โดยให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างพลังของโครงสร้างสังคม (Structure) และผู้กระทำการทางสังคม (Agency) ตามหลักวิภาษวิธี (Dialectic) ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ ต่อไปนี้

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ที่หนึ่ง เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว ประกอบด้วย 3 เงื่อนไข คือ

1. เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เปิดโอกาส เปรียบเสมือนเงื่อนไขที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัว ประกอบด้วย 5 เงื่อนไขหลัก ๆ คือ

1.1 การขยายตัวและโอกาสเข้าถึง/การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เปรียบเสมือนเงื่อนไขที่ส่งผลให้ผู้คนกลุ่มหนึ่ง ปรับเปลี่ยนรูปแบบและพฤติกรรมการเล่นพนัน อาทิ การพนันฟุตบอลจากโต๊ะพนันสู่การพนันออนไลน์ ขณะที่บางกลุ่มเริ่มเรียนรู้และผันตัวเข้าสู่การเป็นนักพนันฟุตบอลออนไลน์หน้าใหม่ ภายใต้เหตุผลที่ว่า การพนันฟุตบอลออนไลน์เป็นเกมพนันที่เข้าถึงได้ง่าย ไม่ถูกจำกัดด้วยพื้นที่และเวลา รวมทั้งเล่นพนันได้โดยไม่จำกัดสถานที่ โดยเฉพาะปัจจุบันที่มีเว็บไซต์พนันออนไลน์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก

1.2 การขยายตัวของตลาดและธุรกิจพนันออนไลน์ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับธุรกิจพนันออนไลน์ระดับโลกที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากขนาดตลาดของธุรกิจพนันที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี สถานการณ์การขยายตัวของตลาดและธุรกิจพนันออนไลน์ของโลกเช่นนี้เปรียบเสมือนโอกาสที่ทำให้ผู้คนกลุ่มหนึ่งในประเทศไทย เลือกเข้าสู่การประกอบอาชีพเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากแนวโน้มการประกอบธุรกิจจะขยายตัว ประกอบกับมีปัจจัยหนุนในประเทศ ทั้งการขยายตัวของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสะดวกของการเล่นพนันออนไลน์ ประเภทและรูปแบบของพนันออนไลน์ที่มีหลากหลายตอบสนองต่อกลุ่มคนทุกช่วงชั้นในสังคม ค่านิยมและพฤติกรรมการเล่นพนันของคนไทย

1.3 ความเฟื่องฟูและการขยายตัวของการแข่งขันฟุตบอล ปัจจุบันมีรูปแบบการแข่งขันหลายประเภท ซึ่งการขยายตัวของรูปแบบการแข่งขันฟุตบอลเช่นนี้ ส่งผลต่อการเติบโตของ

ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากเป็นการพนันที่เล่นได้ทุกวัน และเล่นได้ตลอด 24 ชั่วโมง เพราะจะมีการแข่งขันฟุตบอล สับเปลี่ยน หมุนเวียน กันไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น การแข่งขันในระดับทีมชาติ หรือฟุตบอลลีกที่มีหลายระดับ เช่นเดียวกับช่วงเวลาการแข่งขันของแต่ประเทศหรือทวีปที่ไม่ตรงกัน บางครั้งการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผู้เล่นก็สามารถรับชมการแข่งขันพร้อมกับการเล่นพนันในลักษณะเรียลไทม์ (Realtime) ประกอบกับมีรูปแบบการเล่นพนันให้เลือกค่อนข้างหลากหลายตามความชอบหรือความถนัดของนักพนันแต่ละคน

1.4 โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม การประกอบสร้างและผลิตซ้ำความเป็นชายในรูปแบบของความแข็งแกร่ง เข้มแข็ง และความเป็นผู้นำ ส่งผลเชิงเชื่อมโยงต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากสนามการพนันฟุตบอลออนไลน์ คือ สถานที่พิสูจน์หรือแสดงถึงความเป็นชายหลายมิติ อาทิ การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ถูกเชื่อมโยงกับสัญลักษณ์ของความเป็นชาย เพราะการเล่นพนันได้เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจ โดยเฉพาะอำนาจทางการเงิน กรณีการเล่นพนันเสีย แสดงถึงความ พยายามหรือต้องฝึกประสบการณ์ เพื่อให้การเล่นมีความละเอียด รอบคอบยิ่งขึ้น หรือการพนันฟุตบอลออนไลน์ เป็นการสร้างสัมพันธภาพและการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มผู้ชาย ทั้งการสร้างสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มผู้เล่นพนัน เพื่อเอาชนะหรือทำให้ตนเองได้เปรียบเจ้ามือ หรือการสร้างสัมพันธภาพระหว่างเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางธุรกิจ นอกจากนี้ สนามพนันฟุตบอลออนไลน์ ยังเป็นส่วนหนึ่งของการทดลองที่จะอยู่กับความเสี่ยง แบกรับความกดดัน หรือเป็นสถานที่ทดสอบความกล้าได้กล้าเสีย ชิงไหวพริบเพื่อเข้าสู่ความเป็นชายภายใต้นิยามกระแสหลัก เป็นต้น

1.5 ค่านิยมของผู้เล่นพนัน การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ เปรียบเสมือนเกมการพนันที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มวัยแรงงาน รวมถึงกลุ่มเด็กและเยาวชน เนื่องจากผู้คนกลุ่มนี้ มีระบบคิดที่เชื่อว่า เป็นการเล่นพนันที่ผู้เล่นเล่นได้ทุกที่ทุกเวลา ใช้เงินเล่นพนันจำนวนน้อย ขณะเดียวกันการเล่นพนันด้วยวิธีนี้ ผู้เล่นรู้สึกว่ามีความปลอดภัยและมีความเสี่ยงน้อยกว่าการพนันแบบโต๊ะพนันฟุตบอล รวมทั้งมีความเป็นส่วนตัว ไม่มีตัวตน ไม่มีหลักฐานในการเล่นพนัน นอกจากนี้การกำหนดให้ผู้เล่นต้องฝากเงินเข้าไปในระบบก่อนจึงสามารถเล่นพนันได้ (เฉพาะการเล่นพนันฟุตบอลกับเว็บไซต์โดยตรง) เปรียบเสมือนกลวิธีป้องกันปัญหาหนี้สินล้นตัว หรือเสียพนันแล้วไม่มีเงินจ่าย

2. เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นข้อจำกัด ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการป้องกันควบคุม ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ จนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งประกอบด้วย 3 เงื่อนไขใหญ่ ๆ

2.1 ข้อจำกัดของกลไกรัฐด้านการปราบปราม (Repressive State Apparatus) ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีความพร้อม และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ซึ่งดำรงอยู่ปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จาก

(ก) กลไกด้านกฎหมาย ปัจจุบันกฎหมายที่ถูกนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ก็คือ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้กลับไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีการแก้ไขบทบัญญัติบางมาตรา เป็นผลให้บทบัญญัติบางมาตราล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับรูปแบบ หรือวิธีการเล่นการพนันที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เพราะมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเล่นพนัน ภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว ก่อให้เกิดการปรับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 แต่ในทางปฏิบัติ ก็พบว่า มีข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจระงับการเผยแพร่หรือลบเว็บไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรง ประกอบกับการพนันฟุตบอลออนไลน์มิได้เป็นความผิดอาญาสากล ด้วยเหตุนี้การสั่งระงับหรือลบเว็บไซต์จึงดำเนินการได้เฉพาะประเทศปลายทาง เป็นต้น เช่นเดียวกับข้อจำกัดของการใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ที่ไม่ได้ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อป้องกันและปราบปรามการเล่นพนันโดยตรง

(ข) สถาบันที่ทำหน้าที่ควบคุม ปราบปราม ในที่นี้หมายถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะสถาบันต้นน้ำที่มีหน้าที่จับกุมหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันฟุตบอลออนไลน์ กล่าวได้ว่า ที่ผ่านมาการดำเนินงานควบคุม ปราบปราม ต้องเผชิญกับปัญหาหรือข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ปัญหาในการรวบรวมพยานหลักฐาน มีการใช้หรือจ้างบุคคลอื่นเปิดบัญชีธนาคารสำหรับทำธุรกรรมทางการเงิน ทำให้การสืบสวน สอบสวน เพื่อหาผู้กระทำความผิดที่แท้จริงเป็นไปด้วยความยากลำบาก หรือรูปแบบและลักษณะการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่ไม่ใช่การกระทำความผิดซึ่งหน้า นอกจากนี้ยังไม่สามารถจับกุมเจ้าของหรือผู้ประกอบธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่เปิดเว็บไซต์ทายผลฟุตบอลอย่างถูกต้องตามกฎหมายต่างประเทศได้ รวมทั้งขาดการบูรณาการและประสานงาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์บางครั้งเชื่อมโยงกับผู้มีอิทธิพลและผู้มีอำนาจในสังคม

2.2 ศักยภาพและประสิทธิภาพของกลไกรัฐด้านอุดมการณ์ (Ideological State Apparatus) ซึ่งเปรียบเสมือนกลไกที่ทำหน้าที่กล่อมเกลาทางสังคม (Socialization) ปลูกฝังค่านิยม ความคิด ความเชื่อ เพื่อป้องกันไม่ให้สมาชิกในสังคมเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ กลไกประเภทนี้ ประกอบด้วย สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสื่อมวลชน กล่าวได้ว่า

แม้ที่ผ่านมากลไกรัฐเหล่านี้ จะพยายามรณรงค์หรือชี้ให้เห็นโทษและผลกระทบในมิติต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ แต่ปฏิบัติทางสังคมเช่นนี้ กลับไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากตัวเลขของนักพนันหน้าใหม่ หรือสถิติการเล่นพนันที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะ สถาบันครอบครัว ขาดการปลูกฝังหรือดูแลเอาใจใส่เด็กและเยาวชน เนื่องจากเงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง กระทั่งปล่อยให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาส่วนใหญ่ในโลกอินเทอร์เน็ต โดยปราศจากการกำกับ ควบคุม ส่วนสถาบันการศึกษาก็ให้ความสำคัญหรือมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กและเยาวชนประสบความสำเร็จด้านวิชาการเป็นหลัก หรือสถาบันศาสนา ที่พุทธศาสนิกชนโดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชน หรือประชากรวัยแรงงานส่วนใหญ่ ไม่ได้นำหลักธรรมหรือคำสอนทางศาสนา มาใช้เป็นแนวทางดำเนินชีวิต เช่นเดียวกับการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน บางครั้งกลายเป็นเครื่องมือชี้นำหรือสนับสนุนให้ผู้คนในสังคมเล่นการพนันเพิ่มขึ้น หรือวิธีการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนก็เป็นการกระตุ้นให้คนอยากเข้าถึงเว็บไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์ นอกจากนี้สื่อสิ่งพิมพ์บางประเภท ยังพยายามสร้างแนวทางประกอบการตัดสินใจหรือชี้นำการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการวิเคราะห์เกมการแข่งขัน ข้อมูลสถิติ อัตราการต่อรอง หรือการทายผลการแข่งขัน

2.3 ต่างประเทศยอมรับการดำรงอยู่ของการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ เป็นเหตุให้ผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ (ในต่างประเทศ) ใช้วิธีการขออนุญาตประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ จากประเทศที่ระบุให้การพนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย และอาจจดทะเบียนทะเบียนโดเมน (Domain Name) อีกประเทศหนึ่ง ขณะที่ที่อยู่ของเว็บไซต์บนเซิร์ฟเวอร์ (Server) อาจถูกจดทะเบียนไว้อีกประเทศหนึ่ง หลังจากนั้นก็จะกระจายเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์เหล่านั้น ควบคู่กับสร้างเครือข่ายกับเจ้ามือรับพนันฟุตบอลในประเทศต่าง ๆ ทั้งประเทศที่รับรองให้มีการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย สถานการณ์เช่นนี้ กลายเป็นเงื่อนไขและข้อจำกัดที่ทำให้การปราบปรามหรือควบคุมเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นไปในลักษณะการจับกุมผู้กระทำที่อยู่ปลายน้ำ (Downstream) ผ่านการจับกุมเจ้ามือรายย่อยหรือผู้บริหารจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ รวมถึงการปิดและบล๊อกเว็บต์ไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ผิดกฎหมาย แต่เว็บไซต์หลัก ที่เป็นแม่ข่ายของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ ยังคงเปิดให้บริการตามปกติ เป็นเหตุให้ผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศไทย สามารถใช้เว็บไซต์หลักเป็นแม่ข่ายในการสร้างเว็บไซต์พนันฟุตบอลได้อีกครั้ง

3. เงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เป็นแรงดึง ในฐานะแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ กระทั่งดึงดูดให้เกิดการเล่นพนันอย่างกว้างขวาง เงื่อนไขเชิงโครงสร้างนี้ประกอบด้วย 3 มิติ คือ

3.1 วิธีการและรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่แตกต่างจากพนันแบบโต๊ะพนันฟุตบอล โดยเฉพาะความคล่องตัวในการเล่น ประกอบข้อจำกัดของการเล่นพนันกับโต๊ะพนันที่จะต้องเกิดขึ้นก่อนการแข่งขันฟุตบอลเท่านั้น หรือข้อจำกัดในการรับและจ่ายเงิน ความเสี่ยงที่มีมากกว่าการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ซึ่งอาจถูกจับกุมหรือติดตามจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตลอดจนถึงการเข้าถึงเพราะโต๊ะพนันไม่ได้เปิดให้เล่นพนันตลอด 24 ชั่วโมง และไม่ได้กระจายอยู่ในทุกสถานที่ ขณะเดียวกันการพนันฟุตบอลออนไลน์ ยังมีรูปแบบการเล่นที่หลากหลาย ทำให้นักพนันมีช่องทางเล่นพนันหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความชอบ ประสบการณ์ หรือความถนัด นอกจากนี้ผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ยังปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นให้สอดคล้องกับบริบท และสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง เช่น กรณีที่ไม่สามารถแข่งขันฟุตบอลได้ เพราะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้มีการสร้างกีฬาฟุตบอลเสมือนจริง (Virtual Sport) เพื่อให้นักพนันเล่นพนันได้ เป็นต้น

3.2 กลยุทธ์ทางการตลาด ที่ถูกนำมาใช้เพื่อดึงดูดผู้เล่นพนันรายใหม่และรักษาไว้ซึ่งนักพนันกลุ่มเดิม กลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้ขยายและรักษาฐานผู้เล่นพนัน สะท้อนให้เห็นจากการจัดโปรโมชั่นของผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์หลากหลายรูปแบบ อาทิ โปรโมชั่นเพื่อดึงดูดนักพนันฟุตบอลรายใหม่ ที่มีตั้งแต่การให้ของสมนาคุณ การให้เงินรางวัล ทั้งในรูปของจำนวนเงินและเปอร์เซ็นต์ การให้ของสมนาคุณในลักษณะขั้นบันไดตามจำนวนเงินที่ฝากในแต่ละครั้ง โบนัสกรณีฝากเงิน โปรโมชั่นกรณีการทายผลฟุตบอลผิดทั้งหมดหรือผิดต่อเนื่อง ค่าคอมมิชชั่นจากยอดเทิร์นโอเว่อร์ การไม่กำหนดอัตราขั้นต่ำสำหรับเล่นพนันฟุตบอล เป็นต้น

3.3 กลไกครองใจผู้เล่นพนัน ถูกประกอบสร้างและแสดงออกให้เห็นผ่านปฏิบัติการทางภาษาและปฏิบัติการทางสังคมหลายรูปแบบ อาทิ การสร้างจินตภาพ (Imagery) เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ที่แตกต่างจากการรับรู้ของสาธารณะชนโดยทั่วไป เช่น การผลิตสร้างความเชื่อที่รูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การพนันเปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและกิจวัตรประจำวันของคนไทย การเล่นพนันฟุตบอลเปรียบเสมือนการประกอบอาชีพรูปแบบหนึ่ง หรือให้ผู้เล่นรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เล่นการพนัน ตรงกันข้ามกลับเป็นการเล่นเกมในรูปแบบหนึ่ง เช่นเดียวกับความพยายามครองความคิด และปฏิบัติการของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ผ่านการวิเคราะห์เกม หรือทำนายผลการแข่งขัน จากบุคคลที่ถูกนิยามว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Experts) หรือการผลิตสร้างภาพจำผ่าน

การใช้พริ้ตตี้หรือเน็ตไอดอล และทำให้เห็นอยู่เป็นประจำ ผ่านการแทรกซึมในสื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น หรือการประกอบสร้างกรอบความคิด (Mindset) เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมทั้งแนะนำแนวทางเบื้องต้นประกอบการตัดสินใจแก่ผู้เล่นพนัน อาทิ การแนะนำให้รู้จักวางแผนการเล่นพนัน การเลือกเว็บไซต์เล่นพนันฟุตบอลที่มีคุณภาพ มีความพร้อม ความน่าเชื่อถือ รักษาความลับของผู้เล่น หรือแนะนำไม่ให้เล่นพนันฟุตบอลเฉพาะทีมที่ผู้เล่นพนันชื่นชอบทุกการแข่งขัน นอกจากนี้ยังมีการสร้างสูตรสำหรับเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ขึ้น เพื่อให้เกิดภาพเสมือนว่า การพนันฟุตบอลออนไลน์อยู่บนหลักการวิชาการ และมีองค์ความรู้ภายใต้หลักวิทยาศาสตร์รองรับ เป็นต้น

แม้ว่าการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ จะเกิดขึ้นภายใต้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เปิดโอกาส โครงสร้างที่เป็นข้อจำกัด และโครงสร้างที่เป็นแรงดึง แต่ภายใต้บริบทของสังคมไทยปัจจุบัน ที่การพนันฟุตบอลออนไลน์ยังเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ดังนั้นเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อขยายตัว หรือสกัดกั้นการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์มากที่สุด ก็คือ สถาบันที่ทำหน้าที่ควบคุม ปราบปราม เพราะเป็นกลไกที่สามารถใช้อำนาจจับกุม ลงโทษ ผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ทุกลำดับชั้น ตลอดจนจับกุม ลงโทษผู้เล่นพนัน อย่างไรก็ตามกระบวนการควบคุม ปราบปราม ผ่านมาตรการจับกุม ลงโทษนั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎหมาย รวมทั้งผลประโยชน์ต่างตอบแทน

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ที่สอง ผู้กระทำการและปฏิสัมพันธ์ของผู้กระทำการที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ เว็บไซต์พนันฟุตบอลที่ได้รับความนิยมจากผู้เล่นพนันชาวไทย ประกอบด้วย 2 เว็บไซต์หลัก ๆ คือ สโบเบท (SBOBET) เป็นเว็บไซต์พนันที่ดำเนินการโดย Celton Manx Limited บริษัทดังกล่าวถูกจดทะเบียนขึ้นใน Isle of Man ซึ่งเป็นดินแดนปกครองตนเองภายใต้การกำกับดูแลของสหราชอาณาจักร สำหรับการประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ในประเทศแถบทวีปเอเชีย บริษัท Celton Manx Limited ได้จัดตั้งบริษัทในเครือ ที่ชื่อว่า Fortuneport Enterprises Limited โดยได้รับอนุญาตประกอบกิจการพนันประเภททายผลกีฬา (Sport Betting) จาก Philippine Amusement and Gaming Corporation (PAGCOR) แห่งประเทศฟิลิปปินส์ และ ยูฟ่าเบท (UFABET) ซึ่งถูกสันนิษฐานว่าอาจดำเนินการโดยกลุ่มทุนข้ามชาติจากประเทศจีน หรือเป็นการร่วมลงทุนระหว่างกลุ่มทุนจากจีน มาเลเซียและไทย หรืออาจเกิดขึ้นจากการร่วมลงทุนระหว่างผู้ประกอบการชาวไทยและชาวจีน หรืออาจเป็นเว็บไซต์

ที่ดำเนินการโดยผู้ประกอบการชาวไทย และที่มีเป้าหมายให้บริการแก่นักพนันชาวไทยเป็นหลัก ต่อมาเริ่มขยายกลุ่มเป้าหมายสู่นักพนันชาวจีน เวียดนาม มาเลเซียและสิงคโปร์

2. กลุ่มผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ สำหรับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ กล่าวได้ว่า มีหลายระดับลดหลั่นกันลงไป ตั้งแต่ซุปเปอร์ซีเนียร์ (Super Senior) ซีเนียร์ (Senior) มาสเตอร์ (Master) และเอเย่นต์ (Agent) รวมถึงกลุ่มผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยงกับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ดังนี้

2.1 ซุปเปอร์ซีเนียร์ (Super Senior) ถือเป็นกลุ่มผู้กระทำการระดับบนสุดของโครงสร้างการพนันออนไลน์ในประเทศ ผู้กระทำการกลุ่มนี้เปรียบเสมือนเจ้ามือรายใหญ่ ที่ติดต่อหรือประสานงานกับกลุ่มทุนที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ต่างประเทศได้ ผู้กระทำการกลุ่มนี้มีอัตราการถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์ (การถือสู้) ประมาณ 90-95% เมื่อพิจารณาถึงบทบาทและปฏิบัติการของกลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์ ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์นั้น สะท้อนให้เห็นหลายมิติ คือ หนึ่ง เป็นผู้นำเข้าระบบและเว็บไซต์สำหรับเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการซื้อลิขสิทธิ์จากผู้ประกอบธุรกิจหรือเจ้าของเว็บไซต์พนันหลักในต่างประเทศ โดยกลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์ถือเป็น “แม่ข่ายหลัก” ของการประกอบธุรกิจ เนื่องจากระบบการบริหารจัดการในหน้าเว็บไซต์ของซุปเปอร์ซีเนียร์ สามารถกำกับ ดูแล ลูกข่ายของตนเองได้ในทุกระดับตั้งแต่ซีเนียร์จนถึงสมาชิก ขณะเดียวกันผู้กระทำการกลุ่มนี้ ก็เปรียบเสมือน “เสาหลัก” ที่คอยค้ำจุนธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจระดับรองลงมา เนื่องจากผู้กระทำการเหล่านี้มีเครือข่ายหรือสายสัมพันธ์กับกลุ่มเครือข่ายชนชั้นนำในสังคมไทย สอง สร้างซีเนียร์ (รวมถึงสร้างมาสเตอร์ในบางกรณี) ในฐานะเจ้ามือระดับกลาง ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายเพื่อขยายธุรกิจการพนันออนไลน์ สาม คุ้มครอง สร้างความเชื่อมั่น และเป็นหลักประกันทางเศรษฐกิจ การเมือง ให้กับลูกข่าย โดยสถานการณ์ปกติ ผู้กระทำการกลุ่มนี้จะกระชับ เชื่อมร้อยเครือข่ายกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการกระจายผลประโยชน์ในรูปของการจ่ายเงินหรือที่รู้จักกันในนามของการส่ง “ส่วย” ส่วนกรณีที่มีเหตุจำเป็น จะทำหน้าที่ “เคลียร์”กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตัดตอนไม่ให้มาถึงเจ้ามือระดับกลาง

2.2 ซีเนียร์ (Senior) เปรียบเสมือนเจ้ามือระดับกลาง (ค่อนข้างใหญ่) เนื่องจากมีลูกข่ายทั้งระดับมาสเตอร์และเอเย่นต์ รวมทั้งมีปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเป็นจำนวนมาก โดยมีอัตราการถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์ (การถือสู้) ประมาณ 70-90% ผู้กระทำการกลุ่มนี้ จะอยู่ในเครือข่ายของกลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และได้รับเครดิตจำนวนหนึ่งจากกลุ่มซุปเปอร์ซีเนียร์ บทบาทหน้าที่ของกลุ่มซีเนียร์ในธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์

สะท้อนให้เห็น 2 มิติใหญ่ ๆ คือ หนึ่งการสร้างลูกข่าย ที่เรียกว่า การสร้างมาสเตอร์ หลังจากนั้นจะกระจายเครดิตแก่มาสเตอร์เพื่อให้มาสเตอร์นำไปแจกจ่ายให้ลูกข่าย รวมถึงควบคุม กำกับดูแลการบริหารจัดการลูกข่ายของมาสเตอร์ สอง สร้างเว็บไซต์ย่อยเพื่อให้ผู้เล่นพนันสามารถเล่นพนันได้โดยตรง นอกจากนี้ ยังเป็นผู้สนับสนุนหรือออกแบบกลวิธีเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เล่นพนันกับเว็บไซต์ ทั้งนี้ซีเนียร์ อาจขอเปิดเว็บไซต์พนันฟุตบอลย่อยขึ้นมาหลายเว็บไซต์ ขึ้นอยู่กับข้อตกลงกับซุปเปอร์ซีเนีย

2.3 มาสเตอร์ (Master) เป็นเจ้ามือพนันฟุตบอลออนไลน์ระดับกลาง โดยมีอัตราการถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์ (การถือสู้) ประมาณ 65-80% บทบาทหน้าที่ของมาสเตอร์มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับซีเนียร์ แต่มีลูกข่ายในความดูแลน้อยกว่าซีเนียร์ โดยมาสเตอร์มีบทบาทสำคัญ คือ สร้างเจ้ามือรายย่อยหรือเอเย่นต์ และสร้างเว็บไซต์ย่อยเพื่อให้ผู้เล่นสามารถเล่นพนันได้โดยตรง แม้บทบาทหน้าที่ระหว่างมาสเตอร์และซีเนียร์มีความคล้ายคลึงกัน แต่หากพิจารณาการเล่นพนันในภายใต้ระบบตัวแทน พบว่า ผู้กระทำการกลุ่มนี้จะถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์ (การถือสู้) น้อยกว่ากลุ่มซีเนียร์ มีลูกเครือข่ายที่จะต้องดูแลรับผิดชอบน้อยกว่า และอยู่ภายใต้การกำกับ ควบคุมของซีเนียร์ เมื่อพิจารณาบทบาทและปฏิบัติการของซีเนียร์และมาสเตอร์ ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ พบว่า ผู้กระทำการสองกลุ่มนี้เปรียบเสมือน ผู้สร้างเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ กล่าวได้ว่า จำนวนเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในประเทศไทย ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่ซีเนียร์และมาสเตอร์ ขยายการประกอบธุรกิจด้วยการสร้างเว็บไซต์ใหม่ เช่นเดียวกับการที่ผู้คนอีกกลุ่มหนึ่งผันตัวเข้าสู่ธุรกิจพนันฟุตบอล ผ่านการเป็นซีเนียร์และมาสเตอร์ และสร้างเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ของตนเองขึ้น นอกจากนี้ยังมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นลูกข่ายให้แสวงหาหรือขยายฐานการเล่นพนันสู่ผู้เล่นพนันรายใหม่ หรือสร้างลูกข่ายใหม่ โดยชักชวนญาติพี่น้อง คนในเครือข่ายเข้ามาประกอบธุรกิจ รวมทั้งกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจในการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยออกแบบกลยุทธ์ โปรโมชั่นและปฏิบัติการทางความคิดหลากหลายรูปแบบ เพื่อดึงดูดนักพนันรายใหม่ และเป็นหลักประกันสำหรับประกอบธุรกิจให้ลูกข่าย

2.4 เอเย่นต์ (Agent) เปรียบเสมือนกลุ่มคนที่สร้างหรือขยายฐานนักพนันฟุตบอลออนไลน์ และเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับกลุ่มนักพนันฟุตบอลออนไลน์มากที่สุด โดยผู้กระทำการกลุ่มนี้เป็นคนในเครือข่ายของมาสเตอร์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเอเย่นต์จะได้รับเครดิตจำนวนหนึ่งจากมาสเตอร์ หลังจากนั้นพวกเขาจะกระจายเครดิต ผ่านการเปิดระบบสมาชิก (Member) ให้เพื่อน ญาติพี่น้อง คนรู้จัก ปัจจุบันสามารถแบ่งเอเย่นต์ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ หนึ่ง ประเภทไม่ถือสู้ เอเย่นต์กลุ่มนี้

เปรียบเสมือน “ตัวกลาง” หรือ “ผู้ประสานงาน” เนื่องจากเป็นเพียงผู้รวบรวมและส่งยอดการเล่นพนันทั้งหมดของนักพนันให้มาสเตอร์ โดยมาสเตอร์จะเป็นผู้รับผิดชอบหรือได้รับผลประโยชน์ทั้งหมด ส่วนเอเย่นต์จะได้รับเพียงค่าคอมมิสชั่นจากมาสเตอร์ สอง ประเภทถือสู้ เอเย่นต์กลุ่มนี้ เปรียบเสมือนผู้ถือครองความรับผิดชอบหรือได้รับผลประโยชน์ร่วมกับกลุ่มมาสเตอร์ ประมาณ 5-70% โดยผู้กระทำการกลุ่มนี้ จะได้รับผลประโยชน์ที่ใน 3 รูปแบบ คือ สัดส่วนยอดเงินในกรณีที่ผู้เล่นพนันเสีย (ผันแปรตามสัดส่วนการถือครองความรับผิดชอบและการได้รับผลประโยชน์) ค่าคอมมิสชั่นจากมาสเตอร์ และส่วนต่างที่เกิดขึ้นจากราคาค่าน้ำ ทั้งนี้หากพิจารณาบทบาทและปฏิบัติการของเอเย่นต์ ที่มีต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ พบว่า สะท้อนให้เห็นใน 4 มิติใหญ่ ๆ คือ หนึ่ง กระชับเครือข่ายที่มีอยู่เดิม โดยโน้มน้าวให้ผู้เล่นพนันในเครือข่ายเพิ่มความถี่หรือเพิ่มจำนวนเงิน ด้วยวิธีการเพิ่มเครดิตแก่ผู้เล่นพนันที่เล่นพนันอย่างต่อเนื่อง และมีความรับผิดชอบต่อผลการเล่น สอง เชื่อมร้อยเครือข่ายใหม่โดยแสวงหาผู้เล่นพนันฟุตบอลรายใหม่ผ่านการชักชวนบุคคลที่รู้จักซึ่งเคยเล่นพนัน (รูปแบบอื่น) หรือมีแนวโน้มที่จะเล่นพนัน เข้าสู่วงจรพนันฟุตบอลออนไลน์และชักจูงให้ผู้เล่นที่เล่นพนันฟุตบอลจากเว็บไซต์อื่นมาเล่นพนันกับเว็บไซต์ที่เอเย่นต์เป็นเครือข่าย ผ่านการให้เครดิต ค่าน้ำ ดีกว่าเว็บไซต์เดิม สาม สนับสนุนผู้เล่นที่อยู่ในเครือข่ายขึ้นเป็นเอเย่นต์ สี่ สร้างหลักประกันในการเล่นพนันแก่ผู้เล่น เพื่อให้ผู้เล่นพนันเกิดความมั่นใจในเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ที่เล่นอยู่

2.5 กลุ่มผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยงกับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ กรณีที่ซีเนียร์และมาสเตอร์เปิดให้เล่นพนันผ่านระบบเงินสด จะมีผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องอีก 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

(ก) กลุ่มนักบริหารจัดการ (Admin) ผู้กระทำการกลุ่มนี้เปรียบเสมือนคนในเครือข่ายของซีเนียร์และมาสเตอร์ มีหน้าที่บริหารจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ รวมถึงอำนวยความสะดวกให้กับนักพนันฟุตบอล ทั้งนี้กลุ่มนักบริหารจัดการประกอบด้วยตำแหน่งที่สำคัญ ๆ คือ หนึ่ง โปรแกรมเมอร์ (Programmer) มีบทบาทช่วยออกแบบเว็บไซต์พนันฟุตบอล แสวงหาช่องทางเผยแพร่เว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ตามสื่อสังคมออนไลน์ สร้างกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ผ่านระบบ Search Engine Optimization (SEO) รวมทั้งควบคุมและบริหารจัดการระบบ หรือแก้ไขปัญหากรณีเว็บไซต์เกิดขัดข้อง สอง พนักงานบริการลูกค้า ทำหน้าที่บริการตอบข้อซักถาม ข้อสงสัยหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ตลอดจนถึงเป็นผู้รับแจ้งยอด ฝาก ถอน ของผู้เล่นพนัน สาม พนักงานดูแลระบบ ทำหน้าที่สนับสนุนหรือเป็นผู้ช่วยโปรแกรมเมอร์ ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ประสานงานระหว่างซีเนียร์/มาสเตอร์กับเอเย่นต์ กรณีที่มีปัญหาหรือต้องการตัดสินใจ บางรายจะ

ได้รับความไว้วางใจจากซีเนียร์และมาสเตอร์ ให้เข้าระบบของซีเนียร์และมาสเตอร์ เพื่อสร้าง username/password ให้เอเย่นต์และผู้เล่นพนัน รวมทั้งบริหารจัดการระบบ ติดตามความเคลื่อนไหวของเอเย่นต์ ยอดเงินได้หรือเสีย

(ข) กลุ่มผู้สนับสนุน (Supporter) เป็นผู้กระทำการที่มีบทบาทเชิงเชื่อมโยง ต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ เนื่องจากเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริมหรือสร้างแรงจูงใจ ให้เกิดการเล่นพนันฟุตบอลด้วยกลวิธีต่าง ๆ โดยกลุ่มผู้สนับสนุนธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่สำคัญประกอบด้วย หนึ่ง กลุ่มผู้วิเคราะห์เกม (Guru) ซึ่งมีบทบาทหลักที่ชี้นำการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ของนักพนัน เพราะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อความคิดของนักพนันฟุตบอล เนื่องจากผู้กระทำการกลุ่มนี้ถูกนิยามว่าเป็น ผู้เชี่ยวชาญในวงการฟุตบอล สอง กลุ่มผู้เขียนบทความ บทบาทของผู้กระทำการกลุ่มนี้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้วิเคราะห์เกม คือ ชี้นำการเล่นพนันฟุตบอล ผ่านการวิเคราะห์ความพร้อมของนักฟุตบอลแต่ละทีม หรือวิเคราะห์ผลการแข่งขันฟุตบอลที่จะเกิดขึ้น สาม กลุ่มพริ้ตตี้ (Pretty) เน็ตไอดอล (Net Idol) และยูทูปเปอร์ (YouTubers) มีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เล่นพนัน หรือการสร้างสัญลักษณ์เพื่อให้เกิดภาพจำของเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ สี่ หนังสือพิมพ์กีฬาและเว็บไซต์ข่าวกีฬา ที่ได้ประมวลผลการแข่งขันฟุตบอล โปรแกรมการแข่งขันฟุตบอล อันดับของแต่ละทีมในตารางการแข่งขัน อัตราต่อรองของฟุตบอลแต่ละคู่ ไฮไลท์การแข่งขันฟุตบอล รวมทั้งทัศนะจากนักวิเคราะห์เกม ห้า บริษัทรับจ้างเขียนเว็บไซต์พนัน (ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่มีโปรแกรมเมอร์) มีบทบาทในการช่วยออกแบบและจัดการเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ จัดทำ Search Engine Optimization (SEO) จัดทำกราฟฟิกเพื่อดึงดูดนักพนันให้เข้ามาใช้บริการ หรือทำแบนเนอร์ (Banner) ตลอดจนถึงการดูแลเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ หก บริษัทรับจ้างประชาสัมพันธ์และทำการตลาดให้เว็บไซต์พนัน สนับสนุนการยิง ADS (Advertise) ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์พนันลงเว็บไซต์ ไม่ว่าจะเป็น เว็บไซต์ดูหนังออนไลน์ ดูบอลสดออนไลน์ ดูผลบอล ดูการ์ตูน ช่องยูทูป แชร์โพสต์โดยพริตตี้หรือโพสต์เว็บไซต์ใน Facebook ของพริตตี้ จำหน่ายบัญชี (Account) Facebook ของพริตตี้ เป็นต้น

3. กลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ (Player) ถือเป็นผู้กระทำการที่อยู่ระดับฐานรากโดยอยู่นอกเหนือข่ายของผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ แต่ผู้ประกอบการทุกคนต่างปฏิบัติการช่วงชิง เชื่อมร้อย และกระชับความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้กระทำการกลุ่มนี้ ทั้งนี้หากพิจารณาถึงรูปแบบการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ของผู้เล่น สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

3.1 กลุ่มที่เล่นพนันผ่านระบบเครดิต ส่วนใหญ่จะเป็นคนสนิทหรือรู้จักกับเอเย่นต์ และถูกชักชวนให้เล่นพนัน โดยเอเย่นต์จะเปิดระบบสมาชิก (Member) หลังจากนั้นจะให้ username/password รวมถึงให้เครดิตจำนวนหนึ่งสำหรับเล่นพนัน ทั้งนี้ ผู้เล่นหนึ่งรายอาจเล่นพนันกับเอเย่นต์หลายคน เนื่องจากปัจจัยหลายประการ อาทิ เอเย่นต์บางรายให้เครดิตไม่เพียงพอกับความต้องการเล่นพนัน หรือได้รับเครดิตจากเอเย่นต์คนอื่น ๆ ที่ผู้เล่นรู้จัก หรือเล่นกับเอเย่นต์รายนั้นเสีย และต้องการหาเงินมาชำระ จึงต้องหาเอเย่นต์รายใหม่เพื่อเล่นพนัน เป็นต้น

3.2 กลุ่มที่เล่นพนันผ่านระบบเงินสด ผู้เล่นกลุ่มนี้จะต้องสมัครสมาชิก (บางเว็บไซต์ต้องติดต่อผ่านแอพพลิเคชั่นไลน์ บางเว็บไซต์สามารถสมัครได้บนหน้าเว็บไซต์) โดยต้องกรอกรายละเอียดของผู้เล่น เช่น ชื่อ-นามสกุล ชื่อบัญชีธนาคาร เลขที่บัญชีธนาคาร เบอร์โทรศัพท์ อีเมล์ ID Line เป็นต้น ต่อมาผู้เล่นจะต้องโอนเงินเข้าบัญชี (ตามรายชื่อธนาคารที่เว็บไซต์ให้) เพื่อเป็นหลักประกันก่อนการเล่นพนัน หลังจากนั้นทางเว็บไซต์พนันจะให้ username/password ในการเข้าระบบผู้เล่น เมื่อเข้าสู่ระบบจะสามารถเริ่มเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ได้ทันที

3.3 กลุ่มที่เล่นพนันผ่านระบบเครดิตและระบบเงินสดควบคู่กัน รูปแบบการเล่นพนันของนักพนันกลุ่มนี้ จะเริ่มต้นจากการเล่นพนันผ่านเว็บไซต์และเสียพนันให้เว็บไซต์ เมื่อเสียพนันก็ต้องการถอนทุนคืน แต่ไม่มีเงินฝากเข้าระบบ (หรือบางครั้งไม่ต้องการโอนเงินเข้าระบบอีกครั้ง) นักพนันกลุ่มนี้จึงหันมาขอเครดิตจากเอเย่นต์ เพื่อเล่นพนันต่อ โดยหวังว่าจะถอนทุนคืนจากการเล่นพนันผ่านเอเย่นต์

เมื่อพิจารณาบทบาทและปฏิบัติการของผู้เล่น ที่มีผลต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ แสดงออกให้เห็นใน 3 มิติ คือ หนึ่ง กรณีที่เล่นพนันได้ (เป็นส่วนใหญ่) ผู้เล่นมีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนเงิน หรือเพิ่มความถี่ในการเล่น โดยนำเงินที่ได้ (กำไรและอาจรวมถึงเงินทุนจำนวนหนึ่ง) ไปเล่นพนันต่อ สอง กรณีที่เล่นพนันเสีย (เป็นส่วนใหญ่) ผู้เล่นจะพยายามสร้างความหลากหลายและความต่อเนื่องในการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่านการเล่นพนันกับเว็บไซต์โดยตรงควบคู่กับการเล่นพนันกับเจ้ามือรายย่อย หรือการขอเพิ่มเครดิตจากเจ้ามือรายย่อยเดิมรวมถึงแสวงหาเจ้ามือรายย่อยใหม่เพื่อขอเครดิตเล่นพนัน ผู้เล่นพนันบางรายหากเล่นพนันเสียอย่างต่อเนื่องและไม่สามารถนำเงินมาชำระแก่เจ้ามือรายย่อย พวกเขาจะถูกเจ้ามือรายย่อยใช้เป็นกลไกขยายเครือข่ายธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยบังคับให้แสวงหานักพนันรายใหม่เพื่อแลกกับการลดยอดเงินหรือหนี้สิน สาม กรณีเสมอตัว หมายถึง การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์แต่ละครั้งหรือโดยภาพรวม ไม่ได้ ไม่เสีย หรือได้และเสียในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ด้วยเงื่อนไขลักษณะ

เช่นนี้ส่งผลให้ผู้เล่นกลุ่มนี้ เลือกที่จะเล่นพนันต่อไป เนื่องจากมีเครดิตการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์เหลืออยู่ และมีความหวังว่าตนเองจะได้กำไรจากการเล่น

ปรากฏการณ์ข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ให้บริการพนันฟุตบอลออนไลน์ในต่างประเทศ หรือผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ตั้งแต่ระดับซุปเปอร์ซีเนียร์ ซีเนียร์ มาสเตอร์ กลุ่มนักบริหารจัดการ กลุ่มผู้สนับสนุน เจ้ามือรายย่อยหรือเอเย่นต์ จนถึงกลุ่มผู้เล่นพนัน ต่างแสดงบทบาทหรือมีปฏิบัติการทางสังคมซึ่งแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม บทบาทและปฏิบัติการทางสังคมที่แตกต่างกันของผู้กระทำการกลุ่มต่าง ๆ นั้น ไม่ได้มีความขัดแย้ง ตรงกันข้ามกลับเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างกัน กระทั่งประกอบสร้างเป็นเครือข่ายธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ที่มีลักษณะเป็นปึกแผ่น และเป็นเอกภาพ เมื่อผู้กระทำการเหล่านี้สามารถก่อรูปเครือข่ายของตนเองได้ ก็จะกระชับความสัมพันธ์ เพื่อสร้างความแน่นแฟ้นของเครือข่าย ด้วยกลวิธีต่าง ๆ พร้อมกับการเชื่อมร้อยเครือข่ายกับผู้กระทำการกลุ่มใหม่ ๆ ผ่านการสร้างความสัมพันธ์แนวราบและแนวดิ่ง เพื่อขยายเครือข่ายพนันฟุตบอลออนไลน์ที่ตนเองรับผิดชอบให้กว้างขวางขึ้น ดังนั้นการดำรงอยู่และการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ จึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับศักยภาพหรือความสามารถของผู้กระทำการเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เกิดขึ้นจากปฏิบัติการและปฏิสัมพันธ์ตามบทบาทหน้าที่ของผู้กระทำการแต่ละฝ่าย ที่มีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จนธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ดำรงอยู่อย่างมั่นคงและขยายตัวอย่างก้าวหน้า ภายใต้บริบททางสังคมปัจจุบัน

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ที่สาม ข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ เมื่อพิจารณาฉากทัศน์ที่มีต่อการป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ พบว่าถูกแบ่งเป็น 2 ฉากทัศน์ใหญ่ ๆ คือ ฉากทัศน์แรก เป็นข้อเสนอที่อยู่บนหลักคิดว่าควรทำให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางเพื่อบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และฉากทัศน์ที่สอง เป็นข้อเสนอที่อยู่บนหลักคิดว่าการพนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งผิด (ไม่ควรให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางเพื่อควบคุมและปราบปรามอย่างเข้มข้น ทั้งนี้หากใช้ฉากทัศน์ทั้งสองเป็นกรอบเพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับป้องกัน แก้ไข ปัญหาการพนันฟุตบอลออนไลน์ ภายใต้ความเป็นจริงทางสังคมที่ดำรงอยู่ปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต คณะผู้วิจัยเห็นว่า การป้องกัน แก้ไข ปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ในสังคมไทย กลไกรัฐหรือภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง อาจกำหนดแนวทางดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะแรก เป็นห้วงเวลาที่สังคมยังไม่มีความพร้อมต่อการกำหนดให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย เพราะเป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้จำเป็นต้องใช้มาตรการควบคุมและปราบปรามอย่างเข้มงวดและเน้นการทำงานเชิงรุก อาทิ จับกุมและลงโทษผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ระดับบนในฐานะแม่ข่ายธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ บล็อกเว็บไซต์ ก่อกวนเว็บไซต์ที่เปิดให้มีการทายผลพนันฟุตบอล บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามพนันฟุตบอลออนไลน์อย่างเข้มข้น กำกับ ติดตามและตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการสกัดกั้นไม่ให้การพนันฟุตบอลออนไลน์ขยายตัวมากกว่านี้ รวมถึงแสวงหามาตรการป้องกันและลงโทษอย่างเด็ดขาด กรณีเจ้าหน้าที่รัฐรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบธุรกิจพนันออนไลน์ นอกจากนี้จะต้องปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่มีอยู่เดิมหรือตรากฎหมายขึ้นมาใหม่ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบและวิธีการเล่นพนันในสังคม ขณะเดียวกันต้องสร้างกลไกป้องกันไม่ให้เด็ก เยาวชน กลุ่มเสี่ยงเข้าสู่วงจรการพนัน เช่นเดียวกับการปลูกฝัง กลอมเกลา สร้างค่านิยมและทัศนคติ ที่ถูกต้องต่อการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ หรือกำหนดให้มีการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ และอาจพิจารณาจัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการจัดการปัญหาการพนัน” เป็นต้น

2. ระยะกลาง เป็นขั้นตอนเตรียมความพร้อมเพื่อเปลี่ยนผ่านการพนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย จำเป็นต้องแสวงหาเครื่องมือที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ณ ห้วงเวลานั้น โดยเฉพาะการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์กลายเป็นธุรกิจถูกกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการถอดบทเรียนจากประเทศที่อนุญาตให้ธุรกิจการพนันออนไลน์เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย การวิเคราะห์ต้นทุนและผลได้ (Cost-benefit Analysis: CBA) การประเมินผลกระทบทางสังคม (Social Impact Assessment: SIA) การออกแบบหรือสร้างระบบการเล่นพนันแบบรับผิดชอบ (Responsible Gambling) ทั้งผู้ประกอบธุรกิจและผู้เล่นพนัน เพื่อลดความเป็นไปได้ของความเสียหายจากการเล่นพนันให้เหลือน้อยที่สุด และแสวงหามาตรการสำหรับให้การศึกษากับประชาชนเพื่อให้รู้เท่าทันการพนัน (Critical Consciousness) กระบวนการเตรียมความพร้อมที่เป็นรูปธรรม อาจดำเนินการในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย ตลอดจนถึงออกแบบกลไกหรือมาตรการทางสังคม รองรับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับฟังความเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง รอบด้าน ทั้งประชาชนที่สนับสนุนและคัดค้าน การจัดตั้งศูนย์ลดอันตรายจากปัญหาการพนัน (Harm Reduction Unit) การสร้างการรู้เท่าทันการพนัน (Gambling Literacy) รวมทั้งการสื่อสาร

และรณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงปัญหาจากการเล่นพนัน การพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังทางสังคม และให้คำปรึกษาหรือบำบัดผู้มีปัญหาจากการพนัน

3. ระยะยาว เป็นขั้นตอนของการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Participation in Decision-making) ทั้งนี้หากประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับ หรือเห็นด้วยกับการพนันฟุตบอลออนไลน์ถูกกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจพิจารณาอนุญาตให้มีการเล่นหรือประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ อย่างถูกกฎหมายภายใต้การกำกับ ดูแลอย่างใกล้ชิด สำหรับเงื่อนไขเบื้องต้น (Pre-conditions) ที่จะต้องพิจารณาประกอบการทำให้ธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์กลายเป็นสิ่งถูกกฎหมาย คือ (1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างหลักประกันได้ว่า มีมาตรการเพื่อบริหารจัดการพนันฟุตบอลออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ และสามารถควบคุมหรือจำกัดรูปแบบการเล่นพนันได้ (2) มีกลไกทางกฎหมายคุ้มครอง ป้องกัน ไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่วงจรพนันฟุตบอลออนไลน์ที่สามารถนำไปปฏิบัติหรือบังคับใช้ได้จริง (3) สร้างหรือออกแบบระบบการเล่นพนันแบบรับผิดชอบทั้งในส่วนของผู้ประกอบการและผู้เล่นพนัน เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา (4) ต้องมีมาตรการที่ชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ให้ธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ กลายเป็นแหล่งฟอกเงินหรือเป็นเงื่อนไขของการเกิดอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ (5) ต้องจัดกลไกให้การศึกษาเพื่อแผยแพร่หรือสร้างกระบวนการเรียนรู้ เกี่ยวกับโทษหรือผลกระทบจากการพนันฟุตบอลออนไลน์อย่างรอบด้าน ทั่วถึง (6) ต้องประเมินผลการดำเนินงานหลังประกอบกิจการเป็นระยะ เพื่อทบทวน ปรับปรุง หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการ (7) ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด เพื่อลงโทษผู้ประกอบธุรกิจและผู้เล่นที่กระทำความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่ง รวมถึงลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ (8) กรณีให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ จะต้องขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ หรือขอใบอนุญาต และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่มีบทบาทดูแล ควบคุม บริหารจัดการพนันออนไลน์กำหนด โดยผู้ประกอบจะต้องรายงานผลประกอบธุรกิจต่อคณะกรรมการฯ อย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อปี (9) กรณีที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการ จะต้องสร้างระบบเพื่อให้กิจการพนันฟุตบอลออนไลน์มีลักษณะที่ผูกขาดโดยรัฐอย่างแท้จริง (10) ดำเนินการปราบปรามหรือบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด เพื่อเอาผิดกับเว็บไซต์หรือผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ ผิดกฎหมายหรือไม่ได้รับการอนุญาต (11) กำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ รวมทั้งบังคับให้ผู้เล่นต้องเปิดเผยตัวตนในการเล่นพนันแต่ละครั้ง (12) ต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลกิจการด้านการพนันออนไลน์ที่เป็นหน่วยงานอิสระและมีหน้าที่ดูแล ควบคุม บริหารจัดการพนันออนไลน์

นัยเชิงทฤษฎี

หากนำแนวคิดโครงสร้างและผู้กระทำการ มาใช้เพื่อทำความเข้าใจต่อการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ภายใต้บริบทของสังคมไทย จะเห็นได้ว่า โครงสร้างและผู้กระทำการมีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการอธิบายความสัมพันธ์ จึงจำเป็นต้องแยกความแตกต่างระหว่างโครงสร้างและผู้กระทำการ ให้เห็นอย่างชัดเจน เพราะโครงสร้างและผู้กระทำการมีลักษณะเฉพาะที่ไม่สามารถลดทอนไปเป็นอีกสิ่งหนึ่งได้ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจโครงสร้างและผู้กระทำการ โดยไม่นำเอาโครงสร้างและผู้กระทำการรวมเข้าไว้ด้วยกัน

ทั้งนี้จากข้อค้นพบการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างเปรียบเสมือนกรอบหรือเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดปฏิบัตการทางสังคมของผู้กระทำการ ขณะเดียวกันก็เป็นโอกาสให้ผู้กระทำการสามารถแสดงพฤติกรรมได้หลากหลายรูปแบบ กล่าวคือ

(1) พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ของผู้กระทำการ เป็นผลจากเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่เปิดโอกาสให้การพนันฟุตบอลออนไลน์เติบโต ทั้งการขยายตัวและโอกาสเข้าถึง/การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การขยายตัวของตลาดและธุรกิจการพนันที่มีแนวโน้มเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เล่นมีทางเลือกในการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์หลากหลายยิ่งขึ้น หรือความเฟื่องฟูและการขยายตัวของการแข่งขันฟุตบอล กระทั่งผู้เล่นพนันสามารถเล่นได้ทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง ประกอบกับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม ที่ทำให้สนามพนันฟุตบอลออนไลน์กลายเป็นสถานที่พิสูจน์หรือแสดงถึงความเป็นชาย เพราะการเล่นพนันได้เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจ และเป็นส่วนหนึ่งของการทดลองที่จะอยู่กับความเสี่ยงแบกรับความกดดัน หรือเป็นสถานที่ทดสอบความกล้าได้กล้าเสียชิงไหวพริบและทดสอบภาวะผู้นำ ความแข็งแกร่ง

(2) โครงสร้างที่ดำรงอยู่ไม่สามารถปฏิบัติการตามบทบาทที่คาดหวัง (Expected Role) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็น กลไกรัฐด้านอุดมการณ์ ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สื่อมวลชน กฎหมาย ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการปลูกฝังความคิด ความเชื่อ ตลอดจนกล่อมเกลาผู้คนในสังคมให้เห็นถึงโทษและผลกระทบจากการเล่นพนัน หรือกลไกรัฐด้านการควบคุม ปราบปราม ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาการพนันได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างเช่นนี้ เปรียบเสมือนสาเหตุการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์อย่างรวดเร็ว ซึ่งการเติบโตขึ้นของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์เช่นนี้ ส่งผลให้ผู้เล่นสามารถเข้าสู่วงจรการพนันได้สะดวกและรวดเร็ว

(3) ผู้เล่นยังถูกกระตุ้นและดึงดูดให้เข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ด้วยโครงสร้างที่เป็นแรงดึงกลวิธีที่หลากหลาย ทั้งวิธีการเล่นพนันที่ถูกออกแบบให้แตกต่างจากการเล่นพนันแบบโต๊ะพนัน

ฟุตบอล ขณะเดียวกันก็มีการสร้างรูปแบบการเล่นพนันที่หลากหลาย และปรับเปลี่ยนการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ทางสังคม หรือการอาศัยกลยุทธ์ทางการตลาด เช่น โปรโมชั่นดึงดูดนักพนันฟุตบอลรายใหม่ โปรโมชั่นกรณีฝากเงินและถอนเงิน โปรโมชั่นกรณีการทายผลฟุตบอลผิดทั้งหมดหรือผิดต่อเนื่อง การไม่กำหนดอัตราขั้นต่ำสำหรับเล่นพนันฟุตบอล เป็นต้น รวมถึงมีปฏิบัติการทางภาษาหลากหลายรูปแบบเพื่อครอบงำและครองความคิดของผู้เล่นพนันเช่น การสร้างจินตภาพเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ที่แตกต่างจากการรับรู้ของสาธารณะชนโดยทั่วไป การประกอบสร้างกรอบความคิดเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ เป็นต้น

ภายใต้การดำรงอยู่และอิทธิพลของโครงสร้างเช่นนี้ ผู้กระทำการมิได้เป็นหุ่นเชิดหรือถูกกำกับด้วยพลังของโครงสร้างทางสังคมเพียงมิติเดียว ตรงกันข้ามผู้กระทำการหลายกลุ่ม ได้รวมตัวในรูปของพันธมิตร (Alliance) หรือสู้ทางสังคม (Social Struggle) เพื่อประกอบสร้าง (Construct) ผลิตซ้ำ (Reproduction) และเปลี่ยนรูป (Transformation) โครงสร้างให้ตอบสนองจุดมุ่งหมายของผู้กระทำการและให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่ดำรงอยู่ในแต่ละห้วงเวลา กล่าวคือ

(1) ผลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นซุปเปอร์ซีเนียร์ ซีเนียร์ มาสเตอร์ เอเย่นต์ และกลุ่มผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยงกับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ ทั้งโปรแกรมเมอร์ พนักงานบริการลูกค้า พนักงานดูแลระบบ ผู้วิเคราะห์เกม กลุ่มพริ้นตี้ เน็ตไอดอล ยูทูปเปอร์ บริษัทรับจ้างเขียนเว็บไซต์พนัน บริษัทรับจ้างประชาสัมพันธ์และทำการตลาดให้เว็บไซต์พนัน นำไปสู่การประกอบสร้างและผลิตซ้ำกลยุทธ์ทางการตลาดจูงใจผู้เล่นพนัน การออกแบบวิธีและรูปแบบการเล่นพนันให้มีความหลากหลายตลอดจนแสวงหายุทธวิธีเพื่อครองความคิดผู้เล่น

(2) ผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ แม้ว่ามิติหนึ่งจะถูกกำกับและครอบงำโดยปฏิบัติการที่ถูกผลิตสร้างจากผู้ประกอบธุรกิจ แต่ผู้กระทำการกลุ่มนี้ก็พยายามแสวงหายุทธวิธีเพื่อเอาชนะเงื่อนไขการเล่นพนันที่ถูกกำหนดขึ้น อาทิ ใช้โบนัสที่ได้รับจากการฝากเงินเป็นเครื่องมือแสวงหาส่วนต่างจากการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยทายผลการแข่งขันลักษณะแพ้-ชนะ ควบคู่กันไปในการแข่งขันฟุตบอลหนึ่งคู่ หรือสร้างความได้เปรียบต่อเจ้ามือระดับต่าง ๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร อัตราต่อรอง กลยุทธ์ กลวิธี รวมทั้งแผนการเล่นพนันฟุตบอล ขณะเดียวกัน พวกเขาก็พยายามประกอบสร้างความคิดบางอย่างเพื่อกำกับการเล่นพนันของตนเองให้เกิดความชอบธรรม เช่น การผลิตสร้างชุดความคิดพนันฟุตบอลออนไลน์เปรียบเสมือนการเสี่ยงโชคประเภทหนึ่ง ที่มี

ทั้งโอกาสได้และเสีย บางครั้งอาจขาดทุน บางครั้งก็ได้กำไร และไม่มีใครเล่นพนันได้เสมอไปหรือเสียตลอดไป เป็นต้น

(3) ปฏิบัติการของผู้กระทำการบางมิติ แม้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรง แต่กลับส่งผลเชื่อมโยงต่อการขยายตัวธุรกิจ โดยเฉพาะการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ทำให้การเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็วขึ้น หรือความเฟื่องฟูและขยายตัวของการแข่งขันฟุตบอลทั้งในและต่างประเทศ ที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกีฬาฟุตบอลหลากหลายรูปแบบ และหนึ่งในธุรกิจที่เติบโต ก็คือ ธุรกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ ตลอดจนถึงการประกอบสร้างให้กีฬาฟุตบอลกลายเป็นวัฒนธรรมและส่วนหนึ่งของชีวิตผู้คนโดยเฉพาะ “โลกของผู้ชาย” ดังนั้นพนันฟุตบอลออนไลน์จึงกลายเป็นสนามแห่งการพิสูจน์หรือแสดงถึงความเป็นชาย

ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ โดยใช้แนวคิดและวิธีวิทยาโครงสร้างและผู้กระทำการนั้น ชี้ให้เห็นข้อจำกัดของแนวคิดโครงสร้างที่เชื่อว่าปรากฏการณ์ทางสังคมหรือพฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดโดยโครงสร้าง ดังนั้นมนุษย์ไม่มีทางเลือกที่จะแสดงพฤติกรรม ตรงกันข้ามกับแสดงพฤติกรรมภายในกรอบหรือข้อจำกัดของโครงสร้างที่ดำรงอยู่ ขณะเดียวกันก็ชี้ให้เห็นข้อจำกัดของแนวคิดผู้กระทำการ ซึ่งเชื่อว่า ปรากฏการณ์ทางสังคมหรือพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลจากการกระทำโดยเจตนาของมนุษย์เอง มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาโดยสมัครใจไม่มีใครบังคับ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ในทางปรัชญาสังคมศาสตร์ถือเป็นการปฏิเสธความคิดที่เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดจากภายนอก (Determinism) และพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากเจตนาของมนุษย์ (Voluntarism) รวมทั้งปฏิเสธทวิลักษณ์นิยม (Dualism) ในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมศาสตร์ ทรงอำนาจเพียงฝ่ายเดียว แต่ทั้งสองส่วนจะมีความสัมพันธ์กันและมีอิทธิพลต่อกันหรือเชื่อมโยงกัน เพราะข้อค้นพบจากการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า แม้ว่าผู้กระทำการจะปฏิบัติการหรือแสดงพฤติกรรมภายใต้โครงสร้างของสังคม แต่ผู้กระทำการเหล่านี้ ก็ไม่ใช่หุ่นเชิดที่ถูกควบคุมและกำหนดโดยโครงสร้างได้ทั้งหมด เนื่องจากผู้กระทำการมีคุณสมบัติเฉพาะที่โครงสร้างไม่มี คือ สามารถผลิตซ้ำและเปลี่ยนโครงสร้างสังคมได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้โครงสร้างและผู้กระทำการจึงไม่ใช่ผู้ทรงอำนาจเพียงฝ่ายเดียว แต่ทั้งสองส่วนจะมีความสัมพันธ์กันและต่างมีอิทธิพลต่อกันหรือเชื่อมโยงกัน กระทั่งเกิดกระบวนการร่วมสร้าง (Mutual Constitution) เป็นเหตุให้โครงสร้างที่ดำรงอยู่ในสังคมเป็นผลผลิตของปฏิบัติการทางสังคมของมนุษย์ แต่ปฏิบัติการทางสังคมของมนุษย์ก็ไม่ได้เป็นอิสระตรงกันข้ามกับเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขเชิงโครงสร้างบางอย่าง (ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี , 2563, หน้า 189)

นัยเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบการวิจัย ทำให้เห็นว่า การขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ เป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขเชิงโครงสร้างและผู้กระทำการ กล่าวคือ ในเชิงโครงสร้างมีปัจจัยหรือเงื่อนไขหลายอย่างที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ โครงสร้างเหล่านี้เป็นทั้งโอกาส ข้อจำกัดและแรงดึง ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เงื่อนไขเชิงโครงสร้างบางมิติไม่ได้เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอลออนไลน์โดยตรง แต่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจอย่างมหาศาล โครงสร้างบางอย่างอยู่นอกเหนือการควบคุมและเกินกว่าศักยภาพของกลไกรัฐ เป็นเหตุให้ยากต่อการจัดการ ขณะที่บางโครงสร้างเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ดังนั้นมาตรการเชิงควบคุม กำกับ อาจไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสังคมของปัจเจกบุคคลได้

ส่วนผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ พบว่า มีความหลากหลายและซ้อนทับกันหลายชั้น ขณะเดียวกันก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าธุรกิจพนันออนไลน์ เกี่ยวข้องกับเครือข่ายผู้มีอำนาจและอิทธิพล โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการระดับบน ทั้งซุปเปอร์ซีเนียร์ ซีเนียร์ มาสเตอร์ ดังนั้นการปราบปรามและจับกุมที่ผ่านมา จึงไม่สามารถเชื่อมโยงสู่ผู้กระทำการกลุ่มนี้ ตรงกันข้ามผู้ที่ถูกจับกุมส่วนใหญ่เป็นเพียงผู้กระทำการที่มีส่วนเชื่อมโยงกับผู้ประกอบกิจการพนันฟุตบอลออนไลน์ อาทิ โปรแกรมเมอร์ พนักงานบริการลูกค้า พนักงานดูแลระบบ ตลอดจนถึงกลุ่มผู้สนับสนุน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมานั้น กลไกรัฐไม่สามารถจัดการกับต้นเหตุแห่งปัญหาที่แท้จริงทั้งในเชิงโครงสร้างและผู้กระทำการได้ โดยเฉพาะการสกัดกั้นเว็บไซต์หลักที่ให้บริการพนันออนไลน์จากต่างประเทศ ในฐานะแม่ข่ายของเว็บไซต์พนันออนไลน์ในประเทศ นอกจากนี้ยังไม่สามารถจับกุมหรือดำเนินคดีกับผู้ประกอบการระดับบน ซึ่งเปรียบเสมือนผู้มีบทบาทหลักขับเคลื่อนธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศ เช่นเดียวกับผู้เล่นพนันที่เป็นฐานค้ำจุนธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์ให้ดำรงอยู่ ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังไม่มีมาตรการป้องกัน แก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

ภายใต้สถานการณ์ที่ดำรงอยู่ กระบวนการแก้ไขปัญหาพนันฟุตบอลออนไลน์ ในเชิงหลักการต้องให้ความสำคัญกับเงื่อนไขเชิงโครงสร้างและผู้กระทำการ เพราะการขยายตัวของธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ของทั้งสองส่วน ด้วยเหตุนี้ การทุ่มเททรัพยากรหรือสรรพกำลังไปยังส่วนใดส่วนหนึ่ง จึงไม่อาจแก้ไขปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จ ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหานั้น การใช้มาตรการเชิงควบคุม ปราบปราม แม้จะเป็นเงื่อนไขจำเป็น (Necessary Conditions) แต่อาจไม่ใช่เงื่อนไขเพียงพอ (Sufficient Conditions) ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาพนันฟุตบอล

ออนไลน์อย่างยั่งยืน เนื่องจากสภาพปัญหา มีความสลับซับซ้อนและมีผู้กระทำการที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังนั้นอาจต้องใช้แสวงหาวิธีการที่หลากหลายทั้งการกลอมเกลาทางสังคม การป้องกัน สกัดกั้น ควบคุม ดำเนินคดี ตรวจสอบ ตลอดจนถึงการบูรณาการการทำงานระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือการสร้างความสมดุลในการแก้ไขปัญหาระหว่างการใช้กลไกรัฐด้านอุดมการณ์และกลไกรัฐด้านการปราบปราม ท้ายที่สุดอาจจำเป็นต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ของการทำให้พนันฟุตบอลออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย เพื่อบริหารจัดการพนันออนไลน์เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่สังคม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นที่ควรนำไปสู่การศึกษา เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้เกี่ยวกับการพนันออนไลน์และพนันฟุตบอลออนไลน์ มีดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาความเป็นไปได้ในการทำให้พนันออนไลน์เป็นสิ่งถูกกฎหมาย โดยประเด็นศึกษาอาจทำการวิเคราะห์ต้นทุน ผลได้ ผลเสีย ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่จะเกิดขึ้นตามมา

(2) การศึกษาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ (นอกเหนือจากการใช้กลไกด้านกฎหมาย) โดยเปรียบเทียบระหว่างประเทศที่เปิดโอกาสให้มีการเล่นพนันออนไลน์อย่างถูกกฎหมาย และประเทศที่ไม่ยอมให้มีการเล่นพนันออนไลน์

บรรณานุกรม

กลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ (1). (2564, 14 มีนาคม). **รูปแบบและกระบวนการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์.** การเสวนากลุ่มย่อย.

กลุ่มผู้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ (2). (2564, 27 มีนาคม). **รูปแบบและกระบวนการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์.** การเสวนากลุ่มย่อย.

กลุ่มเอเย่นต์ (1). (2564, 6 กุมภาพันธ์). **กระบวนการประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** การเสวนากลุ่มย่อย.

กลุ่มเอเย่นต์ (2). (2564, 7 มีนาคม). **กระบวนการประกอบธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** การเสวนากลุ่มย่อย.

กองสถิติเศรษฐกิจ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). **การสำรวจการมีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2561 (ไตรมาส 4).** เข้าถึงได้จาก http://www.nso.go.th/

ข่าวสด. (2561, 6 กรกฎาคม). **ฟุตบอลโลก 2018 ขึ้นแท่นยอดชมออนไลน์สูงสุดตลอดกาล ทุบสถิติปี 2014**. เข้าถึงได้จาก https://www.khaosod.co.th/sports/news_1309962

คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา. (2563). **รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ในเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมฯ สำนักกรรมาธิการ 3 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

คมชัดลึก. (2561, 22 ธันวาคม) **“ฟีฟ่า"เผยตัวเลขยอดผู้ชมบอลโลก2018”**. เข้าถึงได้จาก https://www.komchadluek.net/news/sport/356551

ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2556). ใน **สังคมไทยกับวัฒนธรรม “การพนัน” (2) ถอดรหัสผู้หญิงเล่นหวย-ผู้ชายแทงบอล**. สกู๊ปต่อเนื่องจากหนังสือพิมพ์แนวหน้า ระหว่างวันที่ 4-6 กุมภาพันธ์ 2556.

ชนภพ พฤกษชาติและเพิ่ม หลวงแก้ว. (2564). มาตรการทางกฎหมายในการป้องกัน การโฆษณาเชิญชวนให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์. **วารสารปัญญาปณิธาน**. 6(1), หน้า 161-174.

ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์และจิรายุทธ์ สีม่วง. (2562). **ทุนนิยมคาสิโนชายแดนไทย: บททดลองเสนอทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองและทางเลือกนโยบายสาธารณะ**. วารสารสังคมศาสตร์, ปีที่ 49 ฉบับที่ 1, หน้า107-126.

ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์และชัยณรงค์ เครือนวน. (2556). **โครงสร้างอำนาจและการสะสมทุนในจังหวัดชลบุรี.** กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเมธีวิจัยอาวุโส ศาสตราจารย์ ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตร สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ชาญชัย สุนทรส.(2559). **มาตรการควบคุมและลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการพนัน: ศึกษากรณีการพนันฟุตบอลออนไลน์.** ผลงานส่วนบุคคลหลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารชั้นต้น รุ่นที่ 15, สถาบันข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

ชาตบุษย์ ฮายุกต์. (2559). **การบังคับใช้กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์: ศึกษากรณีเกมสังคมออนไลน์**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ชาย โพธิสิตา. (2554). **ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้งแอนพับลิชชิง จำกัด (มหาชน).

ชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์. (2563, 4 สิงหาคม). **การแถลงข่าวเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2563**. อ้างถึงในรายการเจาะลึกทั่วไทย Inside Thailand 5 สิงหาคม 2563.เข้าถึงได้จาก https://www.youtube.com/watch?v=BYlRztE0fQ4

เชษฐา พวงหัตถ์. (2548). **โครงสร้าง-ผู้กระทำการ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ฐานเศรษฐกิจ. (2559,10 สิงหาคม). **ความนิยมในกีฬาฟุตบอลของไทย สร้างเม็ดเงินหมุนเวียนกว่า 12,000 ล้านบาท**. เข้าถึงได้จาก https://www.thansettakij.com/content/81358

ณาณัฐภูมิ สารรักษ์. (2561). *ปัญหาในการป้องกันและปราบปรามการพนันในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478*. **วารสารวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1, (มกราคม-มิถุนายน). หน้า 85-99.

เดลินิวส์. (2563, 17 พฤษภาคม). **บุนเดสลีกาทำสถิติยอดคนดูบอลสดทะลุหลัก 6 ล้านคน**. เข้าถึงได้จาก https://www.dailynews.co.th/sports/775035

ไทยพับลิก้า. (2562, 27 กรกฎาคม). **EIC วิเคราะห์อุตสาหกรรมฟุตบอลไทย... ทีมไทยลีกมาไกลแต่ยังไม่ใกล้ระดับโลก**. เข้าถึงได้จาก https://thaipublica.org/2019/07/eic-football-industry-thai-league-team/

ธนิต โตอดิเทพย์.(2560). **การพนันฟุตบอลในชีวิตประจำวันของสังคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นรเทพ บุญเก็บ. (2548). **มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพนันบนอินเทอร์เน็ต.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2554).**กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.).

ปิยอร เปลี่ยนผดุง (ก). (ม.ป.ป.). **กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 กับการพนันออนไลน์**. กรุงเทพฯ: แผนงานสนับสนุนศูนย์วิจัยปัญหาการพนัน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (สสส.).

_____ (ข). (ม.ป.ป.).**มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการพนันออนไลน์.** เข้าถึงได้จาก http://www.gamblingstudy-th.org/issues_topic_1/300/1/1/กฎหมายพนันออนไลน์/

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี.(2563).ทฤษฎีปฏิบัติการกับจุดเปลี่ยนในมานุษยวิทยา.**วารสารมานุษยวิทยา.** ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม). หน้า 186-194.

ปิยอร เปลี่ยนผดุง (ม.ป.ป.).**กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2578 กับการพนันออนไลน์.**กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผู้จัดการออนไลน์. (2562, 22 มิถุนายน). **พนันออนไลน์ เล่นง่าย หมดตัวไว ลอยตัวเหนือกฎหมายจริงหรือ?**. เข้าถึงได้จาก https://mgronline.com/daily/detail/962000005886

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (1). (2563, 20 ธันวาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (2). (2563, 21 ธันวาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (3). (2563, 21 ธันวาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (4). (2563, 23 ธันวาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (5). (2563, 25 ธันวาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (6). (2563, 26 ธันวาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (7). (2563, 28 ธันวาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (8). (2563, 28 ธันวาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (9). (2564, 4 มกราคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (10). (2564, 8 มกราคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (11). (2564, 14 กุมภาพันธ์) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.**สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (12). (2564, 21 กุมภาพันธ์) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.**สัมภาษณ์.

_____.(2564, 28 กุมภาพันธ์) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.**สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (13). (2564, 6 มีนาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (14). (2564, 13 มีนาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

_____. (2564, 21 มีนาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.**สัมภาษณ์.

_____. (2564, 28 มีนาคม) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.**สัมภาษณ์.

_____. (2564, 4 เมษายน) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.**สัมภาษณ์.

_____. (2564, 27 เมษายน) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.**สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (15). (2564, 6 เมษายน) .**บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพนันฟุตบอลออนไลน์.** สัมภาษณ์.

พฤตินัย พราวพันธุ์. (2562). **การพนันออนไลน์ภัยใกล้ตัว.** เข้าถึงได้จาก https://www.dsi.go.th/Files/25620626/การพนันออนไลน์ภัยใกล้ตัว.pdf

พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ. (ม.ป.ป.). **มาตราการและกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของต่างประเทศและแนวทางในการสร้างกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศไทย.** ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ไพศาล ลิ้มสถิตย์. (2555).**การพนันออนไลน์ การทายผลฟุตบอล การเล่นเกมออนไลน์: ปัญหาในการปรับใช้ พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478**. เข้าถึงได้จาก https://icgp.thainhf.org/th/

_____. (ม.ป.ป.). **มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันในต่างประเทศ**. ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาณุพงศ์ เฉลิมสิน. (2562, 26 กรกฎาคม). **การพนัน 4.0**. เข้าถึงได้จาก https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/647837

มองซิเออร์ เดอ ลาลูแบร์. (2552). **จดหมายเหตุ ลาลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม**. (สันต์ ท. โกมลบุตร). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศรีปัญญา.

ราชกิจจานุเบกษา. (2550,18 มิถุนายน). **พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550**. เล่ม 124 ตอนที่ 27 ก.

รายการเจาะลึกทั่วไทย Inside Thailand. (2563, 5 สิงหาคม). **รู้แล้ว นาย ตร.ซ. บ่อนไลน์...คือใคร.** เข้าถึงได้จาก https://www.youtube.com/watch?v=BYlRztE0fQ4

รุ้งนภา ยรรยงเกษมสุข. (2555). มโนทัศน์ฮาบิตุสกับการแก้ปัญหาทวินิยมโครงสร้างและตัวแสดง. **วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย**. ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม), หน้า 379-409.

_____. (2556). ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์กับการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมจากมุมมองตัวแสดง.**วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย**.ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม), หน้า 69-89.

วรัญญา ทัศนีศรีวงศ์. (ม.ป.ป.). **กฎหมายการพนัน**. เข้าถึงได้จาก http://www.gamblingstudy-th.org/document_research/113/8/4/gamblinglaw/

วสันต์ ปัญญาแก้ว (ม.ป.ป.). **พนันบอล อำนาจและความเป็นชาย.** กรุงเทพฯ: แผนงานสนับสนุนศูนย์วิจัยปัญหาการพนัน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

วสันต์ ปัญญาแก้ว. (2557). พนันบอล อำนาจ และความเป็นชาย.ใน **ฟุตบอลไทย ประวัติศาสตร์ อำนาจ การเมืองและความเป็นชาย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วสันต์ ปัญญาแก้ว. (2559). **ฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก: ความเป็นชาย วัยรุ่น และวัฒนธรรมบริโภคนิยม.** ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชระ ทานะวงศ์. (2555). **มาตรการในการป้องกันและควบคุมการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, วิชาเอกกฎหมายธุรกิจ, สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิษณุ วงศ์สินศิริกุล. (2554). **เกมพนันออนไลน์: หายนะเกมพนันที่ต้องควบคุม.** กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2555). **พนันฟุตบอล: อมตะแห่งเกมพนัน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์นโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (ม.ป.ป.). **การป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันฟุตบอลผ่านช่องทางออนไลน์**. เข้าถึงได้จาก https://icgp.thainhf.org/th/

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2561, 8 มิถุนายน). **กีฬาฟุตบอลโลก 2018 : คาดแฟนบอลติดตาม 10.96 ล้านคน...อานิสงส์สู่สินค้าอุปโภคและบริโภคประมาณ 6,685 ล้านบาท.** เข้าถึงได้จาก https://kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/business/Pages/CI2914T.aspx

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **พนันออนไลน์กับภัยคุกคาม ยุค 4.0**. ม.ป.ท.

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน. (2559).**การพนันในยุคเปลี่ยนผ่านรายงานประจำปี 2559**.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

_____. (2560).**รายงานสถานการณ์การพนันในสังคมไทยปี 2560**.กรุงเทพฯ: g-เข้าถึงได้จาก http://www.gamblingstudy-th.org/document_book/145/1/3/PPT-CGS-Survey-2017/

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน. (2562). **รายงานสถานการณ์การพนันในสังคมไทย ปี 2562**. เข้าถึงได้จาก http://www.gamblingstudy-th.org/document_book/160/1/3/thai-gambling-survey-2019/

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน. (2564). **รายงานการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2564**. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ส.พลายน้อย.(2531). **เล่าเรื่องกีฬา-การพนัน สมัย "คุณปู่"**. ใน ศิลปวัฒนธรรม ฉบับเดือนพฤษภาคม เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_15168

สันติ ผิวทองคำ. (ม.ป.ป.). **คู่มือการดำเนินคดีตาม พรบ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550**. แพร่: แพร่ไทยอุตสาหการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2559). **บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ...** เข้าถึงได้จาก https://www.krisdika.go.th/data/news/news11978.pdf

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2562).**รายงานตัวชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ประจำปี 2561-2562**. เข้าถึงได้จาก http://lib.nbtc.go.th/ebook_detail?cid=20183&ctype=1

สุชารัตน์ คำภีรานนท์. (2559*).* การควบคุมธุรกิจการพนันในประเทศไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีธุรกิจการพนันออนไลน์. ใน **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.**ปีที่ 6 ฉบับที่ 1.

สุภางค์ จันทวานิช. (2551). **ทฤษฎีสังคมวิทยา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุระชัย ชูผกา. (2558). มายาคติในเว็บไซต์พนันออนไลน์. **วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตรและการสื่อสาร**. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (เมษายน-กันยายน), หน้า 55-64.

สุไรยา หนิเร่และคณะ. (2564). **การบูรณาการบ้าน โรงเรียน มัสยิด-บรม: แรงสนับสนุนทางสังคมกลไกในการแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้.** กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด.

สยามสปอร์ต. (2562, 11 กันยายน). **เปิดสถิติคนดูบอลโลกเอเชีย 32 คู่ ไทย-เวียดนาม ติดท็อป 10**. เข้าถึงได้จาก https://www.siamsport.co.th/football/thailandnational/view/149944

อนุสรณ์ ลิ่มมณี. (2542). **การอธิบายกับการวิเคราะห์ทางการเมือง : ข้อพิจารณาเบื้องต้นในเชิงปรัชญาสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โครงการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรพิณ ปานเกษม. (2558). **ปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการโฆษณาการพนันออนไลน์.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อวิการัตน์ นิยมไทย. (2557). *กฎหมายการพนัน.* ใน **จุลนิติ** เข้าถึงได้จาก https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88ub_Jun/10reform/reform38.pdf

VOICE online. (ก). (2561, 8 มิถุนายน). **ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดอานิสงส์บอลโลกดันยอดขายสินค้าอุปโภคบริโภคเฉียด 7 พันล้าน**. เข้าถึงได้จาก http://www.voicetv.co.th/read/r1nKf0PgQ

VOICE online. (ข). (2561, 5 มิถุนายน). **หอการค้าไทยคาดเงินสะพัดบอลโลก 7.8 หมื่นล้าน**. เข้าถึงได้จาก https://voicetv.co.th/read/r1d2-0Qxm

Anthony Giddens. (1984). **The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration**. Berkeley and Los Angeles, University of California Press.

Global Online **Gambling Market (2020 to 2027) - Size, Share & Trends Analysis Report Online Gambling Market Size, Share & Trends Analysis Report By Type (Sports Betting, Casinos, Poker, Bingo), By Device (Desktop, Mobile), By Region (North America, Europe, APAC, Latin America, MEA), And Segment Forecasts, 2020 – 2027** from reference https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/online-gambling-market

Hexaresearch. (2020) **Online Gambling Market Size and Forecast, By Type (Sports Betting, Casinos, Poker and Bingo), And Trend Analysis, 2014 – 2024**. เข้าถึงได้จาก https://w ww.hexaresearch.com/research-report/online-gambling-market

Mordor Intelligence. (2020). **ONLINE GAMBLING MARKET - GROWTH, TRENDS AND FORECAST (2020-2025)**. from reference https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/online-gambling-market

SBOBET. (2021). **SBOBET Licence Information**. from reference http://help.sbobet.com/article/sbobet-licence-information-308.html